ARKADI ADAMOV

AFACEREA „PESTRIȚILOR"

ESPLA - CARTEA RUSĂ

Traducere de
E. S. Botez şi *C. Comorovschi*

АРКАДИЙ АДАМОВ
ДЕЛО «ПЁСТРЫХ»
повесть из журнала
„ЮНОСТЬ"
1-2-3-4 1956.
Союз Писателей СССР
Издательство «Правда» Москва.

ARKADI ADAMOV

AFACEREA „PEȘTRIȚILOR"

1959

ESPLA - CARTEA RUSĂ

Coperta de *Abodi Nagy Béla*

CAPITOLUL I

SERGHEI KORȘUNOV IA O HOTĂRÎRE

Comsomolistul Serghei Korșunov se întorcea acasă din Germania ; fusese demobilizat ca ofițer. Prin fața ferestrei începuseră să se perinde peisajele cunoscute ale împrejurimilor Moscovei. De cîte ori în acești ani grei și cumpliți, nu-și imaginase Serghei momentul reîntoarcerii acasă și cît de îndepărtat, ba uneori chiar himeric i se păruse atunci acest moment ! Și iată că sosise clipa mult așteptată — trenul se apropia de Moscova !

Încep să se perinde prin fața geamului gările din suburbiile capitalei. În dreptul uneia din ele pe drumul cu circulație intensă, se tîrăște încet o dubă pe care stă scris oblic, cu litere ce-ți sar în ochi : „Gastronom".[1])

— Ia uitați-vă, uitați-vă numai ! — arată spre dubă unul dintre pasageri.

Pe niște porți înalte se vede o firmă : „Piața colhoznică". Prin fața ferestrei trec trenurile electrice suburbane, în fund pe bolta albastră și înghețată,

[1]) Automobil aparținînd unor magazine de tipul „Comalimentelor" de la noi. (N. red. rom.)

apar nenumărate coşurile fabricilor, iar deasupra lor rotogoale negre şi albe de fum.

Dar iată că roţile izbesc cu zgomot macazurile, liniile se împrăştie în toate direcţiile ; dincolo de împrejmuirea de lemn, printre casele înalte şi cenuşii, se ivesc vagoanele roşii ale tramvaiului.

Răsună solemnă vocea crainicului : „Ne apropiem de capitala Patriei noastre, de Moscova !" Lui Serghei începu să-i bată inima, îşi simţi dintr-o dată gura uscată. Se apucă să-şi îmbrace mantaua, dar de emoţie mîinile nu-l mai ascultau.

În mulţimea amestecată şi zgomotoasă a celor care aşteptau sosirea trenului, el nu reuşi să dea imediat peste ai săi. Rămase o clipă de unul singur — îmbrăcat cu mantaua şi cu căciula de uniformă pe cap, cu raniţa aruncată pe umeri. Ţinea în mînă geamantanul, uitîndu-se în jur.

Deodată o zări pe mama sa. Slăbuţă, cu şuviţele cărunte ce-i ieşeau de sub pălărie, îşi făcea drum prin mulţime la braţul unei fete înalte, îmbrăcată într-o scurtă îmblănită, la modă, de culoare roşie aprinsă. În spatele lor se zărea căciula neagră şi faţa rotundă îmbujorată de ger şi de emoţie a tatălui său.

— Mamă ! — strigă Serghei.

O îmbrăţişă cu duioşie, apoi îşi sărută tatăl.

Dar întîlnirea cu Lena, pe care în sinea lui o şi considera logodnică, nu decurse aşa cum îşi închipuise Serghei. Vru s-o îmbrăţişeze la fel ca şi pe părinţii săi, dar Lena îi întinse stingherită mîna. Serghei i-o strînse şi asta fu tot. Îi venea nespus de greu să rostească cu glas tare cuvintele pe care i le adresase în scrisori.

Chiar şi prima lor convorbire din seara aceea, cînd rămaseră singuri, fu oarecum ciudată.

— Trebuie neapărat să te înscrii la un institut, Serioja, — îi spuse Lena. — Te-ai hotărît unde ?

Serghei îi răspunse pe gînduri :

— Vreau să muncesc, Lenocika. Trebuie să-i ajut şi pe ai mei. Cît despre învăţătură... sigur că vreau să şi învăţ.

— Nu, nu, învăţătura înainte de orice ! — îi replică Lena cu însufleţire. — Trebuie să ai studii superioare ! Spune, ce te atrage ?

— Încă nu m-am hotărît. Aveam de gînd să urmez Institutul Juridic, aş vrea să devin judecător de instrucţie. Munca aceasta se potriveşte cu firea mea. Dar naiba ştie ! Trebuie să mă mai gîndesc.

— Iată că te-ai şi gîndit. Deci, la juridic ?

— Să mă şi hotărăsc, acum pe loc ? — începu să rîdă Serghei.

— Desigur !

— Bine ! — consimţi el vesel. — Atunci mă înscriu la institutul tău. Am să fiu şi eu artist ! Vreau glorie !

— Da, dar aici talentul e cel care hotărăşte, — îi replică Lena pe un ton de superioritate. — Pe lîngă asta trebuie şi cultură generală, viaţă spirituală...

— Ei, ştii că-mi placi ! — izbucni Serghei.

— Nu te supăra, Seriojenka ! — exclamă Lena ; trecîndu-şi degetele prin părul lui, ea adăugă grăbită şi tulburată : — M-ai înţeles greşit ! Te rog să mă ierţi.

Serghei merse cu Lena la teatre, la concerte.

Într-o zi îi telefonă, cu gîndul s-o invite la cinema. În ziua aceea ea nu avea cursuri.

— Lenocika ? Este la... Praskovia Osipovna, — îi răspunse ezitînd Marusia, femeia de serviciu.

— Cine-i asta, croitoreasa ? — întrebă nemulţumit Serghei.

— Ei, şi dumneata ! Croitoresei îi spune Praskovia Sergheevna, iar astălaltă e o vecină de-a noastră.

Stă în apartamentul din față, la același etaj. O bătrînică, tot timpul bolește. Lenocika se duce des pe la ea. Și azi a plecat, de dimineață. Îi tot citește scrisorile primite de la băiatul ei încă din timpul războiului. S-o chem ? Mă reped într-o clipă.

— Nu-mi amintesc să-mi fi povestit ceva despre bătrînica asta.

— Se sfiește, — adăugă în grabă Marusia, coborînd vocea. — Cînd prietenele ei sau băieții o întreabă unde a fost, le spune c-a fost la croitoreasă, sau la asta... Cum îi zice... la expoziție. Mie tot așa îmi poruncește să răspund. Numai dumitale am îndrăznit...

— Dar de ce te-ai încumetat să-mi spui ? — și Serghei izbucni în rîs.

Marusia tăcu un moment încurcată, apoi în receptor se auzi din nou vocea ei, sigură de data asta, spunînd pe un ton ușor glumeț :

— Dumneata nu ești ca ăștilalți. Cu dumneata se poate vorbi fără fasoane. Să o chem pe Lenocika ?

— Nu, nu-i nevoie. Telefonez eu mai tîrziu, — răspunse pe gînduri Serghei și agăță la loc receptorul.

Seara se duseră la cinema.

Pe stradă, după spectacol, merseră un timp tăcuți, fiecare cu gîndurile lui. Apoi Serghei o întrebă :

— Cine-i bătrînica bolnavă la care te tot duci tu și-i citești scrisori ?

— Eu ? Cine ți-a spus ? — Lena se înroși, izbucnind într-un rîs care suna cam fals. — Nici prin gînd nu mi-a trecut !

— Prostuță mai ești, Lenka ! — rîse Serghei. — Parcă ți-ar fi frică să arăți că ești bună !

În loc de răspuns, Lena îl privi în tăcere, zîmbindu-i deodată copilărește, cu încredere și fîstîcită în același timp. Serghei îi surprinse privirea și zîmbetul și se simți deodată cuprins de o neobișnuită duioșie. Fără să-și dea seama, strînse mai tare

mîna Lenei și iuți pasul. Se simți o clipă nespus de bine.

— Ei, și chiar dac-aș fi fost într-adevăr la vecina noastră! — rosti deodată Lena pe gînduri. — Biata de ea! I-a murit de curînd băiatul la Berlin. A rămas singură de tot. Gîndește-te ce îngrozitor! Războiul s-a terminat de atîta timp și el să moară acum.

— Dar ce i s-a întîmplat?

— Nu știu. Și nimeni nu știe precis. Făcea parte din trupele noastre de ocupație. Chiar înainte de a fi demobilizat a dispărut. Apoi l-au găsit ucis. „Uneltirile ticăloase ale dușmanilor poporului nostru și ai poporului german", — așa i-a scris Praskoviei Osipovna locțiitorul politic al regimentului.

— Da, au mai rămas din ăștia pe acolo, — încuviință Serghei. — Nu le-am venit de hac la toți. Sigur că mai pătrund și din occident. Dar pe un ostaș de-al nostru să-l...

— Povestește-mi, Serioja, cum ați dus-o pe acolo.

Ieșiră pe strada Gorki și Lena îi propuse să intre într-o cafenea ca să cineze.

Lui Serghei îi făcea plăcere faptul că Lena atrăgea atenția multor bărbați. Dar în local se încruntă fără să vrea, cînd observă cum prindea ea fiecare privire ce se îndrepta asupra ei, cum uneori îi zîmbea nefiresc și fără rost. La un moment dat Lena își aprinse o țigară. Lui Serghei i se păru chiar că o face numai pentru a avea ocazia să-și mai arate o dată frumosul ei braț dezgolit. Din cauza asta Serghei începu să-și piardă buna dispoziție și cînd Lena îi propuse să meargă la serata de la institutul ei, o refuză cu o bruscheță neașteptată. Jignită, ea se bosumflă pentru moment, dar apoi, parcă i-ar fi trecut supărarea, deveni din nou zîmbitoare. Începu să-i spună că regizorul Baranov alege cîțiva studenți din anul lor pentru turnarea unui nou film,

lucru care o face să treacă prin emoţii neştiind dacă va fi ori nu printre cei aleşi.

— Eu totuşi sper, — încheie ea suspinînd. — Am calităţi fizice pentru asta.

— Şi calităţile sufleteşti ? — mormăi Serghei.

— Ah, ce naiv mai eşti, Seriojenka ! — hohoti Lena, rotindu-şi apoi privirea în jur.

...În zilele care urmară Serghei se duse la comisariatul militar şi la comitetul raional al comsomolului.

Secretarul comitetului raional, un flăcău îndesat, cu fruntea teşită, îmbrăcat într-o haină albastră, şi o cămaşă în carouri, strînse energic mîna lui Serghei şi îl luă ca pe o veche cunoştinţă :

— Şezi, Korşunov, ia povesteşte cum a fost.

— Ce să povestesc ? — zîmbi Serghei. — Cum am luptat ? Asta a fost demult. Cum am dus-o în Germania ? E destul de plicticos de povestit.

— În ultima vreme tu ai fost organizatorul de comsomol al companiei ?

— Exact.

— Ascultă, Korşunov, ştii ceva ? — rosti cu însufleţire secretarul. — Intră, frate, în munca de comsomol, ce zici ?

— Trebuie să mă gîndesc.

— Gîndeşte-te. Docamdată vezi-ţi de odihnă şi gîndeşte-te.

Peste trei zile Serghei fu chemat pe neaşteptate la primul secretar al comitetului raional de partid.

— Nu e o greşeală la mijloc ? — întrebă Serghei, lipind mai tare receptorul de ureche. — Poate la secretarul comitetului raional de comsomol ?

— Nu, nu, tovarăşe Korşunov, — îi răspunse o voce energică de femeie, — chiar la primul secretar al comitetului raional de partid, la tovarăşul Volohov. Deci, mîine la trei fix. E clar ?

— Întocmai. Mîine la orele cincisprezece voi fi la tovarăşul Volohov.

Serghei agăță receptorul și privi uimit la mama sa.

— Interesant. Ce ar putea să însemne asta? Om trăi ș-om vedea, — încheie el pe un ton filozofic, apoi se cufundă din nou în lectură.

— Parcă nu i-ai telefonat demult Lenei, — observă Maria Ignatievna, — s-o fi plictisind.

— Mă îndoiesc, mamă! — îi răspunse cu o voce surdă Serghei, fără să-și ia ochii de pe carte. — În jurul ei sînt atîția tineri talentați... au cultură generală, viață spirituală! N-are cînd să se plictisească.

— Ce tot spui — se miră Maria Ignatievna. — Nu ți-e rușine?

— Nu eu o spun! — replică iritat Serghei, — Lena mi-a declarat-o deunăzi.

Maria Ignatievna aruncă o privire neliniștită către fiul ei și nu răspunse nimic.

Dealtfel pe seară Serghei îi telefonă totuși Lenei și ea îl convinse să meargă împreună la Casa cinematografiei ca să vadă un film nou, sosit din străinătate.

A doua zi, Serghei se prezentă la comitetul raional de partid exact la ora indicată.

La o masă mare ședea un bărbat rotofei, cu un început de chelie, îmbrăcat într-o tunică albastră pe care avea mai multe medalii, iar pe buzunarul stîng insigna de deputat. El vorbea însuflețit cu interlocutorul său, care ședea de cealaltă parte a mesei. Văzîndu-l pe noul venit, se ridică și spuse, apropiindu-se de Serghei:

— Bună ziua, tovarășe Korșunov. Faceți cunoștință, acesta este tovarășul Pavlov.

Volohov înconjură masa, se așeză, și după ce-și puse ochelarii, scoase dintr-o mapă neagră niște foi scrise în întregime.

— Să stăm de vorbă, — zise el, răsfoind hîrtiile, pe care apoi le vîrî înapoi în mapă. — Te-am chemat, tovarășe Korșunov, după recomandația comi-

tetului raional de comsomol, pentru o discuție foarte serioasă. Dar, mai întîi, povestește-ne unde și cum ți-ai dus slujba, pe ce fronturi ai luptat, unde ai fost în garnizoană. Dosarul și fișa dumitale personală sînt acum la noi, dar acolo se arată prea puțin despre toate astea.

La început Serghei vorbi încet, alegîndu-și parcă cuvintele, dar pe măsură ce amintirile prindeau viață, povestirea lui devenea mai colorată și mai amănunțită. Serghei se lăsă treptat furat de propriile lui cuvinte, descriind țările și orașele prin care trebuise să treacă, descriind oamenii de care îl apropiase războiul, evenimentele mari și mici la care îi fusese dat să ia parte.

Îl ascultau cu atenție, fără să-l întrerupă cu întrebări. Cînd Serghei se opri, Volohov îi spuse :

— Mi se pare că Hromov ți-a propus să intri în munca de comsomol. I-ai dat răspunsul ?

— Nu, nu i l-am dat, — mărturisi Serghei. — Vreau să învăț și să muncesc. Dar nu m-am hotărît încă unde. Desigur, dacă trebuie...

— E vorba de altceva, — îl întrerupse Volohov. — Avem de gînd să te trimitem într-un sector de muncă foarte important, greu și chiar periculos. Acolo nu trimiți pe oricine. Dar în dumneata, activist de comsomol, decorat cu trei ordine militare, avem încredere.

— Sînt gata să îndeplinesc orice sarcină, tovarășe secretar.

Volohov se uită atent la Serghei.

— Acolo oamenii sînt pedepsiți pentru lașitate, ca niște trădători, dar tot acolo oamenii pot deveni îndată eroi, fiind decorați. Acolo e nevoie tocmai de calitățile combative ale unui ofițer de informații, precum și de un suflet foarte curat și o mînă fermă.

Serghei asculta încordat, cu mare interes, străduindu-se să înțeleagă despre ce muncă vorbea Volohov.

— Pe scurt, tovarăşe Korşunov, partidul şi comsomolul vor să te trimită la o muncă operativă în organele miliţiei, şi anume, în veriga ei cea mai importantă şi de cea mai mare răspundere — în miliţia judiciară.

În prima clipă cuvintele lui Volohov îl uluiră pe Serghei. Se aşteptase la orice, dar ceea ce auzise era atît de departe de toate gîndurile şi planurile lui de viitor, atît de necunoscut şi de surprinzător, încît îşi privi interlocutorul cu o mirare involuntară, căutînd parcă să se convingă dacă omul nu glumea cumva.

— Vrem să te trimitem, ca să spunem aşa, în prima linie de luptă pentru victoria moralei sovietice, — continuă Volohov. — Desigur că, într-o formă sau alta, toţi oamenii sovietici sînt antrenaţi în această luptă. Dar numai lucrătorii operativi din miliţie se ciocnesc direct cu purtătorii celor mai dezgustătoare şi periculoase rămăşiţe ale trecutului, cu duşmanii societăţii sovietice, — cu răufăcătorii.

Ascultîndu-l pe Volohov, Serghei înţelese dintr-o dată nu numai că nu putea să refuze, dar că îl şi atrăgea această muncă neaşteptată şi periculoasă. Era la mijloc onoarea lui de comsomolist.

— Faci un pas foarte serios, tovarăşe Korşunov, — continuă Volohov. — El o să-ţi schimbe complet viaţa, ţi-o va umple cu fapte neobişnuite, cu griji şi cu pericole. De aceea nu cerem imediat un răspuns de la dumneata. Gîndeşte-te.

— Nu, tovarăşe Volohov ! — exclamă impetuos Serghei. — M-am şi hotărît. Doar mă trimite partidul ! Şi, în afară de aceasta, o astfel de muncă mi se potriveşte, nici nu vreau alta.

— Atunci, aşa să fie, — încuviinţă Volohov şi, adresîndu-se lui Pavlov, îl întrebă : — Ei, îl luaţi la voi pe voinicul ăsta ?

— Îl luăm, — spuse zîmbind Pavlov.

Volohov se ridică, ocoli masa, și după ce-i strînse puternic mîna lui Serghei, îi ură cu căldură :

— Într-un ceas bun, Korșunov. Îți urez mari succese.

— Servesc Uniunea Sovietică ! — răspunse grav Serghei.

— Un ostaș, — rosti cu drag Volohov, cuprinzîndu-l pe după umeri. — Și schimbul nostru de mîine.

Serghei se întoarse acasă agitat. A doua zi trebuia să se prezinte la Pavlov, la secția de cadre a Direcției miliției, apoi, a treia zi, la comisia medicală, pe urmă mai trebuiau încă două săptămîni pentru îndeplinirea formelor și abia după aceea putea începe munca.

Îi deschise ușa Maria Ignatievna.

— S-a hotărît totul, mamă, — îi spuse vesel Serghei, — m-au trimis într-o muncă, la care nici nu visam. Și nici tu.

— Doamne, unde ?

— La miliție, mamă, la miliția judiciară.

— Ce vorbești ? — Maria Ignatievna își împreună mîinile mirată. — Și ai primit ?

— Desigur, — Serghei începu să rîdă și trecu în odaie.

— Bună treabă ți-ai mai găsit, să prinzi hoții ! — spuse Maria Ignatievna, clătinînd mustrător din cap, în timp ce scotea vesela din bufet. Dar dintr-o dată încremeni cu farfuriile în mînă, uitîndu-se speriată la fiul său. — Seriojenka, munca asta-i pesemne tare periculoasă ? Doar hoții ăștia blestemați sînt în stare să și omoare dacă te legi de ei.

În loc de răspuns Serghei zîmbi batjocoritor :

— Pe front, mamă, m-am bătut cu astfel de canalii și n-am pățit nimic, sînt întreg și nevătămat.

— Dar ce-o să spună Lena, nu te-ai gîndit ?

— Nu, nu m-am gîndit, — răspunse Serghei și făcînd pe indiferentul se așează la masa lui, cu o carte în mînă.

Dar nu reuși să citească. Îi fugeau gîndurile. Nu reușea să-și imagineze cum avea să fie viitoarea lui muncă. Ce-l aștepta? Ce fel de oameni erau acolo? Niciodată n-avusese de-a face cu ei, nu auzise nimic despre ei. Serghei se gîndi la Lena și inima începu să-i bată neliniștită. Cum va privi ea această schimbare a destinului său? O să înțeleagă ce l-a îndemnat să ia o asemenea hotărîre? Cu alte cuvinte o să-l înțeleagă ea pe el și îl iubește oare?

Închise grăbit cartea, se ridică, și începu să se plimbe prin cameră, apoi se apropie de fereastră. Își aminti discuția cu Volohov și se simți din nou convins de justețea hotărîrii sale, încercînd totodată un sentiment vag de mîndrie pentru noua sa profesie.

În vestibul răsună soneria. Venise Pavel Afanasievici. Serghei îl auzi șoșotind acolo cu Maria Ignatievna.

— Știi că Serioja al nostru a intrat în miliție, — îi spuse necăjită Maria Ignatievna.

— În miliție? Cum așa? Doar voia să învețe!

Serghei zvîrli cartea și alergă în vestibul. Pavel Afanasievici stătea buimac, cu șuba descheiată, ținînd într-o mînă servieta, iar în cealaltă căciula. Serghei îl privi pe tatăl său și izbucni într-un rîs vesel.

— Dați-mi voie să mă prezint: vestitul copoi Korșunov-junior.

Taică-său clătină nemulțumit din cap. Serghei îl ajută să se dezbrace.

În timpul prînzului Serghei îi relată amănunțit convorbirea ce-o avusese la comitetul raional de partid. Pavel Afanasievici îl știa pe Volohov, îl auzise de mai multe ori vorbind și odată, pe cînd acesta făcea cunoștință cu noul comitet de partid

din ministerul lor, discutase cu el. „Iată că l-am întîlnit în componența comitetului de partid pe primul contabil, — asta-i de mare folos — îi spusese atunci zîmbind Volohov. — Bucuros de cunoștință". Pavel Afanasievici avea o părere foarte bună despre Volohov, și acum luptau în el cele mai contradictorii simțăminte. Visase ca, la întoarcerea din armată, băiatul lui să se apuce de o treabă serioasă, cu care să se mîndrească. În nici un caz nu se gîndise că o să intre în miliție! Și iată că secretarul comitetului raional, Volohov, pe care îl respecta și de a cărui părere ținea seamă, îl chemase pe fiul lui și-i vorbise despre munca în miliție ca despre o muncă foarte importantă și chiar de onoare.

— E rușinos, desigur... Dar nu mi-a dat prin gînd niciodată pînă acum că miliția este o îndeletnicire așa de importantă, și, cum să spun, așa de delicată. Că acolo se selecționează oamenii cu atîta grijă, — spunea Pavel Afanasievici dînd din cap.

Seara telefonă Lena.

— Serioja, ai fost la comitetul raional?

— Sigur că am fost!

— Desigur că ai primit o slujbă importantă și acum te ții mîndru? — spuse Lena rîzînd.

— Foarte importantă. Nici nu-ți închipui. Dar va trebui probabil să mai aștept cu studiile.

— Vai, Seriojenka, nu se glumește cu un post de conducere! — exclamă Lena, bucuroasă și preocupată. — Firește, amînă-ți studiile. — Și, după o clipă de gîndire, spuse: — Știi ce? Hai să ne plimbăm puțin! Vino să mă iei, bine?

— Bine, vin. Dar dacă n-ar fi fost un „post de conducere", m-ai fi invitat?

— Să-ți fie rușine, Serioja!

— Bine, îmi este! Nu te supăra. Vin acum.

La Lena, Serghei găsi un tînăr uscățiv, înalt, cu fața palidă și părul pieptănat peste cap. Lui Ser-

ghei îi atrase atenţia cravata lui pestriţă şi unghiile lucioase, foarte îngrijite.

— Arnold, — se prezentă tînărul, răspunzîndu-i lui Serghei cu o strîngere moale de mînă.

— Este Arnold, despre care ţi-am vorbit odată, — îi spuse Lena, luînd-l pe Serghei de braţ şi poftindu-l în sufragerie. — Mîndria întregii noastre grupe. Cel mai talentat. Baranov îl vedea în rolul lui Satin [1]). Îţi aminteşti ? „Omul, ce mîndru sună acest cuvînt!" Ca să spui aceste cuvinte în stilul lui Gorki, cum o face Arnold, trebuie să fi trecut tu însuţi prin multe în viaţă. Ştii, în sufletul adevăratului actor totul se sedimentează şi el simte nevoia să-şi exteriorizeze sentimentele.

Arnold o luă înainte şi se lăsă leneş într-un fotoliu, picior peste picior. Peste puţin îşi aprinse impasibil o ţigară fină aurită la capăt, îşi cuprinse genunchiul cu degetele subţiri şi începu să examineze gînditor tabloul de pe perete. Lena îl privea entuziasmată. Serghei îi surprinse privirea.

— Arnold a adus vin şi bomboane, — spuse Lena grăbită, — sînt delicioase, am şi mîncat jumătate din ele. Şi vinul e ceva special. O să-l gustăm îndată. Vom sărbători numirea ta. Da ?

— Cum să nu, de acord. Face într-adevăr să bem, — răspunse Serghei, îndreptîndu-şi cu un gest obişnuit bluza militară sub centura lată şi aşezîndu-se pe scaunul ce-i fusese oferit.

— Minunat ! — exclamă Lena şi bătu din palme.

Purta o rochie modernă, de mătase roşie. Lui Serghei îi atrase atenţia noua ei pieptănătură. Părul tuns scurt îi înconjura capul ca o cunună, dînd chipului ei un aer de cochetărie strengărească, un aer de băieţandru.

— Ţi-ai schimbat pieptănătura, — remarcă Serghei fără să vrea.

---

[1]) Personaj din piesa „Azilul de noapte" de M. Gorki. (N. red. rom.)

— În sfîrșit ai remarcat și tu, — răspunse cu un zîmbet șiret Lena, fără să-și dea seama de tonul lui mîhnit, apoi adăugă mîndră : — La Paul. Este un coafor care face pieptănături artistice, pe Arbat. Închipuie-ți că la el trebuie să-ți oprești oră cu trei luni înainte. Mie mi-a venit rîndul de-abia azi.

— Femeile au bucuriile lor în viață, — observă cu un ton indulgent Arnold. — Trebuie să le-o iertăm.

Serghei nu răspunse.

Lena așeză pe masă paharele de cristal, goli bomboanele într-o vază, apoi îl rugă pe Serghei să destupe sticla de vin. Cînd totul fu gata, spuse pe un ton solemn :

— Ei, Seriojenka, pentru ce bem ?

Lui Serghei totul i se păru deodată comic și dureros. Altfel visase el să sărbătorească începutul noii sale vieți. Nu, nici Lena, și cu atît mai mult băiatul acesta, n-ar putea înțelege ce sentimente și ce gînduri trezise în el discuția cu Volohov, ba chiar cuvintele lui Volohov ei nu le-ar înțelege așa cum le-a înțeles el. Poate că ar fi mai bine să nu le spună nimic ? Dar Serghei nu era obișnuit să dea înapoi.

Se sculă, ridică paharul și rosti cu o provocare ascunsă :

— Voi lucra ca simplu lucrător în miliția judiciară. Este o muncă foarte importantă și sînt mîndru de ea. Vă sfătuiesc să beți pentru acest lucru.

Și dădu paharul pe gît, fără să mai aștepte.

Lena, uimită și zăpăcită, încremenise cu paharul în mînă. Iar Arnold, clătinînd din cap, începu să soarbă vinul în înghițituri mici.

— La miliție ? — mai întrebă o dată neîncrezătoare Lena. — Ca simplu lucrător ? Dar e îngrozitor.

— De ce ?

— E o muncă grosolană, murdară, — răspunse Lena, scuturînd cu dezgust din umeri. — Nu e pentru un intelectual.

— Fiecare cu ale lui, Lenocika, — remarcă Arnold, — și la urma urmei, orice muncă e folositoare pentru societate.

Aparent Serghei rămăsese perfect liniștit, doar ochii lui albaștri se întunecaseră, făcîndu-se mai mici.

— O muncă grosolană și murdară, ziceți voi? — rosti el încet. — Trebuie să mai adăugați că pe lîngă asta este grea și periculoasă. La fel era și pe front, dar voi actorii, nu o puteți înțelege. Știu și eu ce înseamnă adevărații artiști...

Serghei se întoarse brusc și ieși în vestibul. Era deja cu mantaua pe el și-și pusese căciula, cînd apăru Lena.

— Serioja... Unde te duci, Serioja?... — spuse ea cu voce întretăiată de emoție. — N-am vrut să te jignesc. Și tu... tu... ești nedrept.

— Am spus ce gîndesc, — răspunse sec Serghei, apucînd clanța. — Ca și voi dealtfel. Rămîi cu bine.

Ușa se trînti în urma lui.

Serghei ieși pe stradă și se uită împrejur. Clădirea mare cu ciubuce deasupra intrării, cu balcoane și ceramică colorată, care înainte i se părea atît de dragă, se ridica acum înaintea lui rece și inaccesibilă.

La sfîrșitul lunii Serghei primi legitimația și trecu pentru prima oară pragul Direcției miliției judiciare din Moscova.

Fără să se grăbească, privind cu atenție la coridorul larg și luminos, la băncile masive de culoare deschisă cu spetezele curbate, așezate de-a lungul

zidurilor şi la uşile îmbrăcate în piele, Serghei intră în camera indicată.

— Korşunov ? — repetă un om greoi, ras în cap, ridicîndu-se şi întinzîndu-i mîna pe deasupra mesei. — Foarte bucuros de cunoştinţă. Zotov. Vei lucra la mine în secţie. Ia loc. Îţi voi face acum cunoştinţă cu tovarăşul Garanin.

Se întoarse către o măsuţă, luă receptorul unuia dintre telefoane şi formă un interior.

— Garanin ? Treci te rog pe la mine.

Înalt, vînjos, cu părul blond, cu o figură deschisă şi binevoitoare, Garanin îl salută pe Serghei simplu, ca pe o veche cunoştinţă. Îi spuse scurt, cu o voce de bas :

— Vom lucra prin urmare împreună. Eu sînt în camera treizeci.

După ieşirea lui Garanin, Zotov continuă :

— Un lucrător admirabil, operativ. Vei avea ce să înveţi de la el.

Apoi luă din nou receptorul şi formă un alt interior.

— Ilia Grigorievici, a sosit noul colaborator, Korşunov. Parcă vroiaţi chiar dumneavoastră să staţi de vorbă cu el ?... Prea bine... Am înţeles...

Zotov se ridică şi-i spuse lui Serghei :

— Să mergem. Te voi prezenta colonelului Silantiev, şeful M.U.R. [1])-ului.

Traversară coridorul şi intrară într-o anticameră mică unde se afla un secretar. Zotov dădu mîna cu el, îi făcu cunoştinţă cu Serghei, apoi apăsă pe clanţa unei uşi care era în perete. După aceasta urmă o a doua uşă şi Serghei se pomeni într-un birou spaţios şi foarte luminos.

---

1) M.U.R. (Moskovski Ugolovnîi Rozîsk) — miliţia judiciară a Moscovei. (N. trad.)

La o masă mare de culoare neagră, stătea un civil, îmbrăcat într-un costum albastru ; era uscăţiv şi avea părul sur, pieptănat lins pe spate. Tocmai vorbea la telefon. Văzîndu-i pe noii sosiţi, îi salută din cap, făcîndu-le semn cu mîna să ia loc în fotoliile de lîngă masă. Serghei şi Zotov se aşezară.

— Nu, nu aprob. Operaţia trebuie făcută în noaptea aceasta, — spuse Silantiev, adresîndu-se celui cu care vorbea la telefon. — Nu mai tîrziu. Aşa... înţeleg. Da, aici e nevoie de un om cu experienţă şi foarte îndrăzneţ... Acesta-i potrivit. Bine, treceţi la acţiune şi raportaţi imediat rezultatele.

Serghei privi în jur. Ca în toate cabinetele activiştilor cu munci de răspundere, se afla şi aici pentru consfătuiri o masă lungă, acoperită cu postav verde, deasupra căreia erau atîrnate portretele conducătorilor şi harta Uniunii Sovietice. Mai era un divan lat cu speteaza sculptată, iar într-un colţ, pe un mic postament, un ceas vechi sub un clopot de sticlă.

Dar aici nu erau numai lucruri pe care le întîlneai în mod obişnuit în astfel de birouri. Lui Serghei îi atrase atenţia un plan uriaş al Moscovei, care acoperea aproape un perete întreg, cu steguleţe multicolore înfipte în el şi două case de fier. Una dintre ele — alături de biroul şefului M.U.R.-ului — masivă, pesemne foarte veche, avînd pe ea diferite ornamente complicate, era vopsită în culoarea stejarului băiţuit. Serghei observă că încăperea mai avea o ieşire.

Pe masă, în faţa lui Silantiev, zăcea un vraf de hîrtii. Foaia de deasupra era întoarsă, dar fiind puţin mişcată de la locul ei, Serghei citi cu o curiozitate involuntară: „Strict secret. Raport de investigaţii". Silantiev îi surprinse privirea, zîmbi, dar nu îndreptă hîrtia. Serghei îşi luă stingherit ochii de pe ea.

Silantiev termină în sfîrșit de vorbit la telefon, se ridică, și după ce-i întinse mîna lui Serghei, îl învălui cu o privire ageră, pătrunzătoare.

— Sînt bucuros să te cunosc, tovarășe Korșunov. Pavlov mi-a vorbit cîte ceva despre dumneata. Dar mi s-a părut prea puțin. Ivan Vasilievici, — i se adresă el lui Zotov, — dacă ai treabă, poți să pleci.

Zotov dădu din cap și părăsi camera.

— Ei, Korșunov, mai întîi povestește-mi despre serviciul dumitale în armată, — spuse Silantiev, cînd rămaseră singuri.

Îl ascultă pe Serghei cu multă atenție, întrerupîndu-l adeseori, punîndu-i întrebări, interesîndu-se de unele amănunte.

— E bine că ai fost la serviciul de informații, — remarcă el. — Povestește-mi cîteva întîmplări.

Serghei începu să vorbească și furat de propria lui povestire, îl captivă pe nesimțite și pe Silantiev. Discutară chiar în contradictoriu în legătură cu o operație întreprinsă și Serghei fu nevoit să recunoască temeinicia celor susținute de interlocutorul său.

— Bine, Korșunov, — zise în cele din urmă Silantiev. — Acum, ascultă-mă cu atenție. Am să-ți vorbesc despre viitoarea dumitale muncă. Treaba aceasta, s-o spunem pe față, nu e prea obișnuită. Desigur că nu poți spune totul dintr-o dată ; multe le vei afla și singur, ulterior. Aici se ridică însă o problemă importantă. Ea e legată de esența, cum s-ar spune, de principiul muncii noastre și cred că merită să stăm de vorbă acum despre ea. Iată care este această problemă : de unde provin la noi delicvenții, cine sînt ei ? — Și Silantiev zîmbi, observînd cu cîtă sinceră și nerăbdătoare curiozitate sclipeau ochii albaștri ai lui Serghei. — În apus, acolo e lesne de înțeles. Mizeria, șomajul îi împing

pe oameni la fărădelegi. Apoi setea după un cîştig uşor, cultul forţei şi al cruzimii. Într-un cuvînt, condiţiile sociale. Dar la noi? Doar întreaga orînduire a vieţii noastre formează oameni cinstiţi. Doar la noi, fiecare îşi poate cîştiga existenţa prin muncă cinstită. De unde provin atunci delicvenţii noştri? Cred că foarte adeseori cauzele trebuiesc căutate în familie.

Şi Silantiev, încruntîndu-se, îşi dezvoltă ideea:

— Desigur, în familiile unde copiii sînt prost şi greşit educaţi şi în ei apar primii germeni de dispreţ faţă de muncă, primele manifestări de falsitate, de destrăbălare, de egoism şi lăcomie. Se prea poate ca un asemenea tînăr să fi crescut fără vreo intenţie de a călca legea. Dar în calea lui poate să apară întîmplător un om, care a lunecat demult pe calea fărădelegilor. Acesta e de obicei mai în vîrstă şi e activ; el încearcă tot timpul să-i influenţeze pe cei din jur, să-i contamineze. Iar cel care are scăderi din punct de vedere al moralei poate ceda unei asemenea înrîuriri, poate intra sub influenţa lui. Şi atunci tot ce-i rău în el capătă un caracter nou, de culpabilitate. Mă înţelegi, Korşunov?

Serghei încuviinţă din cap în tăcere. Ascultase cu atenţie, străduindu-se să nu scape nici un cuvînt din cele spuse de Silantiev. Doar mîine se va ciocni de asemenea oameni, acum lupta împotriva lor era preocuparea lui personală, datoria lui.

Între timp Silantiev continua să-şi dezvolte cu căldură ideea. Intuia totodată cu simţul lui profesional starea în care se afla tînărul său interlocutor şi parcă voia să răspundă singur la întrebările care-l asaltau pe Serghei:

— Desigur, nu se poate limita totul doar la familie. Noi avem încă lipsuri serioase în activitatea şcolară, în munca educativă din uzine şi din institute. Colectivitatea nu se pricepe încă întotdeauna

să-şi exercite influenţa asupra întregului tineret, să-l atragă prin acţiuni folositoare şi importante. Şi Lenin ne învaţă doar că acolo unde slăbeşte influenţa noastră, acolo, în mod inevitabil, creşte influenţa unor idei şi păreri, chiar a unor gusturi şi apucături, străine nouă, duşmănoase. Este o lege de fier, verificată de viaţa însăşi. Astfel se nasc delicvenţii — duşmanii societăţii sovietice. Şi noi ducem cu ei o luptă pe viaţă şi pe moarte !

Silantiev îşi aprinse o ţigară şi-i întinse lui Serghei chibriturile. Acesta le luă cu un gest mecanic, fără să-şi dea seama în primul moment că răsucea demult între degete ţigara stinsă. Mintea lui era preocupată de altceva. Abia acum începea Serghei să înţeleagă în ce lume complexă şi dificilă a relaţiilor, destinelor şi caracterelor omeneşti păşea el în acel moment. Or, la această latură a vieţii, care i se dezvăluise atît de neaşteptat, el nu se gîndise niciodată înainte, nu o observase niciodată.

— Dar această luptă are ceva deosebit, — continuă Silantiev, privindu-l semnificativ. — Noi ştim că majoritatea delicvenţilor pot fi reeducaţi. Ei mai pot deveni oameni cinstiţi. Trebuie doar să ştii să găseşti în sufletul lor un loc, unde mai licăreşte un simţămînt bun, să scoţi la lumină acest sentiment, să aprinzi această scînteie. Mai există şi o altă categorie de delicvenţi, cea mai periculoasă. Aceştia sînt cei care au sufletul în întregime otrăvit, în care n-a mai rămas nimic sfînt. Cu aceştia sîntem necruţători, îi nimicim ca pe nişte duşmani înveteraţi !

După o scurtă tăcere, Silantiev reluă sever :

— Pentru început, Korşunov, ţine minte principalul. Ne putem bizui întotdeauna pe sprijinul poporului. Şi acestea nu-s vorbe goale. Răufăcătorul nu trăieşte în stratosferă, el este urmărit întotdeauna, cu voia ori fără voia lui, de zeci de ochi cinstiţi. Şi în majoritatea cazurilor ne parvin sem-

nalele de alarmă. Dar trebuie să știi să le folosești just. Asta-i foarte important, și nu-i deloc un lucru ușor.

Da, acum se pare că Serghei începea să înțeleagă. După ce aruncă o privire asupra figurii lui îngrijorate și puțin buimăcite, Silantiev zîmbi, continuînd de data asta pe alt ton :

— Probabil, Korșunov, ți s-a și spus de cîtă cinste și vază se bucură munca noastră. Trebuie să adaug, că ea îți aduce și imense satisfacții. Nu există bucurie mai mare decît aceea de a preveni ori de a descoperi un delict, de a vedea ce fericiți și ce recunoscători sînt oamenii pe care i-ai salvat ori pe care i-ai ajutat. În munca noastră pericolul și riscul, romantismul descoperirii misterului se îmbină strîns cu înalta noblețe a scopurilor ei ; cred că nici o altă profesie nu cunoaște o asemenea îmbinare... Iată, — și Silantiev zîmbi, — că ți-am ținut o întregă prelegere. Dar, fii liniștit, e pentru prima și ultima oară cînd o fac. Zotov și ceilalți tovarăși îți vor spune, în mod concret, în ce constau sarcinile dumitale. Printre altele trebuie să te informez că noi formăm aici un colectiv mare și strîns unit. Sînt și bătrînei, ca mine, sau de pildă cum e colonelul Sandler. Gheorghi Vladimirovici Sandler, adjunctul meu, este o istorie vie a M.U.R.-ului, cum s-ar spune, un fel de patriarh și un mare maestru în specialitatea lui. Aici, jumătate din colaboratori sînt elevii lui. Printre ei vei găsi prieteni de nădejde. O adevărată prietenie călită în focul luptei, ca pe front ; sîntem doar tot timpul pe o linie de front, pe un front special, tot timpul sub focul inamicului... Într-un cuvînt, — încheie el, ridicîndu-se, — te felicit, tovarășe Korșunov, cu ocazia intrării dumitale în rîndurile noastre și îți doresc din suflet succes.

CAPITOLUL II

UN CAZ COMPLICAT

Era către seară. Coridoarele M.U.R.-ului se goliseră. Prin ferestrele deschise venea o boare răcoroasă.

Serghei stătea la masa lui şi citea. Dar, fie că nimerise o carte plicticoasă, fie că era după nesfîrşitul şir de treburi curente ce-i umpluseră ziua — treburi cu care nu era obişnuit şi care i se păreau nespus de grele — gîndurile îi fugeau tot timpul de la conţinutul cărţii. La masa din faţa lui, aplecat asupra unei table de şah, Kostea Garanin mişca figurile, uitîndu-se din cînd în cînd într-un manual.

Serghei reuşise să se împrietenească cu Garanin, în ciuda caracterelor diferite ce le aveau. Serios, zgîrcit la vorbă, Garanin era întotdeauna impasibil. Asculta de obicei raţionamentele înflăcărate ale impetuosului Serghei, atît de impresionabil din fire, privindu-l cu ochii săi inteligenţi şi vioi şi reţinîndu-şi un zîmbet ironic, dar binevoitor.

Garanin era cu patru ani mai mare decît Serghei. Se născuse în Ural şi absolvise şcoala serală la Moscova, lucrînd la unul din cuptoarele Martin de la uzina „Secera şi ciocanul". Kostea făcuse războiul pe un tren blindat, socotind în adîncul sufletului său că pentru el, ca metalurgist, nu exista pe front un loc mai potrivit. Revenind la Moscova, după un an de la victorie, el visa să se întoarcă la cuptorul Martin, dar comitetul raional de partid hotărîse altfel, — şi comunistul Garanin veni să lucreze în miliţia judiciară.

Kostea se simţise întotdeauna atras de oamenii vioi şi comunicativi, inteligenţi şi citiţi. De aceea se şi împrieteni atît de repede cu Serghei Korşu-

nov. Pasiunea lor comună pentru cărți și șah contribui și mai mult la întărirea prieteniei dintre ei.

Era a treia oară cînd Serghei făcea de serviciu noaptea și de fiecare dată, aștepta cu neliniște și totodată cu un sentiment de nerăbdare să se întîmple un eveniment neobișnuit. Și de fiecare dată, își zicea că într-un oraș atît de mare ca Moscova, nu se poate să nu se întîmple în cursul nopții măcar un eveniment important. Dar noaptea se termina, iar descinderile lucrătorilor de serviciu ai M.U.R.-ului se mărgineau la anchetarea vreunui jaf săvîrșit pe stradă, ori la interogatoriul unor infractori prinși cu un furt mărunt la domiciliu. Asemenea cazuri rămîneau de obicei la secția raională de miliție: M.U.R.-ul nu se ocupa de ele.

— Nu există deschidere mai bună pentru albe, decît gambitul reginei, — declară în sfîrșit Kostea, lăsîndu-se pe speteaza scaunului și întinzîndu-se cu voluptate. Apoi aruncă o privire la ceas, se ridică, și îmbrăcîndu-și vestonul, spuse: — Cobor la bufet, altfel peste o jumătate de oră se închide. Iau o sticlă de apă. Nu ți s-a făcut foame? O să aduc și niște sandvișuri.

Serghei se pregătea să-i răspundă, cînd începu să sune telefonul. „Interior", — se gîndiră amîndoi. Aceasta însemna că era ofițerul de serviciu de la M.U.R., deci că s-a întîmplat ceva.

Garanin, ca mai mare în grad, ridică receptorul și peste o secundă Serghei înțelese după expresia figurii colegului său, că se întîmplase ceva și încă ceva grav. Fără să mai aștepte sfîrșitul convorbirii — care toată, consta în cîteva fraze — Serghei sări de pe scaun, își azvîrli vestonul pe umeri și deschise repede sertarul mesei. Acolo se aflau pregătite lanterna și lupa. Kostea terminase convorbirea și se repezise către ușă, aruncîndu-i din mers:

— Omor cu jaf într-o locuință din zona noastră. Să mergem...

Un turism mare, care lansa din cînd în cînd sunete de sirenă, gonea pe străzile animate, luminate puternic. De data aceasta ieșise tot grupul de serviciu : cîțiva formînd echipa operativă, un medic, un expert de la secția tehnico-științifică, un fotograf și o călăuză cu un cîine de urmărire. Toți erau concentrați și tăcuți, prin întuneric licăreau doar țigările aprinse și scînteiau ochelarii medicului. „Parc-am merge într-o misiune de luptă pe front", — se gîndi Serghei, pipăindu-și involuntar tocul revolverului de la centura ce o avea sub haină.

Într-un apartament de la etajul patru al unui imobil mare, nou construit, mai domnea încă un adevărat haos — urmele dramei ce se desfășurase de curînd. Echipa operativă a M.U.R.-ului sosi la 20 de minute după ce stăpînul apartamentului, întors acasă, ridicase receptorul și comunicase îngrozit cele întîmplate.

Împuterniciții secției raionale de miliție, care apăruseră după cinci minute la fața locului, luaseră măsuri să se păstreze neatinse toate obiectele de la locul crimei. În afară de ei, se mai găsea în apartament un bătrîn înalt, cu umeri lați, cu ochelari, îmbrăcat într-un costum bleumarin și cu părul cărunt, tuns scurt ; de asemenea o fată blondă într-o rochiță înflorată. Bătrînul, care se numea Amosov, avea ochii roșii de plîns. Fata se uita speriată în jurul ei și era îmbujorată la obraji.

Din vestibul se vedea bucătăria. O ușă deschisă ducea spre sufragerie. Acolo zăcea, printre lucrurile răvășite, fata ucisă.

Peste cinci minute sosi Zotov.

Trasîndu-i misiunea lui Serghei, Zotov îi spuse scurt :

— La treabă, Korșunov. Întocmește procesul-verbal privitor la cercetarea sufrageriei. Pe urmă îl voi verifica. Nu pierde din vedere : începem pe dibuite.

Aici orice lucru mărunt poate fi hotărîtor. Încearcă să legi amănuntele între ele. Fă deducții.

Și iată-l pe Serghei stînd în fața formularului curat, chibzuind cu încordare cum să descrie în ordine, detailat și exact, dar în același timp pe scurt, tot acest haos, — să-l descrie în așa fel, încît oricine ar lua procesul-verbal să poată reconstitui cu ușurință și în mod just locul unde se petrecuse crima.

În camera străină, misterioasă, pe care Serghei o cercetase adineauri atît de atent, toate lucrurile păreau să poarte încă urmele indescifrabile ale crimei. Chiar sosirea lui la fața locului într-un asemenea moment era atît de nouă, neobișnuită, încît Serghei se privea mereu de parcă ar fi fost vorba de o altă persoană, nu de el însuși, și era cuprins de mirare. I se părea ciudată activitatea liniștită, ca ceva obișnuit, a fotografului și medicului care lucrau aici.

El observă că fata ucisă era îmbrăcată într-un capot de casă, iar așternutul de pe divan nu fusese strîns. „Crima s-a comis dimineața", — stabili Serghei. Încercă să confrunte între ele și alte fapte, dar nu ajunse la nici un rezultat. „Se vede că nu e așa de simplu", — se gîndi Serghei, încercînd un simțămînt de ciudă și totodată un fel de respect pentru munca ce-o avea în față.

În cameră intrase șovăind bătrînul Amosov, — intrase foarte timid, oprindu-se în ușă, cu mîinile atîrnîndu-i neputincioase în jos. Serghei observă privirea chinuită și buimacă cu care se uita la victimă și ghici : era fiica lui.

Cineva îi puse mîna pe umăr lui Amosov, spunîndu-i : „Scuzați !" — și îl îndepărtă ușor de la ușă. Era Kostea. El se apropie de Serghei, se aplecă și-i șopti la ureche :

— A venit Sandler. Ia interogatoriul fetei. La tine cum stau lucrurile ?

— Termin imediat.

În acel moment îl văzură pe Amosov, întorcîndu-se brusc cu fața la perete, lipindu-se de el și izbucnind în hohote surde de plîns.

Serghei rămase cu ochii țintă la silueta înaltă, ușor încovoiată a bătrînului și simți cum îi tremură tocul între degetele strînse spasmodic, cum îl trece un fior prin șira spinării. Deasupra lui auzea respirația sacadată a lui Kostea. Și Serghei mai simți ceva, — că un val de mînie clocotitoare, pe care nu-l mai încercase din timpul frontului, i se ridica în suflet : „Cine îndrăznise să comită așa ceva?"

Un colaborator aruncă o privire din ușă.

— Sandler cere procesul-verbal referitor la cercetarea sufragerie, e în camera din față.

Serghei își încheie în grabă lucrarea. Înmînînd procesul-verbal lui Sandler, el se opri involuntar să asculte interogatoriul ce i se lua fetei. Ea răspundea la întrebări pe un ton de exagerată sinceritate, plîngăreț, și Serghei surprinse de cîteva ori privirea neliniștită a ochilor ei mari, albaștri, ușor bulbucați. Privirea aceasta i se păru că stă la pîndă ascunzînd parcă ceva ; ai fi zis că se întreba : „Ghicesc ei adevărul, ori nu ? De nu l-ar ghici".

După ora trei dimineața, echipa operativă părăsea locul crimei. Peste o jumătate de ceas, în biroul lui Sandler avea loc o consfătuire.

— Și acum, tovarăși, să tragem primele concluzii, — rosti încet Sandler. — Cercetările la locul crimei au dat următorul tablou. După ora nouă seara, Nikanor Ivanovici Amosov, maistru la o uzină, s-a întors acasă. La intrare și-a întîlnit nepoata, pe Valentina Mihailovna Amosova, muncitoare la aceeași uzină, care fusese trimisă în primăvară la exploatările forestiere din Zagorsk. Venea de obicei la unchiul ei sîmbăta, ca să-și petreacă duminica în familia lui. De astă dată, dintr-un motiv oarecare, ea a venit de vineri. Nepoata i-a comunicat unchiu-

lui său că a sunat de dimineaţă la uşa apartamentului, dar nu i-a deschis nimeni. În cursul zilei a mai venit în două rînduri o cunoştinţă a familiei Amosov. Am uitat numele ei...

— Tamara Abramova Golikova, — şopti Zotov.

— Exact. Aşadar, şi Golikova a sunat la uşa apartamentului, şi nici ei nu i s-a deschis. Amosov a urcat alarmat spre apartament, a deschis uşa cu cheia sa şi şi-a găsit fata ucisă şi locuinţa jefuită. Putem stabili destul de exact timpul cînd a fost făptuită crima — în dimineaţa de vineri. Liuba Amosova tocmai se sculase şi-şi pregătea micul dejun la bucătărie. Timpul poate să fie fixat cu şi mai multă precizie : Amosov vorbise la telefon cu fata lui pe la zece dimineaţa, nepoata Valea, după spusele ei, sosise din Zagorsk şi sunase fără rezultat la uşa apartamentului după ora 11, iar Golikova — cu o oră mai tîrziu. Mai departe. Expertul ne asigură că făptaşii au pătruns în apartament pe uşa principală, fără să spargă broasca şi fără să utilizeze un şperaclu. Aşa e ?

— Întocmai, tovarăşe Sandler, — spuse expertul dînd din cap. — Cu ajutorul razelor Röntgen am stabilit că nu există nici o deplasare a pieselor din interiorul broaştei. La demontarea ei n-am descoperit zgîrieturi proaspete. Se lucrează la procesul-verbal al expertizei.

— De aici deducem, — continuă Sandler, — că uşa a fost deschisă chiar de locatară. Dar Amosova nu deschidea niciodată uşa la străini, cînd era singură acasă. Urmează prima concluzie importantă : că la uşă a auzit o voce cunoscută. Această concluzie e confirmată şi de următorul considerent. O asemenea crimă nu se comite decît premeditat : cineva trebuie să fi cunoscut dinainte avutul familiei Amosov, componenţa ei, ora la care stăpînul lipsea de-acasă. Criminalii au ţinut seama şi de faptul că soţia lui Amosov plecase pentru o săptă-

mină la niște rude, la Kiev. Vă rog să aveți în vedere această circumstanță. Să luăm acum al doilea moment asupra căruia trebuie să ne îndreptăm atenția. Asasinatul a fost însoțit de jefuirea locuinței Amosovilor. S-au luat multe obiecte de valoare.

— Au luat pînă și paltonul nou al nepoatei lui Amosov, care era atîrnat în vestibul, — observă cineva. — Ea ne-a rugat insistent să-l trecem pe lista lucrurilor furate.

— Se poate, — încuviință Sandler. — Dar făptașii n-ar fi riscat să tîrască ziua în amiaza mare pe stradă geamantane și baloturi. Prin urmare le-au transportat pe toate cu o mașină. Cu o mașină! — repetă el accentuînd și întrebă întorcîndu-se brusc către Serghei: — Urmărești mersul raționamentelor mele, Korșunov? Să nu te simți jignit, ești un lucrător nou și acesta este primul dumitale caz greu.

Serghei se ridică grăbit.

— Întocmai, tovarășe colonel. Totul e clar. — Și adăugă după un moment de gîndire: — Dacă îmi îngăduiți, aș vrea să vă raportez părerea mea, mi se pare esențială.

La aceste cuvinte mai mulți din cei de față începură să zîmbească. Zotov ridică uimit din sprîncene. Voronțov, unul dintre colaboratori — scund și pirpiriu la înfățișare — șopti dușmănos, aplecîndu-se către vecinul său:

— Carieristul. Își dă aere în fața șefului.

Dar Sandler, care de obicei nu putea suferi presupunerile premature, de data aceasta încuviință din cap cu blîndețe:

— Vorbește.

Serghei simți că procedase nesăbuit, dar era prea tîrziu să mai dea înapoi, iar ideea care îi venise în minte îl neliniștea și cerea o verificare. El rosti cît putu mai liniștit:

— Valentina Amosova nu mi se pare sinceră, declarațiile și faptele ei necesită un control.

— Care-i părerea dumitale, Ivan Vasilievici? — i se adresă Sandler lui Zotov.

Acesta dădu din umeri, răspunzînd:

— Poate că așa o fi! Dar nu cred că asta este ipoteza cea mai importantă.

— Dacă ne ținem de ea, ne va duce la succes! — exclamă Serghei. — Sînt convins de asta!

— Atunci s-a terminat, — rosti Voronțov ironic, prefăcîndu-se convins. — Considerați crima descoperită.

— În faza asta, Korșunov, presupunerile sînt periculoase, — spuse pe un ton sever Sandler. — Orice ipoteză, printre care și cea în legătură cu Valentina Amosova, necesită o verificare. — Apoi întorcîndu-se către Zotov. — Încredințează-i lui lucrările în legătură cu această ipoteză. Pe la 11 să-mi prezentați un plan general de măsuri pentru descoperirea acestei crime. Asta-i tot. Sînteți liberi, tovarăși.

A doua zi Serghei o chemă la interogatoriu pe Valentina Amosova.

Se pregătise minuțios pentru primul său interogatoriu, studiase întrebările pe care trebuia să i le pună, succesiunea lor, se străduise ca o întrebare să decurgă din cealaltă și să meargă mai departe, să elucideze același moment al întîmplării dintr-o latură nouă și importantă, — într-un cuvînt, așa fel încît criminala să nu poată ascunde nimic.

Serghei aproape nu se mai îndoia că Amosova era criminala și visa să o demaște imediat, să o pună în încurcătură cu întrebările sale. Totuși acesta era primul interogatoriu ce-l lua, prima luptă față-n față, luptă în care voința, mintea și inventivitatea lui trebuiau să treacă printr-o încercare

grea și cu totul neobișnuită. Serghei era foarte emoționat.

La început Amosova avu o atitudine șovăielnică, deși răspundea grăbită, dînd multe explicații. Înclinîndu-și capul blond, se uita mereu în ochii lui Serghei.

Punînd întrebările pe un ton tăios, Serghei îi ripostă Amosovei cu o privire caustică, bănuitoare. Simțea că ea ascunde adevărul, dar nu reușea s-o prindă cu minciuna. Și din cauza asta tot sistemul lui de întrebări, armonios și bine chibzuit, devenise formal și superficial, iar speranța de a o demasca pe Amosova se topea văzînd cu ochii.

Dar Serghei nu vroia să se declare înfrînt. Era gata să strige la Amosova, să o silească să spună adevărul. Mînia ce-l cuprinsese îl împiedica să gîndească, să prindă și să lege între ele faptele pe care i le relata aceasta. Serghei pierdea inițiativa, firul, ideea interogatoriului și caracterul lui ofensiv.

Și cu cît se supăra și se enerva mai mult, cu atît mai jalnică și mai stăruitoare răsuna vocea Amosovei, cu atît mai dulce și parcă mai recunoscător încerca ea să-i zîmbească.

Kostea Garanin, care ședea la masa din față și scria ceva foarte absorbit, ridică într-un tîrziu capul. Privindu-l țintă pe Serghei, îi spuse :

— Tovarășe Korșunov, roag-o pe cetățeană să aștepte puțin pe coridor. Am să-ți spun ceva.

Valentina se ridică, își aranjă rochia și ieși răsuflînd ușurată. După ce ușa se închise în urma ei, Garanin spuse :

— Conduci greșit interogatoriul, Serghei. Tu ești dinainte convins că ea e asasinul. Așa nu merge. Și încă ceva. Trebuie să cîștigi bunăvoința omului pe care-l ai în față, să-l determini să fie sincer. Iar tu te uiți la ea ca un curcan înfuriat.

— Dacă minte! — exclamă vehement Serghei. — Şi-mi mai şi face ochi dulci! Îmi ordoni să mă port cu mănuşi?

— Da, îţi ordon, — rosti ferm Garanin. — Mai întîi să dovedeşti că minte. Termină interogatoriul. Altădată vei fi mai înţelept.

Kostea se cufundă din nou în lucru, dînd să înţeleagă că discuţia se terminase. Serghei ar fi vrut s-o continue, dar făcînd un efort, se abţinu.

Peste o oră, Serghei intra în biroul lui Zotov cu procesul-verbal al interogatoriului. Acesta ascultă cu atenţie tot raportul, citi procesul-verbal şi rosti pe gînduri:

— Aşa. S-o spunem deschis: interogatoriul n-a reuşit. Totuşi aici sînt cîteva date. Uite ce. Întocmeşte un plan de lucru pe această ipoteză. Enumeră măsurile de luat.

— Planul e întocmit, tovarăşe maior, — răspunse grăbit Serghei şi puse pe masă o foaie cu însemnările sale. — Mi-a ajutat Garanin.

— Garanin? Foarte bine, — încuviinţă Zotov din cap. — Hai să-l vedem.

Îşi şterse cu batista capul ras, care-i strălucea de transpiraţie, scoase o ţigară, îi îndoi cartonul şi o aprinse cu voluptate. Apoi şterse cifra „4" care era trecută pe o foaie de hîrtie şi oftînd, scrise în loc „5": şeful secţiei ţinea socoteala ţigărilor fumate într-o zi.

După ce dezbătu în amănunt cu Serghei planul de lucru, Zotov rosti satisfăcut:

— Acum asta-i tot. Executarea. Este primul caz de care te ocupi dumneata personal. Încearcă să fii obiectiv şi liniştit. Confruntă încă o dată declaraţiile între ele. Unele pot fi părtinitoare. Îţi doresc succes.

Zotov se sculă, îi strînse mîna lui Serghei şi pe faţa lui lăţăreaţă, ciupită de vărsat, apăru un zîmbet uimitor de bun, aproape părintesc. Serghei ştia

că acest fost miner pierduse în timpul războiului un fiu, ostaș din armata de gardă a generalului Katukov. Iar Zotov la rîndul său, strîngîndu-i mîna lui Serghei, își zise în sinea lui : „Luat în ansamblu, e un băiat bun. Aduce puțin cu Lioșka al meu, — poate doar e cam prea frumos cu ochii lui albaștri, cu fața oacheșă și părul negru. Și este ușor de recunoscut !"

Serghei se întoarse abia luni de la Zagorsk.

Garanin observă figura lui radioasă, deși acesta ședea cu o afectată modestie la masă, răsfoind hîrtiile. Kostea privi bănuitor la prietenul său și-l întrebă :

— Ei, cum ai călătorit ? Pari grozav de satisfăcut.

— Am și de ce, — rosti Serghei pe un ton enigmatic. — Spune-mi, Zotov e în biroul său ?

— Ce ai cu el ?

— Îi voi cere permisiunea s-o arestez pe Valentina Amosova, — explică Serghei plin de el.

— Ce face ? — se minună Kostea.

— Priviți o forță ! — rosti cu un entuziasm bine simulat Sașa Lobanov, un lucrător din aceeași secție, care se găsea de față. Glumeț și flecar, el fusese cartnic major pe un vas de linie. — Pur și simplu, ca Sherlock Holmes, — continuă el pe același ton. — După zece pipe fumate și o călătorie misterioasă, Serghei Korșunov descoperă în două zile, prin deducții pur logice, o crimă foarte complicată. Tovarăși, să vă servească de lecție pentru felul cum trebuie...

— Nu trăncăni, Saşka, — îl întrerupse Garanin, adresîndu-se apoi supărat lui Serghei : — Să mergem la șef.

Zotov îi întîmpină cu un aer sever și le ceru :

— Raportați-mi rezultatele primelor două zile. Să începem cu dumneata, Garanin. Cum merg investigațiile la locul crimei ?

Figura posomorîtă a lui Kostea se învioră.

— Avem cîte ceva, tovarăşe maior. Sîmbătă am descoperit primii martori. Am pornit de la premiza că asasinii veniseră cu o maşină. Cunoşteam aproximativ ora. Dar nici portarul, nici locatarii pe care i-am anchetat nu văzuseră maşina. Numai băieţii din curte...

— O admirabilă sursă de informaţii, — observă aprobativ Zotov. — Să ai acest lucru în vedere, Korşunov. Ei sînt plini de energie, au spirit de observaţie şi o memorie bună.

Serghei dădu din cap. Îl asculta atent pe Kostea şi aproape că era gelos pe el, savurînd dinainte impresia pe care o va face propriul lui raport.

— Băieţii, — continuă Kostea, — mi-au comunicat că la ora aceea staţiona în faţa intrării o maşină mare, de culoare neagră. Dar ei nu ştiu numărul, nici marca maşinii şi n-au văzut nici oamenii din ea.

— Interesant, — rosti Zotov, aşezînd în faţa sa un maldăr de creioane bine ascuţite. — Asta-i tot ?

— Întocmai.

— Deocamdată e puţin, foarte puţin. Trebuie să căutăm această maşină. Te-ascult, Korşunov.

Garanin se uită ironic la Serghei, care era emoţionat. Acesta îi surprinse privirea, se încruntă şi îşi începu raportul :

— Mai întîi, informaţii generale asupra Valentinei Amosova. Pe linie obştească şi profesională e prost cotată. Îşi petrece timpul liber numai în săli de dans, iar printre cunoştinţele ei au fost descoperiţi o mulţime de indivizi aflaţi în evidenta secţiei de miliţie şi care au fost judecaţi pentru diferite delicte, indivizi care duc în prezent o existenţă dubioasă. Amosova e leneşă, cîştigă puţin, se interesează foarte mult de toalete şi se vaită întotdeauna că nu-i ajung banii. O invidia foarte mult pe verişoara sa, pe Liuba Amosova — o invidia pentru

felul cum era îmbrăcată, pentru îndestularea în care trăia familia acesteia și o spunea adeseori deschis. Nikanor Ivanovici, un maistru de vază al uzinei, vechi comunist, a făcut de cîteva ori parte din delegațiile noastre în străinătate.

Zotov se lăsă pe speteaza fotoliului, aranjîndu-și impasibil creioanele ; ținea țigara în colțul gurii, și trăgea din cînd în cînd cîte un fum.

— Asta nu-i tot ? — rosti el ridicînd capul, cînd Serghei tăcu un moment.

— Întocmai, — răspunse grăbit Serghei. — Amosova a fost prinsă cu declarații false. În primul rînd a declarat că a venit la Moscova vineri, deoarece își îndeplinise norma săptămînală. E o minciună. A fugit pur și simplu de la lucru, nimeni nu a învoit-o. În al doilea rînd, a declarat că s-a dus la Moscova împreună cu prietenele ei, Silcenko și Ivanova. Și asta-i o minciună. În acele zile amîndouă au fost la lucru și n-au plecat la Moscova. În al treilea rînd, Amosova a ascuns faptul că a fost la Moscova și în ajun, adică joi, și că tot în aceeași zi s-a întors la Zagorsk. Nikanor Ivanovici n-a știut de venirea ei, deoarece era la lucru. În al patrulea rînd, Amosova a declarat că criminalii furaseră, printre alte obiecte, și paltonul ei albastru. Și aceasta e o minciună. Ea s-a întors cu acest palton din prima călătorie în capitală, iar a doua zi, plecînd din nou la Moscova, l-a lăsat prietenelor ei cu un bilet, în care le ruga să vîndă urgent paltonul la tîrg.

— La dracu' ! — rosti Garanin.

— Iată faptele, — își încheie raportul Serghei.

— Și care sînt concluziile dumitale ? — întrebă încet Zotov, adunînd creioanele de pe masă.

— Concluzia e una singură, — răspunse pe un ton sigur Serghei. — Valentina Amosova este complice la crimă. Ea a furnizat pretextul de a pătrunde

în casă şi auzind vocea ei Liuba Amosova a deschis uşa.

— Aşa. — Zotov se întoarse către Garanin. — Care-i părerea dumitale?

Kostea se gîndi o clipă, proptindu-şi bărbia în palma lată şi spuse:

— Informaţiile sînt interesante şi, după părerea mea, importante. Dar deocamdată nu o putem aresta pe Amosova: nu avem probe certe şi avem puţine probe indirecte.

— Dar dacă rămîne în libertate, se va întoarce la Zagorsk! — replică vehement Serghei. — Acolo va afla despre sosirea mea, va ghici scopul, şi îşi va avertiza complicii. Ei se pot ascunde.

— Ai răbdare, Korşunov, — interveni Zotov, liniştindu-l pe Serghei cu un gest. — Înţelegem şi noi acest lucru. Garanin are însă dreptate. Chemaţi-o azi pe Amosova la un nou interogator. Este totuşi ceva neclar cu fetişcana asta. Da, Garanin! Aştept cu nerăbdare noi informaţii referitoare la maşină. Puteţi pleca.

Serghei se ridică, făcînd un gest imperceptibil din umeri. Se simţea jignit. Adusese informaţii atît de importante şi de fapt, numai el dăduse într-adevăr probe în legătură cu cazul. „O să vadă ei, o să mai vadă ei cine are dreptate", — îşi spuse în sinea sa, ieşind din biroul lui Zotov.

Un alt interogator al Amosovei nu aduse nimic nou; ce era „neclar" nu se limpezi defel. Dar a doua zi avu loc o întîmplare care îi obligă atît pe Garanin cît şi pe Zotov şi chiar pe Sandler, să ia mai în serios ipoteza lui Serghei Korşunov.

În timpul zilei sună telefonul şi un glas necunoscut de femeie întrebă de tovarăşul Korşunov.

— Aici vorbeşte Tamara Abramovna Golikova. Nu vă amintiţi de mine? Trebuie neapărat să stau

de vorbă cu dumneavoastră, şi cît mai curînd. Sînt prin apropiere şi vorbesc de la un telefon public.

Peste douăzeci de minute, în camera lui Serghei intră o femeie în vîrstă, foarte grasă, cu faţa roşie şi transpirată ; se lăsă într-un scaun, suflînd din greu. Într-o mînă strîngea o batistă umedă şi mototolită, în cealaltă avea o sacoşă grea cu alimente.

— Ce vreţi să-mi spuneţi, Tamara Abramovna ? — întrebă Serghei.

— Am venit la dumneata în legătură cu Valea, Valentina Amosova. Dar să vă povestesc totul pe rînd. Ascultaţi-mă.

Golikova tăcu un moment, apoi îşi aranjă cu mîna părul bogat, cărunt şi începu să istorisească :

— Vă amintiţi ce dezordine domnea în sufrageria unde au ucis-o pe Liubocika ? Începusem să adun lucrurile de pe podea şi Valentina mă ajuta. Şi peste ce credeţi că am dat, pe neaşteptate, într-un ungher al camerei ? Peste o batistă străină. Înţelegeţi ! O batistă străină ! Era toată plină de sînge şi se vedeau clar pe ea urme de degete, nişte degete străine ! Înţelegeţi ? Batista aparţinea nemernicilor, ucigaşilor. Am fost pur şi simplu zguduită. I-am explicat Valentinei ce important era ca această batistă să ajungă în mîinile dumneavoastră. Eram convinsă că vă va ajuta să le daţi de urmă. De aceea am înfăşurat-o cu grijă într-un ziar şi am înmînat-o Valentinei, rugînd-o să v-o dea cînd va veni la dumneavoastră, pentru interogatoriu. Ea a luat-o, a promis c-o să v-o dea, dar pesemne că n-a făcut-o. Nu-i aşa ?

— Chiar aşa, — încuviinţă Serghei din cap.

Asculta povestirea cu un interes crescînd. Era stăpînit de două simţăminte foarte deosebite şi la fel de puternice. Întîi de toate îi era ruşine : doar el întocmise procesul-verbal referitor la examinarea sufrageriei şi ar fi trebuit să găsească această batistă. Ce prost se achitase el de sarcina încredin-

ţată, ce probă importantă îi scăpase ! În acelaşi timp încerca un sentiment de mîndrie : Golikova îi dădea un material nou şi foarte preţios în sprijinul ipotezei sale.

— Peste două zile, — continuă Golikova, frămîntîndu-şi nervoasă batista în mînă, — am întrebat-o pe Valentina dacă v-a dat obiectul găsit de mine. Ea s-a îngălbenit, mi-am amintit bine de acest lucru mai tîrziu, da, da, s-a îngălbenit, înţelegeţi ? — şi mi-a răspuns că nu aţi luat batista şi că i-aţi spus : „Rămîne deocamdată la dumneata". Trebuie să mărturisesc că asta m-a uimit. Înţelegeţi ? Era într-adevăr un lucru de mirare. De aceea, peste alte două zile, adică azi dimineaţă, am rugat-o pe Valentina să telefoneze şi să vă întrebe dacă putem spăla rufele, iar cu ocazia aceasta, şi ce să facem cu obiectul găsit de mine. Valentina a acceptat, iar eu am ieşit din cameră, dar am rămas la uşă să ascult convorbirea. Vă daţi seama că nu prea mai aveam încredere în ea. Am auzit cum v-a întrebat de rufărie, dar de batistă n-a pomenit nimic. Cînd a terminat de vorbit, am intrat. Ea mi-a transmis permisiunea dumneavoastră de a spăla rufele şi mi-a spus referitor la batistă : „Au dat ordin să o aruncăm". Înţelegeţi ce înseamnă asta ? Stau şi vă întreb, cum se explică toate aceste lucruri ? Doamne, ce îngrozitor ! Nu mai am puteri să îndur o durere ca asta ! — exclamă ea şi începu să plîngă, îngropîndu-şi capul în mîini.

Serghei, cuprins de tulburare, nu găsea cuvintele necesare, nu ştia ce să spună, cum s-o mîngîie. Pînă acum nu avusese niciodată de-a face cu oameni care treceau prin asemenea momente grele.

Golikova se linişti în sfîrşit, îşi şterse ochii şi ceru apă. Serghei auzea cum îi clănţăneau dinţii de marginea paharului.

În seara aceleiaşi zile Serghei raportă lui Sandler şi lui Zotov rezultatele obţinute în legătură cu ipo-

teza sa. Fusese chemat la raport și Garanin. Spre uimirea lui Serghei acesta avea informații noi despre mașina neagră.

Trebuie să spunem că Garanin, după cum reușise să observe și Serghei, se distingea printr-o neobișnuită tenacitate. Și desigur că nu din întîmplare îi încredințase Zotov tocmai lui această muncă la locul crimei. Într-adevăr în cazul de față se cerea pe lîngă toate celelalte calități, și o încăpățînare ca aceea a lui Garanin, deoarece în primele momente nu reușiseră să descopere nici probe certe și nici martori.

Kostea justificase speranțele puse în el. La început îi găsise pe băieții din curte. Acest lucru nu fusese deloc simplu. Din toată droaia numai trei văzuseră mașina neagră, dar aceștia nu erau afară cînd venise Kostea acolo. El îi scosese din casă, întrerupîndu-i de la diferite activități importante și pline de răspundere : unul se căznea de-o jumătate de oră să dezlipească un prețios timbru coreean de pe un plic ; al doilea, rămas singur acasă, îl învăța pe cîinele său Rex să aducă diferite obiecte, consumînd cu această ocazie toată rezerva de zahăr din casă ; iar al treilea încerca, pînă la sosirea mamei sale plecată după cumpărături, să reconstituie o farfurie spartă, lipind-o cu clei. Dar care dintre ei ar fi putut să reziste, cînd un prieten de-al lor, venit în goană din curte, îi anunță cu sufletul la gură că a sosit un „nenea destul de curios", care a văzut ieri jocul echipei „Dinamo" din Moscova cu „Rapidul" austriac și știe biografiile tuturor fotbaliștilor sovietici de frunte, iar pe Dementiev și Simonian îi cunoaște chiar personal. Dar nenea ăsta nu voia să povestească nimic pînă ce nu vine el, Vitka, și asta numai pentru că — să vezi ce sucit !

— tocmai Vitka se învîrtise ieri dimineață prin curte.

Astfel obținuse Kostea primele informații despre misterioasa mașină neagră! Dar la cine venise ea?

Și Kostea dădu o raită prin toate apartamentele din corpul acela de case. Poate că vreun șofer se întorsese acasă cu această mașină ca să mănînce, sau poate că aparținea vreunuia dintre locatari, sau, în sfîrșit, poate venise cineva de la gară, ori cu treburi?

Turul făcut prin apartamente îi luase destulă vreme. Trebuia să găsească peste tot cel puțin o gospodină care să fi fost acasă vineri de dimineață și s-o ajute să-și amintească bine toate evenimentele din acea dimineață. Pe lîngă aceasta, Kostea se temea grozav să nu afle că mașina neagră venise la locatarul pe care-l vizita ori pe la vecini. Dar nu fu cazul. De aceea, în fiecare apartament, parcă obținea o mică victorie a cărei importanță creștea mereu pînă cînd se transformă într-un fapt de cea mai mare însemnătate: află că mașina venise la Amosovi. Dar o observaseră numai trei băieți și informațiile despre ea erau foarte reduse, de aceea Kostea porni să caute mai departe.

În ziua în care Serghei stătea de vorbă cu Golikova, Kostea, dis-de-dimineață, se apropia din nou — pentru a nu știu cîta oară — de casa cunoscută. Înalt, în costumul gris deschis și cu pălărie de paie, el fu recunoscut de băieții care se jucau prin apropiere; ei îl întîmpinară ca pe o veche cunoștință.

Garanin se opri la intrarea imobilului și începu să examineze cu atenție clădirile din jur. Apoi, dîndu-se jos de pe trotuar, se lăsă chiar pe vine, făcîndu-se că cercetează ceva pe pămînt, dar pe sub sprîncene privi din nou cu atenție la ferestrele clădirii de peste drum.

Apoi Kostea se ridică și dîndu-și pălăria pe ceafă, chemă pe unul dintre tinerii săi prieteni :

— Ascultă, vestite dresor. Data trecută mi s-a părut că reședința dumitale se află în casa ceea. Așa este ?

— Întocmai, unchiule Steopa, — îi răspunse băiatul pe același ton. — Dar ce e aia reședință ? Unde se dresează cîinii ?

— Nu, nu, — zîmbi Kostea. — Este acolo unde locuiesc oameni importanți. Dar de ce-mi ziceți mie unchiul Steopa ? [1])

— Ești foarte înalt, de aceea.

— Aha ! Ia spune-mi, ferestrele acelea nu sînt de la locuința ta ?

— Nu. Acolo e numărul șapte, iar eu stau la nouă.

— Dar cele de colo ?

— Alea sînt de la numărul opt, alături de noi.

— Ești băiat isteț, — îl lăudă Kostea. — Dar cine e acolo pe-acasă, dimineața ?

— Vera. Acum ea lucrează în schimbul doi, mai e și tușa Klava, mama ei, ea nu lucrează nicăieri, — răspunse bucuros băiatul, care se vedea că era măgulit de laudă.

— Dar tatăl Verei e la lucru ?

— Tatăl ei ? Nu, el a plecat undeva, nu se știe unde.

— Cum așa ?

— Uite așa. A plecat și nu s-a mai întors. Tușa Klava plînge mereu. Am auzit-o și eu pe mama spunînd : „Ticălosul, și-a părăsit familia". Da' eu stau și mă gîndesc : se poate să-ți lași așa familia, doar nu e un lucru oarecare. Nu-i așa ?

— Așa e, frate. Tu și cu mine nu putem înțelege asemenea fapte.

---

[1]) Aluzie la poezia „Unchiul Steopa" de Serghei Mihailkov, al cărui erou principal, unchiul Steopa, este un om foarte înalt. (N. red. rom.)

— Vezi că așa zicea și tata și, nu știu de ce, a sărutat-o pe mama.

— Dar cu Vera ce-i, e comsomolistă?

— Cum să nu! Și încă una ridicată, — răspunse serios băiatul. — E a doua oară că votează la alegeri. Iar la uzină e membră în comitet. Pe Petka, fratele meu mai mare, l-a refuzat însă, cînd a poftit-o să meargă să danseze. Nu s-a dus cu el. Dar după aia, s-a dus cu Kolka Soloviov, de la paisprezece. Așa că eu din vinerea aceea nu mă mai uit la ea.

Tot așa de amănunțit îi descrise tînărul dresor și pe locatarii celuilalt apartament, care îl interesa pe Garanin.

Acesta îi mulțumi băiatului, îl rugă să-l salute din parte-i pe Rex și-l sfătui să economisească zahărul ca nu cumva să-l îmbolnăvească pe cîine.

Discuția îndelungată ce o avu la numărul șapte nu-l duse la nici un rezultat: bătrîna pensionară și tînăra femeie de serviciu, cu toată silința dată, nu reușiră să-și amintească ce văzuseră în dimineața de vineri, de la ferestrele lor.

La numărul opt îi deschise ușa o fată înaltă și uscățivă, într-o rochie modestă de culoare albastră, purtînd un șal pestriț pe umeri.

— Dumneata ești Vera? — întrebă Kostea.

— Da. Dar eu nu te cunosc pe dumneata. De unde ești?

Kostea îi întinse legitimația.

— Poftiți, tovarășe, intrați, — îi spuse grăbită fata. — Scuzați numai că la noi nu s-a dereticat prin casă.

Era o cameră mică și foarte curată. Deasupra unui pat îngust, acoperit cu un cearșaf alb, atîrnau portretul lui Lenin și harta Europei. Toate acestea îl impresionară plăcut pe Kostea și el o întrebă deschis și serios, fără ocoluri:

— Cred că ai ghicit pentru ce te deranjez?

— Firește. Toți pe-aici vorbesc despre asta. Voi fi foarte bucuroasă să vă ajut.

— Atunci încearcă să-ți amintești, — spuse grav, fără grabă, Garanin, — amintește-ți bine ce ai văzut în dimineața acelei zile de la fereastra dumitale.

— Mă voi strădui, — răspunse Vera ușor dezorientată, făcîndu-i semn lui Kostea să ia loc.

Se așezară amîndoi la masă. Garanin își puse pălăria pe marginea mesei și scoase un carnețel. Vera începu să se gîndească, sprijinindu-și obrajii în palme.

— Vineri, vineri... Ce-am făcut eu vineri?

— În ziua aceea ai mers să dansezi, — îi șopti Kostea deodată.

Vera înălță mirată ochii spre el.

— Așa e. De unde știți?

— Mi-a povestit-o prietenul meu de la apartamentul nouă, Vitea, stăpînul lui Rex.

— Vitea? — surîse Vera. — Nu v-a spus că mă disprețuiește? — Și deodată fata îl apucă pe Kostea de mîneca hainei. — Mi-am adus aminte! Oh, ce bine mi-amintesc totul! Ascultați. Chiar Vitea ăsta poartă toată vina. În dimineața aceea se juca prin curte cu mingea și a nimerit din greșeală în fereastra noastră. Eu am alergat la geam, dar băieții se făcuseră nevăzuți. Iar peste drum, chiar în fața intrării aceleia, am văzut o mașină neagră, frumoasă, o mașină mare.

— Îți amintești bine acest lucru? — o întrebă Kostea, simțind cum începe să-i bată inima; se străduia totuși să păstreze un ton cît mai indiferent, pentru a-i da Verei posibilitatea să-și amintească în liniște, fără să se grăbească, toate amănuntele.

— Sigur că îmi amintesc. În mașină stătea șoferul. L-am examinat cu atenție. Un tînăr bălan —

știți — avea un cap de pasăre. Era într-o scurtă de piele, cu fermoar. Iar alături ședea o fată.

— O fată ? — sări Kostea. — Blondă ?

— Da, o blondă.

— Te-ai uitat la figura ei cu atenție ?

— Nu, — răspunse mîhnită Vera. — Deși i-am privit mai mult timp. Șoferul semăna cu un băiat de la uzina noastră. Mă întrebam dacă o fi el sau nu. Apoi am plecat de la fereastră, iar peste cîteva minute a venit și mama de la cumpărături, și ne-am așezat să mîncăm. Cînd m-am uitat din nou pe geam, mașina era tot acolo. Pe urmă, pe ușa aceea din față, — accentuă Vera, încruntînd din sprîncene, — a ieșit un bărbat. Și mașina a plecat. Cam asta-i tot. — Vera aruncă o privire spre Kostea. — Spuneți-mi, ceea ce v-am spus o să vă ajute cît de cît ?

El nu se îndură să recurgă la șiretlicuri : privirea ei era atît de sinceră și de limpede, se citea în ea un interes atît de prietenesc și, lucru uimitor, atîta încredere...

— Da, ne-ai ajutat foarte mult, — recunoscu deschis Kostea și adăugă : — Te mai reții încă puțin, ca să notez povestirea dumitale.

Vera încuviință din cap. Cîteva minute domni tăcerea. Kostea scria repede. Deodată se opri, chibzuind la ceva, apoi își ridică ochii de pe hîrtie.

— Spune, Vera, deci mama dumitale a venit acasă tocmai în timp ce mașina se afla acolo ? Trebuie s-o fi văzut, nu-i așa ?

— Cred că da, — aprobă Vera.

— Aș vrea să stau atunci de vorbă cu ea. Se poate ?

— Desigur. Acum e la o cunoștință, în apartamentul vecin. O chem imediat, — spuse grăbită fata, sărind de pe scaun.

— Numai, să ne înțelegem, — o preveni Kostea, — deocamdată să nu-i spui nici o vorbă despre scopul vizitei mele. Bine?

— Bine, bine. Viu îndată.

Vera porni în fugă.

Peste cinci minute, în fața lui Kostea ședea o femeie în vîrstă, slăbuță, cu fața istovită, frămîntîndu-și neliniștită capetele șalului ce-l avea pe umeri.

Kostea se străduí s-o întrebe pe un ton cît mai liniștit, cît mai blajin. Dar nu reuși decît să fie exagerat în toată atitudinea aceasta prevenitoare. Deodată femeia prinse să zîmbească și figura ei fu inundată de o lumină blîndă, plină de bunătate.

— De ce vorbești cu mine de parc-aș fi o bolnavă? Arăt eu așa? Ce să-i faci, fiule, am necazuri. Pot zice că din pricina asta am făcut cunoștință și cu automobilul negru. Mi-e și rușine să povestesc, zău așa! Nici Verocikăi nu i-am spus atunci. Dar dumneata se pare că ai nevoie de asta în interes de serviciu. Așa că am să-ți spun.

Kostea văzu cum ochii Verei se umplură de lacrimi.

— Așa... veneam acasă de la cumpărături. Și deodată ce văd: automobilul despre care spuneam. Niciodată nu venise pe la noi un asemenea automobil. Și, ca și cum m-ar fi izbit cineva în cap, îmi vine un gînd prostesc. Dacă s-o fi întors acasă Mitea al meu! — îmi zic. Alerg la șofer și-l întreb cu o voce pe care nici eu singură nu mi-o mai cunoșteam: „A cui e mașina? Cine a venit cu ea?" Da' șoferul se încruntă și strîmbînd din buze, se răstește la mine: „N-a tras la scară pentru dumneata. Vezi-ți de drum". Mi-am revenit și m-am îndepărtat, de parcă mă scuipase în față. Asta-i tot. Îți servește la ceva ce ți-am spus?

— Foarte mult, Klavdia Ivanovna! — răspunse Kostea, cu o caldă recunoștință, simțind cît de greu îi venise ei să povestească toate acestea. — Spu-

ne-mi, te rog, nu cumva ai reținut cum arăta șoferul acela ?

— Figura lui ? Cum să nu ! Pe un asemenea necioplit să nu-l țin minte ?

— Dar numărul mașinii, probabil că nu l-ai observat ? — întrebă pentru orice eventualitate Kostea.

— Închipuie-ți că da, l-am observat, — surîse Klavdia Ivanovna. — Nu știu cum, mi-au căzut ochii pe el. Dar uite că nu mi-l pot aminti. Mi-au rămas în cap numai două cifre, doi de opt, unul lîngă altul.

Kostea de abia mai prididea să noteze, literele jucau vesele pe hîrtie. Izbîndă ! Cum de i-a căzut așa din cer ?

În aceeași seară Garanin fu chemat la Sandler, și, imediat după Korșunov, îi dădu raportul asupra celor petrecute în cursul zilei.

Cînd pomeni de blonda care se găsea în mașină, Serghei exclamă bucuros :

— Vedeți ! Era Amosova !

Sandler îl opri supărat, cu un gest al mîinii.

După Garanin, raportă despre activitatea sa, Lobanov ; el cercetase cercul în care se învîrtea Liuba Amosova.

— Ea era în cele mai bune relații cu Boris Golikov, își scriau des, și în general, e de presupus că se iubeau. Au mai fost identificați încă patru băieți și șase-șapte fete cu care întreținea Amosova relații de prietenie : toți studenți. Deocamdată doar doi dintre ei sînt suspecți — Viktor Spirin și Viaceslav Gorelov. Dar nu avem încă nici un fel de probe împotriva lor. Continui să strîng material.

„Sașa, Sașa, — își zise cu ironie Serghei, — ca întotdeauna ai vrea să te lauzi, dar n-ai cu ce ! Mi-e pur și simplu milă să te privesc." — Pe figura lui Lobanov, un flăcău îndesat și roșcovan, pistruiat,

cu nasul cîrn și sprîncenele aproape invizibile, se citea într-adevăr nemulțumirea ; părea chiar puțin jignit. Întreaga lui înfățișare spunea parcă : „După ce mi-ați repartizat un teren de activitate atît de arid, mai vă așteptați și la rezultate !"

Cînd Lobanov termină de vorbit, Sandler se întoarse spre Zotov și-l întrebă :

— Care-i părerea dumitale, Ivan Vasilievici ?

— Socot că în jurul Amosovei s-a strîns cercul probelor indirecte. Cred că e primejdios s-o mai lăsăm în libertate.

— Nu te pripești cumva ? — spuse Sandler și îl privi printre gene, apoi se uită cu coada ochiului la Serghei.

— Tovarășe colonel, s-a încurcat în minciuni ! — izbucni iarăși Serghei. — Și pe cuvînt că asta nu-i întîmplător !

— Nu mă pripesc, Gheorghi Vladimirovici, — răspunse Zotov. — Dar nu vom înceta activitatea nici în legătură cu celelalte ipoteze, ba chiar o vom înteți.

Sandler clătină din cap.

— Minciuna încă nu dovedește că ești criminal. Lăcomia, invidia — toate acestea nu-s de ajuns ca să te împingă la o asemenea crimă. Pentru asta mai e nevoie de o voință activă și înclinată spre rău. Și eu acest lucru nu l-am simțit încă la ea. Nu sînt de acord să fie arestată. Nu-i încă timpul. Aduceți-mi mai întîi măcar o singură probă certă de vinovăție. Obțineți de la ea și alte date. Și apoi, găsiți-mi cu orice preț mașina aceea. Iar dumneata, Lobanov, intensifică-ți activitatea pe linia dumitale, mă interesează foarte mult. Asta-i tot. Tovarăși, consfătuirea s-a terminat.

Se ridicară cu toții. Serghei se apropie de Sandler.

— Și totuși noi vom dovedi, tovarășe colonel, că n-am greșit, — spuse el vesel, cu convingere. — Vor fi și probe certe de vinovăție.

În loc de răspuns Sandler îi surîse binevoitor.

— Dumneata, Korşunov, ai un nas fin la minciuni. Dar trebuie să ţi-l mai formezi şi pentru crimă. Sînt două lucruri deosebite. Iar în ce-o priveşte pe Amosova, apoi prima probă certă îi va hotărî soarta.

— Dar şi Zotov era de acord cu mine, — încercă să riposteze Serghei.

— Ei, Zotov... — zîmbi din nou Sandler, de astă dată însă cu o nuanţă de mîndrie în glas. — În chestiunea aceasta el nu este decît foarte precaut. Dumneata trebuie să înveţi multe şi să treci prin multe ca să-i semeni lui Zotov. Printre altele, uită-te cîtă stăpînire de sine are el. Iar dumneata ai cam puţintică.

Amosova nu le aduse nici un fel de date noi, oricît se zbătu Serghei cu ea la interogatorii, prinzînd-o aproape la fiece minut cu o minciună. Îi luă şi Zotov interogatoriul. Valentina plîngea, recunoştea ori se încăpăţîna să nege, apoi născocea o nouă minciună, şi Serghei îşi pierdea vremea doar ca să se convingă de acest lucru. Se enerva, îi cerea să recunoască, dar Amosova vărsa şiroaie de lacrimi şi... minţea din nou.

În dimineaţa celei de a treia zi după consfătuirea de la Sandler, Garanin îl întrebă ca de obicei pe Serghei :

— Ai ceva nou?

Serghei îi răspunse iritat :

— Minte mereu, asta-i tot. Ştii, uneori îmi vine s-o strîng de gît.

— Lasă, lasă, — spuse Kostea schiţînd un zîmbet, — îngrijeşte-ţi nervii. Şi o să te ajut chiar eu acum. Fii atent aici ! — continuă el, de data aceasta serios, aşezîndu-se pe marginea mesei şi servindu-şi prietenul cu o ţigară. — Zotov a ordonat să-mi dai şi tu o mînă de ajutor. Iată despre ce e

vorba. Împreună cu lucrătorii de la secția de înregistrare a automobilelor, am triat toate mașinile în ale căror numere sînt doi de opt, apoi, dintre acestea, am ales numai autoturismele mari, de culoare neagră. Am descoperit cam vreo două sute. Trebuie să găsim printre ele mașina care a fost folosită la crimă. E clar?

— Tii, ce mai muncă! — șuieră Serghei.

— Da, nu-i ușoară, — consimți Kostea. — Pentru aceasta s-a format o întreagă echipă, din care faci și tu parte. Eu am fost numit șeful echipei. Îți vei primi chiar acum misiunea.

— Dar Amosova?

— Las-o să-și adune gîndurile, — ripostă Kostea pe un ton ironic. — Iar o să mai scornească ceva fetișcana asta.

Pentru Serghei începură zile agitate. Douăzeci de nume de șoferi atraseră după ele peste o sută de alte nume. Oamenii se perindau prin fața lui Serghei de dimineața pînă seara. Spre sfîrșitul zilei își simțea mîna înțepenită de scris și capul îi vîjîia în urma discuțiilor nesfîrșite și a informațiilor mereu noi.

Treptat, trecură prin fața lui Serghei, unul după altul, douăzeci de șoferi — cu viața, cu legăturile, cu caracterele și gusturile lor.

Și toți aceștia erau oameni cinstiți. Flerul deosebit pentru minciună, pe care i-l ghicise Sandler, îl ajută pe Serghei să se descurce repede și fără greș în șirul acesta pestriț de oameni.

Munca lor fu întreruptă pe neașteptate.

Peste zi, Zotov îl chemă la el pe Kostea și pe Serghei. În biroul lui îl găsiră și pe Lobanov.

— Am o chestiune serioasă, tovarăși, — îi anunță Zotov, frecîndu-și cu un aer preocupat capul ras. — Spune-mi, Garanin, l-ai verificat pe șoferul Zaicikov?

— Încă nu, Ivan Vasilievici. Vi s-au transmis numai datele din fişa lui personală.

— Aşa, — constată Zotov, părînd satisfăcut. — Şi acestea se dovedesc a fi suficiente. Dar dumneata, — spuse el, întorcîndu-se greoi către Lobanov, — dumneata l-ai verificat pe un oarecare Gorelov, o cunoştinţă a Liubei Amosova?

— L-am verificat, — răspunse Lobanov. — Relaţii proaste, bea, are bani mai mulţi decît te-ai aştepta. Se pare că-i făcea un fel de curte Liubei, era îndrăgostit de ea.

— Multă vreme i-a făcut curte?

— S-au cunoscut cu o lună înainte de crimă. Venea la ea pe acasă. Dealtfel, ca şi celelalte cunoştinţe.

— Iată, — spuse autoritar Zotov. — M-am uitat prin materialele voastre. Un amănunt interesant: Zaicikov şi Gorelov locuiesc în aceeaşi casă, poate că se şi cunosc. Înţelegeţi a ce miroase asta? Pe de o parte, Zaicikov înseamnă maşina, pe de altă parte Gorelov înseamnă informatorul. Ocupaţi-vă imediat de această ipoteză. Veţi forma un nou grup în trei. Şef îl numesc pe Garanin.

— Trebuie să stabilim legătura dintre ei şi Valentina Amosova, — propuse Serghei.

— Nu, — ripostă categoric Zotov. — Răbdare, Korşunov. Pentru un timp uită de Amosova. În primul rînd trebuie să stabilim ce legătură este între ei, apoi ce au făcut în vinerea aceea. Nu-i prea uşor fiindcă au trecut deja zece zile, dar este necesar.

Peste o jumătate de oră Garanin şi Korşunov plecau la adresa indicată.

Era o ulicioară îngustă şi strîmbă din cartierul Zamoskvorecie: căsuţe de lemn cu unul sau două caturi, grădiniţe, mezanine şi geamlîcuri, bănci la porţi şi caldarîm pe mijlocul străzii. Părea un vestigiu al veacului trecut, păstrat ca prin minune. Nu-

mai antenele aparatelor de televiziune și două trei mașini staționînd lîngă trotuar, stricau această impresie.

— Numărul paisprezece, — spuse Kostea, — mai sînt patru case.

Cei doi prieteni dădură colțul și dintr-o dată se opriră, uitîndu-se unul la altul. În față, la două case de ei, staționa lîngă trotuar o mașină mare, neagră. Se vedea bine numărul: „MG — 14—88". Lîngă casă, pe bancă, ședea un tînăr, de vreo douăzeci de ani, îmbrăcat într-un tricou roșu și încerca o melodie la acordeon, aplecîndu-și mereu urechea spre el.

— Să începem, — rosti încet Kostea.

Se apropiară de băiat, salutară, așezîndu-se apoi alături de el pe bancă.

— Ce mai mașină! — rosti entuziasmat Kostea. — Aici la voi locuiește vreun șțab?

— Șțab? — răspunse disprețuitor băiatul, cu o voce tărăgănată. — Ce să spun! E Kolka Zaicikov, șoferul, care tocmai a picat acasă.

— La masă?

— Cine știe. El poate să pice așa de cinci ori pe zi. Șțabii stau la ședință, iar Kolka se plimbă. Ieri a dus-o pe maică-sa la piață. Vă închipuiți? Ce tablou!

— Probabil că-și plimbă și prietenii? — intră în vorbă Serghei.

— Cum să nu! Și fetișcane.

— Tu te-ai plimbat?

— Înainte da. Acum însă, nu mă mai plimb. De zece zile Kolka și cu mine nu ne mai vorbim. Mă doare-n cot! Mîine avem la uzină o serată cu echipa artistică de amatori. Uite, — arătă el spre acordeon, — mă pregătesc pentru program.

— De ce te-ai certat cu Kolka? — întrebă indiferent Kostea.

— Cum să nu mă cert ! — făcu supărat băiatul. — Ne pregăteam să plecăm afară din oraș, să facem o plimbare. Îl așteptam pe Kolka, mă îmbrăcasem cu hainele de duminică. Ba mai mult încă, invitasem și o cunoștință, — o fată. În sfîrșit îl vedem sosind în goană. Deodată, răsare ca din pămînt, alergînd, Slavka Gorelov, prietenul lui ; șoșotesc ceva între ei și pleacă, înțelegi, numai ei doi.

— Se poate una ca asta ? — făcu mirat Serghei.

— După toate, mai făcea și haz. Spunea că a avut o treabă importantă, și a scos ceva bani. Ceea ce era chiar adevărat. A doua zi el și cu Slavka au chefuit zdravăn. Se știe că Slavka ăsta e un golan, cu toate că-i student.

— Poți să-ți amintești, în ce zi ai dat greș cu plimbarea ? — întrebă Kostea.

— Pot, chiar foarte bine. A fost vinerea trecută. Dar la urma urmei ce vă interesează pe voi asta ? — deveni băiatul bănuitor.

— Prietene, cu tine se vede că nu trebuie să recurgem la șiretlicuri. Ești un om serios. Ia uiteaici. — Și Kostea îi întinse legitimația.

Băiatul fluieră a mirare.

— Deci, li s-a înfundat ?

— Cam așa ceva.

— Și pe drept. Sînt niște paraziți ăștia, nu-s oameni.

Piotr Gvozdev, în ciuda înfățișării lui cam simpluțe, se dovedi un om deștept, de acțiune și cu spirit de observație. Pe lîngă faptul că declarațiile lui erau foarte precise și amănunțite, el stabili în camera lui un fel de stat major operativ, unde fură chemați, după sfatul său, și alți martori și informatori. Îi chema chiar Gvozdev, cu abilitate și fără ca cei din jur să observe ceva. Începea conversația cu aceeași întrebare, naivă la prima vedere :

— Ţi-aduci aminte de vinerea aceea cînd mă pregăteam să ies la plimbare cu maşina lui Kolka?

— Cum să nu! — zîmbi satisfăcut în bărbuţa căruntă un vecin de apartament. — Te gătiseşi, cine mai era ca tine. Şi cînd colo, te-ai făcut de rîs în toată curtea. Şi pe drept cuvînt, — adăugă el pe un ton de povaţă, — nu te înhăita cu aceşti neciopliţi. Ce mi-e Kolka, ce mi-e Slavka. Tu însă eşti un strungar de prima mînă, eşti băiat cu carte şi ai talent, iar te-au tras în poză.

Gvozdev se roşi la faţă şi cu un aer indiferent băgă mîna în buzunar să-şi scoată ţigările.

— Ce te face să crezi că asta s-a întîmplat tocmai în vinerea aceea, pe ziua de şapte? — întrebă Kostea.

— Ei, ce, ce, — se zăpăci bătrînul.

— Păi nu te-ai dus în ziua aceea după pensie, Prokofi Kirillovici? — se amestecă Gvozdev. — Ai şi uitat?

— Chiar aşa, — făcu bucuros Prokofi Kirillovici.

Se vedea că Gvozdev rămăsese foarte jignit de ofensa adusă de Kolka şi o spusese clocotind de indignare la toată lumea: toţi locatarii ştiau de întîmplare şi toate simpatiilie erau de partea lui.

Către seară, Garanin şi Korşunov se întorceau foarte bine dispuşi.

— E o comoară băiatul ăsta, — spuse entuziasmat Serghei. — Dar nu l-am lăsat să se pregătească pentru concert.

— Ei, e un artist cu experienţă, — rîse Kostea.

Sosind la serviciu, îl găsiră în biroul lor pe Lobanov. Şedea la masa lui Serghei, sprijinit de speteaza fotoliului, cu ochii pe jumătate închişi din cauza razelor slabe ale soarelui în asfinţit.

— Priviţi-l, vă rog, — făcu Serghei, — stă ca un motan sătul pe prispă.

— Ei, destul cu glumele, — spuse serios Garanin, — dă raportul, Lobanov.

— Raportăm îndată, — răspunse el fără grabă. — Vă aştept de două ore. Toate au mers cum nu se poate mai bine, Kostea. Am găsit fotografia lui Zaicikov, a fost recopiată şi mărită aici la noi. Între timp m-am dus după Klavdia Ivanovna şi după Vera. În treacăt fie spus, e o fată foarte simpatică şi a întrebat de tine.

— Asta n-are nici o legătură cu treaba, — îl întrerupse Kostea. — Nu te lungi, Saşka.

— Pe scurt, — izbucni bucuros Lobanov, — şi mama şi fata, fiecare în parte, l-au recunoscut fără să ezite pe Zaicikov în una din fotografiile ce li s-au prezentat.

Toţi trei se uitară unul la altul.

A doua zi de dimineaţă Zaicikov fu arestat la sosirea în garaj. Era un tînăr slăbănog, bălan, într-o cămaşă roz murdară, cu mînecile suflecate şi gulerul răsfrînt.

Interogatoriul i-l luă chiar Zotov, în prezenţa lui Garanin şi a lui Korşunov.

Zaicikov vorbea pe un ton plîngăreţ, făcea pe jignitul, încercînd la început să nege tot. Strîns însă cu uşa de declaraţiile martorilor şi ale informatorilor, mărturisi, bîlbîindu-se, că în ziua cu pricina, îl dusese într-adevăr pe prietenul său Gorelov la o adresă ce-i fusese indicată, lucru pentru care căpătase 400 de ruble.

— Ce a urmat după ce aţi ajuns? — întrebă aspru Zotov.

— El a intrat acolo şi s-a întors după o jumătate de oră cu lucrurile. Noi şedeam în maşină.

— Care noi?

— Eu cu o fată, o cunoştinţă a lui Slavka. Vroia să o plimbe cu maşina.

— O cunoşti?

— Nu, o vedeam pentru prima oară. O chema Vera ori Varea, ori poate Valea, nu ţin minte. Am luat-o în maşină pe drum.

— În ce loc ? Numai să spui exact.

— Nu-mi amintesc precis. Am luat-o de undeva, de pe stradă, cînd am mers la cafeneaua „Rîndunica", lîngă gara Kursk.

— Oho ! Dar de ce-aţi făcut un asemenea ocol ?

— Eu de unde să ştiu ? Gorelov a poruncit.

— Aşa. Pe cine aţi mai întîlnit la cafenea, cu cine aţi vorbit acolo ?

— Cu chelnăriţa, cu cine să vorbim ?...

— Dumneata trebuie să ştii mai bine ca noi.

— Eu n-am mai vorbit cu nimeni, iar pe Gorelov nu l-am urmărit.

Zotov privi atent la tînărul care stătea în faţa sa ; tăcu un moment, aşezîndu-şi creioanele pe masă, apoi rosti îngîndurat :

— E clar. Te temi să spui tot ce ştii. Te gîndeşti că poate era mai bine dacă nu pomeneai nici de cafenea ? Şi de chelnăriţă la fel ?

Zaicikov tăcea.

— Da, te temi, — continuă Zotov pe acelaşi ton. — Şi eu care credeam la început că ai căzut întîmplător în afacerea asta.

— Nu mă tem, — rosti în sfîrşit Zaicikov posomorît. — Dar nici nu vreau să bat toba degeaba. Asta-i singura mea vină.

— Nici noi nu facem nimic degeaba, — răspunse Zotov. — Eşti amestecat într-o afacere serioasă. Crezi că a fost vorba de o simplă speculă cu lucruri, că le-aţi transportat dintr-un loc într-altul ? Nu, băiete. Acolo s-a comis o crimă.

Zaicikov se îngălbeni, apoi începu să dea nervos din bărbie, înghiţind în sec.

— Nu se poate, — şopti el, printre dinţi, aproape fără să mişte buzele. — Mă luaţi la fix.

— Ba nu ; eu n-am asemenea obiceiuri, — replică liniștit Zotov.

Cu un gest de neputință, Zaicikov își cuprinse capul în mîini, iar umerii lui ascuțiți se scuturau nervos. Stătu astfel cîteva momente, apoi înălță capul, și rosti cu o voce care-i răgușise brusc :

— Puteți să mă întrebați. M-a nenorocit Slavka. Nu credeam că e în stare să facă una ca asta, altfel... Da' ce să mai vorbesc acum !

— Ia te uită, va să zică n-am greșit, — spuse Zotov, mirîndu-se parcă singur de perspicacitatea sa. — Ia spune, pe cine ați întîlnit la cafenea ?

— Gorelov s-a așezat la o măsuță, lîngă un bătrîn. Mi-a spus pe urmă că a întîlnit un fost profesor. Cu siguranță însă că a mințit.

— De ce crezi că a mințit ?

— Profesor... — spuse tărăgănat Zaicikov, cu un zîmbet amar. — Cărui profesor îi zici „moșule" ? Iar Gorelov așa-i zicea, l-am auzit cu urechile mele. Dar despre ce au vorbit, nu știu. Numai...

— Numai ce ?

— Numai că „moșu'" ăsta, se vede treaba că-i poruncea ceva lui Slavka și l-a adăpat bine cu votcă. La început, Slavka parcă nu vroia, se schimbase tot la față. Pe urmă, a făcut un semn cu mîna și a acceptat. Asta am văzut întocmai.

— Cum arăta bătrînul ?

— Nici nu-l bagi în seamă ; dacă l-aș întîlni, nu l-aș mai recunoaște. Înalt, slăbănog, cu șapcă.

— Spui adevărul, Zaicikov ? Să nu-ți treacă prin minte doar să ne încurci.

— Să vă încurc ! Vezi bine, știu că am nimerit la M.U.R. Am auzit eu despre voi.

— Așa da. Noi vom controla. De pildă, la chelnăriță. Cum o cheamă, cum arată ?

— Gorelov îi zicea Zoia : o blondă slăbuță, scundă de statură și frumușică.

— Așa. Deci e o cunoștință de a lui. Acum spune-mi, unde ați dus lucrurile furate?

Zaicikov își încreți fruntea și după un minut indică numele străzii și numărul casei.

— Cum e casa?

— Nu știu. Am oprit la poartă. Gorelov a cărat singur lucrurile. S-a întors repede. Pe semne că le-a predat cuiva.

— A dus toate lucrurile acolo?

— Și-a păstrat numai un sac de călătorie. La început vroia să ducă și sacul ăsta. Apoi s-a gîndit puțin, a zgîit ochii la poartă și a ascuns sacul. Asta-i tot. — Zaicikov oftă din greu. — Nu știu nimic mai mult, zău așa.

— Bine, — încuviință Zotov. — Acum să ne spui despre dumneata.

Interogatoriul continuă.

În seara aceleiași zile fu arestat și Gorelov, un tînăr înalt, cu umeri lați, cu privirea impertinentă și cu părul lung pieptănat la modă.

— Ce este, aveți nevoie de material pentru un foileton senzațional? — îl apostrofă el pe Zotov, zîmbind cu insolență. — Căutați-l în barul din strada Gorki, dar nu arestați oameni cinstiți și încă studenți.

— Ne lămurim noi îndată, — răspunse liniștit Zotov, cercetînd hîrtiile.

— N-aveți ce să lămuriți! — strigă Gorelov, aruncîndu-i o privire mînioasă. — Nu vă voi furniza materialul senzațional după care umblați.

— Ești acuzat, — spuse Zotov înălțînd capul, — de asasinarea Liubei Amosova.

— Nici nu știu cine e, — răspunse provocator Gorelov. — Nu vă mai bateți joc de oameni.

— Nu știi? — repetă Zotov. — Ai nevoie de confruntări sau îți ajunge să citesc interogatoriile martorilor?

Zotov îi spuse cîteva nume.

Gorelov începu să se sucească neliniștit pe scaun, apoi își luă brusc capul în mîini.

— Doamne, ce tot spun! Liuba? Nu mi-am dat seama imediat, așa de departe era de mine gîndul acesta. Liuba mea, ucisă? Nu se poate! O iubesc atît de mult. Dați-mi drumul! — începu el să strige, sărind de pe scaun. — Îl voi găsi eu singur pe asasin!

— Nu mai juca teatru, Gorelov! — îi spuse autoritar Zotov, izbind cu palma grea în masă. — Răspunzi la întrebări?

— Nu! — țipă Gorelov, întinzîndu-și lacrimile pe față. — Ah, o voi răzbuna!... Voi dovedi!...

Zotov se întoarse către Serghei.

— Cheamă escorta. Vom continua mîine discuția cu el. Pînă atunci va avea timp să se răzgîndească.

Dar trecură două zile pînă cînd să se răzgîndească Gorelov.

— Nu mai e nimic de făcut, m-am ars, — îi spuse el lui Zotov, cu zîmbetul obraznic, pe care Serghei îl cunoștea acum. — Hai, dați-i drumul și scrieți. Spuneți-mi doar mai întîi cine m-a trădat? Kolka? —Și scrîșni furios din dinți. — O să-l omor...

În loc de răspuns Zotov zîmbi batjocoritor și i se adresă cu asprime:

— Te-au demascat o mulțime de oameni, Gorelov, oameni cinstiți. Acum răspunde la întrebări. Pentru ce ai fost judecat în 1944?

— Ați descoperit! — șuieră dușmănos printre dinți Gorelov și adăugă cu o indiferență prefăcută:

— Pentru hoție de buzunare.

— Așa. Iar acum, va să zică, ai trecut la crimă? Spune cine-ți sînt complicii.

— Singur am făcut-o, singur am s-o ispășesc, — răspunse posac Gorelov.

— Nu. Nu te-ai putut hotărî singur. Asta nu-i un simplu buzunărit. Zaicikov ne-a spus că erai beat turtă. Așa e?

— Da.

— Te-a îmbătat cineva, Gorelov. Cineva te-a împins la crimă.

Gorelov tăcea.

— Adu-ți aminte, — continuă Zotov. — Cînd te-ai urcat în mașina lui Zaicikov, știai că Liuba Amosova e acasă?

— Credeam că nu-i nimeni în apartament.

— Deci puseseși la cale un furt, iar nu o crimă?

— După cum se vede.

— Deci, mai tîrziu ai luat hotărîrea s-o ucizi pe Amosova, în cazul că ai fi găsit-o acasă?

Gorelov tăcea.

— Ți-era frică să ieși din apartament cu mîinile goale. Ți-era tare frică, Gorelov. Nu-i așa cum spun eu?

Gorelov se uită neliniștit la Zotov și îl întrebă, îngălbenindu-se puțin:

— Unde vreți să ajungeți?

— Răspunde la întrebare.

— N-am să răspund. Nu mă puteți forța.

— Cum vrei. Dar, după părerea mea, e în interesul dumitale. Doar ai înțeles unde vreau să ajung?

Gorelov tăcu.

— Bine, — continuă Zotov. — Acum spune: unde și cum ai făcut cunoștință cu Liuba Amosova?

— La o serată. Ne-a făcut cunoștință un vecin, Petka Gvozdev. El lucrează la aceeași uzină cu tatăl Liubei. A fost o serată la clubul uzinei lor.

— Așa. Și cine ți-a luat în primire lucrurile?

— Un barosan, venit din provincie. L-am cunoscut întîmplător la gară.

— Un tăinuitor? L-ai cunoscut din întîmplare? Așa, așa, — rosti ironic Zotov. — Dar noi avem altfel de informații.

— Puțin îmi pasă de informațiile voastre! — răspunse sigur de sine Gorelov. — Eu spun adevărul.

— Să admitem, — continuă nepăsător Zotov. — Mai spune încă ceva. În mașină cu dumneata era o fată. Cine-i? Unde s-a întîlnit cu dumneata? Pentru ce?

— Ea n-are nici o legătură cu toată povestea, — replică grăbit Gorelov. — Ieșise să se plimbe.

— Să zicem că-i așa. Dar, totuși, unde te-ai întîlnit cu ea?

— Pe stradă. Pot să vă arăt și locul, — răspunse Gorelov fără a sta mult pe gînduri.

— Nu minți?

— Dacă mă sîcîiți așa, o să născocesc ceva mai complicat.

— Nu, la ce bun, — zîmbi Zotov. — Nu-i nevoie să născocești. Răspunsul tău îmi place și așa cum e.

Gorelov îl fulgeră cu o privire neliniștită. Zotov continuă să fumeze impasibil și păru că nu-l observă. Apoi rosti liniștit:

— „Moșu'" îți trimite salutări.

— Care „moșu'"? — întrebă brutal Gorelov. Fața i se acoperi însă de pete roșii. — Care „moș"? — strigă el, aplecîndu-se înainte. — Nu cunosc nici un „moș". Auziți?

— Vezi însă că el te cunoaște pe dumneata, — observă Zotov cu același calm. — Știe chiar că l-ai înșelat, că nu i-ai dat toate lucrurile.

— Nu l-am înșelat!... Nu l-am înșelat!... Vor să mă vîndă? Da?

Gorelov se uita de jur împrejur ca un animal încolțit, mîinile îi tremurau.

— Așa. Deci, îl cunoști și pe omul acesta? — pronunță aspru Zotov. — Dai declarație?

— Nu! — începu să strige Gorelov, acoperindu-și ochii cu mîinile. — Nu l-am văzut!... Nu-l cunosc!... La o parte!... A — a! — și începu dintr-o dată să urle ca o fiară.

Serghei se înfioră de dezgust și mînie. „De unde apar oare la noi astfel de oameni!" — își zise el, plin de înverșunare. Și Zotov reluă interogatoriul, răspunzînd parcă la nedumerirea lui:

— Liniștește-te, Gorelov. Auzi? Încetează imediat cu istericalele. Să vorbim despre altceva. Prin urmare, prima oară ai fost condamnat în patruzeci și patru pentru hoție de buzunare. În vremea aceea urmai cursurile clasei a VII-a, așa e? Tatăl dumitale plecase pe front din primele zile ale războiului. Mama trăia cu un altul, plecase din Moscova și te lăsase în seama mătușii.

— O urăsc, — spuse Gorelov și ochii îi scînteiară.

— Pe cine?

— Pe mama!

— Dar pe tata?

— Ei, tata... Dacă ar fi trăit, — zise Gorelov cuprins dintr-o dată de o tristețe neașteptată.

— Dacă ar fi trăit, acuma și-ar fi blestemat fiul, spuse cu convingere Zotov. — La percheziție am găsit la dumneata scrisorile lui. Era un ofițer combatant cinstit.

— Toate ar fi fost altfel, — clătină din cap Gorelov.

— Dar ai uitat de tatăl dumitale.

— Nu!... — exclamă cel interogat, dar se întrerupse brusc. — L-am uitat... Bine ați spus l-am uitat...

Zotov îl privi cu atenție și continuă:

— Peste doi ani te-ai întors la Moscova. Ai terminat școala. Ai intrat la institut. La care institut?

Gorelov îi răspunse.

„Și Lena e acolo..." — îi trecu deodată prin minte lui Serghei.

Mătușa dumitale spune că învățai bine. Dar pe urmă...

— Mătușa, mătușa !... — îl întrerupse iritat Gorelov. — Ce se pricepe ea ! La institut toți au aflat de condamnarea mea și toți, aproape toți mi-au întors spatele. Iar eu nu le-am făcut temeneli ! M-a durut în cot !

— Ți-ai găsit prieteni noi ?

În loc de răspuns, Gorelov dădu din cap. Ședea cu fața schimonosită, înalt și stîngaci. Era îmbrăcat într-un costum modern, dar mototolit tot ; părul încîlcit îi cădea pe frunte, în ochii mari și negri i se stinsese de mult scînteia provocatoare.

— Da, tatăl tău nu mai era lîngă tine, — continuă Zotov cu sinceră amărăciune. — Dar aveai scrisorile lui, trebuie s-o spunem, niște scrisori minunate. E un pasaj care mi-a atras atenția. — Își puse ochelarii și scoțînd din mapă o foaie de hîrtie, citi, fără să se grăbească, rîndurile subliniate cu roșu : „Amintește-ți, fiul meu, că acum ducem un război îngrozitor, pe viață și pe moarte, îl ducem pentru Patrie, pentru un viitor luminos, pentru fericire și libertate. Și viitorul meu ești tu ; acum nu mai am pe nimeni mai apropiat și mai drag. Vreau să te văd sănătos și fericit. Învață, fiul meu, învață bine, fii curajos și puternic, iubește adevărul. Vreau să-ți povestesc..." urmează un episod instructiv dintr-o luptă, — spuse Zotov, punînd scrisoarea la o parte și scoțîndu-și ochelarii. — Iată ce ți-a lăsat cu limbă de moarte tatăl dumitale.

Se uită la Gorelov. Acesta ședea încovoiat, cu capul plecat și plîngea pe înfundate.

Serghei asculta și se gîndea fără să vrea ce complicată e viața, cît de greu e uneori să alegi drumul drept și clar. Se mai gîndea cît de multe trebuie să știi, prin cîte trebuie să treci și cît trebuie să meditezi, ca să vorbești cu oamenii așa cum vorbea Zotov, să te pricepi să vezi în sufletul lor.

— Totuși noi trebuie să știm neapărat, Gorelov, ce fată era cu dumneata în mașină, — pronunță încet, dar ferm, Zotov.

— Ea nu știe nimic, nu e amestecată, — răspunse Gorelov, fără să-și ridice capul.

— Asta e ? — întrebă Zotov, arătînd fotografia Valentinei Amosova.

Serghei, cu respirația oprită, își pironi ochii pe figura lui Gorelov. Avea senzația că acuma i se hotăra și soarta lui.

Gorelov ridică fruntea, rîse batjocoritor și spuse :

— Fotografia ei nu este și nu va fi niciodată în colecția voastră. Cu noi era Varea Belova de la institutul meu. Am poftit-o să se plimbe cu mașina, de ochii lui Kolka.

Interogatoriul continuă. Gorelov răspundea la toate întrebările și se simțea că spune adevărul : reaua lui voință fusese înfrîntă.

Dar de fiecare dată cînd Zotov aducea vorba de „moșu'", fața lui Gorelov se acoperea cu pete roșii și refuza brutal, aproape isteric, să răspundă.

Cînd îl scoaseră în sfîrșit afară, Zotov se lăsă obosit pe spetează fotoliului și după ce-și aprinse ultima țigară din ziua aceea (o păstra de mult pentru această clipă) spuse :

— Afacerea s-a terminat, prieteni. Crima a fost descoperită.

— Da' abil mai e barosanul ăsta, — remarcă Serghei surîzînd ironic. — Strașnic l-a vîrît în sperieți pe flăcău și a pus laba și pe lucrușoare !

Serghei era copleșit de eșecul ce-l suferise și nu știa cum să mascheze faptul, față de cei din jur.

Zotov se uită la el pe sub sprîncene și rosti sever, accentuînd cuvintele :

— Korșunov, în discuțiile cu tovarășii de lucru, și cu atît mai mult în alte locuri, să nu recurgi la

jargonul delicvenților. Nici chiar în această privință nu trebuie să ne coborîm la nivelul lor. Așa încît să nu mai aud de la dumneata asemenea vorbe! Ai înțeles?

— Am înțeles, tovarășe maior, — răspunse Serghei roșindu-se.

— Iar în ceea ce-l privește pe „moșu'", — continuă Zotov dus pe gînduri, — problema nu e atît de simplă. Ce crezi, Garanin?

— La fel cred și eu, — răspunse cu vocea sa de bas, Kostea. — E un individ interesant.

— „Interesant", nu e cuvîntul potrivit, — îl corectă cu un ton semnificativ Zotov.

Seara tîrziu, Serghei o chemă pe Valentina Amosova pentru a-i lua ultimul interogator. Tocmai se pregătea să înceapă, cînd intră și Sandler în cameră. Serghei se ridică.

— Ia-i interogatoriul, Korșunov. Am să asist și eu, — spuse Sandler, luînd loc la masa lui Garanin.

Serghei se așeză, trase mai aproape formularul de proces-verbal al interogatoriului și privi sever figura plînsă, cam palidă a Valentinei.

— Amosova, adevărații criminali au fost identificați și descoperiți, — spuse el. — Explică de ce ai mințit, încurcînd astfel cercetările?

În loc de răspuns, Valentina începu să plîngă cu sughițuri, cu capul plecat.

— De ce ai mințit, indicînd tovarășii de drum fictivi în timpul călătoriei pe care ai făcut-o la Moscova?

— Ca să fiu mai ușor crezută, — răspunse încet Amosova.

— De ce ai mințit-o pe Golikova în legătură cu obiectul găsit de ea?

— Am pierdut din primul moment batista aceea și mi-a fost frică să mărturisesc.

— Bine. Dar de ce ai mințit în legătură cu paltonul dumitale ?

— Aveam într-adevăr de gînd să-l vînd. Iar atunci cînd s-a comis asasinatul, m-am gîndit că unchiului o să i se facă milă de mine și o să-mi cumpere unul nou.

— Te-ai îngropat din ce în ce mai rău în minciuni, Amosova, — interveni în discuție Sandler. — Spune, probabil că și înainte îi mințeai pe toți și în toate ocaziile ?

Valentina se întoarse spre el și, întîlnindu-i privirea, rosti deodată obosită, cu amărăciune :

— Totdeauna mi s-a părut că, mințind, te descurci mai ușor. Am primit o lecție bună, pentru toată viața.

— Să vedem dacă îți va fi de folos, — spuse îngîndurat Sandler, și adăugă, adresîndu-i-se lui Serghei : — Fă-i ieșirea, Korșunov. Să plece acasă.

Cînd Amosova ieși, Sandler se uită la figura necăjită a lui Serghei și izbucni în rîs :

— Nu te descuraja, Korșunov. Dumneata nu ai încă experiență, atîta tot. Dar ai acel „ceva" important de care au nevoie oamenii în meseria noastră. Și asta îmi place.

Sandler tăcu un moment, apoi rosti pe un ton preocupat :

— Să ai în vedere, cazul acesta nu s-a terminat cu arestarea lui Gorelov. La orizont a apărut o altă figură, mult mai periculoasă, — „moșu'". Înțelegi? Ca să bage frica în ticălosul ăsta de Gorelov și să-l împingă la crimă, nu-i un lucru de glumă. Și deocamdată nu știm cum să dăm de el. „Moșu'"... — repetă el pe gînduri. — Nu, nu cunosc porecla asta. Și pare să fie un vechi infractor. Da, e foarte ciudat.

CAPITOLUL III

PRIMA ÎNTÎLNIRE CU SOFRON LOJKIN

Pe la ora şapte seara, ofiţerul de serviciu de la M.U.R. îi raportă lui Zotov :

— În sectorul dumneavoastră s-a comis un mare furt la domiciliu. Notaţi-vă adresa. Maşina aşteaptă la intrare.

...În vestibulul unui apartament mare şi frumos mobilat, dintr-un imobil nou de pe strada Pescianaia, echipa operativă a M.U.R.-ului fu întîmpinată de un lucrător al secţiei raionale de miliţie. El îl chemă pe Zotov de o parte şi-i raportă pe scurt :

— Mobilierul la faţa locului a rămas neatins. Stăpînul locuinţei este un inginer cunoscut, Şubinski ; are o muncă de răspundere la Comitetul pentru construcţii. Acum nu se simte bine şi stă culcat pe divan în sufragerie. Am chemat doctorul. În afară de aceasta, — adăugă el, coborînd vocea, — la cererea lui, am chemat şi colaboratori de la Comitetul securităţii de stat. Se pare că avea la el în păstrare nişte hîrtii secrete.

— N-au venit încă cei de la securitate ?

— Nu, trebuie să sosească.

— În ce stare e Şubinski ?

— După părerea mea, destul de proastă.

Zotov le dădu ordin însoţitorilor săi să înceapă examinarea apartamentului, dar deocamdată să nu intre în sufragerie pentru a nu-l tulbura pe bolnav.

În acel moment se auzi sunînd la uşa din faţă. Intrară doi necunoscuţi în civil şi întrebară de şeful echipei operative. Le fu indicat Zotov.

— Frolov, căpitan de securitate, — se prezentă unul din cei sosiţi, întinzîndu-i legitimaţia. — Cu cine vorbesc ?

— Zotov, maior de miliție. Poftiți aici, tovarășe căpitan, în sufragerie. Să ne explice victima ce i s-a furat și ne vom lămuri care dintre noi trebuie să se ocupe de afacere.

În sufragerie, Zotov dădu cu ochii de Șubinski, care zăcea pe divan, — un om gras, cu un păr încărunțit, ca o perie, și o bărbuță de asemenea cărunță, îngrijită. Alături de el ședea pe un scaun o femeie într-un halat alb. Ea ținea mîna neputincioasă a bolnavului și urmărea ceasul, luîndu-i de bunăseamă pulsul. Văzîndu-i pe cei doi, femeia lăsă cu grijă mîna lui Șubinski și spuse pe un ton vioi :

— Bine. Toate sînt în ordine, Anton Zaharovici, Nu mai e nici un pericol imediat, dar trebuie să stai în pat vreo două-trei zile. Un regim sever la pat. Și fără nici un fel de emoții.

— Dar mi-e absolut imposibil ! Trebuie să țin un raport în fața ministrului, — spuse dezorientat Șubinski.

— Nu vreau să știu nimic. Sănătatea dumitale e mai prețioasă.

— Bine, bine, — suspină supus Șubinski, strîmbîndu-se de durere.

Femeia se întoarse cu o privire îngrijorată spre noii sosiți :

— Vă rog, tovarăși, să nu-l obosiți pe bolnav. Acum pentru el principalul e odihna.

— Vom încerca, doctore, vom încerca, — răspunse Zotov, apropiindu-se de divan, apoi i se adresă lui Șubinski : — Mă numesc Zotov, sînt de la Miliția Judiciară a Capitalei. Iar acesta este căpitanul Frolov de la securitate. Vă rugăm, tovarășe Șubinski, să ne spuneți în primul rînd ce v-au luat răufăcătorii.

— Luați loc, prieteni, — răspunse Șubinski.

Le arătă scaunele schițînd un gest cu mîna, apoi se uită la doctoriță. Aceasta îi înțelese privirea.

— Numai, fără emoţii şi fără discuţii de prisos, — rosti ea grav şi ieşi din cameră. Şubinski se întoarse pe o parte, ceea ce îl făcu să se strîmbe din nou de durere.

— A început să mă supere inima, — se plînse el mormăind. — M-am speriat puţin şi eram gata să fac un infarct. Dar asta nu contează, — şi schiţă un zîmbet, frămîntîndu-şi nervos bărbuţa. — Iată despre ce-i vorba. Eu, vedeţi dumneavoastră, am venit de curînd cu avionul din Ural. Sînt consultat acolo la construirea unui... hm... a unui obiectiv important, şi înţelegeţi dumneavoastră, am adus cu mine acte. Adică, cele importante n-au fost trimise prin mine, totuşi am luat şi eu unele. Şi în afară de asta, mi-am făcut nişte notiţe de domeniul meu, ca să spun aşa, ştiinţific. Am închis în birou tocmai aceste notiţe necesare pentru viitoarele mele lucrări. Iar azi, intrînd în casă, ce văd ? Bufetul — acela de colo — deschis, vasele cu susu-n jos. Intru în dormitor — dulapurile vraişte — multe lucruri lipsă. Atunci mă reped în odaia de lucru ; nici nu mai ştiam pe ce lume sînt. Aici, biroul spart, sertarele trase afară, totul răvăşit. Atunci m-a apucat inima. Abia m-am tîrît pînă la fotoliu. Au început toate să mi se-nvîrtă în faţa ochilor...

Şubinski îşi lăsă obosit capul pe pernă şi închise ochii un moment. Frolov şi Zotov se uitară unul la altul în tăcere.

— Mi-am adunat totuşi puterile şi am aruncat o privire în sertar, — continuă Şubinski. — Mi-am dat seama că însemnările mele sînt la locul lor. Abia am reuşit să telefonez la miliţie şi m-am prăvălit la pămînt. Iar pe dumneata, prietene, — i se adresă el lui Frolov, punînd mîna pe servieta ce-o avea lîngă el, — vreau să te rog ceva : ia însemnările mele şi trimite-le la obiectivul 113. Pe urmă o să le aranjez eu acolo. Slavă domnului că cele în-

tîmplate, după cum se vede, nu sînt de competența dumneavoastră.

— Dar familia dumitale unde e, Anton Zaharovici? — întrebă cu interes Zotov.

— La vilă.

— Ne puteți spune acum ce lucruri vi s-a furat?

— De asta, scutește-mă, prietene. Astă seară o să vină soția mea și atunci...

— O ultimă întrebare: puteți preciza, măcar cu aproximație, la ce oră s-a comis furtul?

— Vecina noastră — ea îmi pregătea masa zilele astea — spune că a trecut pe aici la ora unu, la prînz. Iar eu am venit la patru. Deci în acest interval.

— Cum o cheamă pe vecina dumneavoastră?

— Varvara Ilinicina, locuiește în apartamentul douăzeci, la același etaj cu noi.

— Mulțumesc, Anton Zaharovici, — spuse Zotov, ridicîndu-se. — Iertați-ne că v-am obosit. Nu vă mai întreb nimic. Îngăduiți numai oamenilor noștri să cerceteze încetișor sufrageria.

— Da' poftim, cît doriți, — făcu Șubinski un gest cu mîinile. — La urma urmelor din cauza mea vă faceți griji.

Apoi închise din nou ochii.

Zotov și Frolov ieșiră din sufragerie străduindu-se să nu facă zgomot. Frolov avea servieta sub braț.

— Așadar, — îi spuse Zotov în vestibul, — aici e vorba doar de un furt, fie el și unul neobișnuit. După cum se vede, vom avea destulă bătaie de cap.

— Întocmai, — răspunse Frolov. — Vă doresc succes.

Zotov mai rămase un moment în vestibul, chibzuind la ceva: își șterse cu o batistă colorată gîtul transpirat, apoi se îndreptă spre una din camere.

— Tovarăşe maior, — i se adresă Garanin, vîrîndu-şi lupa în buzunar, — am reuşit totuşi să descoperim ceva urme. Ne permiteţi să vi le arătăm?

— Bine. O să mi le arătaţi numaidecît, — îi răspunse Zotov şi le comunică informaţiile primite de la Şubinski

— Iar acum să continuăm lucrul, — conchise el. — Garanin, să văd ce-aţi găsit.

Kostea îl conduse în vestibul, la uşa ce dădea afară şi îi spuse, arătîndu-i ştergătorul de sîrmă de pe podea:

— Probabil că înainte de a intra în apartament infractorul sau infractorii şi-au şters din obişnuinţă picioarele. În acest ştergător au rămas şi s-au împrăştiat pe podea particele mărunte de argilă roşie şi de var. Le-am adunat.

Îi înmînă lui Zotov un pachetel. Acesta îl desfăcu atent şi scoţîndu-şi lupa, cercetă conţinutul. Apoi întrebă:

— De ce crezi că le-au lăsat infractorii?

— Podelele sînt de curînd spălate. Am cercetat încălţămintea lui Şubinski şi a tuturor colaboratorilor noştri în afară de a dumneavoastră. N-am găsit urme de argilă sau de var.

— Dar cei de la securitate? Poate că ei le-au lăsat?

— Voronţov i-a ajuns din urmă. Se şi instalaseră în maşină, — zîmbi Kostea. — N-am găsit nici la ei urme.

— Interesant, — rosti aprobativ Zotov. — Ce-aţi mai descoperit?

— Trecem mai departe, în camera de lucru.

Conducîndu-l aici pe Zotov, Kostea îi arătă nişte pete pe cristalul gros, în faţa serviciului de birou.

— Aici am descoperit urme foarte clare de degete, dar cu mănuşi. Mîna infractorului era foarte transpirată şi năduşeala trecuse prin mănuşa

care pesemne că era subțire. Am fotografiat aceste urme. Vreți să aruncați o privire?

— Pe urmă. Mai departe?

— În dulapul de haine infractorul și-a agățat mănușa într-un cuișor dinăuntru. Am găsit pe el două firișoare smulse din mănușă și alături o pată mică de sînge. Iată firișoarele.

Kostea scoase din buzunar alt pachețel și Zotov luă din nou lupa.

— Așa. Admirabil, — rosti el după un moment. — Să răzuiți pata aceea și s-o trimiteți la laboratorul nostru ca să se stabilească grupa de sînge. — Apoi adăugă, întorcîndu-se către Serghei: — Sandler îmi spunea odată: *„Este imposibil să comită cineva un delict și să nu lase nici o urmă.* Totul se reduce la faptul că în unele cazuri sînt mai multe urme, iar în altele mai puține; în unele sînt evidente, le descoperi ușor, în altele sînt abia vizibile, greu de observat". Are dreptate bătrînul, nu-i așa? Chiar primele indicii îți arată, — și Zotov ridică semnificativ degetul, — că aici a lucrat un răufăcător cu foarte multă experiență. Totuși a lăsat urme. Dar și în cazul acesta trebuie să existe un informator. Cineva le-a dat relații răufăcătorilor asupra acestui apartament. — Se întoarse din nou către Garanin. — Bine. Continuați cercetările. Puteți intra în sufragerie, numai să nu faceți zgomot. Iar dumneata, Korșunov, ocupă-te cu descoperirea martorilor. Verifică totodată și încălțămintea vecinei.

Serghei ieși pe palier, se uită de jur împrejur și văzînd deasupra uneia dintre uși numărul „20", sună. Îi deschise o femeie înaltă și voinică între două vîrste, îmbrăcată într-un sarafan și cu un șorț în față. După ce-l cercetă pe Serghei cu o privire bănuitoare, îl întrebă:

— Pe cine cauți dumneata?

— Pe Varvara Ilinicina.

— Chiar eu sînt. Ce dorești ? — întrebă femeia, rămînind în ușă cu mîinile încrucișate pe piept.

— Ai un aer atît de amenințător, Varvara Ilinicina, — spuse rîzînd Serghei, — că mi-a pierit și glasul.

— Spune, totuși, ce dorești ?

— Să stau de vorbă cu dumneata, dar nu în prag că ne certăm.

— Nu-i bine să-ți iei rămas bun în prag, — spuse zîmbind involuntar Varvara Ilinicina.

O clipă mai tîrziu vorbea emoționată în camera ei mică și curată, unde-l poftise pe Serghei să ia loc.

— Zău că n-am văzut nimic, Serghei Pavlovici, în răstimpul de care spui. Doar pe la ora două am auzit bătăi puternice care veneau de pe scară. M-am dus să mă uit și l-am văzut, bătînd în ușă la Șubinski, pe tocilarul care vine de obicei pe aici. Bătea zdravăn, de parcă l-ar fi tocmit cineva pentru asta. Eu îi zic : „Da' nu-i nimeni acasă". El scuipă cu ciudă și-mi zice : „Mi s-a spus că șade aici o bătrînică surdă, să bat mai vîrtos". Pe urmă s-a întors și a plecat. Asta a fost tot.

— Îl cunoști pe tocilar ?

— Îl cunosc. Ascute cuțitele alături, la măcelărie. Și în ziua cînd vine acolo, trece și pe la noi.

— Cine i-o fi spus despre bătrînica surdă ?

— Parcă poți să știi ! Îl costă ceva pe ăl de minte ?

Serghei mulțumi și coborî în curte. „Pe cine să mai întreb ? — cugeta el. — Pe copii ? Sigur că da. Și pe mai cine ? Pe portar. Unde-o fi ?" Serghei ocoli curtea și neîntîlnind pe nimeni, ieși în stradă ; se opri în poartă și privi gînditor în jur. Își aminti cuvintele lui Silantiev : „Răufăcătorul nu trăiește și nu acționează în stratosferă, el este urmărit întotdeauna, cu sau fără voia lui, de zeci de ochi cinstiți". Și trebuie să știi să dai peste acești oameni. Întocmai așa procedase data trecută Gara-

nin, dezlegînd enigma care plana în jurul mașinii negre. Și Serghei rîsese atunci de el, — rîsese, dar o scrîntise cu ipoteza sa.

Cum procedase Garanin? Se agățase de un amănunt foarte mic, cu totul neobservat și vag, și făcuse primul pas sigur — interogase locatarii. Dar deocamdată Serghei nu avea nici măcar un asemenea amănunt. Convorbirea cu Varvara Ilinicina nu-i furnizase nimic — ea nu ieșise din casă și nu văzuse nimic. Poate numai tocilarul acela... Și, un amănunt curios: tocilarul pomenise de o bătrînă inexistentă în locuința lui Șubinski... Cine îi sugerase asta? Căci era o minciună evidentă. Serghei tresări ușor. Da, da. Cine avea nevoie de această minciună și pentru ce?

Iată că și dumneata ai un indiciu, lucrătorule operativ Korșunov, și tot atît de neînsemnat și de vag; încearcă să te agăți de el! Însă cum? Să-l găsești pe acest tocilar? Dar nimeni nu-i știe nici măcar numele. Și aici se pot găsi la îndemînă alți martori, — copii, portari, locatari.

Ceva mai departe de casa în fața căreia se afla Serghei, observă vitrinele luminate ale unui „Gastronom" mare, iar alături o măcelărie. „Dar tocilarul e la măcelărie", — își aminti el cuprins de o bucurie subită. Îi apăru clar în minte: acest tocilar e necesar, chiar foarte necesar, deci trebuie găsit.

Traversă strada cu un pas hotărît și intră în magazin.

Aici sumedenie de clienți. Făcîndu-și loc pînă la tejghea, Serghei întrebă pe un tînăr vînzător cu ochii ca tăciunele și o tichie albă pe cap:

— Spune-mi, te rog, tocilarul a fost azi la dumneavoastră?

— Trofimîci? — îi răspunse îndată vînzătorul. — E și acum aici. Vedeți în anexă.

Serghei, bucuros, ridică grăbit scîndura ce bara trecerea după tejghea și intră în încăperea din spate.

— Unde e Trofimîci? — întrebă el.

— În curte. Uite, ieșiți pe ușa aceea, — îi răspunse o femeie îmbrăcată în halat alb.

În curte, chiar la ușa magazinului, Serghei văzu un om mărunt, cu mustăți, îmbrăcat într-o haină neagră unsuroasă și cu cizme în picioare, — ascuțea cu rîvnă o cuțitoaie enormă, părînd foarte satisfăcut de munca sa. Cîteva cuțite lungi îi ieșeau de sub cureaua tocilei, iar alături se aflau două securi.

— Bună ziua, Trofimîci, — îl salută Serghei.

— Să trăiești, om bun, — îi răspunse acesta, fără să-și ridice capul.

— Ei, dar meșter mai ești la ascuțit! — făcu Serghei, urmărindu-l din ochi pe Trofimîci, care încerca lama cuțitoaiei pe unghie.

— Da' cum? Oțelului îi place tocila, parcă întinerește, mai ales dacă-l călești de ies scîntei.

— Da' de ce n-ai trecut azi pe la numărul șaptesprezece, Trofimîci?

— Cum n-am trecut? Am trecut, — răspunse omul, vîrînd cuțitoaia sub curea, după care adăugă cu un zîmbet blajin: — Mai să sparg ușa la un apartament.

— Cum așa?

— Uite așa. Mergeam prin curte. La intrare stătea un om care, cum mă vede, zice: „Ia du-te la apartamentul douăzeci și doi; o să capeți mult de lucru. Dar să bați tare, că nu-i decît o băbuță surdă". Ei, și m-am dus, și am început să bat așa de tare, că a sărit vecina de la apartamentul de alături. Zice: „Nu-i nimeni acolo". Iar eu de colo: „Ba e o băbuță surdă". Da' ea nici n-a vrut s-asculte. „Cine dracu', — zice ea, — ți-a mai spus și asta? Eu fac acolo curat în fiecare zi și știu

precis — nu-i nimeni în apartament". Am făcut bineînțeles calea întoarsă și-am coborît în curte. Iar cetățeanul, care mă trimisese, ședea și fuma. „Ei, — mă ia el, — ai bătut pînă ți-a deschis?" Iar eu, în loc de răspuns: „Ce mîni omul degeaba tocmai pînă la al patrulea etaj? Nu-i nimeni în apartamentul ăla". Atunci el s-a ridicat, s-a întins de-a troznit din încheieturi și mi-a zis: „Nu-i nimic, frățe, toate sînt în regulă", și s-a îndreptat în grabă spre poartă, de parcă numai pe mine mă aștepta să mă întorc. Un om care pesemne că n-avea altceva mai bun de făcut! — și Trofimîci dădu din cap, aplecîndu-se asupra tocilei.

— Se vede treaba, — remarcă Serghei cu simpatie. — Și cine o fi fost? Cum era îmbrăcat?

— Foarte bine. O cămașă roz de mătase, cu mînici scurte. Pe urmă, de bunăseamă, pantaloni cenușii deschiși la culoare și sandale cenușii, la fel, faine de tot.

— Era tînăr?

— N-aș zice. Cam de anii mei, doar că nu purta mustăți.

— Și era singur?

— La început parcă era singur. Iar pe urmă cînd am coborît, l-am văzut vorbind cu unul de-avea o mutră de cărturar, — cu pălărie neagră și ochelari. Chiar că i-am auzit și certîndu-se. Ăsta, omul meu, l-a amenințat cu pumnul pe celălalt care, vezi bine, s-a ferit la o parte. Iar cînd m-am apropiat eu, acela cu pălărie a șters-o iute din curte. Mă văzuse pesemne și pe mine întorcîndu-mă furios...

— Ia te uită! Și desigur c-ai părăsit numaidecît casa! Erai supărat?

— Ba nu. M-am dus prin curte, am făcut oleacă de scandal, pe urmă am mai zăbovit în poartă cu Feodor care își aștepta femeia. Îi place și lui să sporovăiască.

— Dar ăsta cine-i?

— Un prieten de-al meu, înainte lucram împreună la cooperativă. Acum e instalator la administrația imobilului.

Trofimîci învîrtea zelos tocila cu piciorul, împrăștiind scîntei în toate părțile. În ușă se ivi pe neașteptate vînzătorul cel oacheș și-l întrebă vesel:

— E gata cuțitașul meu? Încă nu? Vai de mine! — și-l privi mustrător pe Serghei.

— La revedere, Trofimîci, — îi spuse Serghei.

— Mergi sănătos, om bun, — îi răspunse tărăgănat tocilarul. — Da'ceva țigări nu sînt?

Serghei îi dădu jumătate din pachetul lui de țigări și plecă.

Nu-i fu prea greu să-l găsească pe instalatorul Feodor. Trebui totuși să aștepte mai mult de o oră pînă ce acesta termină ceva de reparat într-unul din apartamente.

Feodor îi povesti că, la puțină vreme după plecarea lui Trofimîci se oprise la poartă un taxi. Din el coborîse un om într-o cămașă roz și cu pălărie de paie, și se îndreptase prin curte spre intrarea care ducea la apartamentul douăzeci și doi. Neavînd ce face, Feodor intrase în vorbă cu șoferul. Acesta îi spusese, printre altele, că după părerea lui, pasagerul nu prezenta încredere, că putea s-o șteargă, iar mașina înregistrase deja cinci ruble, așa că ar fi fost poate mai bine să intre după el în curte. Iar Feodor îi spuse că individul acela tocmai îl trăsese pe sfoară și pe tocilar. Șoferul începu să se neliniștească și intră cu mașina în curte. După vreo douăzeci de minute taxiul plecă și pasagerul era înăuntru. Prin fereastra deschisă a mașinii ieșea un covor făcut sul.

— Și n-ai observat numărul taxi-ului?

— N-aveam nici un motiv s-o fac, — se justifică Feodor. — Un taxi ca toate celelalte. Numai că știți ce? — se însufleți el. — Mașina nu era

vopsită ca celelalte, în două culori, ci era toată cenușie. Încă ceva, o aripă era ușor turtită. Șoferul zicea că „se sărutase" în ziua aceea cu o altă mașină. De asta îi era și frică să nu i se ia carnetul de conducere.

— Și cum arăta șoferul?

— Așa, știți, cam slăbuț, negricios, îmbrăcat într-o cămașă cu pătrățele. Și avea un moț strașnic, chiar ca un cazac.

— Spune-mi te rog, n-ai văzut dacă individul acela era singur în mașină?

— Singur, asta-i precis. M-am uitat bine.

— Dar un om cu pălărie neagră și cu ochelari, n-ai văzut cumva prin curte?

— Nu, — răspunse instalatorul, după ce se gîndi puțin. — N-am observat așa ceva.

— Mulțumesc, Feodor. Ne-ai ajutat foarte mult, prietene.

— Ei doamne! Dacă aș fi știut, m-aș fi ținut în goană după taxi, — răspunse acesta tulburat. — Ia te uită despre ce era vorba!

Serghei avea sentimentul că dăduse în sfîrșit de urmele unei fiare, a unei fiare periculoase, că se apropia pas cu pas de culcușul ei. Toată ființa îi vibra de nerăbdare, era năpădit de fericire și mîndrie. Iată că el, un novice în meserie, primind o sarcină importantă, prin istețimea și munca sa, îndeplinise fără ajutorul nimănui această sarcină. Și încă în ce mod! „În timp ce ei își bat capul acolo în apartament, eu aproape că am descoperit pe făptași", — se gîndi el.

Prima descoperire personală! Saşka Lobanov n-o să-i mai explice pe un ton protector, tot felul de lucruri la mintea cocoșului, cum făcea pînă acum, iar Voronțov n-avea decît să înverzească de invidie! Și Sandler va fi mulțumit, doar și el — Serghei — era acum elevul său.

Serghei alergă la etajul patru unde se găsea apartamentul lui Șubinski și abia acolo aruncă o privire la ceas. Era tîrziu — aproape 11. Își aminti că mașina M.U.R.-ului nu se mai afla în fața intrării. Deci, totul se amîna pe a doua zi. Începu să coboare încet scara.

Și iarăși îi fugi gîndul la Lena. Cît de des se gîndea totuși la ea! Fără să poată spune de ce, îi venea tot mai greu să se convingă că ea era acum un străin, de care nu-l lega nimic. Și mai era ceva ciudat. Acum Lena nu-i mai apărea ca în ziua certei de la ea de-acasă, nici ca atunci cînd fuseseră la cafenea și ea începuse deodată să fumeze. Toate aceste imagini aproape se șterseseră din mintea lui. În schimb, la fel ca pe un abțibild, de sub aceste amintiri șterse, vagi, apărea deodată la suprafață, cu o neobișnuită strălucire, seara aceea după cinema, — și nu întreaga seară, ci doar clipa în care vorbiseră despre vecina cea bătrînă, cînd Lena își întorsese brusc privirea spre el. Serghei își amintea ochii ei mari, cenușii, acea privire în care se citea emoția și toată bucuria, — da, bucuria pentru că el era alături de ea. Ei, dac-ar putea să o vadă din nou acum — să-i povestească despre primul său succes, atît de mare! Oare nici atunci n-ar înțelege ce înseamnă munca lui?

A doua zi de dimineață avu loc o scurtă consfătuire la Sandler.

La început Zotov raportă rezultatele cercetărilor întreprinse la fața locului. Apoi Sandler i se adresă Zvorîkinei, experta secției tehnico-științifice:

— Ei, Galea, ce spune expertiza?

Zvorikina scoase dintr-o mapă, pe care o ținea pe genunchi, cîteva foi, le așeză pe masa lui Sandler și spuse :

— Infractorii au intrat pe ușă, în interiorul broaștei au fost descoperite urme de șperaclu. Este o treabă făcută de un specialist, se vede un om cu experiență, — încheie ea cu autoritate.

— Raportul dumitale nu-i complet, — spuse aspru Sandler. — Care sînt rezultatele examinării firelor descoperite în dulapul de haine ?

— Scuzați-mă, Gheorghi Vladimirovici, — răspunse Zvorikina, înroșindu-se. — Cercetările au dovedit că aceste fire provin de la niște mănuși subțiri de bumbac, cum sînt cele de damă.

— Așa. Ei, Korșunov. Dumneata ce ai de spus ?

Serghei raportă cu mîndrie succesele sale. În timpul acesta îi aruncă o privire lui Voronțov, care ședea cu un aer indiferent, părînd a nu-l asculta ; numai către sfîrșit acesta se aplecă spre vecinul său și-i șopti destul de tare :

— Frumușelul nostru iar își dă aere.

Serghei îl auzi și ochii i se făcură mai mici.

— Așa. Admirabil, Korșunov. Ți se formează treptat simțul operativ, — spuse Sandler și îl întrebă, privindu-l șiret printre gene : — Așa-i că e al naibii de pasionant să depeni firul afacerii, ce zici ?

— Foarte pasionant, Gheorghi Vladimirovici, îmi vine să cred că aș lucra toată noaptea, — zîmbi Serghei. — Numai că, nu știu de ce, alții dorm nopțile.

— Ciudat obicei. Nu poate omul să lucreze în voie — zîmbi ironic Voronțov.

Toți izbucniră în rîs.

Sandler aruncă o privire spre Serghei, apoi îl rugă pe Lobanov să raporteze ; acesta lucrase și el la descoperirea martorilor.

Serghei află cu uimire și chiar cu oarecare ciudă, că Lobanov obținuse informații asupra taxiului mult mai repede decît el.

— Am presupus de la început că infractorii avuseseră cu ei o mașină: se furaseră prea multe lucruri. În răstimpul cînd s-a comis furtul, în curte fuseseră numai patru mașini. Am identificat repede trei din ele; stăpînii lor locuiesc în imobil. A patra mașină era un taxi. O văzuseră două locatare de la ferestrele apartamentelor lor.

— Bine. Acum să tragem pe scurt concluziile, — spuse Sandler. — Am nimerit peste un infractor foarte experimentat și îndrăzneț. De aici o concluzie: trebuie să acționăm cu precauție și în nici un caz să nu-l speriem. Cînd șoferul taxi-ului va fi identificat — și acest lucru trebuie făcut chiar azi — să te ocupi dumneata personal de el, Ivan Vasilievici.

Zotov dădu afirmativ din cap.

— Iar omul cu pălăria neagră și ochelari e fără îndoială un complice, — rosti cu convingere Sașa Lobanov. — Poate că tocilarului i s-a părut numai că cei doi se certau.

— Înfățișarea acestuia, știți, nu prea-i caracteristică pentru asemenea indivizi. — Sandler dădu din cap cu îndoială și adăugă, după ce se gîndi puțin: — Printre altele, datele lui Korșunov sînt foarte interesante. Și nu numai prin faptul că a reușit să obțină pe lîngă semnalmentele mașinii și pe cele ale șoferului. Și nici pentru că ne este cunoscută acum convorbirea acestui șofer cu instalatorul — deci vom putea să-i amintim de acest drum dacă va fi cazul. Datele sînt prețioase și prin apariția, ce ar părea la prima vedere epizodică, a tocilarului. Cu cîtă dibăcie l-a folosit infractorul, ca să mai verifice, încă o dată, dacă nu-i nimeni în apartament! Faptul acesta confirmă părerea că infractorul e șiret și cu experiență. Nimeni nu a apre-

ciat un indiciu atît de important. Iar acesta putea să fie singurul care să mărturisească abilitatea infractorului. — Sandler se uită la Serghei şi adăugă : — În treacăt fie zis, Korşunov, toate datele culese de dumneata ne vor ajuta doar la descoperirea infractorului. Dar numai probele şi urmele, găsite la faţa locului, îi pot dovedi culpabilitatea. Aşa încît să nu-ţi supraevaluezi succesul. Dumneata singur nu ai fi făcut nimic.

— Korşunov pare să fie de altă părere, — remarcă ironic Voronţov.

Serghei se pregătea să-i răspundă pe acelaşi ton, dar tocmai atunci Sandler rosti hotărît :

— Asta-i tot ! Spre seară îl aştept pe şofer. Ivan Vasilievici, rămîi un moment.

După ieşirea celorlalţi, Sandler şi Zotov tăcură un timp, fiecare preocupat de gîndurile sale. Zotov îşi freca maşinal capul ras, făcîndu-l să lucească. Sandler stătea nemişcat, încruntîndu-şi posomorît sprîncenele zbîrlite.

De atîţia ani de zile aceşti doi oameni învăţaseră să se înţeleagă şi fără cuvinte. Munca în comun, grea şi periculoasă, formase în ei multe calităţi şi deprinderi identice, iar în afară de aceasta, fiecare din ei reuşise să cunoască în toate amănuntele viaţa dusă de celălalt pînă la întîlnirea lor în miliţia judiciară.

Zotov se născuse în Donbas şi lucrase împreună cu tatăl său şi fraţii mai mari la mina „Naklonnaia Olga". În jurul anului 1930, tînărul miner comunist fusese chemat în armată — prima sa decoraţie Zotov o căpătase într-o ciocnire cu gardiştii albi din Manciuria, în Orientul Îndepărtat.

După ce terminase stagiul, venise la Moscova, la fratele său. Cîteva luni mai tîrziu, mobilizat de partid, Zotov intrase în miliţie, la secţia judiciară. Aici îl întîlnise pe Sandler.

Cu totul altfel se desfășurase viața lui Sandler. În noiembrie 1917, odată cu prima salvă a revoluției, un tînăr plăpînd, vioi și arțăgos, îmbrăcat într-o manta de licean, cu o stea purpurie la șapcă, venise la miliția judiciară a Moscovei. Funcționarii polițienești, aciuiați acolo, îl întîmpinaseră dușmănos pe Sandler și pe tovarășii săi. Lupta cu acești funcționari începuse din prima zi și se terminase cu o victorie greu obținută. Apoi urmase dezmățul fărădelegilor săvîrșite în perioada Nep-ului, — bandele de tîlhari formate din zeci și chiar sute de inși, ciocnirile crîncene cu acestea, ciocniri care adeseori se transformau în adevărate lupte. Sandler făcea parte dintr-un grup special, însărcinat cu stîrpirea banditismului. În anii aceia agitați și vijelioși se alesese cu șapte răni de cuțit și de glonț. Devenise unul din cei mai experimentați și mai buni lucrători operativi ai miliției din Moscova. La el își începuse ucenicia și Zotov.

— Ia seama, — Sandler întrerupse tăcerea, — într-un interval scurt de timp au fost săvîrșite în sectorul tău două jafuri îndrăznețe de locuință, din care unul cu omor. Și amîndouă în plină zi, amîndouă cu mașinile, în sfîrșit amîndouă cu informatori. E o coincidență ? Să admitem. Dar primul caz s-a complicat : a apărut Moșu'. Cel de al doilea încă nu e clarificat. Ne așteaptă probleme grele și serioase...

Pe la ora șase seara, șoferul de taxi Vasili Ciurkin, ținînd locul celuilalt schimb care era bolnav, zorea acum cu mașina către stația din piața Zubovskaia. Mașina lui era a doua la rînd și avea șanse să-i pice curînd un client. Dispecerul din stație se apropie de mașina lui Ciurkin și se informă de numărul ei, apoi se întoarse în ghereta sa, fără să răspundă la întrebările alarmate ale șoferului... Ciurkin dădu enervat din umeri, apoi începu să moțăie la

volan, cu gîndul să tragă un pui de somn : oricum lucra de patruzeci şi opt de ore. Dar îi veneau mereu în cap evenimentele din ajun. Amintindu-şi cele întîmplate, simţi un fior prin şira spinării. Pe deasupra, se mai şi ciocnise ieri cu o maşină. Asta-i mai lipsea... Acum să te aştepţi la o discuţie cu inspectorul de la Circulaţie. „Ce nevoie a avut dispecerul de numărul meu ?" — acest gînd chinuitor nu-i dădea pace, şi somnul îi pieri definitiv.

Ciurkin deschise ochii şi observă pe neaşteptate că în piaţeta din apropierea ministerului se oprise o „Pobedă" de culoarea ciocolatei. Din ea coborî un tînăr blond şi se îndreptă către staţia de taxi-uri. Ciurkin îl văzu străbătînd piaţeta şi îndreptîndu-se nu spre maşina lui care era prima, ci către coada coloanei de taxi-uri. „Nu ştie ordinea, — se gîndi nemulţumit Ciurkin. — Doar eu sînt primul la rînd". Aruncă o privire pe geam şi văzu că tînărul înainta cu paşi siguri dinspre coada coloanei, examinînd numerele maşinilor. Ciurkin deveni atent : fără să vrea, făcu în minte o legătură între acest fapt şi purtarea ciudată a dispecerului. În sfîrşit tînărul ajunse în dreptul maşinii lui şi îl întrebă :

— Liber ?

— Poftim, — răspunse posac Ciurkin şi, cuprins involuntar de teamă, întrebă : — Unde mergem ?

Tînărul îi indică foarte liniştit adresa Direcţiei Circulaţiei. Ciurkin făcu o mutră lungă. „Na, mi-am cobit un pasager", — se gîndi el fîstîcit. E drept că nu-l mai preocupa pericolul principal, parcă încetase chiar să mai existe, dar în schimb cealaltă poveste — tamponarea maşinii — care cu o clipă înainte o crezuse un fleac, îi apăru deodată în faţă cu toate urmările ei neplăcute. „Cel puţin dacă nu mi-ar lua carnetul", — se gîndi Ciurkin cu spaimă.

Douăzeci de minute mai tîrziu intra în cabinetul unuia dintre instructori. La masă şedea Zotov.

După obișnuitele întrebări care se pun la orice interogatoriu, Zotov rosti în sfîrșit, cu tonul său liniștit, oarecum flegmatic :

— Acum, cetățene Ciurkin, încearcă să-ți amintești bine ziua de ieri.

— Tovarășe comandant, eu, zău că nu sînt vinovat ! — exclamă Ciurkin, frămîntîndu-și nervos în mîini șapca mototolită. — Și el mi-a turtit o aripă și eu n-am mai zis nimic.

— Așa, așa, — zîmbi Zotov. — Și pe urmă ce ai făcut ?

— Nu, nu pe urmă, ci la început cum s-a întîmplat ! — îi replică înfierbîntat Ciurkin. — El a încercat să mă depășească, fiind în al doilea rînd de mașini. Nu mai puteam să frînez, eram pe verde, deci n-am micșorat viteza.

— La intersecție ?

— Desigur, trebuia să micșorez viteza. Dar el nu avea voie să-mi taie drumul, tovarășe comandant. Bine, amendați-mă ! — exclamă Ciurkin deznădăjduit. — Dar cel puțin nu-mi luați permisul de conducere, tovarășe comandant.

— Bine, nu ți-l iau, — zîmbi din nou Zotov. — Dar de ce nu te-ai întors la garaj după ciocnire ?

Ciurkin se temuse de această întrebare mai mult ca de orice. Desigur, mai călcase o regulă. Dar putea oare să spună ce bani i se promiseseră pentru drumul următor, și mai ales, ce întorsătură luaseră toate după aceea ? !

— Dar vedeți și dumneavoastră, era o stricăciune fără însemnătate, — răspunse el cu vocea pierdută. — Trebuie s-o cauți cu lupa ca s-o găsești.

— Cu lupa ? — întrebă sever Zotov. — Și dumneata ai colindat prin tot orașul cu stricăciunea aceasta ?

— Nu, ferească dumnezeu ! — exclamă Ciurkin. — Am făcut doar un drum.

— Unul singur ?

— Întocmai! Să intru în pămînt dacă nu-i așa!

— Unde te-ai dus?

— Nu-mi aduc aminte... — răspunse Ciurkin, simțind cum îl ia cu frig.

— Nu-ți aduci aminte? Minți! Ai să mergi chiar acum cu noi acolo, — rosti categoric Zotov, ridicîndu-se de pe scaun.

— Cum vine asta chiar acum? Unde să merg? — tresări Ciurkin, îngălbenindu-se dintr-o dată la față.

— Acolo, unde ai mers ieri — cu aripa turtită, — îi răspunse Zotov, privindu-l țintă în ochi. — Scoală!

Ciurkin își lăsă capul în jos și continuă să stea pe scaun.

— Prost mai sînt! — rosti el deznădăjduit, ca pentru sine. — Nu sînteți de la circulație. Sînteți de la miliția judiciară. Da? Cum de nu mi-am dat seama imediat! — și ridicîndu-și ochii spre Zotov, exclamă provocator: — Nu vreau să mă amestec în afacerile voastre! Nu-mi aduc aminte adresa! Și, dealtfel, n-am dus pe nimeni! Lăsați-mă în pace!...

Fața lui Ciurkin se acoperise de pete roșii, buzele i se mișcau cu un tic nervos. În ochii larg deschiși i se citeau frica și furia.

Zotov își ridică uimit sprîncenele și se așeză din nou la locul său. Tăcu un timp, apoi luă o țigară și și-o aprinse după un moment de ezitare.

— Bine, Ciurkin, — rosti el în sfîrșit. — Să admitem că ai născocit totul. Am stat de vorbă fără martori și dumneata n-ai semnat încă procesul-verbal de interogatoriu. De aceea nimeni nu te poate acuza de minciună. Așa că liniștește-te.

Zotov tăcu și se uită la Ciurkin. Acesta într-adevăr, se mai liniștise.

— Răspunde-mi, Ciurkin, la o întrebare; dar să fii cinstit, — continuă Zotov la fel de calm. — N-am să notez nicăieri acest lucru, rămîne între noi. Nu-

mai să fii sincer. Dumneata eşti comsomolist, iar eu sînt comunist şi am intrat în partid acum mai bine de douăzeci şi cinci de ani, am intrat la chemarea lui Lenin. Iată carnetul meu de partid, priveşte-l.

Zotov îşi scoase carnetul şi îl întinse lui Ciurkin.

— Nu-i nevoie, — spuse moale acesta, trăgîndu-se înapoi.

— Nu, uită-te ! rosti sever Zotov.

Ciurkin luă carnetul şi după un minut i-l înapoie plin de respect.

— Uite ce e, răspunde-mi cinstit, aşa cum răspunde un comsomolist unui comunist, — continuă Zotov, — ce s-a întîmplat cu dumneata ? — Văd că eşti foarte speriat de ceva.

— O să vă spun, — răspunse Ciurkin încet, abia stăpînindu-şi emoţia. M-au ameninţat cu revolverul, m-au ameninţat că mă vor ucide dacă suflu vreo vorbă. Mi-au luat adresa de pe buletin. Au spus că dacă ei vor fi arestaţi, atunci o să mă omoare prietenii lor ! Şi eu nu vreau să mor de glonţul bandiţilor !

— Da, e un lucru serios, — spuse Zotov gînditor, — cu toate că eu lucrez la miliţia judiciară de cincisprezece ani şi nu ştiu nici un caz în care răufăcătorii să-şi fi pus în practică ameninţările. Asta e pentru cei cu nervii slabi.

El tăcu şi reflectă concentrat o clipă, uitîndu-se pe fereastră. Apoi îl privi atent pe Ciurkin, şi luînd pesemne în gînd o hotărîre, continuă :

— Ciurkin, altuia i-aş vorbi cam aşa : n-am dat peste dumneata întîmplător. Avem declaraţiile martorilor. Ai fost văzut într-o maşină cu infractorii, duceai lucrurile furate. Refuzi să indici pe infractori, să ajuţi să se descopere o fărădelege ? Înseamnă că noi avem toate motivele să bănuim că eşti complice la acest furt. Aşa aş vorbi unui mincinos, unui om lipsit de conştiinţă. I-aş mai putea

spune încă ceva. Ţi-e frică de răufăcători ? Bine. Avem destule probe împotriva lor, pentru noi este important numai să-i arestăm. De aceea nu vom întocmi procesul-verbal al interogatoriului, deci numele dumitale nu va figura în această afacere. Dumneata vei merge doar cu noi, ca să ne arăţi unde se află cuibul acestor răufăcători. Îţi vom schimba înfăţişarea, nimeni nu te va recunoaşte. Îţi vei îndeplini astfel datoria de cetăţean. Aşa i-aş vorbi eu unui om laş, Ciurkin. Dar dumitale, comsomolist şi tanchist viteaz, decorat pentru eroism cu medalia Marelui Război pentru Apărarea Patriei, un om care a privit de atîtea ori moartea în faţă şi a trimis-o la rîndul său asupra vrăjmaşului, nu-i pot spune toate astea.

Zotov tăcu din nou şi se uită la Ciurkin. Sentimentul datoriei şi mîndria care se trezise în acesta, dădea figurii sale, slăbuţă şi ascuţită, o asprime care parcă nu era a lui ; în ochii săi însă mai rămăseseră urme de frică.

Amîndoi tăcură multă vreme.

În sfîrşit Ciurkin se ridică şi rosti încet, cu gravitate :

— Să mergem. Şi nu e nevoie de nici un fel de deghizare.

Pe şosea alergau două maşini, tăind întunericul cu lumina strălucitoare a farurilor. De o parte şi de alta apăreau şi se cufundau apoi din nou în beznă contururile vilelor din împrejurimile Moscovei. În depărtare clipeau luminile roşii ale stopurilor de la automobilele care goneau în faţă, sau ţîşneau dintr-o dată, pentru o clipă, luminile orbitoare ale celor care veneau din direcţie contrară, lumini care se stingeau imediat şi maşinile treceau în zbor una pe lîngă alta ca nişte fantome.

Din cînd în cînd apăreau săgeţi indicatoare de culoare galbenă cu inscripţii : „Perovo"... „Veşniaki"... „Liuberţî"... „Kraskovo"... şi, în sfîrşit,

„Malahovka". Mașinile cotiră de pe șosea și intrară într-un labirint de străzi pe care crescuse iarba. De o parte și de alta apăreau luminate terasele și ferestrele vilelor, se auzeau voci însuflețite, muzică și rîsete.

Ciurkin se orienta cu o uimitoare precizie. În mașina din față se auzea mereu vocea lui sigură :

— Drept înainte... acum la dreapta... aha, iată cabina transformatorilor... acum iarăși la dreapta, așa... înainte, drept înainte... Acum o să vină o grămadă de buștenі, uite-o, deci la stînga... drept... — apoi șopti încordat : — Aici, tovarășe Zotov.

Zotov se aplecă repede către șofer :

— Înainte ! Pînă la colțul celălalt. Acolo cotim și ne oprim.

Mașinile trecură mai departe, fără să-și micșoreze viteza. În sfîrșit, nu se mai auzi nici un motor, oamenii coborîră pe iarbă, dezmorțindu-și membrele înțepenite.

Zotov ordonă.

— Duceți o mașină pe strada vecină, să aștepte acolo. Și vă rog pe toți să poftiți în astălaltă ca să nu ne strîngem în văzul lumii. — Apoi se întoarse către Ciurkin. — Pe dumneata te conducem la stație. Îți mulțumesc, tovarășe Ciurkin.

— Pot să vă rețin un moment, tovarășe Zotov ?

Se depărtară puțin împreună.

— Găsesc eu și singur drumul pînă la stație, — spuse Ciurkin, — dar știți, aș vrea să rămîn. Poate o să fiu de folos. Îmi permiteți ?

— Nu, tovarășe Ciurkin, du-te. — Și-ți mulțumesc încă o dată. Sînt foarte bucuros că nu am dat greș cu dumneata.

Ciurkin plecă ochii în jos.

— Să nu vă faceți o părere proastă despre mine, tovarășe Zotov. Doar nu sînt un laș. Am avut numai un moment de întunecare.

Se despărțiră. Zotov se întoarse la mașină și își făcu loc cu greu în față, unde mai ședeau încă doi inși.

— Deci, așa tovarăși, — spuse el. — Ați observat vila? Nu putem merge imediat acolo: nu cunoaștem planul casei. Infractorii se pot ascunde fără să-i simțim. În afară de asta, nici nu știm dacă în prezent se află acolo. Poate că va trebui să organizăm o cursă. Iată care este planul. Garanin, Vorontov, Zabelin și Korșunov, cercetați gardul vilei. Puneți mîna pe toți care ies și aduceți-i încoace. Pe cei care intră îi lăsați, dar raportați imediat. Ceilalți rămîn deocamdată în mașină. Șoferii la fel. Asta-i tot. Executarea!

Serghei și tovarășii săi trecură întîi prin fața vilei toți în grup, rîzînd și discutînd cu voce tare. Gardul nu era înalt, dar vila micuță era aproape complet mascată de tufișuri și copaci. Luminile erau stinse: părea că locatarii dormeau.

Ajungînd la colț, Vorontov și Zabelin se întoarseră.

— Ne-am plimbat, — bombăni ironic Vorontov. — Am luat puțin aer într-o societate plăcută. Numai că nu ne-a servit la nimic!

Serghei și Garanin se hotărîră să examineze partea din spate a unui teren care se învecina cu vila, pe strada cealaltă. Acolo descoperiră o ulicioară strîmtă — o trecere între două terenuri — și luînd-o pe ea, ajunseră direct la gardul vilei care-i interesa.

— Să mai așteptăm niței, — spuse în șoaptă Garanin. — Este cel mai bun loc din care putem avea acces la vilă. Uite și o portiță. Ascunde-te aici, eu voi sta la intrarea în ulicioară. Dacă iese cineva din vilă, aruncă-mi un con de brad. O să prindem individul din două părți.

Serghei se ascunse în tufișuri și începu să tragă cu urechea. Curînd observă că tăcerea se umple de

multe sunete, foarte diferite. Deasupra capului trecu vuind un avion. În depărtare răsunau mereu sirenele locomotivelor, ale trenurilor electrice și zgomotul vagoanelor. Pe undeva începu să latre un cîine, îi răspunse al doilea, apoi al treilea. De la vila vecină răzbăteau frînturi din vocea crainicului de la radio : se transmiteau ultimele știri. În apropiere, pe stradă, se auziră pași, hohote de rîs, apoi un cîntec. Alături, în tufișuri, ciripi o pasăre necunoscută și frunzișul foșni ușor cînd ea zbură de pe o creangă pe alta. Dintr-un brad căzu un con. În iarbă țîrîiau greierii. Auzul filtra ușor toate aceste sunete : erau lesne de identificat și nu te nelinișteau.

Serghei pîndea concentrat, cu ochii-n patru.

Tot așa pîndise el odată dușmanul pe front, iar apoi veghiase asupra somnului frămîntat al unui oraș străin, îndepărtat. Și acum ducea din nou lupta cu dușmanul, — dar de data aceasta pe pămîntul patriei sale — și pămîntul acesta cald și viu îi reamintea de el, așa cum îl cunoștea, prin mii de glasuri...

Iată că se auzi un foșnet care-l făcu pe Serghei să ciulească și mai tare urechile. Trosni o creangă și o umbră apăru lîngă gard, venind dinspre vilă. Un om se apropie cu precauție de portiță, trase cu urechea și o deschise cu un scîrțîit ușor. Speriat probabil de zgomotul făcut, el se opri din nou în loc ascultînd cu atenție, apoi intră în ulicioară.

Serghei se pregătea să-l vestească pe Garanin, cînd auzi iar pași pe cărare. Lîngă gard apăru un alt om, care i se adresă primului în șoaptă, pe un ton poruncitor :

— În două ore să fii înapoi, altfel nu facem nimic. Acum mă culc, cînd te întorci mă trezești. Găsește unde știi, mă arde pe suflet. Dacă întîrzii — nu-ți primești partea. Dacă nu mai vii, dau eu de tine și poți să-ți iei adio de la viață.

Omul trase o înjurătură și mai adăugă ceva în jargonul pungașilor, din care Serghei înțelegea deocamdată destul de puțin. Cel dintîi îi răspunse răgușit și fără să-i pese :

— Ține-ți gura. Nu las eu ce-i al meu. Cară-te acasă !

Al doilea mai trase o înjurătură, apoi o luă înapoi spre vilă. Primul ascultă atent la pașii care se depărtau, apoi o porni spre stradă. Serghei îl lăsă să treacă și făcîndu-și vînt, aruncă un con de brad.

Cînd omul ieși în stradă, i se înfipse în spate țeava unui revolver și Garanin rosti încet, amenințător :

— Te sfătuiesc să nu scoți o vorbă.

Se apropie și Serghei și împreună îl duseră pe arestat la mașină.

La cotitură, acesta se aplecă brusc și zvîcni într-o parte. Serghei care mergea în urma lui sări după el și-l doborî la pămînt cu o lovitură puternică. Garanin veni și el în grabă și peste cîteva minute arestatul era adus la mașină cu mîinile legate. Îl așezară în spate, pe jos stătea culcat un cîine. Zotov începu interogatoriul. Arestatul, un tînăr, oacheș, cu un ciuf în cap și privirea obraznică, văzînd întorsătura proastă ce-o luaseră lucrurile, nu încercă să tăgăduiască.

— Cu mine ați greșit-o. Eu nu m-am băgat în treaba asta. Sofron și Tit au dat lovitura la casa aia. Pe mine m-au chemat aici pentru vînzare. Mie puțin îmi pasă de ei. Țin mai mult la pielea mea.

— Cine e acum la vilă ?

— Sofron Lojkin. Zoia, surioara lui, a plecat la lucru.

— Unde e Tit ?

— În oraș. Vine mîine.

— Cine mai e la vilă ?

— Stăpîna vilei. Doarme la etaj.

— Bine. Dar dacă cumva nu e așa... — rosti amenințător Zotov.

— Toate-s întocmai așa cum spun. Ce credeți, eu nu înțeleg? M.U.R.-ul e M.U.R. Dracu' m-a pus să vin aici!

— Cum să ajungem la vilă așa fel ca să nu ne simtă? În ce camere dorm?

— Mă rog, asta, pot să vă spun. Vă descriu îndată cum nu se poate mai bine.

Peste zece minute vila era înconjurată. Prin fereastra ușor întredeschisă a bucătăriei, cel dintîi pătrunse, fără zgomot, pirpiriul Voronțov. Acționa repede, decis și curajos.

Într-una din camere îl surprinseră pe Sofron dormind. Sub pernă avea două revolvere încărcate.

Începu percheziția.

— Unde sînt lucrurile furate? — întrebă Zotov.

— Te sfătuiesc să mărturisești.

— Sfătuiește pe alții mai tineri, rîse Sofron. — Eu m-am ciocnit de multe, pot să dau și eu sfaturi. Nu există nici un fel de obiecte, dacă vreți — credeți, dacă nu — nu. N-am comis nici un furt.

Făcură o percheziție amănunțită. Merseră cu lanternele prin camere, ciocăniră pereții, cercetară podeaua și-i desfăcură pe ici pe colo scîndurile, mutară din loc toată mobila, examinară cu atenție podul și pivnița.

Într-un sertar al biroului Serghei descoperi o scrisoare începută, cu un scris rotund, format. Conținutul scrisorii îl umplu de mirare: „Părinte, mă spovedesc dumitale. Mi-am încărcat sufletul cu un păcat. Acum am de gînd să mă rog zi și noapte în parohia dumitale. Voi apare de sub pămînt. Fă ordine în sfîntul lăcaș, șterge praful, pregătește trebnicele, luminările, prescurea și uleiul pentru candelă..."

Găsiră repede mănușile de damă. Erau în sobă sub o grămadă de lemne, vreascuri și hîrtii. După

cum se vedea, aveau de gînd să aprindă focul în sobă. Mănușa stîngă era puțin ruptă într-un loc, iar la unul din degetele de la mîna stîngă a lui Sofron observaseră, de la început, o zgîrietură ușoară dată cu iod.

Zotov îi arătă lui Sofron mănușile.

— Ale cui sînt?

— E de crezut că sînt ale soră-mi. Se vede după fason.

— Nu-i adevărat. Aceste mănuși au fost la locul furtului. Ia pune-ți-o pe asta.

Sofron nu se clinti.

— Greșită tactică, prostească, — remarcă disprețuitor Zotov. — Ți-e frică?

— Pînă acum nu mi-a fost frică de nimic! — răspunse plin de ură Sofron. — Poftiți, admirați.

Își puse mănușa și locul unde mănușa era ruptă coincidea cu zgîrietura de pe deget.

— Poți explica această coincidență? — întrebă Zotov.

— N-am de gînd!

— Atunci să-ți explic eu. Ai vîrît mîna în care aveai această mănușă, într-un dulap de haine. Acolo ți-ai agățat mănușa într-un cui și ți-ai zgîriat degetul.

— Asta trebuie s-o și dovedești.

— O s-o dovedim, — răspunse calm Zotov. — Știi ce înseamnă o expertiză? Să-ți explic! Se va dovedi că firele rămase pe cuiul din dulap sînt tocmai din această mănușă. Asta o dată. Apoi, grupa dumitale sanguină va fi aceeași cu cea de la petele de sînge lăsate pe dulap. E limpede?

— Limpede, limpede. Dar principalul sînt lucrușoarele. Iar ele, hocus pocus, uite nu-s, — făcu provocator Lojkin.

— Le găsim noi, fii liniștit.

— Dacă le găsiți, să fiți voi ai dracului, vă spun tot, — declară categoric Lojkin. — Dar acum să nu vă atingeți de mine.

Zotov se gîndi o clipă și porunci pe neașteptate :

— Scoate-ți sandalele !

— Ca să nu fug ? — zîmbi strîmb Lojkin. — Poftim. Pot să fug și desculț la nevoie.

Se descălță și Zotov ordonă să se ducă sandalele în altă cameră. Acolo scoase lupa și cercetă cu atenție tălpile.

— Căutați un loc cu argilă roșie și cu var. Individul ăsta a umblat iar de curînd pe acolo, — le spuse el subalternilor săi.

...Serghei și Sașa Lobanov dădeau pentru a suta oară ocol terenului, cu lopețile în mînă.

— Nemernicul, ne-a dat de lucru ! — izbucni Serghei furios. — Dar unde le-a putut ascunde ?

— Trebuie să te pui în locul lui, — Lobanov începu să rîdă. — Știi, un locșor plăcut și cald.

Înaintau încet pe lîngă gard, examinînd pămîntul. Deodată, privirea lui Serghei căzu în curtea vecină. Îi atrase atenția o groapă proaspăt săpată și o grămadă înaltă de argilă scoasă din ea.

— Sașa, dar acolo ce mai e ?

— Acolo, o curte străină.

— Nu, uită-te, ce groapă e aia ?

— Asta trebuie să-i întrebăm pe stăpîni.

— Dar știi că e ciudat ! — rosti gînditor Serghei.

— Ce e ciudat ? Că oamenii știu să sape gropi ?

— Nu. Este ciudat cum e săpată. Gîndește-te, — reluă Serghei înfierbîntîndu-se, cu ochii ațintiți asupra gropii : — cînd sapă cineva o groapă atît de mare, pămîntul scos se împrăștie în toate părțile. Așa au făcut și aici : vezi urmele ? Dar apoi l-au adunat la un loc într-o movilă. De ce oare ?

— Și dealtfel, e argilă roșie ! — exclamă Sașa. — Și în jur e împrăștiat var ! Iar în gard e o gaură.

Foarte comod de trecut. — Și se strecură hotărît în curtea vecină.

Serghei îl urmă. După zece minute de muncă zdravănă cu lopețile, scoaseră din pămînt un geamantan înfășurat cu grijă într-o rogojină. După el, veniră la rînd și alte lucruri.

— Căutătorii de comori ! — rîse Lobanov, ștergîndu-și sudoarea de pe frunte. — Așadar le-am găsit. Te felicit, tovarășe Korșunov. Du-te de raportează. Eu rămîn aici să păzesc.

În acest timp Garanin lua interogatoriul stăpînei vilei, în prezența lui Zotov. Era o femeie în vîrstă, cu obrajii rumeni, purtînd ochelari cu ramă de os pe nasul ascuțit. Părul ei încărunțit era strîns într-un smoc neglijent la ceafă, care semăna cu o ceapă. Era înfășurată într-un capot vechi pestriț și fuma incontinuu în timp ce povestea.

Sofia Grigorievna Rovinskaia era medic internist. Soțul ei, tot medic, murise în război. În fiecare vară locuia în vilă fiica ei cu soțul și copilul. Dar de data aceasta, plecaseră la niște rude în Ucraina și Rovinskaia se hotărîse, pentru prima oară, să închirieze parterul vilei. Ea personal înnopta arareori la vilă. La policlinică era mult de lucru, Sofia Grigorievna umbla pe teren pînă seara tîrziu. Lucra aici de mulți ani. Era cunoscută aproape în fiecare familie și toți așteptau de la ea sfaturi și ajutor, presupunînd uneori cu naivitate că dacă vindecă bolile trupești, medicul îți poate ajuta să le vii de hac și la celelalte nevoi. De cîte ori nu scrisese Sofia Grigorievna la Asigurările Sociale, la C.C. al Sindicatului, sau la comitetul sindical al vreunei fabrici, adresîndu-le plîngere ori un protest energic împotriva nepăsării și a tărăgănelilor ! Și, poate că iscălitura de la sfîrșitul scrisorilor — „medicul curant cutare" — grăbea într-adevăr luarea măsurilor necesare.

Da, nimerise niște locatari răi. Ea închiriase de fapt vila numai unei singure persoane — Zoia Lojkina — dar apoi venise și fratele acesteia. De atunci începuseră jos beții, strigăte și cîntece, apăruseră diverși indivizi.

— Cine venea pe la ei, de cine-ți amintești, Sofia Grigorievna? — întrebă în sfîrșit Kostea, după ce ascultase cu răbdare povestirea ei destul de încîlcită și poate cuprinzînd prea multe amănunte.

— Știți, veneau tot felul de oameni. Iată, de curînd de tot de pildă, m-a neliniștit mult un băiat, — se încruntă Rovinskaia. — Putea să aibă vreo șaisprezece ani. La început parcă se jena, sau se temea. Dar pe urmă s-a așezat cu ei la cărți, a băut votcă. Firește c-a pierdut. Auzeam cum îi cereau să plătească, iar el nu avea bani. Toți îl înjurau dezgustător, îl amenințau. Pe urmă i-a luat cineva apărarea. Și părinților nici nu le trece prin cap unde-și petrece vremea fiul lor.

— Cum îl cheamă? Cu cine venea și cînd?

— Parcă Igor îi spune. A venit duminica trecută cu un bătrîn. După cîte îmi amintesc, tot bătrînul acesta i-a luat și apărarea.

— Ne poți spune cum arată Igor?

— Știți, un tip de astenic, înalt, cu pieptul îngust, cu mîini subțiri. Blond. După cît se vede un temperament irascibil. Fără îndoială băiatul se resimte de o excitabilitate nervoasă.

— Așa; deci era tinerelul acesta, bătrînul — și cine încă?

— Cine? Încă un tînăr ceva mai mare. Parcă ăstuia îi ziceau Tit. Un individ dezgustător. În treacăt fie spus, am observat la el și unele simptome de degenerescență.

— Ce anume? — se interesă Zotov.

— De exemplu, maxilarul inferior mai mic și fruntea îngustă.

— Foarte interesant, — şi Zotov dădu din cap. — Ne poţi spune cum arată bătrînul? Cum îi ziceau?

Rovinskaia se gîndi un moment, potrivindu-şi ochelarii, apoi continuă:

— Pe bătrîn nu l-am văzut, dar din cîte mi-am putut da seama, le era cam frică de el. Îmi aduc aminte, cum chiar Lojkin i se plîngea — tocmai trebăluiam prin bucătărie şi i-am auzit — că cineva îi împiedică să-şi termine afacerea de pe Pescianaia şi că el, vezi bine, nu ştie cine-i ăsta care le vîră beţe-n roate. M-am gîndit chiar de atunci: n-or fi cumva nişte speculanţi? Iar bătrînul i-a zis, ştiţi, cu un glas mieros: „Nu-i nimic, onorabile, du-te şi fă aşa cum ţi-am spus. Toate vor fi în ordine". Am reţinut foarte bine acest stupid „onorabile". A, daţi-mi voie, — se învioră ea, — mi-am amintit, Lojkin, la rîndul său, îi zicea moşu'.

— Moşu'? — nu se putu reţine Kostea, care îşi îndreptă privirea spre Zotov.

Acesta însă rămase impasibil şi Kostea dîndu-şi seama, adăugă repede:

— Într-adevăr stupid. Şi cine mai era pe-acolo?

— Drept e că mai mult nu-mi aduc aminte, — răspunse gînditoare Rovinskaia.

— Aveţi de pus întrebări, tovarăşe maior? — i se adresă Kostea lui Zotov.

— Am numai două întrebări. Şi nu vă vom mai reţine, Sofia Grigorievna.

— Ei, şi dumneavoastră! Întrebaţi cît poftiţi. Văd că e o afacere serioasă.

— Foarte serioasă, — încuviinţă Zotov din cap. — Aşa deci. Alaltăieri au adus aici lucrurile cu maşina. N-aţi observat unde le-au ascuns?

— Nu, asta să ştiţi că n-am văzut. — Rovinskaia clătină din cap şi adăugă, după ce se gîndi puţin: — N-am văzut absolut nimic.

— Păcat. O a doua întrebare. N-ați auzit unde locuiește băiatul acela, măcar în ce raion?

— Unde locuiește?... — rosti ea încet. — Din păcate nimeni dintre ei n-a vorbit despre asta. Cît despre mine, vă spun deschis, am tras cu urechea. Mă revoltase într-atît băiatul acela, încît aș fi vrut cu tot dinadinsul să le comunic părinților sau la școală.

— De unde știți că-i la școală? Poate că lucrează undeva?

— Nu. Vorbeau ceva despre școală.

— Ce anume?

— Stați să-mi aduc aminte... Aha! Igor zicea că trebuie să se ducă la școală. Parcă mai zicea că trebuie să se întrunească cercul artistic și că el e responsabilul cercului. Toți au început să-l zeflemisească: ia te uită mă rog, s-a găsit artistul! Bătrînul însă a sărit din nou în apărarea lui și a spus că e bine așa, că la școală, vezi doamne, trebuie să fie respectat. Înțelegeți? Un bătrîn nemernic! — izbucni Sofia Grigorievna. — Îl învăța pe mucosul ăsta să umble cu minciuni. Începuse chiar să-l zorească, îl sfătuia cum s-o ia de la gară ca să ajungă mai repede la școală.

— Stați, stați! — o întrerupse Zotov. — Știți că acest lucru e interesant. Și anume ce-l sfătuia să facă?

— Îi spunea să ia metroul, că pe linia de centură e mult mai aproape. Și de acolo doar mai dă o fugă.

— Asta-i tot?

— Din păcate tot.

— Cam puțin, — suspină Zotov cu vădită părere de rău. — Scuzați-ne, încă o dată, că v-am deranjat. Ce să-i faci, — mai adăugă el cu un zîmbet și făcînd un gest de neputință, — așa-i munca noastră, îi deranjăm pe ceilalți.

— Înțeleg, — Rovinskaia dădu din cap și adăugă cu mîhnire: — Băiețașul ăsta trebuie găsit. Doar în munca voastră, latura profilactică e tot atît de importantă ca și în a noastră.

Tocmai în acea clipă se deschise ușa și în prag apăru Serghei agitat, murdar de sus pînă jos.

...O oră mai tîrziu, prima mașină pleca la Moscova cu arestații. Curînd după ea pleca a doua, apoi și cea de-a treia, care sosise în timpul nopții chemată de Zotov. Mai rămaseră oameni și la vilă de pîndă ca să-l aștepte pe Tit.

Sosiră la Moscova pe la douăsprezece ziua și Zotov le îngădui tuturor celor care luaseră parte la operație, să meargă acasă pentru două ore.

Aveau absolută nevoie de odihnă: îi aștepta multă muncă. Era clar că afacerea nu se terminase nici pe departe odată cu arestarea lui Lojkin, ci dimpotrivă, abia acum căpăta cu adevărat amploare.

În seara aceleiași zile, în biroul lui Zotov se lua interogatoriul lui Sofron Lojkin.

După întrebările obișnuite în orice instrucție, Zotov îi spuse:

— Ai un stagiu serios în meserie, Lojkin. Prima oară ai fost condamnat în 1932. Pentru ce?

— Eram un băiețandru pe-atunci. Dădusem o lovitură la o bisericuță de lîngă Smolensk și i-am făcut de petrecanie popii, — răspunse bucuros Lojkin zîmbind. — Pe linia combaterii opiumului care-l constituie pentru mase religia.

— Și cealaltă condamnare, din 1939, pentru ce a fost?

— Tot pentru o biserică, de lîngă Moscova. Combăteam clerul.

— Judecînd după stilul scrisorii găsită la dumneata, se pare că ai făcut pe vremuri parte din această tagmă?

Lojkin pufni disprețuitor :

— Am fost doi ani clopotar la mine în sat. Mai tîrziu am învățat graiul bisericesc. Cu toate astea în acei ani am dat lovituri la vreo zece biserici. Ce să-i faci, cine se bagă în tărîțe îl mănîncă porcii.

— Vezi că minți ! — îi replică liniștit Zotov. — Și în legătură cu prima condamnare, și cînd zici că ai fost clopotar. Prima oară ai fost condamnat împreună cu tatăl dumitale pentru o incendiere. Ți-aduci aminte ? Nu ? Bine. Am să-ți amintesc eu. În anul acela fusese creat în sat la dumneata un colhoz. Ați ucis paznicul și ați dat foc la hambar. Acolo își aduseseră caii și vacile colhoznicii din tot satul. Ați pus focul cu îndemînare. Au pierit toate vitele. Și dumneata n-ai fost clopotar, ci chiabur — familia dumitale era fruntea chiaburimii din sat. Te-ai ocupat într-adevăr și de biserici, dar mai tîrziu. Este sau nu ?

— Țineți bine contabilitatea, — rînji Lojkin. — Să admitem că-i așa.

— Nu să admitem, ci chiar așa-i, — îl corectă Zotov. — Acum spune cui i-ai scris această scrisoare ?

— Unui prieten. Nu mă întrebați, fiindcă tot n-o să-l torn. Așa că nu mă mai descoaseți atîta. Și să știți că, în general, vă bateți degeaba capul cu mine, — adăugă el nepăsător. — Tot o să evadez.

În cameră intră Sandler.

— O să evadezi ? — interveni acesta, așezîndu-se pe un scaun alături de Zotov. — Îți mulțumesc că ne-ai avertizat. N-ai mai fost pînă acum la M.U.R. ?

— N-am avut această fericire, — răspunse Lojkin pe un ton amabil. — Am lucrat tot prin provincie și pe-acolo m-au închis.

— Așa... așa... Mai spune-ne încă ceva, — continuă Sandler interogatoriul. — Avem informații că

cineva a încercat să vă pună piedici în furtul comis pe strada Pescianaia. Despre cine-i vorba?

— Naiba știe! — dădu din umeri Lojkin, cu un aer nedumerit. — Nu știu nici eu cine a putut fi așa de fraier. Pesemne că nu era unul de-ai voștri, altfel nu m-ar fi lăsat să-mi duc treaba la capăt. Să-mi cadă el mie în mînă, că...

— Ce ți-a spus?

— Cică: șterge-o de aici, nu-i de nasul tău. Dar i-am arătat și eu pumnul. El a vîrît mîna în buzunar să scoată ceva, însă tocmai atunci a ieșit tocilarul pe ușa din față, și individul a sărit la o parte și a șters-o.

— Trebuie să fie tot unul dintr-ai voștri.

— Nu, — răspunse cu convingere Lojkin. Se vedea că îl interesa și pe el chestiunea aceasta. — Nu era dintr-ai noștri. I-am spus eu cîteva pe limba borfașilor și n-a priceput.

— Îl vedeai atunci pentru prima oară?

— Vezi că nu, tocmai asta-i buba. Cu două zile înainte, cînd am pus noi... adică eu, ochii pe casa aceea, l-am văzut și pe el învîrtindu-se prin curte.

— Îți amintești semnalmentele lui? — se interesă Zotov.

— Ia mai terminați! — zîmbi răutăcios Lojkin. — Nici nu-mi trece prin gînd să vă ajut. Căutați-l singuri, dacă aveți nevoie de el.

— Fleacuri! — rosti Sandler cu un ton sigur. — Trebuie că era unul care se nimerise pe-acolo și-atîta tot. Mie, uite ce să-mi spui, Lojkin. Ce rude ai?

— O soră, Zoia.

— Ce este ea și unde lucrează?

— E ospătară la cafeneaua „Rîndunica".

— Dar Moșu'? — întrebă Zotov cu indiferență. — El nu ți-e rudă?

— Nu știu de cine-i vorba, — răspunse Lojkin cu atîta calm și siguranță, încît dacă Zotov nu ar

fi fost ferm convins de contrariu, l-ar fi derutat și pe el acest ton.

— Nu știi? Bine, o să ne dăm osteneala să vă facem curînd cunoștință, — zîmbi Sandler. — Dar o familie nu ți-ai întemeiat?

— Ce nevoie am eu de familie? Ar fi numai o povară în viața mea.

— Ai o viață de cîine, într-adevăr. Ești o pasăre de pradă periculoasă pentru societate, — Sandler dădu din cap. — Și mai faci pe omul civilizat, fumezi țigări scumpe, îți ștergi picioarele cînd intri în casă.

— M-am obișnuit să am de-a face cu oameni civilizați și cu stare, — zîmbi Lojkin cu impertinență.

— Și nu te-ai plictisit, Lojkin, de viața asta? — îl întrebă cu un aer serios Sandler. — În ultimii douăzeci de ani ai fost liber doar opt ani. Și asta, o libertate relativă. Ți se face lehamite de ea. Îți clădești viața pe lacrimile altora.

— E tîrziu să mă mai convingeți! — răspunse Lojkin brutal. — Acum pot eu să conving pe oricine vreți! — se aprinse la față, ochii i se injectară, și începu să strige, smucindu-se pe scaun: — Am să jefuiesc!... Și am să ucid! Faceți pe educatorii!... Vă urăsc! Vă urăsc pe toți!...

Sandler îl privi calm printre gene și rosti încet:

— Grozav, n-am ce zice.

Serghei care nu văzuse încă pînă atunci un rînjet atît de fioros pe-o față omenească — un rînjet de-a dreptul animalic — se cutremură de mînie și dezgust.

Interogatoriul dură vreo trei ore. Cînd îl scoaseră afară pe Lojkin, Sandler spuse:

— Periculos infractor. Dar acum sarcina noastră principală, și s-o spunem deschis — deloc ușoară — este să-l găsim pe Moșu'. El este instigatorul și mentorul lor, conducătorul unui grup numeros de

răufăcători foarte diferiți, după cum vedeți, în ce privește componența. Individul e deosebit de activ și din cauza asta și extrem de primejdios. De multă vreme n-am mai avut de-a face cu asemenea specimene. Am putea zice că este ultimul mohican din tagma lui. N-o să fie ușor să-i venim de hac. Prin cine îl putem găsi? Lojkin? El nu va trăda, asta-i clar. Rămîne așa numitul Tit. Să vedem ce rezultat ne va da pînda de la vilă. Pentru Moșu' o să facem un dosar special, secret.

— Ne-a rămas un singur lucru neclar, — remarcă Zotov. — Cine e omul cu pălărie neagră și ochelari?

— Da, — încuviință Sandler din cap, — e o enigmă. În afară de asta noi nu știm încă cine le-a furnizat infractorilor informații în legătură cu locuința familiei Șubinski. Lucrul acesta-i foarte important. Nimic de zis, avem cu ce ne bate capul. Treaba ia o întorsătură serioasă. Iată deci că apare din nou pe tapet cafeneaua „Rîndunica".

...Peste două zile se întoarseră seara tîrziu de la Malahovka cei care rămăseseră de pîndă. Erau obosiți și îngrijorați: complicele lui Lojkin, infractorul periculos care purta porecla de Tit, nu mai apăruse la vilă, se făcuse nevăzut.

CAPITOLUL IV

CAFENEAUA «CAPCANĂ»

Sosind dimineața la serviciu, Serghei află că este căutat de Sandler. Cînd intră la el, Sandler tocmai își citea ziarul. Se ridică ușor de pe fotoliu și îi întinse mîna.

— Ia loc, vor veni curînd și ceilalți.

Peste un minut intrară în birou Zotov, Voronțov, Lobanov și alți colaboratori. Serghei surprinse privirea ironică a lui Voronțov, care părea să spună: „Te-ai înființat de dimineață, să fii primul la șef. Bine, bine". Încruntat, Serghei nu se mai uită la el, ignorîndu-l complet. „N-are decît să creadă ce-o vrea", — își spuse el în gînd.

După ce se așezară cu toții, Sandler luă cuvîntul:

— Și acum, tovarăși, să continuăm a ne ocupa de afacerea cu Moșu' și ceilalți. Se complică din ce în ce mai mult. Aici sînt amestecați tot felul de oameni. În treacăt fie spus, de-acum înainte o să vorbim de afacerea aceasta sub cifrul: „Afacerea pestriților"...

Apoi adăugă, întorcîndu-se către Zotov:

— Noua operație a fost concepută de tine și tu ești cel care trebuie să o organizezi. Așa încît vei conduce consfătuirea. Iar eu poate că voi veni cu un sfat pe ici pe colo, referitor la desfășurarea lucrurilor.

Zotov aprobă din cap și, după ce-și plimbă privirea asupra celor de față, începu expunerea sa.

— Urmează să ne ocupăm de „Rîndunica". A rămas în libertate un infractor periculos, înarmat, complicele lui Lojkin. El e important și prin propria sa persoană, dar mai ales pentru faptul că prin el putem ajunge la Moșu'. Tit, neștiind unde se află Lojkin, va căuta neapărat să se pună în legătură cu el. La vilă Tit nu s-a arătat și cred că nici n-o să mai apară. Probabil mai curînd că va încerca să stabilească o legătură la cafenea. Acolo lucrează sora lui Lojkin și în general e un loc unde te poți întîlni ușor cu cine vrei. Cred că ori se va duce el personal acolo, ori va trimite pe cineva. Trebuie să punem mîna pe Tit în zilele imediat următoare. Acesta este principalul obiectiv al operației. Ieri am fost la cafeneaua în chestiune și am văzut care este atmosfera. Iată planul: un om de-al

nostru va sta la una din măsuțele de lîngă geam. El va păstra o legătură vizuală cu miliţianul din post. Cînd persoana dubioasă va ieşi din restaurant, omul nostru va face un semn convenţional miliţianului, care la rîndul său va ţine legătură cu echipa noastră operativă. Aceasta îl va lua mai departe sub observaţie pe individul suspect. La momentul oportun, mai departe de restaurant, se va găsi un pretext pentru a-i controla actele. La nevoie, va fi arestat. Cam asta e tot.

Zotov se uită întrebător la Sandler.

— Da, cam asta ar fi, — căzu acesta de acord. — Rămîne doar să fixăm semnele convenţionale şi oamenii. Intraţi în acţiune chiar azi. Aveţi de pus întrebări, tovarăşi? Nu? Atunci, asta-i tot.

Pe Serghei îl încînta şi-l uimea întotdeauna caracterul operativ al consfătuirilor ţinute de Sandler. Avea un stil de lucru special, precis şi concret, care-i caracteriza dealtfel pe toţi cei de la M.U.R.

...Serghei primi sarcina să stea în acea zi de la orele două pînă la patru la cafeneaua „Rîndunica".

Sala spaţioasă, cu ciubuce, era mobilată cu măsuţe rotunde. O oglindă mare, acoperind un perete întreg, o făcea să pară şi mai spaţioasă. Pe feţele de masă, albe ca zăpada, erau aşezate vase cu flori, pahărele şi cupe strălucitoare de cristal. La ferestre atîrnau perdele subţiri de mătase albă. Printre măsuţe treceau ospătarele îmbrăcate în şorţuri scrobite. La ora aceea erau puţini clienţi.

Serghei îşi alese cea mai izolată măsuţă de la fereastră şi se plasă aşa fel încît să poată avea sub ochi toată sala. Prin draperia uşii de la intrare se vedea garderoba pe jumătate goală, lîngă care şedea un portar bătrîn şi mustăcios, cu galoane galbene.

Serghei îşi despături ziarul, şi aşteptînd cafeaua comandată, începu să observe cu atenţie ospăta-

rele, străduindu-se s-o recunoască pe Zoia Lojkina. În același timp, el nu pierdea din vedere nici ușa de la intrare. La un moment dat îl văzu pe bătrînul portar sărind de la locul lui și repezindu-se la ușă. Peste o clipă, apăru lîngă garderobă un tînăr îmbrăcat într-un impermeabil elegant, cu o pălărie verde plușată și purtînd un pachet mare în mînă. Portarul îi luă în primire cu o plecăciune hainele și pachetul, iar noul venit, după ce-și aranjă cravata la oglindă, intră în cafenea. Un filfizon blond, cu o țigară lungă între dinți, care ședea la o măsuță, ridică mîna și-i strigă, pocnind din degete:

— Hello, Vova!

Acesta îi zîmbi cu condescendență și se îndreptă spre el.

Serghei auzi pe cineva în spate, șoptind încet:

— S-au întîlnit Oleg și cu Vovka, iar o să stea aici trei ceasuri.

Serghei aruncă o privire cu coada ochiului și văzu două ospătare, care ședeau pe bancheta îngustă, îmbrăcată în pluș, de lîngă perete. În clipa aceea se apropie de ele o a treia, — slăbuță, cu o claie de păr blond. Ochii ei verzui, foarte fardați, se aprinseră de însuflețire. Era Zoia Lojkina.

— Ți-au venit clienții, — îi spuse una din fete.

Zoia, după ce se uită de jur împrejur, zîmbi viclean, apoi se îndreptă grăbită, cu un mers puțin legănat, spre masa la care ședeau cei doi tineri.

— Își aduce pe-aici tot soiul de indivizi! — observă cu un ton nemulțumit una dintre ospătare.

— Dar știi tu cît scoate de la ei? — spuse cealaltă. — Și, în treacăt fie spus, fetelor, ea, împarte cu Ivan Feodorovici, pe cuvînt de onoare! Am văzut-o cu ochii mei.

Se scurseră vreo douăzeci de minute. Tînărul care fusese strigat cu numele de Vova se ridică pe neașteptate, își luă rămas bun de la prietenul său și se îndreptă spre ieșire. Portarul îi întinse im-

permeabilul și pălăria. Serghei observă că Vova nu-și ia pachetul cu care venise. Dînd perdeaua la o parte, Serghei făcu semnul convențional.

Peste o oră apăru în sală Lobanov ; Serghei se ridică fără grabă de la locul său.

Trecură cîteva zile. În răstimpul acesta se stabili că numai Zoia și portarul erau suspecți. Aveau legături cu achizitorii de lucruri furate și cu speculanții în trecere prin Capitală și îndeplineau însărcinările date de ei.

Dar Tit nu fu descoperit.

Acum Serghei lua zilnic prînzul la cafenea. Faptul nu trezea nici un fel de suspiciuni, deoarece aici prînzeau regulat mulți funcționari de la un minister din apropiere.

Serghei se obișnui să se supravegheze cu multă grijă. Îi întîmpina ori îi conducea pe clienți cu o privire cînd distrată, cînd doar naivă și plină de curiozitate. Mișcările sale, în timp ce mînca, ori cînd desfăcea ziarul, erau fără vlagă, încete, ca ale unui om obosit, hotărît în sfîrșit să se odihnească. Era atît de modest și trecea atît de neobservat, încît nu numai clienții, dar nici ospătarele nu-i acordau nici un fel de atenție. Zotov, care veni odată la cafenea, se convinse personal de acest fapt.

În afara clienților obișnuiți ai cafenelei, care făceau afaceri cu Zoia ori cu portarul, lui Serghei îi atraseră în mod special atenția încă doi indivizi: Oleg și Vova. Primul — Oleg Merțalov — era operator la un cinematograf din centru, iar cel de al doilea — Vova Zubkov — ajutor de administrator la un club. Amîndoi erau nelipsiți de la cafenea și pesemne se îndeletniceau cu specula de mărunțișuri ; dintre ei doi, Zubkov părea a fi mai deștept și mai descurcăreț.

Ceva mai tîrziu lui Serghei îi atrase atenţia şi un tinerel, cu aspect de muncitor. Apăruse de puţină vreme la cafenea şi părea că nu se simte aici prea la largul său. De obicei se aşeza la una din mesele unde servea Zoia, nu comanda mai nimic, dar încerca timid să intre în vorbă cu ea. Zoia îi spunea pe nume — Mitea — zîmbindu-i cu cochetărie, dar era evident că îi prefera pe clienţii ei obişnuiţi, mai darnici şi mai degajaţi în felul lor de a se purta. Cînd observa acest lucru, Mitea se posomora şi pleca fără să-şi mai bea ceaiul. „S-a îndrăgostit, caraghiosul", — gîndea cu simpatie Serghei, urmărindu-l din ochi. Dar era evident că flăcăul nu prezenta nici un fel de interes pentru M.U.R., de aceea Serghei nu făcu niciodată semnul convenit la ieşirea lui.

În toate aceste zile Serghei se întorcea acasă tîrziu. Maria Ignatievna suspina amărîtă, uitîndu-se la figura lui obosită şi preocupată.

Pavel Afanasievici ieşea din dormitor şi se aşeza la masă în faţa lui Serghei, scoţînd rotocoale de fum pe sub mustăţi. Îl privea cum mînca şi mormăia binevoitor :

— Nu-i nimica, mamă. Cînd să lucreze cu adevărat, dacă nu la anii lui ? — şi întorcîndu-se către fiul său, îl întreba îngrijorat : — E greu, frate ?

În loc de răspuns Serghei dădea din cap. Maria Ignatievna se aşeza alături de soţul ei şi amîndoi urmăreau băiatul în tăcere, cu dragoste, întinzîndu-i cînd o farfurie, cînd un pahar.

Apoi se pregăteau de culcare. Serghei, după ce-şi aprindea o ţigară, mai răsfoia ziarele în pat, schimbînd păreri cu tatăl său din camera vecină. De multe ori adormea aşa, cu ziarul în mînă.

Era aproape ora nouă seara. Stînd la cafenea, Serghei îl observa pe Oleg Merţalov, care se afla aici ; de data aceasta tînărul era foarte neliniştit,

se uita mereu la ceas. Lobanov trebuia să apară dintr-o clipă în alta. El și Serghei făceau de serviciu seara.

La masa unde ședea Serghei servea Zoia și Serghei o rugă să-i facă socoteala și să-i spună cît are de plătit. Zoia încuviință indiferentă din cap și scoțînd un carnet uzat din buzunarul șorțului alb, cu volane, începu să socotească, mișcînd din buzele-i violent vopsite. Era tocmai pe punctul să-i spună lui Serghei suma de plată, cînd în ușa cafenelei apăru Zubkov. El se uită distrat în jur, vîrîndu-și neglijent mîinile în buzunarele hainei lungi, de culoare roșcată. Zărindu-l, Zoia zîmbi cam dezorientată, iar ochii ei verzui luciră neliniștiți. Aruncînd carnetul în fața lui Serghei, îi spuse grăbită:

— Asta-i socoteala. Vin numaidecît...

Își aranjă cu amîndouă mîinile părul bogat și se grăbi să iasă în întîmpinarea lui Zubkov.

Serghei îl văzu pe acesta îndreptîndu-se hotărît către măsuța lui Merțalov; Zoia, care alergase spre el, îi spunea ceva, strîngîndu-și mîinile la piept, ca și cum s-ar fi justificat. Zubkov îi răspundea iritat, uitîndu-se supărat la Merțalov; acesta tăcea chitic.

Privirea lui Serghei căzu pe carnetul lăsat în fața lui; pe prima pagină era socoteala. Își duse mîna la buzunar după bani, dar fu cuprins deodată de curiozitate. Ascunzîndu-se în spatele ziarului, Serghei începu să răsfoiască atent carnetul. Deodată căzu din el un bilet. Serghei îl desfăcu grăbit și abia stăpînindu-și emoția, îl citi de două ori. Erau doar trei rînduri: „Olejka! Unde ai dispărut? Miercuri la nouă să fii la locul convenit. Avem o treabă de făcut. Parohia era goală. Așadar, te aștept. Zubok."

Serghei băgă bilețelul înapoi și se uită la ceas. Era nouă fix. El împături ziarul și se lăsă indiferent

pe spetează scaunului, apoi își aprinse o țigară și numără banii. Dar mintea îi lucra febril. Cum nimerise biletul la Zoia? Desigur că Zubkov o rugase să-l transmită mai departe, iar ea nu se conformase. Acum probabil că se justifica, credea că l-a pierdut. Ce înseamnă „parohie"? Parohia, parohia... Asta-i expresia lui Lojkin! Iată deci despre ce era vorba!...

În clipa aceea apăru în sală Lobanov. Conform instrucțiunilor, Serghei trebuia să părăsească localul. Dar de data asta rămase pe loc: trebuia să-i comunice numaidecît de biletul peste care dăduse. Serghei aruncă o privire spre locul unde ședeau Zubkov și Merțalov. În fața lor se aflau niște gustări și o carafă mare cu vodcă. Merțalov, aplecîndu-se spre Zubkov, îl întrebă ceva cu un zîmbet slugarnic, dar acesta din urmă strîmbă disprețuitor din buze, și nu binevoi să răspundă. Băură în tăcere; Merțalov îl întrebă din nou ceva. După o clipă de ezitare, Zubkov scoase cu un gest neglijent niște bani și-i aruncă pe masă. Merțalov îi înghesui grăbit în buzunar.

Între timp Zoia se întoarse la Serghei; avea o mutră necăjită. Serghei o rugă să-i mai aducă un ceai și un pateu. Zoia își luă carnetul cu un oftat și se depărtă.

Lobanov se apropie ca un client oarecare de măsuța lui Serghei, întrebă politicos dacă celălalt scaun e liber, apoi se așeză și începu să cerceteze menu-ul. Fără să-și ridice capul, întrebă încet, pe un ton sever:

— Pentru ce nu pleci?

Serghei, prefăcîndu-se că citește ziarul, îi comunică ce cuprindea biletul și părerile sale în legătură cu asta. Așa îl ascultă atent pînă la capăt și căzînd pe gînduri, se lăsă pe spătarul scaunului.

În acest timp la masa lui Zubkov și Merțalov se desfășura următoarea conversație:

— Să iei bani te pricepi, dar de lucrat, vrei să lucreze tata pentru tine? — îl întrebă amenințător Zubkov; băuseră amîndoi vîrtos.

— Am muncit și acum încasez, — îi replică Merțalov cu aroganța omului beat. — Firma mea lucrează ca un ceasornic. Iar zilele acestea n-am venit, pentru că n-am putut... Apoi întrebă alarmat: — De ce e parohia goală?

— Nu-i treaba ta, cîine! — îi răspunse brutal Zubkov și adăugă pe un ton poruncitor: — Îmi trebuie un cumpărător!

— Asta, da, mă rog, — se arătă gata Merțalov. — Avem o clientelă vastă. În treacăt pot să-ți spun că am plasat de curînd două scurte de blană, clasa-ntîi! La modă, marfă de străinătate! Iar mîine îmi vor aduce o bucată de gabardină. Cu ocazia asta pot să dau drumul și la boarfele tale.

— Ne trebuie un altfel de cumpărător, — rînji Zubkov, — și eu sînt ocupat, sînt în căutarea cuiva. — Apoi, încheie coborînd vocea: — Trebuie să vindem o pușcuță. Ai înțeles?

— Ce?! — întrebă speriat Merțalov. — De unde-o ai?

— N-o am eu. Ți-aduci aminte cînd ai dus un bilet la cineva? Acela îl vinde. E lefter. Așa că vîră-ți bine în cap: ai termen trei zile, s-a-nțeles?

— Nu, nu, nu m-apuc de așa ceva pentru nimic în lume! — răspunse Merțalov, bîlbîindu-se de frică. — Specialitatea mea-i manufactură și galanterie.

— D-ăștia îmi ești! Îți arăt eu ție specialitate! — Zubkov îl fulgeră furios cu privirea. — Sufletul o să-l scot din tine!

— La așa ceva, nu mă bag nici mort!... Știi cît capeți pentru de-alde astea?... Viața-i mai scumpă... — mormăi Merțalov cuprins de panică.

— Mai scumpă? Așteaptă tu! Crezi c-ai să lucrezi tot pe apucate? — șuieră Zubkov, fierbînd de

mînie şi aplecîndu-se tare peste masă. — Aşteaptă tu ! Ai să treci şi la omor pentru noi. Dacă nu, n-ai ce căuta pe lumea asta ! Ţine minte vorbele mele...

Serghei, care nu-i slăbea din ochi, îl văzu pe Zubkov izbind cu pumnul în masă. Apoi mai spuse ceva care-l făcu pe Merţalov să se înroşească la faţă şi să strige înfuriat, cu o voce piţigăiată :

— Nu m-am angajat la voi ! Înţelegi ? Nu-s angajatul vostru !

Serghei şopti, abia stăpînindu-şi nerăbdarea :

— Acum o să iasă cu bătaie. Hai să-i ridicăm pentru scandal în local public. O să-i scuturăm puţin la secţia de miliţie. Poate că ne vor duce la „parohia" aceea sau la Tit. Dacă-l cunosc pe Lojkin, trebuie să-l cunoască şi pe el.

— Crezi c-or să ne ia de mînă şi-or să ne conducă acolo ? — întrebă în batjocură Saşa, fără să se uite la Serghei, după care încheie pe un ton serios : — Cafeneaua e pusă sub observaţie, nu avem dreptul să ne desconspirăm.

— Dar o asemenea ocazie n-o să se mai prezinte! — replică înflăcărat Serghei. — Nu trebuie să fii formalist într-o chestiune ca asta !

— Aşa este, — aprobă încet Saşa. — Dar trebuie să avem o aprobare.

— Birocratule ! — îi şopti iritat Serghei. — De la cine o să capeţi acum aprobare ? Trebuie să acţionăm !

— Nu se poate, — răspunse Lobanov, după o clipă de ezitare.

— Ascultă-mă, Saşa, timpul trece, — îi şopti Serghei, tremurînd de nerăbdare. — Au terminat de băut toată carafa. Uită-te, acum or să se ia la bătaie ! Dacă nu eşti de acord, eu voi acţiona singur, dar nu las canaliile astea să-mi scape din mînă !

În clipa aceea Zubkov, înfuriat, îl lovi pe Merţalov cu toată puterea peste obraz ; acesta, întinzîn-

du-şi sîngele de pe faţă, se năpusti asupra agresorului.

Serghei se ridică năvalnic de pe scaun.

— Nu te las singur, — rosti îndîrjit Lobanov. — Să mergem!

...Un sfert de ceas mai tîrziu cei doi beţivi erau aduşi la secţia de miliţie.

Lobanov îl trase pe Serghei deoparte şi-i spuse repede:

— Nu face să ne luăm de Zubkov. Nu-i genul de om de la care poţi scoate ceva fără să ai probe. Dar cu căţelaşul ăsta de Merţalov e altceva.

— Laş şi linguşitor, — remarcă Serghei. — E trepăduşul lor.

— Exact, — confirmă Lobanov. — Să-l scuturăm puţin. Încep eu. Tu intri peste o jumătate de oră.

Serghei se decise să facă o plimbare pe stradă între timp. Dar era atît de nerăbdător, încît se întoarse la secţie înainte de a trece termenul convenit.

— Unde ia Lobanov interogatoriul?

— A treia cameră la stînga, pe coridor, — îi răspunse ofiţerul de serviciu.

Cînd intră Serghei, Lobanov tocmai scria încruntat procesul-verbal de interogatoriu. În faţa lui şedea speriat Merţalov, cu o înfăţişare jalnică, dar complet treaz.

— Repet, cetăţene Merţalov, — rosti cu asprime Lobanov, — am dovezi că dumneata eşti în legătură cu lumea răufăcătoare. Vei fi serios tras la răspundere.

— Vă jur că nu cunosc pe nimeni! — bîigui Merţalov.

„Straşnic l-a mai speriat! — se gîndi Serghei. — Dar se pare că n-a realizat nimic. Individul a uitat tot de frică şi de bună seamă că l-a şi întărîtat. Nu, pesemne că trebuie luat altfel". Lui Serghei îi veni dintr-o dată în minte o altă idee. Îşi aminti cuvin-

tele spuse de Sandler la analiza unei operații: „Cînd aveți de-a face cu oamenii trebuie să țineți întotdeauna seama de psihologia lor și de starea lor sufletească din momentul respectiv". Va încerca acuma să se folosească de acest sfat. Să vedem, numai, dacă și-a dat bine seama de ceea ce zace în nemernicul ăsta.

Serghei se aplecă spre Lobanov și îi șopti nerăbdător:

— Lasă-mă pe mine să mă ocup de el. Am un plan.

— Bine, treci, se pare că eu nu l-am luat cum trebuia, — îi spuse Lobanov tot pe șoptite. Și ridicînd vocea, i se adresă cu asprime lui Merțalov: — Iată-l pe colegul meu care se va ocupa de dumneata. Numai să nu-ți treacă prin minte să umbli cu tertipuri!

După ce Lobanov ieși, Serghei întrebă binevoitor:

— Cum ai ajuns să te vîri într-o asemenea afacere?

— Numai incidentul ăsta nenorocit de la cafenea! — îi răspunse Merțalov cu vocea plîngăreață. — V-ați agățat și dumneavoastră de o nimica toată.

— Într-adevăr, — mormăi Serghei. — Dar ce spunea colegul meu despre legăturile dumitale?

— Eu nu cunosc pe nimeni în afară de Zubkov. Și el nu-mi spune nimic despre afacerile lui! — spuse cu căldură Merțalov, bucuros că surprinsese o nuanță de simpatie în tonul lui Serghei. — În ceea ce privește chestia de la cafenea, îmi cer iertare. Cum s-ar spune, mă căiesc. N-o să se mai întîmple. Dar, de bună seamă că nu se poate să arestați oameni pentru un asemenea fleac!

— Stai, stai că mai e ceva pe seama dumitale, — observă Serghei. — Te ții de speculă.

— Cu cravate?! — exclamă Merţalov vehement. — Am vîndut o scurtă jegoasă, ce altceva? Şi asta e o crimă? Pentru asta să mă arestaţi? Iar adevăraţii bandiţi să rămînă în libertate?

Tăcu însă deodată, cuprins de frică.

— Spui asta de dragul vorbelor, ca să ieşi dumneata din cauză? — îl întrebă Serghei şi adăugă mustrător: — Şi eu care credeam că dumneata eşti un om serios, că vorbeşti cinstit cu mine.

Îşi aprinse o ţigară şi-i întinse şi lui Merţalov pachetul. Acesta luă grăbit una, şi-o aprinse, trăgînd cu lăcomie un fum. Dar în mişcările lui se ghicea o nelinişte pe care nu reuşea să şi-o ascundă.

— Nu, nu, cu dumneavoastră vorbesc cinstit! — mormăi el.

— Cum vine asta cinstit? Uite, să-mi spui imediat: despre ce bandiţi ai pomenit mai adineauri?

— Am să spun, am să spun! — rosti Merţalov mîhnit, uitîndu-se mereu în jur, apoi întrebă dintr-o dată: — Dar pe Zubkov, nu puteţi să-l băgaţi la zdup?

— O să punem noi mîna şi pe el în curînd.

— Ei, asta ar fi straşnic! — El se apropie de Serghei şi-i şopti agitat: — Există un bandit în toată legea, unul înarmat cu puşcuţă. Pentru dumnezeu, puneţi mîna pe el! Luaţi-i şi blestemata aceea de armă! Eu ştiu unde se ascunde. N-aş fi spus-o nimănui, dar uite, dumneavoastră vă spun, — încheie el linguşitor.

— Este exact ce spui în legătură cu banditul ăsta? — Serghei îl privi neîncrezător.

— Zău, absolut exact! — făcu Merţalov cuprins de nelinişte. — Zubkov mă trimitea deseori la el cu biletele. Iar acum, în treacăt fie zis, vrea să vîndă un revolver. Caută un cumpărător. Are numaidecît nevoie de bani.

„Trebuie să risc, — își spuse Serghei pasionat ca un jucător de cărți. — În cazul că spune adevărul vom avea în Moscova o canalie mai puțin".

— Cum îl cheamă? — întrebă el.

— Nu știu. Jur că nu știu! Dar pot să vi-l arăt imediat. Numai să-mi dați drumul.

— Poartă revolverul la el?

— Nu. Îl are ascuns undeva.

— Uite ce e, Merțalov, — rosti categoric Serghei. — Ai să-mi arăți chiar acum unde se ascunde banditul ăsta. Bine? Și-atunci îți dau drumul, cu condiția să nu spui nimănui nimic despre discuția noastră. Dealtfel, — adaugă el, — nici pe dumneata nu te-ar aranja.

— Perfect! — exclamă bucuros Merțalov. — Am să vă arăt. Dar, de la distanță, da?

Pentru orice eventualitate, înainte de plecare, Serghei îi încredință ofițerului de serviciu revolverul și actele sale.

— Păstrează-le, prietene. Dacă mai sînt în viață, mîine le iau înapoi.

Ofițerul de serviciu îl privi cu respect pe Korșunov. „Îndrăzneți oameni! — se gîndi el. — Are un plan în minte și pesemne că-i vorba de ceva periculos".

— Îți doresc succes! — strigă el în urma lui Serghei.

În stradă, Serghei respiră avid aerul rece și-l privi pe Merțalov. Acesta pășea alături, cu mîinile înfundate în buzunarele impermeabilului său de culoare deschisă, — era deșirat, puțin adus de spate. În toată făptura lui, chiar în mers, avea ceva șleampăt, oricît își dădea el silința să țină pasul viu și sigur al însoțitorului său.

— Cu ce mergem? — întrebă Serghei.

— Pînă la Sokolniki cu metroul, iar de acolo pe jos.

— Nu ți-e frică, Merțalov ?

— Drept cine mă luați ? Pe front am trecut prin momente mai grele. Am și decorații, numai că, din modestie, nu le port. Îmi amintesc ca acum de-o întîmplare grozavă...

Tot timpul drumului Merțalov povesti entuziasmat episoade din război. Serghei nu-l întrerupse ; reflecta la cele ce aveau să urmeze. De fapt, avea de gînd să meargă acum doar în recunoaștere, și numai după aceea să organizeze arestarea banditului împreună cu oamenii de la cea mai apropiată secție de miliție. Dar cum să pună mîna pe revolver ? Căci nemernicul acela n-o s-arate niciodată unde-l ține ascuns. Era necesar un șiretlic, o manevră oarecare. Trebuia neapărat să născocească ceva. Și Serghei căuta încordat, trecînd în revistă puținele lucruri ce le învățase de cînd era la M.U.R.

Între timp ieșiră din metrou și, ocolind parcul, o luară pe o stradă largă, bine luminată. Pe lîngă ei treceau în goană troleibuse și mașini, mișunau în toate părțile trecătorii.

Merțalov continua să povestească, însuflețit de atenția pe care i-o dădea tovarășul său de drum.

— Cunoști bine locurile pe-aici ? — îl întrerupse Serghei, uitîndu-se în jur.

— Cunosc pînă și cîinii de pe stradă, — îi răspunse plin de sine Merțalov.

— Cum ai să mă prezinți, dacă întîlnim vreo cunoștință ?

— Drept prietenul meu — și totul va fi in regulă.

— De acord, — încuviință zîmbind ironic Serghei.

Își aminti o întîmplare ce le-o povestise nu de mult Sandler, care, pe cînd era tînăr detectiv, recursese odată la un truc asemănător, ca să pună mîna pe un infractor foarte periculos. Și lui Serghei îi veni dintr-o dată o nouă idee.

— Uite ce ! — spuse el deschis. — Du-mă la individul în chestiune. Spune-i că ne-a trimis Zubkov. O să-i cumpăr chiar eu revolverul.

În loc de răspuns, Merţalov izbucni într-un rîs zgomotos.

— E o idee strașnică ! O să-l lucrăm elegant de tot.

Serghei hotărî să-i promită bani și să se înțeleagă asupra locului unde individul avea să aducă arma. Iar acolo va fi așteptat cum se cuvine. Altfel nu-l putea aresta pe bandit cu arma la el.

Dădură colțul și în fața lor se deschise o stradelă îngustă ; era năpădită de iarbă, prost luminată, cu căsuțe de lemn și garduri lungi. Nu se vedeau trecători. Serghei se uită la cadranul fosforescent al ceasului său : era unsprezece jumătate.

— Mai e mult pînă acolo ?

— Nu, mai cotim o dată, — răspunse Merţalov și adăugă după o clipă : — Acum o luăm la stînga.

Apoi își ridică gulerul impermeabilului și-și trase pălăria pe ochi.

Se vedea că începe să devină nervos.

În clipa aceea apăru de după colț un om care veni în întîmpinarea lor. Ajuns în dreptul lui Merţalov îi strigă încet, cu o voce răgușită :

— Olejka, tu ești ?

— Eu, — răspunse Merţalov buimăcit ca omul luat prin surprindere. — Chiar eu.

— Pentru ce ai venit ?

— Am adus un prieten, el e, — și Merţalov i-l arătă pe Serghei. — Zubok spunea că ai nevoie de bani.

— Și cu ăsta ce-i, e casier pe undeva ? — zîmbi ironic necunoscutul. — Îl putem cumva jefui ?

— La de-alde astea nu se lasă nici el mai prejos ! — chicoti slugarnic Merţalov.

În timpul acestei scurte convorbiri, Serghei se gîndea febril cum trebuie să se poarte. În sfîrșit,

adresîndu-se necunoscutului, îi aruncă posomorît și preocupat cîteva cuvinte :

— Am nevoie de mașinuță.

— Ia te uită... — rosti individul, fără să pară de loc surprins. — Ce ai de gînd să faci ?

— Asta mă privește. Iar pentru mașinuța dumitale o să primești cît se cuvine.

Necunoscutul rămase pe gînduri și se uită la Serghei pe sub sprîncene, măsurîndu-l de sus pînă jos cu o privire bănuitoare. La rîndul său Serghei încerca și el să-l examineze cu atenție — individul era înalt, adus de spate, cu capul mare și turtit în părți, avea fruntea îngustă și urechile blegi albicioase, „ca un cîine mort", îi veni involuntar în minte lui Serghei. Necunoscutul era bine îmbrăcat, chiar elegant.

— Zici c-o să am bani ? — reluă el cu o voce sinistră, de parcă ar fi surprins o notă de dușmănie în tonul lui Serghei, dar răzgîndindu-se, făcu un gest cu mîna și adăugă : — Bine, fie, Zubok nu trimite pe oricine.

Stăpînindu-și emoția și ura care clocotea în el, Serghei se sili să aprecieze cu sînge rece situația.

— Pesemne că vrei să-mi dai banii după ce faci afacerea ? — îl întrebă necunoscutul pe un ton veninos.

— Cum vrei, — răspunse liniștit Serghei. — Pot să ți-i dau și înainte.

— Cam cînd, de exemplu ?

— Și mîine, dacă vrei, numai să-mi spui unde să-i aduc. Iar dumneata s-aduci revolverul.

Necunoscutul se încruntă, apoi îl întrebă repede:

— Care ți-e porecla ?

Serghei se gîndi un moment, apoi, zîmbind unei idei care-i trecu prin minte, răspunse :

— Frumușelu'. Dar dumneata ?

— Eu ? — întrebă necunoscutul enigmatic. — Întreabă-l pe el. — Şi arătă din cap către Merţalov.

— Nu ştiu, — răspunse acela buimac.

— Asta-i porecla mea. Ai înţeles ? — mormăi satisfăcut necunoscutul. — Iote colo ! Vine un nepoftit şi vrea să mai ştie şi porecla ! — Apoi continuă poruncitor : — Hai după mine ! Luăm chiar acum maşinuţa. Iar tu, — se întoarse el către Merţalov — întinde-o ! N-ai ce-ţi băga nasul. Salutări lui Zubok, transmite-i omagiile mele. Şi să caute să afle ce-i cu cumătru' meu : mă interesează foarte mult.

Merţalov îşi luă bucuros rămas bun şi se îndreptă repede spre parc.

Serghei rămase cu necunoscutul.

— Să mergem ! — îi aruncă acesta peste umăr, luînd-o pe ulicioara pustie, cu mîinile înfundate în buzunarele pantalonilor. Serghei o porni lîngă el.

— Încotro ? — întrebă el după o clipă.

— La loc sigur, — îi răspunse necunoscutul enigmatic, aruncîndu-i o privire, apoi continuă ameninţător, preocupat de gîndurile sale ! — Vai de ăl care s-ar ţine de glume cu mine, îi fac de petrecanie cît ai zice peşte. Numai să dau de el ! Unde dracu' o fi intrat !

— De cine-i vorba ?

— Nu-i treaba ta ! — îi răspunse duşmănos necunoscutul.

Pe Serghei îl înfioră tonul însoţitorului său, dar se stăpîni. Era cu nervii încordaţi la limită. „Unde mă duce ? — se gîndi el, — şi pentru ce oare ? Nu-i inspir încredere. E ca un lup încolţit. Nu are încredere în nimeni".

Colindară multă vreme pe ulicioarele întunecate : în sfîrşit, se opriră în preajma unui gard înalt, fără nici o deschidere.

— Aici, — spuse necunoscutul, apoi, descuind portița, adăugă poruncitor : — Hai încoace !

— Nu, nu... — Serghei dădu din cap. — Nu obișnuiesc să intru în case străine.

— Ți s-a întîmplat să te arzi ?

— Da, s-a-ntîmplat.

— Dacă e așa, așteaptă aici.

El intră pe poartă și strigă, aruncînd o privire în jur :

— Ascunde-te proasto !

Rămas singur, Serghei privi într-o parte și-n alta. O stradelă necunoscută, iar dincolo de gard o casă la fel necunoscută cu ferestrele întunecate. Cu toată străduința sa, Serghei nu-și putu da seama de drumul pe care venise. „Trebuie să aflu adresa",— hotărî el. În zidul casei vecine era un felinar. Serghei se îndreptă grăbit într-acolo și citi adresa de cîteva ori, cu atenție. Apoi se întoarse în grabă la vechiul său loc, sprijinindu-se de gard.

Timpul se scurgea monoton, chinuitor de încet. Zece minute... douăzeci... o jumătate de oră... Pe stradelă era o liniște de mormînt, doar ici-colo cîte o ferestruică luminată — nici un trecător, undeva departe se auzeau claxoanele mașinilor.

Serghei era în așteptarea celor ce aveau să urmeze și inima îi bătea cu putere. Își repeta mereu în gînd planul. Desigur, totul era în regulă, nu putea avea bănuieli. Mîine individul avea să fie arestat, — era un dușman al societății, un dușman periculos. Putea fi lăsat în libertate un asemenea individ ?... Deodată îi veni în minte o idee care-l tulbură : de ce i se părea cunoscută înfățișarea acestui om ? Unde îl mai văzuse ? Dar dacă și acesta l-a mai văzut pe el ? Atunci era rău. Serghei se căzni să-și amintească. Nu, nu-și amintea să-l mai fi întîlnit vreodată.

Portița scîrțîi și apăru necunoscutul.

— Ei, Frumușelule ! Fă-te-ncoace !

Apropiindu-se de Serghei, scoase cu o mișcare bruscă revolverul din buzunar. Luat prin surprindere, Serghei tresări și apucă oțelul cald.

— Te-ai speriat? — și necunoscutul izbucni într-un rîs răgușit. — Dacă-i ceva, trag în tine fără să clipesc, ca într-o potîrniche. Ai văzut mașinuța?

Serghei îl simți mirosind puternic a votcă. „A tras la măsea, nemernicul!" — se gîndi plin de ură, apoi îl întrebă:

— Unde să-ți aduc mîine banii?

— Știi că ești bine! — zîmbi ironic banditul. — Auzi, mîine! Acum să alergi după ei, dar în viteză.

— Acum? — făcu Serghei, simțind că planul lui e pe punctul de a se nărui. — Dar ce crezi tu, că eu îmi port casa de bani cu mine?

— Ce-mi pasă! Mergem imediat la casa ta de bani.

— Nu. Pînă astăzi nimeni n-a mai mers acolo în afară de mine.

— Dar eu am să merg! — Și necunoscutul mormăi răgușit, agățîndu-se de umărul lui Serghei: — Dacă ai venit, dă banii, ai înțeles? Să-i dai acum!

— Nu acum, ci mîine, — răspunse Serghei, scuturîndu-i mîna de pe umăr.

— Acum o să-i dai! — rosti acesta amenințător, aprinzîndu-se de mînie. — Încă nu mă cunoști, gînganie! Eu sînt Tit. N-ai auzit de mine?

— Tit?! — exclamă uimit Serghei, și adăugă, stăpînindu-și emoția: — Atunci e altceva. Să mergem!

— Ei, așa da...

O luară pe stradelă spre parc.

Serghei se gîndea febril cum să procedeze. Tit nu trebuia lăsat din mînă. Trebuia arestat numaidecît. Problema era numai cum și unde? Să-l conducă la primul milițian? Cam riscant. Era necesar ca milițianul să fie avertizat, ceea ce ar fi trezit bănuielile banditului. Să-l aresteze de unul singur,

în mijlocul oamenilor? Nici asta nu se putea: oamenii din jur n-ar înțelege ce face, s-ar zăpăci, ar putea să-l împiedice. Individul era în stare să tragă cu arma. Numai de s-ar întîlni cu cineva din colegii lui; l-ar înțelege imediat, dintr-o privire.

Iată în sfîrșit și gardul parcului. Luminile se stinseseră, muzica tăcuse. Era ora de închidere. „Trebuie să ne grăbim pînă nu se împrăștie lumea", — se gîndi Serghei și iuți pasul.

Tit mergea alături, tăcut, cu mîna în buzunarul în care ținea revolverul. Era cu ochii în patru, scrutîndu-l mereu pe Serghei; în sfîrșit îi spuse cu înțeles, pe înfundate, ca și cum ar fi continuat o convorbire începută:

— Am și grăunțe!... — Scoase din celălalt buzunar un pumn de cartușe. — În caz de ceva, îți servesc unul gata încălzit. Ține minte, Frumușelule.

Serghei pricepu că nu adoptase o tactică bună. Trebuia să fie mai vorbăreț, mai prietenos. Dar nu fusese în stare de acest efort. Și iată că în sufletul lui Tit se strecurase bănuiala. Peste cîteva momente aveau să ajungă, se vedea poarta parcului. Venea dintr-acolo o mulțime de lume. Trebuiau să fie și oameni de-ai lui pe acolo.

Serghei înțelese dintr-o dată de ce i se păruse cunoscută înfățișarea lui Tit. Îi cunoștea semnalmentele. N-avea încă ochiul format: dacă Tit nu-și spunea numele, el nici nu și-ar fi dat seama cu cine are de-a face!

Iată și mai aproape poarta parcului, oamenii. Serghei observă cu ce privire prudentă, iscoditoare, se uita Tit în toate părțile. Perfect — însemna deci că și el, Serghei, se putea uita la trecători, fără să stîrnească bănuieli, și-i putea căuta pe ai săi.

Iată-i în sfîrșit în mijlocul șuvoiului de oameni. În jurul lor voci, rîsete, figurile zîmbitoare, senine ale fetelor și flăcăilor. Serghei își încetini fără să

vrea pasul, se simțea atît de bine acum printre ai săi. „Toți sînt de-ai noștri", — se gîndi el bucuros. De data asta Tit fu cel care iuți pasul; o luă înainte, depărtîndu-se de oameni. Toți aici îi erau străini, dușmani.

Serghei se uită în jurul său cu o neliniște crescîndă, dar nu vedea pe nimeni dintre colegii săi, nici o figură cunoscută. Iar mai încolo, începeau iarăși străzile pustii, întunecoase. „Va trebui să pun mîna pe el în fața primului milițian aflat în post, — se gîndi Serghei, — fie ce-o fi".

Traversară piața, luînd-o pe una din străzi. În fața lor mergea un grup mic de băieți și fete. Discutau veseli. Un tînăr cînta la acordeon, aplecîndu-și urechea spre el. Lui Serghei i se păru cunoscută silueta aceasta, ca și melodia pe care o cînta.

„Nu-i cumva flăcăul care ne-a ajutat nouă? Vecinul lui Gorelov? Trebuie să mă conving. E ultima șansă".

— Unde mergem? — îl întrebă tocmai atunci Tit.

— La loc sigur, — îi întoarse vorba Serghei, schițînd un zîmbet.

— Îți arde de glume, — mormăi nemulțumit Tit. — Să trecem pe partea cealaltă. Nu-i nimeni pe-acolo.

— Să trecem, — încuviință Serghei. Apoi, oprindu-se în loc, își scoase o țigară și începu să se caute prin buzunare: — Mi-am uitat chibriturile! Așteaptă, dau o fugă să-mi aprind țigara.

— Stai! — îl opri brutal Tit. — Am eu chibrituri.

Își vîrî mîna liberă în buzunar și trase o înjurătură.

— N-am. Fugi, dar iute!

Grăbind pasul, Serghei ajunse grupul care mergea în față și se adresă tînărului cu acordeonul:

— N-ai cumva un foc, prietene?

Cel întrebat se întoarse.

Fericit, Serghei își plecă imediat capul, pentru ca acesta să nu-l recunoască mai devreme decît trebuia. Era într-adevăr Piotr Gvozdev. Aprinzîndu-și țigara de la a lui, Serghei îi șopti repede :

— Piotr, nu arăta că mă cunoști. Sîntem supraveghiați. Ia un flăcău mai curajos și veniți după mine. Vă chem cînd o fi nevoie. Pînă atunci să nu vă apropiați, orice s-ar întîmpla, e periculos.

Trăgînd un fum, Serghei înălță capul și-i mulțumi în mod demonstrativ lui Gvozdev, care înlemnise de uimire. Cu coada ochiului îl văzu pe Tit în același loc, urmărindu-l cu atenție.

Serghei se întoarse grăbit și împreună cu Tit trecură pe partea cealaltă a străzii, apoi cotiră pe o stradelă. Dînd colțul, Serghei observă doi oameni care mergeau după ei. „Toate-s în regulă, — gîndi el, — acum să te ții".

Departe, în fața lor, se zăreau luminile unei străzi largi. Dar acum Serghei avea tot interesul să rezolve chestiunea cît mai departe de locurile umblate. Se uită pe furiș în jur. Stradela era slab luminată. Ferestrele primelor etaje ale unor clădiri înalte se căscau spre stradă ca niște orbite negre. Nu se vedea nici un trecător.

Și Serghei se decise.

Prefăcîndu-se că-și leagă șiretul de la pantof, rămase trei pași în urmă, apoi, luîndu-și vînt, îl doborî pe Tit la pămînt cu o lovitură puternică, neașteptată. Smucindu-i în aceeași clipă instinctiv mîna dreaptă din buzunarul unde avea revolverul, i-o suci la spate, lăsîndu-se peste el cu toată greutatea corpului. Tit scoase un urlet surd de durere. Cu mîna liberă se sprijini în pămînt, încercînd să se ridice. Atunci Serghei îl lovi din toate puterile cu mușchea palmei peste mușchii încordați ai mîinii și aceasta se frînse moale. Dar mîna dreaptă a lui Tit rămase o clipă liberă și Serghei pierdu din vedere acest lucru. Neluînd în seamă durerea, el

izbuti doar să apese revolverul cu genunchiul, împiedicîndu-l pe Tit să-l scoată din buzunar. Dar banditul vîrî mîna pe dedesubt, şi peste o clipă, în ea sclipi lama unui cuţit.

Apărîndu-se de lovitură, Serghei întinse braţul în mod instinctiv, reuşind să apuce cuţitul. Timp de cîteva secunde se încordară la trîntă. Dar degetele lui Serghei alunecară mai jos. Deodată cuţitul căzu cu zgomot pe asfalt, iar mîna lui Tit fu din nou îndoită la spate. Serghei reuşise să găsească tocmai nervul despre care le vorbise de atîtea ori instructorul de lupte libere.

Tit, care dădu să se ridice, căzu din nou cu faţa la pămînt şi înţepeni, şuierînd înfundat printre dinţi :

— Dă-mi drumul, lepădătură !

— Ba nu ! — îi ripostă Serghei suflînd din greu, şi strîngînd pleoapele din cauza transpiraţiei sărate care-i curgea în ochi. — De mult te caut...

— Dă-mi drumul, îţi spun. Încă nu ştii cine-i Tit...

— Ştiu. Mi te-a descris Sofron.

— U-u-u ! — Tit scrîşni ca o fiară.

Apoi, făcîndu-şi vînt, se propti în asfalt cu amîndouă picioarele şi-şi arcui puternic tot corpul ; Serghei, luat prin surprindere, alunecă la pămînt. Într-o clipă fură amîndoi în picioare. Serghei se repezi din nou la Tit fără a-i da timp să-şi revină.

Îl apucă pe bandit de gît, îl încovoie spre pămînt şi-l imobiliză într-o strînsoare groaznică. Aceasta era figura cu ajutorul căreia Serghei îi venise odată de hac chiar şi lui Garanin cu care se luptase în glumă. Serghei lăsă acum prudenţa la o parte. Sufocat, Tit începu să horcăie şi-şi pierdu o clipă cunoştinţa.

Atunci Serghei făcu un semn cu mîna. Gvozdev veni în fugă însoţit de încă un băiat.

— Ce-i de făcut acum, tovarăşe Korşunov ?

— Legaţi-i mîinile cu o curea, — le ordonă Serghei. — Fiţi atenţi : are un revolver în buzunar şi

desigur că e încărcat. Căutați în jur, e undeva aruncat un cuțit.

Gvozdev își scoase repede cureaua de la pantaloni și legă cu îndemînare mîinile lui Tit.

Serghei își îndreptă corpul extenuat și-și șterse transpirația de pe frunte. Capul îi vîjîia, simțea o arsură în umărul lovit, îl durea piciorul.

Tocmai atunci Tit deschise ochii. Văzîndu-l pe Gvozdev, începu să se sbată, încercînd să scape.

— Te-ntreci cu măsura, porumbielule, — rosti tărăgănat, aproape tandru, Piotr, strîngîndu-i umerii ca într-o menghină. — După cum vezi, nu-i rost să scapi din mîinile mele. Ce mutră ! Dar de ce nu ne-ai chemat mai devreme, tovarășe Korșunov ?

— Și dacă trăgea ? Trebuia pe urmă să răspund pentru voi.

— Doar nu sîntem niște țînci. Într-un fel sau altul, am fi fost și noi în stare să răspundem, — bombăni Gvozdev.

Un sfert de oră mai tîrziu Tit fu adus la cea mai apropiată secție de miliție. Serghei telefonă ofițerului de serviciu de la M.U.R. și acesta îi promise să-i trimită imediat o mașină și escortă pentru arestat.

— Da' știi că sînt cineva ! — făcu în glumă Gvozdev, cînd ieșiră împreună pe stradă. — Iau parte acum la a doua afacere serioasă. Am început într-adevăr să capăt o nouă specialitate. Ia-mă de elev, tovarășe Korșunov. Zău că o să-mi dau silința.

— Păi dacă e așa, intră în brigăzile de sprijinire a miliției.

— O să mă mai gîndesc... E o chestiune serioasă.

Își luară curînd rămas bun.

Mergînd singur pe străzile pustii și slab luminate, Serghei se gîndea că Tit n-avea să mai treacă pe-aici, că nu va mai amenința pe nimeni, că nu va mai face nimănui nici un rău. Și asta pentru că într-o noapte, un modest și necunoscut lucrător operativ din miliție își îndeplinise datoria cu riscul vieții. În

acea clipă lui Serghei nu-i trecea prin gînd să se mîndrească de fapta sa. Zîmbi doar fericit şi iuţi pasul, şchiopătînd uşor.

Dimineaţa Serghei fu chemat la Zotov. Îl găsi acolo şi pe Saşa Lobanov care părea tulburat.

— Raportează, Korşunov, — îi ordonă mohorît Zotov.

Serghei povesti amănunţit evenimentele din noaptea trecută. După ce încheie, se lăsă o tăcere apăsătoare.

Zotov rosti pe un ton aspru, mai distant ca altă dată :

— Korşunov, dumneata ai dat dovadă de o bravură şi ingeniozitate deosebită. În mod întîmplător ai arestat un răufăcător periculos. Repet, în mod întîmplător. Cu această ocazie însă ai călcat în chipul cel mai flagrant principala regulă a muncii noastre. Te-ai desconspirat cu de la sine putere, ceea ce putea face să eşueze o operaţie importantă. Iar aceasta constituie o infracţiune în serviciu, — încheie Zotov apăsat.

Serghei tăcea. Ce mai putea spune ?

— Dar altfel nu l-am fi prins pe Tit, — ripostă el aproape involuntar.

— Ba l-am fi prins, — replică sever Zotov. — Şi fără riscuri inutile. Aştepta veşti de la Zubkov. N-ar fi putut răbda prea mult şi ar fi venit la cafenea. Ar fi venit cu siguranţă. Iar dumneata...

Zotov tăcu brusc chibzuind la ceva şi frecîndu-şi ca de obicei capul ras. Apoi îl învălui pe Serghei într-o privire foarte rece şi îi spuse, ridicîndu-se greoi de la locul său :

— Într-un cuvînt, Korşunov, îi voi raporta astăzi colonelului Silantiev abaterea săvîrşită de dumneata. Şi deocamdată te suspend din muncă. Asta-i tot. Poţi pleca. Iar dumneata, Lobanov, rămîi.

Serghei ieși încet din birou. Străbătu coridorul lung, îndreptîndu-se tot așa de încet spre ieșire, — nu se uita la nimeni, nu vedea nimic, nu se gîndea la nimic. O deznădejde fără margini îi stăpînea întreaga ființă.

Afară traversă mașinal strada, iar din piață, se cufundă într-o alee umbroasă a parcului. În locul cel mai singuratic se lăsă obosit pe o bancă. După o clipă, uitîndu-se în jur, nici nu-și dădu seama cum nimerise aici.

O infracțiune, o infracțiune în serviciu... Și asta tocmai în clipa cînd îndrăgise cu adevărat această muncă! Cum de i se întîmplase așa ceva? Cum nu-și dăduse seama, el ostaș și fost ofițer de informații, trecut prin școala disciplinei de fier a armatei? Da, uitase pentru o clipă că și acum era pe front, că ducea mai departe lupta cu dușmanul. Deși era vorba de alt front și alt dușman, el tot ostaș rămăsese. Serghei își aminti deodată convorbirea avută cu secretarul comitetului raional de partid, cu Volohov. „Nu, nu ai nici o justificare, locotenente Korșunov, și nici o scuză!"

Serghei își șterse cu un gest mașinal broboanele de sudoare de pe frunte.

— Uite, mamă, nenea ăsta plînge? — auzi el deodată o voce cristalină de copil.

— Nu, băiatule, nenea nu plînge niciodată, — îi răspunse femeia care îl însoțea.

Serghei zîmbi amar, fără să-și ridice capul. Ce bine ar fi fost acum să poată plînge!...

După plecarea lui Serghei, Zotov tăcu un timp, posomorît, aranjîndu-și creioanele de pe masă. Acest gest devenise la el un obicei, îl ajuta să se concentreze. Apoi spuse răspicat:

— Se pare că Tit nu știe nimic despre Moșu'.

Așa tresări la această veste neașteptată.

— Bine, dar au fost împreună în vila aceea, — replică el nesigur.

— Asta nu schimbă cu nimic lucrurile. Acolo s-au întîlnit pentru prima oară. Principalul e că Tit nu știe unde se ascunde Moșu' ăsta, nu cunoaște nici un punct de întîlnire, nici o legătură. Lesne de înțeles. E prea mărginit, ca acela să fi avut încredere în el.

— Dar îl știe pe omul cu care s-a certat Lojkin în curtea imobilului? Și pe urmă, cine le-a dat relațiile despre Șubinski?

— Nu știe nimic! — îi răspunse iritat Zotov.

— Na-ți-o bună! — făcu Sașa dezorientat. — Înseamnă că i-am pierdut urma?

Zotov nu mai apucă să-i răspundă pentru că în birou intră pe neașteptate Sandler. Se ridicară amîndoi în picioare. Sandler făcu un gest cu mîna și examină cu o privire scrutătoare figurile tulburate ale celor doi.

— Pot să garantez că vorbeați despre Moșu'.

— Întocmai, — răspunse Zotov fără să se mire.

— Da, este un eșec. Trebuie s-o declarăm, e un mare eșec. Și cu toate acestea scopul merită toate riscurile. E o fiară rară și periculoasă. Cînd mă gîndesc că un individ ca ăsta mai e încă în libertate, — continuă Sandler îngîndurat, lăsîndu-se într-un fotoliu, — mă apucă furia și, știți, mi-e teamă...

Sașa ridică uimit spre el ochii săi căprui. Sandler îi surprinse privirea, zîmbi ușor, apoi continuă cu sinceră amărăciune: — Da, mi-e teamă că n-avem ce face. Gîndiți-vă numai că individul acționează minut de minut, că cineva poate fi ucis în fiece clipă, sau jefuit, unul din oamenii noștri buni și cinstiți. Ba mai mult. El mai trage în vremea asta încă un om pe același făgaș, stricîndu-i viața, nenorocindu-l. Îți pierzi orice liniște, gîndindu-te la toate acestea. Căci cine o să-l facă inofensiv pe un individ ca el, dacă nu noi? Numai noi și nimeni altcineva!

Zotov se încruntă. Iar lui Saşa îi trecu prin gînd că va ajunge pur şi simplu să se dispreţuiască singur dacă nu-l va prinde pe acest ticălos cunoscut sub numele de „Moşu'", peste care nu se putea da. Exclamă preocupat, cu o gravitate neobişnuită la el:

— Ce să facem, tovarăşe colonel? Trebuie să întreprindem numaidecît ceva!

— Trebuie căutat, — spuse cu convingere Sandler. — Să căutăm imediat căi noi, oameni noi care să ne pună pe urmele lui. Şi să-l găsim pe Moşu' cu orice preţ. Aţi înţeles?

CAPITOLUL V

PE O NOUĂ URMĂ

La ordinea de zi a şedinţei ce-o ţinea organizaţia de comsomol era un singur punct: „Comportarea comsomoliştilor S. Korşunov şi A. Lobanov." Problema în sine nu mai constituie un secret pentru nimeni: ordinul comandantului, colonelul Silantiev, fusese trimis din ajun la toate secţiile. Korşunov şi Lobanov erau pedepsiţi cu mustrare pentru încălcarea gravă a disciplinei în timpul executării unei misiuni importante.

Serghei stătea singur într-un colţ. Avea în faţă un număr vechi din „Ogoniok" şi era ceva mai palid ca de obicei.

În jurul lui, ceilalţi, în picioare sau pe scaune, fumau, rîdeau, discutau cu însufleţire. Nu erau numai comsomolişti, veniseră şi mulţi membri de partid. Nici unul însă nu se apropia de Serghei, să-l întrebe ceva, să-l încurajeze sau să-şi exprime simpatia.

Iată-l la masă pe Volodea Mezenţev, secretarul biroului, care vorbeşte ceva cu Voronţov. „Ce diferiţi sînt unul de altul chiar şi la înfăţişare!" — îi trece prin minte lui Serghei. Mezenţev — înalt, blond, cu părul lins şi cărare, îngîndurat şi cu mişcări domoale ca întotdeauna, iar alături Voronţov — plăpînd, vioi, cu părul negru ca pana corbului, pieptănat peste cap. Serghei are impresia că ei evită într-adins să se uite spre el. Iată şi pe Kostea Garanin care-l ascultă tăcut pe Tverdohlebov, călăuza cîinelui de urmărire. Faţa plină a lui Tverdohlebov de obicei parcă somnoroasă, cu buzele cărnoase şi ochii mici înecaţi în grăsime, s-a înviorat; povesteşte pasionat ceva, desigur despre Fleita, cîinele lui, atît de inteligent. Şi lui Serghei i se pare din nou că Tverdohlebov povesteşte într-adins pentru a-l împiedica pe Kostea să aducă vorba despre el, despre Serghei. Iar Kostea continuă să tacă. O să ia oare cuvîntul în şedinţă?!

Serghei îl zăreşte pe Zotov şezînd deoparte, cu ochelarii pe nas; răsfoieşte cu mişcări stîngace nişte hîrtii, iar capul ras îi străluceşte ca o bilă de biliard. Serghei simte că Zotov îl condamnă chiar şi prin gravitatea posacă în care s-a cufundat. „Măcar de ar începe mai repede!"

Iată-l în sfîrşit pe Mezenţev ridicîndu-se:

— Tovarăşi, începem!

Toţi începură să se aşeze cu zgomot pe scaune. Mai veniră alţii care erau pe coridor. Larma se stinse treptat. Silantiev, Sandler şi Remnev, secretarul biroului organizaţiei de partid a direcţiei, intrară ultimii şi se aşezară la masa prezidiului.

Mezenţev deschise şedinţa şi îi dădu cuvîntul lui Korşunov.

Acesta se ridică grăbit, îşi potrivi cu un gest obişnuit bluza sub centură şi, în tăcerea deplină care domnea în sală, se îndreptă spre mica tribună de lîngă masa prezidiului. Era foarte emoţionat.

Nu-şi pregătise ce avea să spună, — încercase dar îşi dăduse seama că era de prisos : va spune ce va simţi, doar nu era aici vorba de un raport.

Şi iată-l acum în picioare la catedră, neştiind cu ce să înceapă. De emoţie se trezi turnîndu-şi apă din carafă în paharul pe care-l avea în faţă. Dar se necăji pe el însuşi şi renunţă să mai bea, apoi îşi păroni privirea pe figura rotundă şi blajină a lui Tverdohlebov şi mărturisi deschis, de parcă i s-ar fi adresat numai lui :

— Nu ştiu cum să vorbesc despre o chestiune atît de neplăcută. E prima oară în viaţa mea că trebuie să iau cuvîntul în asemenea împrejurări.

— Treci la fapte ! — îi strigă cineva.

Serghei se înfioră. Nu, de astă dată nu era vocea lui Voronţov.

În sală oamenii cerură nemulţumiţi să se păstreze liniştea :

— Nu tulburaţi omul !...

— Dacă ai fi tu acolo !...

— Linişte, tovarăşi ! — şi Mezenţev bătu cu creionul în pahar.

Serghei îşi învinse în cele din urmă emoţia şi începu să vorbească ferm, clar, fără să ascundă nimic. Luă asupră-şi vina tuturor celor întîmplate, povesti cum Lobanov încercase să-l facă să renunţe la ce-şi pusese în gînd, cum el îi atribuise acestuia calificativele de formalist şi birocrat, cum, în sfîrşit, de unul singur, fără Lobanov, îşi pusese mai departe în aplicare cele plănuite. Serghei îşi aprecie fapta cinstit, chiar cu oarecare înverşunare faţă de propria sa persoană. Îi displăcu zîmbetul puţin emoţionat, plin de simpatie care apăruse deodată pe faţa lui Tverdohlebov, de aceea începu să privească figura întunecată a lui Garanin ; acesta părea că-l condamnă.

La sfîrşit Serghei rosti cu o voce uşor tremurătoare :

— Credeți-mă, tovarăși, că așa ceva nu se va mai repeta. Vreau să... Am îndrăgit această muncă...

Apoi luă cuvîntul Lobanov. Își frămînta nervos reverul hainei în care avea prinsă insigna de comsomolist. Nu i se mai vedeau pistruii pe fața roșie, emoționată. Saşa era de nerecunoscut.

— Naiba știe cum de s-a întîmplat așa ceva! — spuse el. — Eu nu pot avea nici o scuză. Doar nu sînt în prima zi de lucru la M.U.R. Trebuia să-l reține pe Korșunov, să-i interzic pur și simplu. Dar chiar eu... Și dacă e vorba să analizăm cinstit, apoi eu am mai multă vină. Korșunov măcar a pus mîna pe un bandit, pe cînd eu... Ce să mai vorbim! N-am făcut decît să încurc lucrurile — asta-i tot!

Tulburat, Saşa făcu un gest înciudat cu mîna și se așeză la locul său.

Începură și ceilalți să ia cuvîntul.

Primul fu Voronțov.

De la tribună, el îi privi ironic pe cei de față și începu:

— Korșunov și Lobanov s-au luat la întrecere în ce privește noblețea de caracter. Fiecare a încercat să-și ia vina asupra sa. E chiar caraghios. Amîndoi sînt reușiți! Și nu trebuie să ni-l închipuim pe Korșunov neștiutor ca un prunc. Vezi doamne, el încă nu știe, nu s-a obișnuit, nu se pricepe. Prostii! Doar e un om în toată firea, a fost pe front, a fost ofițer de informații! Și în armată a slujit bine, așa cum trebuia. Dar iată că la noi a dat greș. Și eu am să vă spun despre ce-i vorba. Chiar din primele zile, Korșunov a început să-și țină nasul pe sus, și-a închipuit că e grozav, cu toate că din primele lui greșeli, greșeli grosolane dealtfel, ar fi putut trage învățăminte. Măcar în ce privește modestia. Și aici tovarăși, sîntem noi toți vinovați și mai ales conducerea noastră. Korșunov a fost lăsat prea mult în voia lui, i s-au îngăduit prea multe, ba aș putea spune chiar că era privit cu admirație. Să

mă ierte Gheorghi Vladimirovici — Voronțov se întoarse către Sandler, — dar el nu ar fi îngăduit nimănui să sară așa la ședințe ; l-ar fi întrerupt, l-ar fi pus la punct, lui Korșunov însă i-a permis. Iar acestuia atît i-a trebuit, credea că lui îi este îngăduit orice.

— Termină Voronțov cu înțepăturile ! — strigă de la locul său Tverdohlebov.

— Trebuie să-i sancționezi pe oameni și nu să-i ironizezi ! — îl susținu cineva.

— Ia mai lasă ! Dacă are dreptate !

— Nu, n-are dreptate ! Trebuie să se poarte ca un tovarăș ! — aruncă altul.

— Liniște ! — Mezențev se ridică de la locul său. — Nu am dat nimănui cuvîntul.

Sandler rosti mohorît :

— Voronțov are dreptate, tovarăși, în esență are dreptate. În munca noastră, nu trebuie să ai capul încins, ci inima caldă.

Serghei ședea, strîngîndu-și pumnii, tîmplele îi zvîcneau dureros. „Așa îți trebuie, așa ! — își zicea în sinea sa. — E just !" — Încerca un sentiment de rușine și de amărăciune.

Adunarea ținu destul de mult. După Voronțov, ceilalți vorbitori încercară, fără să vrea, să îndulcească asprimea cuvintelor spuse de el, cu toate că și ei condamnau fapta lui Korșunov și Lobanov.

Apoi se ridică de la locul său Garanin. Vorbi scurt, răstindu-se parcă, dar în așa fel, încît îl înțeleseră cu toții :

— Nu vom îngădui anarhia, tovarăși ! N-avem nevoie de eroisme și aventuri inutile. N-avem de ce să cocoloșim greșelile ! Voronțov are dreptate. Trebuie să înțelegem : cu munca noastră nu se poate glumi.

Și cu toate acestea, Serghei încercă un sentiment de ușurare datorită sprijinului pe care-l simțea din partea tuturor. Tresări numai și i se strînse inima,

cînd văzu expresia aspră și fermă întipărită pe fețele comsomoliștilor, care votară în unanimitate pentru propunerile lui Garanin: „Mustrare cu avertisment lui Korșunov și Lobanov".

Întorcîndu-se spre casă, Serghei alese fără să vrea un alt drum decît cel obișnuit: nu merse pe bulevardul de centură, zgomotos și puternic luminat, ci pe străduțe pustii și liniștite. Voia să fie cît mai mult singur cu el însuși.

În ziua aceea ploioasă și rece, Serghei colindă multă vreme pe străzi. Își veni în fire abia cînd se trezi pe o străduță cunoscută, peste drum de casa unde locuia Lena. Aproape fără voia lui, își îndreptă ochii spre ferestrele apartamentului ei. Erau puternic luminate. Prin spatele perdelei trecu o umbră și-și simți inima bătînd: i se păru că era Lena. Serghei stătu acolo destul de multă vreme, apoi rușinat de slăbiciunea lui, se îndepărtă. Se surprinse gîndindu-se că ar dori, mai mult ca orice, s-o vadă pe Lena, să-i povestească, să-i explice totul. Nu l-ar înțelege ea oare?...

Și Serghei își dădu seama atunci că pentru el, ziua aceea lungă și grea nu trecuse zadarnic, că de acum încolo nu va mai putea avea niciodată față de munca sa o atitudine atît de copilărească, aproape nechibzuită, că nu va mai face asemenea vitejii fără sens. I se înfiripă convingerea că munca lui cerea cu totul altceva. Și anume ce? În primul rînd, un calcul precis, sînge rece și mai ales, conștiința imensei și deosebitei responsabilități pe care o ai pentru orice misiune încredințată, pentru orice hotărîre luată. Siguranța și claritatea acestei idei îl ușură ca prin farmec, aducîndu-i liniștea sufletească.

A doua zi de dimineață Sandler îl chemă pe Zotov și pe colaboratorii săi.

— Cazul pe care l-am denumit sub cifrul „Afacerea pestriților" s-a complicat, — spuse el gîn-

ditor. — Ultima operație nu ne-a dat rezultatele așteptate. Personajul principal din această afacere — Moșu' — e în libertate ; nu am reușit să dăm de urma lui. Iar el este un infractor deosebit de periculos și întreprinzător. Trebuie să punem mîna pe el. Este absolut necesar! Urmează să decidem cum vom lucra mai departe. Ce propuneți ? Spune-ți părerea, Ivan Vasilievici.

Zotov își trecu ca de obicei palma peste capul ras și rosti fără să se grăbească :

— Bine. Eu așa judec. Au rămas în libertate Zoia Lojkina și Zubkov. Ei au legături cu Moșu'. Dar aici apare prima dificultate.

Zotov tăcu un moment. Toți așteptau să vadă ce va spune mai departe. Serghei era de părere că Zoia ar trebui ținută mai departe sub observație, deoarece nu numai Tit, ci și Moșu' se interesa de soarta lui Lojkin, deci probabil că va încerca și el să ia legătură cu Zoia. Serghei se gîndi la aceste lucruri ca de obicei, înflăcărat și cu emoție, dar nu spuse nici un cuvînt.

— Da, o dificultate, — făcu Zotov. — Și iată care. Acum Moșu' nu va lua legătura cu aceștia doi. E vulpe bătrînă. Își dă seama. Din moment ce Lojkin a fost arestat, sigur că noi o ținem sub observație pe sora lui și pe toți cei care au legături cu ea. Printre aceștia și Zubkov... — Zotov tăcu din nou.

Serghei nu putu să nu fie de acord cu aceste argumente. Fără îndoială că ținînd-o pe Zoia sub observație, n-ar ajunge la nici un rezultat. Dar atunci ce era de făcut ? Cum trebuia căutat Moșu' ăsta misterios ? Doar se rupseseră ultimele fire care duceau la el.

— Mi-am bătut multă vreme capul cu problema asta, — continuă Zotov. — După părerea mea rămîne un singur om. Firește că avem foarte slabe speranțe. Dar trebuie să încercăm.

Toți deveniră atenți. Pesemne că mai erau și alții care credeau, ca și Serghei, că afacerea intrase într-un impas fără ieșire.

— E vorba de băiețandrul acela care a fost cu Moșu' la vilă, la Lojkin, — încheie Zotov. — Ei doi se întîlnesc pe undeva.

— Întocmai! exclamă însuflețit Sașa Lobanov. — Uitaserăm complet de nemernicul ăla!

— Informațiile pe care le avem despre el nu fac doi bani, — clătină din cap Voronțov, care se îndoia veșnic de toate. — Îmi aduc aminte. Nu-l mai găsim o viață întreagă.

— E adevărat că informațiile nu-s grozave, — confirmă Zotov.

— Vrei să ni le amintești, Ivan Vasilievici? — îl rugă Sandler, punînd mîna pe creion și deschizînd un carnet mare.

Dintr-o mapă ce o adusese cu el, Zotov scoase cîteva foi cuprinzînd interogatoriul doctoriței Rovinskaia și punîndu-și ochelarii, începu să citească.

— Așa, — rosti Sandler pe gînduri, notîndu-și ceva în carnet. — Astenic, — repetă el apăsat. — În general, desigur că plutim încă în ceață. Dar... ce părere aveți, credeți că-l putem totuși găsi pe băiat?

Întrebarea fusese adresată tuturor celor de față. Serghei se abținu însă din nou: să vorbească alții, el va vorbi numai dacă va fi întrebat.

— Cred că se poate, — remarcă Lobanov cu o voce cam nesigură. — În fond există cîte un cerc artistic în fiecare școală.

— Dar știi cîte școli sînt în Moscova? — zîmbi batjocoritor Voronțov. — Cîteva sute. Băiatul unui vecin de-al meu învață la școala nr. 703. Îți dai seama? Asta-i muncă de-o lună.

— Trebuie să antrenăm și raioanele în această muncă, — persistă Lobanov în ideea sa.

Zotov dădu din cap.

— Înseamnă să luăm zeci de oameni de la treburile lor. Şi oricum, ar necesita prea mult timp. Firește că nu ne interesează toate şcolile, — adăugă el pe gînduri, — ci numai cele plasate în apropierea staţiilor metroului de pe linia de centură. Doar Moşu' l-a sfătuit să meargă pe linia de centură.

— Just, just, — zîmbi Sandler cu un aer şiret, şi-i aruncă o privire lui Serghei. — Ai vreo propunere, Korşunov ?

Serghei dădu afirmativ din cap.

— Spune-o. Dacă e rezonabilă, o să-ţi mulţumească pînă şi Voronţov. El e un om principial.

Toţi izbucniră în rîs. Serghei se roşi.

— Cred că avem posibilitatea să micşorăm şi mai mult zona de cercetări. Moşu' îl sfătuia să meargă pe linia de centură : zicea că aşa e mai aproape. Reiese că avea şi un drum mai lung, cu corespondenţă, pe liniile de rază ale metroului. Deci şcoala trebuie să se găsească în apropierea unei staţii unde o rază pornită din centru se întretaie cu linia de centură.

Serghei se înfierbîntă, începu să vorbească degajat şi sigur pe el. Toţi îl ascultau cu interes.

— Şase dintre aceste staţii sînt plasate pe trei raze. De linia Kirov nu poate fi vorba. Băiatul s-a suit în metro în piaţa Komsomolskaia şi pînă la Parcul central de cultură şi odihnă i-ar fi venit totuşi mai departe dacă o lua pe linia de centură. Prin urmare, rămîn patru staţii : Kievskaia, Kurskaia, Paveleţkaia şi Bieloruskaia. În apropierea acestora trebuie să şi căutăm.

— Aşa e, — şi Sandler dădu din cap. — Nimic de zis. Ce părere ai, Voronţov ?

— Dar de ce vă luaţi mereu de mine, Gheorghi Vladimirovici ! — izbucni acesta din urmă.

— Pentru că eşti judecătorul cel mai sever, — făcu Sandler în glumă şi continuă, schimbînd tonul : — Vă rog, nu faceţi pe ofensaţii, tovarăşi ! Sînt de

acord cu tine, — se adresă el lui Zotov. — Deocamdată, de la Lojkina şi de la Zubkov nu avem nimic de aşteptat. Pentru moment să-i lăsăm să-şi vină în fire, să se liniştească. La fel şi pe acest individ, Merţalov. Trebuie să stabilim de care şcoală e vorba. Băiatul se întîlneşte pe undeva cu Moşu'. Prezentaţi-mi pînă mîine, cel mai tîrziu, planul de acţiune în legătură cu staţiile de metro pe care le-a numit Korşunov. Asta-i tot! Puteţi pleca, tovarăşi.

În aceeaşi zi începură să elaboreze un plan de noi măsuri. Încă de dimineaţă obţinură de la secţia de învăţămînt a Capitalei o hartă cu aşezarea şcolilor din oraş. După calcule minuţioase şi discuţii înfierbîntate, traseră pe ea patru inele ondulate. Înăuntrul fiecăruia dintre ele se găseau cam zece şcoli.

Către seară, Zotov controlă cu atenţie lucrarea; inelele fură modificate pe ici pe colo. Apoi, după ce se gîndi puţin, ridică receptorul şi formă un număr.

— Policlinica? Se poate vorbi cu tovarăşa Rovinskaia? E bolnavă? Bine, bine!... Dar acasă nu are telefon? Mulţumesc.

Zotov închise telefonul şi se uită la Serghei:

— Mîine dimineaţă te duci la Rovinskaia. Vezi dacă are ceva noutăţi. Sîntem la sfîrşitul lui septembrie şi Lojkina continuă să locuiască în vilă.

— Am înţeles! — răspunse rezervat Serghei.

Vizita la Rovinskaia duse la un rezultat cu totul neaşteptat. E drept că la vilă nu se întîmplase nimic important între timp: nu mai apăruse nimeni pe-acolo. În schimb însă, puţin înainte de a se îmbolnăvi, Sofia Grigorievna întîlnise pe stradă băiatul pe care-l căutau. Era împreună cu alţi doi tovarăşi de-ai lui. Aveau în spate, prinse-n curele lungi, nişte raniţe pline. Se vedea că toţi trei veneau de la şcoală.

Serghei se interesă unde anume îi întîlnise, impunîndu-şi un ton cît mai liniştit, aproape indiferent. Rovinskaia îi răspunse că-i zărise aproape de piaţa Smolenskaia. De data asta Serghei reuşi cu mare greutate să-şi stăpînească bucuria: se dovedea că avusese dreptate şi, ceea ce era mai important, zona cercetărilor se reducea acum la un sfert.

Totuşi Serghei îi raportă lui Zotov cele aflate, într-o manieră pe care încerca acum cu perseverenţă să şi-o însuşească — imitîndu-l fără să vrea chiar pe Zotov — concis, impasibil, fără nici o urmă din vechea lui înflăcărare.

Zotov observă această schimbare, dar nu se trădă şi, după ce se gîndi puţin, îi spuse:

— Acum ni s-au mai semnalat o serie de lucruri. În legătură cu alte cazuri. Va trebui să ne ocupăm şi de ele. Îţi încredinţez problema acestui tînăr, ca să o duci pînă la capăt. Lucrează cu prudenţă. Vezi să nu te dai de gol la şcoală. Raportează-mi zilnic rezultatele. Şi ce intenţii ai. Ai înţeles?

— Am înţeles.

— Cum ai de gînd să procedezi?

Serghei se gîndi puţin, apoi răspunse scurt:

— Prin comitetul raional de comsomol.

Zotov încuviinţă din cap.

Fără să mai piardă vremea, Serghei se duse la comitetul raional de comsomol. După o scurtă convorbire cu secretarul, el căpătă o legitimaţie de instructor extrabugetar al comitetului raional. Avea sarcina să se informeze de activitatea cercurilor artistice şcolare.

Prima dintre şcolile care îl interesau pe Serghei se afla în apropierea comitetului raional. Ajunse acolo la începutul unei ore de curs. Toţi membrii comitetului de comsomol erau la lecţie. Dar în cancelarie se nimeri să găsească pe profesorul de literatură, — un tînăr înalt, subţire, cu un păr bogat, şi înfăţişare de poet. Suspinînd cu tristeţe, el îi co-

munică lui Serghei că în școală nu exista nici un cerc artistic.

— În primul rînd e nevoie de un instructor calificat. În al doilea rînd, e foarte greu să facem rost de costume, iar ca să le luăm de la garderoba unui teatru costă prea scump. Iar în al treilea rînd, printre elevi nu există firi entuziaste, nu simt în ei focul sacru, inspirația! Și fără asta orice artă e moartă, deci și teatrul.

— Ai putea să te apuci chiar dumneata de treaba asta, — îi obiectă Serghei.

— Ce pot face eu... Adică, sigur că pot, dar... — Profesorul aruncă o privire amărîtă spre vraful de caiete ce așteptau pe masă. — Și în același timp, nu pot. Știi, chestie de dialectică, — zîmbi el.

Serghei își învinse dorința de a continua discuția. Dar plecă cu un sentiment de regret și ciudă, ceea ce-l făcu să se mire singur. „Ce mă privește pe mine dacă au sau nu cerc artistic?" — se gîndi el.

La școala următoare exista un cerc artistic, dar era condus de o fată. Cam într-un sfert de ceas, Serghei reuși să capete de la ea toate informațiile de care, așa cum i se spusese la comitetul raional, trebuia să se intereseze un instructor. Tocmai se pregătea să plece, cînd fata, învingîndu-și pesemne șovăielile, îi spuse repede:

— Știți, noi dorim foarte mult să punem în scenă o piesă, pur și simplu visăm acest lucru. Înțelegeți? O piesă adevărată. Dar este așa de greu să ne descurcăm singuri! Am încercat. Nu ni se poate oare da un ajutor? Ascultați-mă! — exclamă ea emoționată, deși Serghei nici nu se gîndea s-o întrerupă. — Ne-am dus de o sută de ori pînă acum la director. Am fost și la comitetul raional de comsomol. O să facem rost de toate, tot ce trebuie, absolut tot! Dar avem neapărată nevoie de un regizor.

— Bine, o să aranjăm. O să mai ridicăm o dată problema la comitetul raional de comsomol, — îi

răspunse cam nesigur Serghei. Şi se simţi deodată cuprins de ruşine în faţa acestei fete cu ochii senini. „Birocratism!" — se gîndi el mînios şi oprindu-se hotărît la jumătatea frazei, zise: — Hai să ne înţelegem aşa: peste trei-patru zile o să vină la voi un specialist, care o să vă ajute. Pe cuvîntul meu de comsomolist că o să fiţi ajutaţi. E bine?

Fata dădu bucuroasă din cap.

Ieşind în stradă, Serghei răsuflă uşurat şi se uită la ceas. Ehei, aproape şapte! Se putea duce acasă. Dar era împins de o dorinţă irezistibilă să mai cerceteze măcar o singură şcoală.

Cernea o ploaie mărunţă. Amurgul se lăsase peste oraş. Deodată, ca atinse de o baghetă magică, deasupra capului se aprinseră felinarele; aşa cum mergea de-a lungul străzii, avîndu-le mereu în faţă, păreau nişte bobiţe galbene care alergau în întîmpinarea lui. Se terminase ziua de lucru. Torentul maşinilor se înteţi, umplînd acum aproape toată strada cît era de largă; trecătorii erau şi ei din ce în ce mai numeroşi.

La şcoală se terminaseră cursurile elevilor din ciclul doi; prin clase se ţineau consfătuirile cu părinţii. Comitetul de comsomol se întrunise la etajul trei, în camera pionierilor.

Cum mergea pe coridorul larg şi pustiu, Serghei fu deodată izbit de sunetele disonante ale unei orchestre. Mai făcu cîţiva paşi şi sunetele încetară, iar în megafonul din tavan pîrîi ceva. Apoi deodată, un băiat, cu vocea în schimbare, anunţă vesel şi înflăcărat:

— Tovarăşi, din cauza unei nefericite bucăţi de aluminiu, staţia noastră de radioamplificare este în imposibilitate de a funcţiona normal! Repet: în imposibilitate!

Îl întrerupse o altă voce la fel de veselă:

— Orchestranţii cer voie să se plimbe puţin!

Sprijinindu-se de zid, Serghei rîse pe înfundate.

În acest timp pe coridor apăru în goană un băiat; avea un aer foarte preocupat. Serghei îl opri :

— Spune-mi, ce fel de transmisiune e aceasta?

— E o porcărie, nu transmisiune ! — îi răspunse băiatul supărat. — Așa încearcă ei stația noastră de radioamplificare ! Înțelegeți, în loc să numere cum trebuie : „unu, doi, trei, patru" și așa mai departe, și pe urmă înapoi : patru, trei, doi", fac aici un adevărat bîlci. Lasă că acum mă...

Dar Serghei îl reținu :

— Stai puțin, uite au și terminat. Mai bine spune-mi, aveți un cerc artistic?

— Cerc artistic? Nu. Noi avem TSIM ! — îi răspunse mîndru băiatul și adăugă zîmbind : — N-ai înțeles? Nu înțelege nimeni la început despre ce-i vorba.

— Ce înseamnă asta? — se interesă Serghei.

— TSIM — este teatrul școlar de intermedii și miniaturi. Straşnic, nu-i așa? Teatru ! Anul trecut treaba nu mergea deloc. Dar comitetul orășenesc de comsomol ne-a trimis de curînd o instructoare nouă. O studentă. E o fetișcană minunată ! Adică, sigur că nu mai e o fetișcană. Dar ea a pus la cale TSIM-ul ! Acum pregătim primul program pe care-l vom prezenta.

— E într-adevăr straşnic ! — confirmă Serghei. — Dar spune-mi cine e la voi responsabilul cercului?

— Dar noi nu avem un cerc ! Noi avem un teatru! Iar directorul lui este Igor Peresvetov din clasa zecea B, un om de nimic, ca s-o spunem drept.

Serghei ciuli urechile :

— Ia stai niței ! Parcă l-am văzut ! Înalt, slab, blond, da?

— Întocmai ! El e.

— Dar de ce e un om de nimic?

— Eu învăț în aceeași clasă cu el. E un nemernic și un egoist.

— Ia te uită !

Tocmai atunci se apropie de ei încă un băiat.

— Valka, despre cine vorbești așa ? — întrebă el curios.

— Despre Peresvetov. Despre cine altul ?!

— Dar e un artist genial ! — rosti entuziasmat băiatul.

— Ia să stai în aceeași bancă cu geniul ăsta. Ai vedea tu.

— Ei, asta nu știu. Ce minunat a jucat atunci la spectacol ! Sala gemea de aplauze.

— Aplauzele îi plac și lui ! — remarcă disprețuitor Valka.

— Le-a meritat însă. Recunoști că le-a meritat ?

— Să zicem.

— Ei vezi ! E născut pentru teatru. Un al doilea Cacealov, pe cuvîntul meu de comsomolist.

— Las-o mai moale.

— Cîtuși de puțin ! Ai să vezi. Încă n-a arătat ce poate.

— Prezicătorule...

— Ce prieteni are ? — întrebă Serghei.

— N-are nici un prieten ! — îi răspunse indignat Valka. — Ce-i trebuie lui prietenia noastră ! Dar nici nouă nu ne pasă. Mare lucru !

— E comsomolist ?

— Vai de capul lui de comsomolist.

— Luați-l la scuturat, atrăgeți-l în muncă ! Vedeți ce-i cu el.

— Noi nu sîntem doici ! Cine acceptă să-i fie prieten ? Eu, ca membru în comitet, nu-i pot obliga pe băieți să lege prietenie cu el.

— Dar vezi că e un mare artist ! zîmbi Serghei. — Așa o să-și irosească tot talentul.

— Nu mai încape îndoială că fără sprijinul colectivului, o să se piardă, — se amestecă din nou în discuție celălalt băiat.

— Păi, salvează-l tu dacă poţi. Mie mi-e silă să mă apropii de el.

În timpul acesta difuzorul începu din nou să şuiere, apoi răsună aceeaşi voce la fel de veselă:

— Dragi tovarăşi, după o scurtă odihnă vă anunţ cu forţe noi: fără aluminiu s-a zis cu noi! Precum spunea o renumită eroină din Cehov: „Nu mai pot trăi aşa, trebuie să mă strîng de gît!"

— E vocea Kaştankăi! — se aprinse din nou Valka de mînie. — Nu le e ruşine! Trebuie neapărat să dau o fugă acolo, cine ştie ce naiba or să mai spună!

Serghei începu să rîdă cu hohote, în timp ce băiatul se năpusti spre scară; îl trase după el şi pe tovarăşul său, strigîndu-i din fugă lui Serghei:

— Mîine la şapte avem repetiţie! Vino şi dumneata!

Rămas singur, Serghei deveni serios. Aşadar, băiatul necunoscut se pare că fusese identificat. Era Igor Peresvetov. Un „actor genial" şi în acelaşi timp un „om de nimic". Nimeni nu voia să lege cu el prietenie. Păi sigur! Nu era plăcut. Firește că-ţi făcea silă să te ocupi de un asemenea individ! De, nu-i uşor să fii comsomolist. Merita să discute despre aceasta la raion. Deocamdată trebuia să adune cu prudenţă, cu foarte multă prudenţă, informaţii cît mai amănunţite despre Peresvetov.

Serghei îşi aminti că la şcoală era tocmai ziua cînd se stătea de vorbă cu părinţii, după cum îi spusese o bătrînică ce făcea de serviciu lîngă cuierul de jos. Trebuia să caute clasa în care-şi ţinea cursurile a zecea „B".

Cînd se apropie de uşa întredeschisă, Serghei auzi larmă de glasuri, iar prin crăpătura uşii zări mai mulţi bărbaţi şi femei — era comic să-i vezi pe aceşti oameni vîrstnici, stînd înghesuiţi în bănci. Profesoara nu se vedea; i se auzea numai vocea —

o voce tînără, emoționată. Vorbea despre disciplină.

Serghei se plimbă de mai multe ori în sus și-n jos pe sală, apoi se apropie iarăși de ușa clasei și trase nerăbdător cu urechea. Nu, nici gînd să termine. Vorbeau despre rezultatele obținute la învățătură. Deodată Serghei ciuli urechile: profesoara pronunță numele lui Peresvetov. O întrerupse imediat o voce de femeie:

— Nu-i adevărat! E foarte capabil! Dar cu el trebuie să te porți mai altfel: e nervos, impresionabil!

Asta-i „mămica", — se gîndi Serghei.

Undeva pe scară, auzi pași, ceea ce-l făcu să se îndepărteze în grabă de clasă.

În sfîrșit, abia peste vreo jumătate de oră, consfătuirea se termină și părinții începură să se risipească. Pe lîngă Serghei trecu o doamnă înaltă și plinuță, cu o vulpe argintie pe umeri. „Madam Peresvetova", — își zise el zîmbind ironic și petrecînd-o cu privirea. Intră apoi în clasă.

Profesoara era o femeie slăbuță, îmbrăcată într-o rochie neagră, modestă, cu un guler alb răsfrînt și cu părul lins pieptănat peste cap. Ținînd în mînă catalogul clasei, tocmai le vorbea cu răbdare părinților strînși în jurul ei. Văzîndu-l pe Serghei, îi aruncă o privire întrebătoare.

— Trebuie să stau de vorbă cu dumneata, Zinaida Ivanovna.

— Numai un moment. Voi fi imediat liberă.

Ieșiră în sfîrșit ultimii părinți. Profesoara îl pofti pe Serghei să ia loc într-una din bănci.

— Te ascult.

— Sînt de la comitetul raional de comsomol, — începu el. — Mă informez de activitatea cercurilor artistice. Vreau să știu care dintre elevii din clasa dumitale activează în acest cerc și dacă acest lucru nu-i împiedică la învățătură. Am auzit aici întîm-

plător vorbindu-se despre Igor Peresvetov. Se pare că el e responsabilul cercului ?

— El e responsabil, — dînd din cap, Zinaida Ivanovna adăugă cu un aer obosit : — E un băiat dificil.

— De ce ?

— Din cauza părinților. Da, să nu te miri. Toată dificultatea vine de la ei. Tatăl lui este un mare arhitect, un om înfumurat. Ai auzit-o vorbind pe mama lui, dar să-l asculți pe tată ! Se contrazice cu mine și în fața băiatului, caută să-l scuze, vorbește disprețuitor. Un intelectual, s-ar zice, dar n-are tact și bun simț nici de două parale !

— E greu să ai de-a face cu asemenea oameni, — o compătimi cu sinceritate Serghei. — Dar Igor cum se poartă la școală ?

— Nimeni nu-l are la inimă. E înfumurat, închis în el și lacom !

— Și la învățătură ?

— Nu prea grozav. Mulți de trei. Dar e convins că tăticu' o să-i aranjeze intrarea în facultate. Se și laudă cu asta.

— De ce l-ați ales atunci responsabilul cercului artistic ? Adică, scuzați-mă, — zîmbi Serghei, — directorul teatrului ?

Zinaida Ivanovna, păstrînd un ton serios, răspunse obosită :

— Ideea asta cu teatrul e foarte reușită. E o formă admirabilă de muncă extrașcolară. Da' de ce l-am ales pe el ? Pentru singurul motiv că l-a recomandat instructoarea. Băieții o respectă foarte mult. E o fată bună ! Nu știu de ce, e sigură că Igor e un actor talentat. E drept că el știe foarte bine să se prefacă.

— Dar unde locuiește Igor, cum îi cheamă pe părinții lui ? Trebuie să mărturisesc că mă interesează.

— Pe tatăl lui îl cheamă Vsevolod Andreievici, iar pe mamă — Roza Ivanovna. Locuiesc... numai o clipă...

Zinaida Ivanovna deschise catalogul la ultima pagină şi îi dădu adresa şi numărul de telefon.

— Cum locuieşte pe strada Pesceanaia şi totuşi învaţă aici ? — se miră Serghei.

— S-au mutat acolo iarna trecută. Au hotărît ca băiatul să termine clasa zecea aici. Vine la şcoală cu maşina tatălui său.

Lui Serghei îi era cunoscută adresa. Îşi aminti imediat : era casa în care locuia Şubinski.

Mai vorbiră un timp şi despre ceilalţi membri ai cercului artistic, apoi Serghei se pregăti să-şi ia rămas bun.

— Sînt foarte bucuroasă că aţi trecut pe la noi, — îi spuse Zinaida Ivanovna, strîngîndu-i mîna. — Comitetul raional de comsomol ne-a uitat de tot. Anul trecut ne-a vizitat o singură dată şi atunci cu ocazia alegerilor de comsomol. Iar de telefonat telefonează doar dacă stăm prost cu cotizaţiile, sau ca să se intereseze de vreo mutaţie. Şi cui îi telefonează ? Directoarei ! Ea îi ajută pe băieţi să-şi facă planurile de activitate şi să-şi ţină adunările. Doar comitetul e format din copii şi noi urmărim efectiv fiecare pas ce-l fac. Aşa încît nu ne uitaţi.

— Nu, nu ! — îi răspunse energic Serghei. — Acum nu vă vor... adică nu vă vom uita !

— Cînd ieşi în stradă, ploua cu găleata. Un vînt puternic îi azvîrlea în faţă şiroaie reci de apă. Îşi ridică gulerul impermeabilului şi vîrîndu-şi mîinile în buzunare, se îndreptă spre staţia troleibusului. Abia acum simţea cît era de obosit şi înfometat. Dar ce zi avusese ! Uitase şi să mănînce.

În troleibusul aproape gol, aţipi. Încercă de cîteva ori să deschidă pleoapele grele, dar ele parcă se lipeau şi Serghei se cufundă într-un întuneric

plăcut. Oboseala îl răpusese. Era aproape unsprezece.

A doua zi dimineața, la ora cuvenită, Serghei era la serviciu și aștepta nerăbdător să fie chemat de Zotov.

Lobanov își băgă capul pe ușă.

— Salut voios de pionier, Genosse[1]) Korșunov! Ce mai fac elevii din Moscova?

Tocmai atunci sună telefonul interior — era Zotov care îl chema pe Serghei.

— Vino la raport, Korșunov!

Serghei comunică rezultatele muncii sale în cîteva cuvinte, cu un laconism voit, și-i întinse o hîrtie pe care își făcuse însemnările.

Auzind adresa lui Peresvetov, Zotov se uită fix la Serghei și spuse:

— Adresele coincid. Iarăși strada Pesceanaia. Bine, bine!

Își puse ochelarii și vru să se apuce de citit, dar se răzgîndi. Împinse la o parte hîrtia și privindu-l pe Serghei pe deasupra ochelarilor, i se adresă pe un ton sever:

— Uite cé. Povestește-mi mai amănunțit! Parcă înainte te pricepeai la asta.

Fața oacheșă a lui Serghei se roși ușor. Începu să povestească fără prea mult elan. Se străduia să se limiteze numai la lucrurile care aveau o legătură directă cu problema ce-i interesa. Dar, spre sfîrșit, nu se mai putu reține și povesti cum își încercau elevii stația lor de radioamplificare. Zotov izbucni în hohote de rîs. Figura lui încruntată căpătă deodată o expresie de bunătate. Crețurile ce se întindeau de la ochi către urechi, îi dădeau un aer blînd.

— Ei, la naiba, ce păcat că nu i-am auzit și eu! — spuse el, scoțîndu-și ochelarii și ștergîndu-și lacri-

[1]) Tovarăș (în limba germană). (N. trad.)

mile. Apoi îl întrebă pe un ton confidențial : — Ce ai de gînd să faci mai departe ?

— Să-l chem pe Peresvetov. Să ne povestească ce făcea în vila unde s-a întîlnit cu Moșu'.

— E prematur, — spuse Zotov, clătinînd din cap.

— O să povestească tot, vă garantez !

— De ce ești așa de sigur ? Nici nu l-ai văzut măcar la față. Ce știi în fond despre el ? — Zotov se încruntă din nou. — Credeam că ai luat hotărîrea să nu te mai grăbești niciodată.

Înciudat, Serghei vru în primul moment să obiecteze, chiar să-l contrazică. Era jignit de faptul că șeful secției nu era mulțumit nici de data aceasta, că în mod evident căuta nod în papură, amintindu-i, complet fără rost, de cel mai greu moment prin care trecuse în primele zile ale activității sale la M.U.R. Cu un efort de voință își înăbuși totuși această pornire și rosti sec :

— Aștept indicațiile dumneavoastră !

— Le vei primi îndată ! Dar mai întîi vreau să te previn. Nu-l putem aresta pe Peresvetov. Nu avem probe certe împotriva lui. De aceea : dacă interogatoriul nu reușește și nu-l facem să mărturisească, e prost. Peresvetov îi va transmite totul lui Moșu' și legătura se va rupe. Ca să luăm cu succes un interogator atît de greu trebuie să știm mult mai multe. Trebuie să găsim în omul acesta coarda pe care s-o facem să vibreze, să trezim ce are bun în el. Asta în primul rînd. Și în al doilea rînd, avem neapărat nevoie de mai multe date cu privire la purtarea lui în afara școlii. Ai înțeles ?

— Am înțeles !

— Dacă-i așa, să mergem mai departe, — continuă impasibil Zotov, nelăsînd să se vadă că observase din primul moment nemulțumirea de care era stăpînit Serghei.

— Mărturisirea lui o să-l lege. N-o să divulge nimic nimănui. În afară de asta, un interogatoriu

luat cum trebuie poate avea asupra lui o puternică înrîurire, îl poate aduce pe drumul bun. Aici trebuie să ţinem socoteala de toate, şi în mod foarte exact. Ai înţeles şi acest lucru ?

— Întocmai !

Serghei asculta cu atenţie crescîndă. Şi Zotov observă satisfăcut că logica raţionamentelor sale înfrîngea ideile preconcepute ale subalternului său, îi potolea enervarea, trezindu-i totodată un viu interes.

— Trebuie să spun că ai descris destul de colorat vizita dumitale la şcoală. Dar nu ai tras din ea toate concluziile. Ai întîlnit acolo un om foarte util. Nu ţi-ai dat seama ?

— Despre cine e vorba ? — exclamă fără voie Serghei, ceea ce-l făcu imediat să regrete lipsa lui de stăpînire.

— „Madam Peresvetova", cum ai binevoit să te exprimi, — zîmbi Zotov.

În loc de răspuns, Serghei dădu din umeri.

— Nu eşti de acord ? Totuşi, dintr-o singură replică dată de ea la adunarea cu părinţii, din înfăţişarea ei, se pot trage mai multe concluzii : n-o duce prea mult mintea, e înfumurată şi pe deasupra şi guralivă. Cu siguranţă că-i place să-şi vîre nasul în treburile altora, mai ales în ale fiului ei. Şi dealtfel, trebuie neapărat să te duci acasă la familia Peresvetov. Să vezi atmosfera care domneşte, ca să spunem aşa, acolo. E foarte important. Eşti de acord ?

— Da !

— Ai întrebări de pus ?

— Nu !

— Treci la acţiune ! Îţi dau pentru asta două zile. Trebuie să te grăbeşti. Ia seama : dacă nu obţii informaţii e rău. Dar ţine minte că e mai bine totuşi să nu aduni nici un fel de informaţii, decît să te

pripești și să strici toată treaba. Asta-i tot ! Executarea !

Întors în biroul său Serghei fumă un timp, dus pe gînduri, apoi ridică receptorul și formă un număr.

Îi răspunse o voce de femeie :

— Hallo ?

— Cu Roza Ivanovna, se poate ?

— Eu sînt. Ce doriți ?

— Vă vorbesc de la comitetul raional de comsomol. Facem acum o anchetă asupra activității cercurilor artistice din școli. Fiul dumneavoastră este responsabilul cercului de la școala sa și, după cum ne-a comunicat conducătorul acestui cerc, este foarte talentat.

— Da, da ! Absolut adevărat !

— Așa că aș vrea să discut cu dumneavoastră înainte să...

— O, foarte bine, poftim ! — îl întrerupse Roza Ivanovna. — Pot să vă vorbesc despre talentele lui Igor al meu mai bine decît oricine. Veniți chiar acum ! Igor nu este acasă.

Douăzeci de minute mai tîrziu, Serghei intra în holul îngrijit și luminos al imobilului care-i era destul de cunoscut. După ce urcă la al treilea etaj, el apăsă pe butonul soneriei de la apartamentul familiei Peresvetov. Îi deschise o fată drăguță, îmbrăcată într-o rochie simplă, cu șorț în față.

— E cineva pentru dumneavoastră, Roza Ivanovna ! — strigă ea.

Ușa cu geamuri a unei odăi se deschise și de după draperie apăru stăpîna casei. Avea pe ea un capot pestriț de mătase și o basma ușoară pe cap, de sub care se zăreau bigudiurile de metal, din păr.

— Poftim, tinere ! — spuse ea arătînd spre camera de alături.

Serghei trecu în sufragerie.

Roza Ivanovna începu numaidecît să vorbească. Plină de entuziasm îi descrise calităţile fiului ei, lăsînd să se înţeleagă că toate se datorau numai educaţiei alese pe care i-o dăduse ea băiatului.

— E aşa de greu uneori să ghiceşti marile posibilităţi ce zac nedescoperite în propriul tău copil! — remarcă ea pe un ton languros. — Lucrul acesta nu-l înţelege întotdeauna nici chiar soţul meu. E uneori extrem de crud cu băiatul. Or, asta îl face pe Igor să fie ascuns faţă de noi.

— Aveţi perfectă dreptate, — o aprobă Serghei pentru orice eventualitate. — Aţi observat foarte just.

— Ei uite că Vsevolod Andreievici nu vrea să-nţeleagă asta! — oftă îndurerată Roza Ivanovna.

— Nu se poate!

— Ah, nu mă crezi? Să-ţi dau un exemplu. Primăvara trecută Igoriok se pregătea să meargă la o fată, care-şi serba ziua de naştere. Hotărîse să-i facă un cadou. Taică-său i-a dat 50 de ruble. Igor însă avea nevoie de 200, pentru că atît costa obiectul pe care pusese ochii. E aşa de firesc! Nu? Totuşi, taică-său s-a supărat foc şi l-a dat afară. Am vrut să-i împac şi să-l conving pe soţul meu să-i dea banii. Igor însă, ambiţios cum e, şi-a făcut rost singur de bani.

— Şi ce s-a întîmplat pe urmă? — întrebă Serghei curios.

— Ei bine, după întîmplarea asta, Igor a devenit ascuns faţă de noi. Îi telefonează tot felul de oameni. Nici nu ştiu cine sînt. Într-o zi, s-a întîmplat la începutul verii, a adus cu el o valiză. Mi-a spus că l-a rugat un coleg să i-o păstreze trei, patru zile. Mi-am dat însă seama că minte.

— Şi nici n-aţi încercat să vedeţi ce-i în ea? — făcu Serghei zîmbind cu naivitate.

— Era încuiată. Dealtfel nici nu se cade să faci aşa ceva, — se corectă ea şi continuă cu însufle-

ţire : — Dar principalul este că Igor moare după teatru ! În general e o fire de artist, extrem de sensibilă şi delicată ! N-ai vrea să stai de vorbă cu Vsevolod Andreievici ? — întrebă ea deodată, luminată de un gînd. — El o să-ţi spună acelaşi lucru.

— La ce bun ? Mai ales dacă e vorba de acelaşi lucru.

— Nu, trebuie să vorbeşti şi cu el ! — spuse Roza Ivanovna, de data aceasta cu hotărîre. — Neapărat !

— Da, dar în jurul orei şapte trebuie să fiu la repetiţie, la şcoală.

— Nu-i nimic. Acum abia e douăsprezece şi ceva. Am să-i telefonez.

Fără să mai aştepte consimţămîntul lui Serghei, Roza Ivanovna trecu în camera vecină. Peste puţin, se auzi de-acolo vocea ei uşor coborîtă :

— Vsevolod ?... Eu sînt. A venit un tînăr în legătură cu Igor. Cum ?... E de la comitetul raional... Ei, nu-mi amintesc de la care, dar nu-i vorba de asta ! Au aflat că Igor e un talent. I-am spus tot ce m-am priceput. Trebuie să stai şi tu de vorbă cu el. N-ai timp ? Vsevolod, e datoria ta s-o faci ! Mă auzi ? — şoapta ei deveni şuierătoare : — Este vorba de viitorul copilului tău !... Nu vreau să ştiu nimic ! Chiar astăzi, pînă la ora şapte trebuie să-l primeşti. Sau, sau... să ştii că mă distrugi, nu altceva... Ei, aşa te vreau, sufletelul meu ! Te sărut ! La revedere !

Roza Ivanovna reapăru la fel de impozantă şi plină de energie, doar cu obrajii ei rotunji ceva mai îmbujoraţi ca înainte.

— Te rog să fii la ora două, la atelierul soţului meu. O să te primească.

— Nu vă promit, Roza Ivanovna... — încercă Serghei.

— Nu, nu ! Nici nu vreau să aud ! Ai să ne jigneşti grozav !

Serghei socoti că era momentul cel mai potrivit să-şi ia rămas bun de la această mămică vorbăreaţă.

— Eşti foarte drăguţ, — îi spuse la plecare afectat Roza Ivanovna. — Am fost atît de sinceră cu dumneata. Te rog însă lui Igor să nu-i spui nimic de vizita dumitale. Te implor !

— De acord. Dar dumneavoastră ştiţi să păstraţi secretele ? — o întrebă Serghei zîmbind.

— Ah, de dragul băiatului meu sînt gata să fac orice ! — răspunse Roza Ivanovna, suspinînd.

Ajuns în sfîrşit în stradă, Serghei simţi o uşurare.

Deasupra oraşului pluteau nori grei, compacţi. Bătea vîntul. Copacii înşiraţi pe marginea trotuarului lat, cu frunzele lor veştede, scorţoase, se auzeau foşnind trist.

Serghei mergea gîndindu-se la tot felul de lucruri. Ce-i mai putea spune Peresvetov despre fiul său ? Se pare că mămica a deşertat sacul : că are bani, tot felul de cunoştinţe, că băiatul a devenit ascuns, că a adus acasă lucruri furate (Serghei nu se îndoia că în valiză erau lucruri de furat). Era clar că acest tînăr devenise complicele bandei.

Şi încă ceva. Acum Serghei aproape că era în măsură să răspundă la o întrebare importantă : ce l-a făcut pe acest tînăr să se abată de la drumul drept ? Silantiev avusese dreptate. Serghei îşi întipărise bine în minte vorbele acestuia : „Cred că foarte adeseori cauzele trebuiesc căutate în familie..." Totuşi, ca să se lămurească pe deplin, trebuia să-l cunoască şi pe tatăl băiatului. Peresvetov era pesemne un om serios, inteligent. Fără îndoială că va putea să-i spună unele lucruri despre fiul său. Şi Serghei se trezi mărturisindu-şi cinstit că Zotov avusese dreptate, că avusese dreptate în toate în cursul discuţiei lor din acea dimineaţă. Într-adevăr Serghei strînsese prea puţine informaţii, iar pe Roza Ivanovna o scăpase din vedere ! Era uimitor

cît de bine își dăduse seama Zotov de firea acestei femei! Era exact cum o caracterizase el. Și numai așa se explica de ce obținuse Serghei de la Roza Ivanovna niște informații care de fapt, în calitate de instructor al comitetului raional, nu-l priveau cîtuși de puțin. „Desigur Vsevolod Andreievici nu seamănă cu soția sa. Cum o fi însă omul acesta care și-a crescut atît de prost copilul?" — se întrebă Serghei, stăpînit de curiozitate.

...Clădirea nouă, înaltă și luminoasă, cu ferestre neobișnuit de largi, îi plăcu lui Serghei prin frumusețea sobră a liniilor sale. El străbătu holul spațios și urcă la etaj. La capătul coridorului, în spatele unui perete cu geamuri, ședea la birou o fată care vorbea cu însuflețire la telefon. Se mai vedea un divan jos în fața căruia se afla o masă cu cîteva scrumieré. O ușă largă cu geamuri ducea mai departe în atelier, alta dădea în cabinetul lui Peresvetov.

Terminînd convorbirea, fata îl întrebă:

— Pe cine căutați, tovarășe?

— Vsevolod Andreievici e aici?

— Da, e în cabinet la el. Vă anunț îndată. De unde sînteți?

— De la comitetul raional de comsomol.

Fata îi aruncă o privire plină de curiozitate și dispăru în spatele ușii. După un minut reapăru și spuse:

— Intrați. Dar să știți că Vsevolod Andreievici este foarte grăbit.

La un birou mare ședea un bărbat gras, ce părea încă tînăr; avea mustăcioara potrivită cu îngrijire și părul lins, dat peste cap. Cu un gest domol, îi arătă lui Serghei fotoliul din fața biroului.

— Ia loc, tinere. Cu ce-ți pot fi de folos? Aha, da! În legătură cu Igor. Ce să-ți spun? Igor este,

în general, o fire multilateral înzestrată. De exemplu, este excepțional de muzical. Da, da ! L-a ascultat unul dintre cei mai buni prieteni de-ai mei, un mare muzician. A rămas entuziasmat ! Afară de asta, Igor desenează admirabil, modelează, scrie versuri. Dar talentele lui principale sînt în domeniul arhitecturii. Știi, asta a moștenit-o de la mine, — Peresvetov vorbea sigur de el, cu un aer de nepăsare. — Este incontestabil. Igor va fi arhitect. În această direcție o să-l pot ajuta și eu de-o manieră oarecare. Peresvetov zîmbi înfumurat.

— Totuși după cît se pare, Igor simte o altă vocație și aceasta e teatrul.

— Altă vocație ? Nici el nu știe bine ce vocație are. Teatrul ?... Uite că de la o vreme, închipuiește-ți, am descoperit-o chiar eu, e pasionat după circ. Ultimul program l-a văzut de două ori la rînd. Nu cumva vrei să mă convingi să-l fac clovn ?

Peresvetov rîse cu poftă.

— Pasionat după circ ? — se miră Serghei. — Bine, dar asta o să-i treacă...

— Nici vorbă. Știi că se rușinează de noi, nu ne-a spus c-a fost acolo. Maică-sa i-a găsit întîmplător două bilete în buzunarul paltonului. El și uitase de ele.

— Și Igor nu s-a supărat pe Roza Ivanovna ?

— Se poate ! Ea le-a pus la loc în buzunar și nu i-a spus nici o vorbă. E o conspiratoare încercată.

Peresvetov rîse din nou.

— Poate că nu era vorba de două reprezentații, ci s-a dus o singură dată, dar însoțit de cineva ? — observă Serghei, obișnuit să tragă concluzii din orice amănunt.

— Nu, — făcu Peresvetov, dînd disprețuitor din umeri. — Biletele erau pentru zile diferite. Maică-sa, slavă domnului, a cercetat totul cu temei !

— Înseamnă că a căzut la mania circului, — spuse Serghei zîmbind. — Dar poate că programele celor două reprezentații nu erau aceleași?

„Ce tînăr plictisitor! — își spuse în gînd Peresvetov. — Se vede cît de colo că vrea să stea de vorbă cu mine și nu știe ce subiect să găsească..." Apoi răspunse pe un ton condescendent:

— Biletele, vezi dumneata, erau cumpărate la o zi interval. Dacă nu mă înșeală memoria, erau unul pentru 3 și altul pentru 5 septembrie. Doar nu se schimbă așa de des programul! Și la urma urmelor, nu despre asta-i vorba! Igor va fi arhitect. În ce privește cercul artistic, e o ocupație utilă, ajută la dezvoltarea tinerilor, — adăugă el protector, scoțînd din buzunar un portțigaret neobișnuit ca formă. — Te rog, servește-te, — și continuă, cu o indiferență voită. — Mi l-a adus un prieten din China.

— Mulțumesc, sînt obișnuit cu țigările mele, — spuse rezervat Serghei, pe care tonul și manierele lui Peresvetov începuseră să-l enerveze.

Luîndu-și rămas bun, Peresvetov rosti cu un aer superior:

— Seamănă, tinere, ceea ce este rezonabil, bun, etern, cum a spus bătrînul Nekrasov.

„Semeni, la naiba, cu unul ca tine!" — gîndi înciudat Serghei.

La șapte și ceva Serghei era la școală. Lîngă cancelarie dădu cu ochii de elevul pe care-l mai întîlnise data trecută. Acesta părea la fel de preocupat.

— Ce te neliniștește, tovarășe șef? — făcu Serghei, zîmbind. — Iar vreo emisiune nepermisă?

— Nu. Avem o ședință de comitet. Primim în comsomol doi boboci dintr-a șaptea.

— Ei și?

— Păi, se încurcă în biografii. Unul dintre ei nu și-a mai amintit nici de rudele cele mai apropiate.

De exemplu, de fratele lui care învață tot aici la școală, într-a patra. Să mori de rîs, nu alta! Celălalt n-a știut cine-i Churchill...

Serghei nu se putu reține și izbucni în rîs:

— Dar sînt băieți buni?

— Păi tocmai asta e! Numai că Sevka, secretarul nostru, îi omoară cu întrebările.

— Mai domoliți-l și voi, — îl sfătui Serghei, apoi întrebă: — Unde face repetiții T.S.I.M.-ul vostru?

— La etajul doi. Haideți să vă conduc. Dar de unde sînteți?

Serghei îi arătă legitimația ce-o avea de la comitetul raional și băiatul o citi de la început pînă la sfîrșit cu atenție.

Urcară la etajul doi. Ajunși în dreptul ușii pe care scria „Clasa 10 B", auziră zgomot de voci. Băiatul deschise ușa și spuse tare:

— Elena Anatolievna, v-a venit un instructor de la comitetul raional de comsomol!

În liniștea care se lăsase, Serghei intră în clasă și dădu cu ochii de... Lena.

În cele șase luni de cînd nu se mai întîlniseră, Lena se schimbase mult. Era îmbrăcată într-o modestă rochie bleumarin, cu mîneci lungi, pe care Serghei nu i-o cunoștea. Părul ei blond cu bucle mari era strîns altfel, iar de pe fața bronzată ochii mari, cenușii priveau neobișnuit de sever și atent. Ședea într-o bancă, înconjurată de copii, și avea în mînă un creion cu care făcea însemnări într-un caiet.

— Serioja! — exclamă ea încet; pe fața ei îmbujorată apăru deodată o expresie de teamă.

Serghei era la fel de uluit.

— Bună seara, Lena, — spuse el cu un tremur în glas, strîngîndu-i nehotărît mîna. — Bună seara, băieți! Vreau să văd T.S.I.M.-ul vostru. Se poate?

— Poftim!

— Cît doriți!

— Aveți ce vedea!

— Serioja, dar tu ești... — începu Lena.

— Instructor al comitetului raional? Da, — îi tăie vorba Serghei.

— Bine! — făcu deodată Lena, scuturînd cu hotărîre din cap și se adresă elevilor: — Să continuăm. Așadar, primul nostru program se numește „Cu microfonul prin școală". Ce trebuie să luăm în derîdere? Să zicem, în primul rînd, șoptitul. Vova Korovin a ticluit bine scena aceasta. Mai departe ce mai avem?

— Mai departe? Disciplina în recreație, — spuse unul dintre băieți; unul cam roșcovan la figură și cu ochii șireți. — Băieții sar în sus ca să atingă cu mîna becul de la lampă. Asta se întîmplă la noi regulat. La etajul de dedesubt se scutură tencuiala din tavan. Elevii de aici sînt cuprinși de indignare și trimit sus un membru al comitetului. Avem în clasa asta un membru din comitet. El vine și întreabă cu un aer năpraznic: „Ce faceți aici?" Ca de obicei i se dă explicația următoare: „Sportul întărește foarte mult organismul. Cei de la școala vecină au scos chiar un campion. Acesta ajunge cu mîna nu numai la bec, dar chiar pînă la mijlocul abajurului! Tu, însă, nu ții la onoarea școlii!" Băieții de la etajul de jos se bucură și-și zic: uite ce înseamnă să trimiți un om cu autoritate, un conducător de mase — ăia de sus s-au potolit cît ai zice pește. În vremea asta, membrul din comitet spune gînditor: „Campion... onoarea școlii... — apoi deodată, strigă: — Dați-vă la o parte!" Și sare mai sus decît toți. La etajul de dedesubt iar se scutură tencuiala din tavan. Ei, ce părere aveți?

Toți din jur făcură haz.

— Bun, leit Guriev Valka al nostru! — sări cineva. — Dar cum o să arătăm două etaje în același timp?

— Mare lucru ! E foarte simplu, — interveni un tînăr înalt, blond, şi lovindu-se peste frunte cu degetul, continuă, pe un ton condescendent : — Trebuie să-ţi pui asta la contribuţie. Împărţim scena în jumătate, deci convenţional vor fi două etaje. În prima jumătate se sare, în cealaltă, în acelaşi moment, cade tencuiala.

După acest sfidător „Mare lucru !", după ţinuta lui impertinentă, de om încrezut, Serghei îşi dădu seama că tînărul nu putea fi decît Igor Peresvetov.

— Nu e rău, — fu de părere Lena, notîndu-şi ceva în caiet. Apoi, ridicînd capul, îi cercetă din ochi pe băieţi.

— Ce mai luăm în derîdere ?

— E nevoie să atingem problema unei comportări civilizate a tineretului, — spuse cu un aer serios un alt băiat. — Eu, de pildă, n-am văzut încă tineri care să cedeze locul bătrînilor în tramvai.

— Chiar aşa o să facem, băieţi, — îl susţinu Lena. — Doi şcolari mai mari vorbesc între ei despre lipsa de civilizaţie a tineretului. Unul povesteşte : „Uite, ieri mergeam cu tramvaiul şi alături de mine stătea un puşti, să fi fost într-a cincea sau a şasea. Se urcă o bătrînă. Crezi tu că i-a cedat locul ? Nici pomeneală ! Stăteam indignat pe scaunul meu şi aşteptam să-i treacă prin cap să cedeze locul, să se trezească în el conştiinţa, să vorbească în el educaţia. Am aşteptat vreun sfert de oră. Stătea şi nici nu-i păsa ! Şi uite aşa, bătrîna a stat în picioare tot drumul. Ce educaţie !"

Lena vorbea însufleţită, veselă, imitînd foarte comic şi firesc vocea subţire, în schimbare, ce o au băieţii. Elevii rîdeau în cor.

— După mine, e mai bine ca toate să se petreacă pe scenă, — interveni din nou tînărul bălai. — Eu văd aşa lucrurile : un tramvai, cei doi stau jos. Se urcă o bătrînică. În felul ăsta totul e mai viu. Ai ce să joci.

„Are dreptate, nimic de zis", — își spuse în gînd Serghei.

Lena fu și ea de acord și-și notă iar în caiet.

— Mai e ceva de satirizat, — spuse gînditor un băiat, potrivit de statură, cu ochii negri. — Ghenka Sokolov de la noi din clasă are obiceiul să ghicească în chibrituri, dacă îl scoate la tablă sau nu. Le ghicește și altora. Unii dintre băieți, mai înapoiați în concepții, îi dau crezare. Rămășița aceasta trebuie luată în derîdere, — conchise el serios.

— Dar în stele nu ghicește? — întrebă cineva rîzînd.

— Bună idee! strigă tînărul înalt și blond. — Îl facem cititor în stele, ca în vechime, cu tichie, mantie și ochean, iar elevii îl consultă: „Spune, o, înțeleptule cititor în stele, ce-mi cade mîine la ora de literatură? Mă ascultă sau nu mîine la geometrie?" Astrologul se uită în ocheanul său și le răspunde. Cam cum vorbeau astrologii ăștia?

— Poziția Lunei față de Jupiter, care tocmai răsare, îți prezice izbîndă, dragul meu, — rosti pe neașteptate Serghei cu o voce cîntată și pufni în rîs. — Cam așa vorbeau. Sau: culoarea sîngerie a lui Saturn te amenință cu o primejdie.

— Așa e, așa e!... Chiar așa!... — prinseră băieții să urle.

— Știi că te pricepi grozav, Serioja! — se minună Lena.

— Sînt un astrolog bătrîn, — răspunse în glumă Serghei, ducîndu-și o mînă la piept; era fericit că o întîlnise pe Lena.

— Pe urmă, — continuă cu pasiune tînărul blond, — pe un ton foarte serios, astrologul își prezice lui însuși succes. Dar tocmai atunci, intră cineva în fugă și-i strigă: „Ghenka, în catalog, în dreptul numelui tău, se află un punct!" Cuprins de spaimă, cititorul în stele aruncă tichia, mantia, ocheanul și o ia la goană.

Tînărul nu numai că ticluia conținutul numărului respectiv, dar, intrînd în rol, improviza pe loc gesturile, mișcările și mimica personajelor. Era atît de natural și de hazliu în rolul astrologului, purta dialogul cu atîta ingeniozitate și umor înnăscut, pentru două sau trei personaje în același timp, încît nu puteai să-l privești fără să rîzi.

— Strașnic !... E un număr excepțional !... — strigau cei din jur. — Notați, Elena Anatolievna !...

— Notez, notez, — spunea Lena zîmbind. — E bine gîndit. Ei, și altceva ?

— Cam asta e tot.

— V-aș sfătui, băieți, să jucați încă ceva — interveni Serghei cuprins și el de entuziasmul general. — Trageți o săpuneală comitetului vostru de comsomol, mai precis, lui Seva, secretarul. Cum procedează el la primirile în comsomol ? Iată stînd în fața lui un puști de-o șchioapă din clasa a șaptea ; este emoționat, iar Seva i se adresează sever : „Spune-ți biografia, dar amănunțit". Bietul de el are o biografie pe care și-o poate spune în două cuvinte. Seva însă insistă : „Precizează-ți originea socială". Prichindelul nici nu înțelege despre ce-i vorba și se încurcă. Deodată Sevka al vostru își amintește că cel în cauză are un frate în clasa a patra și-l întreabă foarte aspru : „Rude apropiate cu nota doi ai ?" Ei, aici puștiul se pierde de tot, se zăpăcește și răspunde cam așa de pildă : „Pe cuvîntul meu că mi-am îndreptat doiul de mult".

Băieții rîdeau cu gura pînă la urechi, repetînd mereu întrebările scornite de Serghei.

— Așa-i !... Leit Sevka !... Elena Anatolievna, vă rugăm notați pînă n-ați uitat !...

Serghei aruncă o privire fugară spre Lena. Se îmbujorase și mai mult la față ; rîdea aplecată asupra caietului pe care-și făcea grăbită însemnările.

Apoi, după ce se mai liniști puțin, trecu la repartizarea rolurilor. Începu cearta. Tînărul cel înalt

vroia să interpreteze toate rolurile mai mari. Văzîndu-l cum pretinde numai roluri principale, înfumurat ca și tatăl său, Serghei se convinse pe deplin că acesta este Igor. Puțin mai tîrziu, cineva îl strigă pe nume.

Urmărindu-l cu privirea, Serghei se gîndi fără să vrea : „Totuși pare într-adevăr talentat și pasionat după teatru. Dar taică-său ? Nu-și cunoaște copilul. Ce arhitect poate să iasă din el ? Mi se pare un actor înnăscut. Ar trebui folosită această coardă ca să-l scoatem pe flăcău la liman. În legătură cu asta trebuie să mă sfătuiesc cu cei de la comitetul raional".

Din cînd în cînd Serghei surprindea privirea plină de bucurie și puțin mirată a Lenei. Parcă vroia să-i spună : „E bine că ai apărut așa deodată, dar cu ce scop ?" Uitînd neînțelegerea dintre ei, Serghei îi căuta privirea, plin de emoție.

În sfîrșit băieții se pregătiră de plecare. Clasa rămase goală. Undeva, prin coridoare și pe scări, se auzeau din ce în ce mai depărtate vocile copiilor.

— A trecut atîta timp de cînd nu ne-am văzut, Serioja, — spuse Lena după un minut de tăcere, cu o nuanță de melancolie în glas.

Serghei dădu afirmativ din cap. Desprinse în privirea ei, întotdeauna sigură de sine, o expresie neobișnuită de sfială, amestecată cu tristețe și-l cuprinse tulburarea. Și el care credea că o uitase pe Lena ! Cît era de frumoasă ! În ochii ei care îl priveau așa pentru prima oară, nu era nimic afectat, nimic fals.

— Vroiam atît de mult să te văd, Serioja, să-ți spun... — O clipă tăcu mușcîndu-și buza, cu ochii ațintiți pe fereastră. — Să-ți spun, — repetă ea cu încăpățînare, — că n-am avut dreptate atunci. Eu... eu... parcă am pierdut ceva. Nu pot să-mi dau seama ce anume. Mă simt atît de singură, atîta răceală în jurul meu...

Serghei nu știa ce să-i răspundă. Ar fi vrut s-o ia în brațe, s-o strîngă la piept, s-o ocrotească, s-o încălzească.

— Și eu sînt fericit că te-am întîlnit, — rosti el, cu destulă greutate.

Apoi se ridică brusc de la locul său, se apropie de Lena, și luînd-o de mînă, spuse cu convingere și căldură :

— Ești o fată bună, Lena... Știi să fii atît de naturală și de bună !

Lena îi aruncă o privire speriată, se îmbujoră în obraji, buzele începură să-i tremure, își smulse mîna dintr-a lui Serghei, și, fără a mai întoarce capul, ieși în fugă pe sală.

A doua zi Serghei se apucă să întocmească raportul. Căuta să-și aducă aminte de toate amănuntele, chiar și de cele în aparență neînsemnate, — toate informațiile culese din spusele și comportarea oamenilor pe care îi întîlnise în acest timp. Atenția principală o acordă, cum era și firesc, lui Igor Peresvetov.

Serghei își dădu seama că de ceea ce avea să scrie el acum, depindea într-o foarte mare măsură soarta lui Peresvetov. Cu toate că tînărul nu-i plăcuse de la prima vedere, Serghei căuta să nu fie influențat de acest sentiment.

Cu cîtva timp în urmă n-ar fi izbutit s-o facă. Era întotdeauna înflăcărat și pătimaș în atitudinea sa față de oameni. Se împrietenea repede cu unii și fără să-și dea seama, datorită unei anumite însușiri ce-i plăcea, refuza să le vadă defectele, și cu aceeași patimă putea să prindă pică pe alții. Dar în ultimele șase luni învățase multe.

De astă dată totul era împotriva lui Peresvetov și numai datorită unui simț nou ce-l căpătase, Serghei își dădea seama că în acest tînăr era sădit și ceva

bun, încă neviciat, lucru pe care căuta cu orice preț să-l redea pe hîrtie, să-l argumenteze.

Serghei își isprăvi raportul abia spre prînz. I-l prezentă lui Zotov și-i ceru permisiunea să se ducă la comitetul raional de comsomol ca să restituie legitimația.

Cînd ajunse acolo, secretarul era într-o ședință, așa că trebui să-l aștepte aproape un ceas. În sfîrșit intră în biroul acestuia și depuse pe masă legitimația. Secretarul se miră :

— Bine măi, caraghiosule, de ce m-ai așteptat atîta timp ? Puteai s-o duci la secție și cu asta basta.

— A, nu, — și Serghei scutură din cap cu încăpățînare. — Trebuie să-ți comunic unele lucruri. Ascultă-mă.

Serghei îi povesti amănunțit despre situația din școlile pe la care fusese. Vorbea cu înflăcărare, chiar cu mînie. Secretarul îl ascultă cu atenție și la sfîrșit îi spuse gînditor :

— Îți mulțumesc, Korșunov. Tu, frățiie, ai dreptate în multe privințe. Ce să ne mai ascundem după deget ? Situația aceasta trebuie îndreptată de urgență. — Și adăugă energic : — De urgență ! Mai e ceva ?

— Da, mai e. Trebuie să vorbesc cu tine despre un tînăr. E o chestiune serioasă. Aș spune, chiar, o chestiune de principiu.

— Ei, dă-i drumul, dă-i drumul.

Discutară aproape o oră.

La plecare Serghei îl preveni încă o dată :

— De Peresvetov să vă ocupați numai după ce o să primești de la mine un telefon. Ne-am înțeles ? Altminteri puteți să ne încurcați treburile.

— Ne-am înțeles. Bravo ție, Korșunov ! După cum văd, am căpătat un bun instructor. Chiar îmi pare rău că n-ai fost și pe la alte școli.

Amîndoi izbucniră în rîs.

În aceeași seară Zotov îi chemă la el pe Garanin și pe Korșunov. El îi întinse lui Kostea raportul întocmit de Serghei și spuse :

— Citește-l. Amănuntele le afli de la Korșunov. Dumneata o să-i iei interogatoriul lui Peresvetov. Korșunov să rămînă mai departe în ochii lui drept instructor al comitetului raional.

Zotov tăcu un timp, își frecă creștetul cu gestul lui obișnuit, apoi continuă :

— Caută să-i înțelegi caracterul, deprinderile. Fă-ți un plan al interogatoriului. Chibzuiește fiecare pas. Pe urmă să-mi raportezi. Ai înțeles ?

— Înțeles, — răspunse Garanin. — Sarcina e complicată.

— Korșunov să-ți dea un ajutor, — răspunse Zotov, și întorcîndu-se spre Serghei, adăugă : — Te-ai achitat bine de misiune. Încep din nou să cred în dumneata !

Serghei nu scoase o vorbă, dar cu toată străduința sa, nu-și putu stăpîni zîmbetul de bucurie care îi lumină fața. În acea clipă, fără să-și dea seama, se gîndi la Lena.

Igor Peresvetov se prezentă la M.U.R. îmbrăcat într-un palton gri elegant, la gît cu un fular roșu ca para focului. Părul blond și lung îl avea pieptănat peste cap cu oarecare neglijență, iar în mînă ținea o șapcă, cu cozorocul foarte mic. Era încruntat, afișînd o atitudine trufașă.

Lobanov îl introduse în camera lui Garanin. Nu erau acolo decît ei doi.

— Ia loc, — spuse Kostea rece, scoțînd un formular pentru interogatoriu.

La primele întrebări din chestionar, Igor răspunse sigur de el, cu un aer degajat, dar Garanin surprinse în ochii lui vii și atenți oarecare neliniște.

— Mi se pare că dumneata te pregătești să devii arhitect ?

Igor își înălță capul.

— Nici pomeneală de așa ceva ! Voi fi actor.

— Totuși tatăl dumitale spune că adevărata vocație îți este arhitectura.

— Bătrînului îi place să spună vorbe mari, — dădu Igor disprețuitor din umeri. — Și apoi el e un om prea practic.

— Un om practic nu poate fi un flecar, — zîmbi Garanin.

Igor îl contrazise, ambițios.

— Fiți liniștit. Bătrînul e așa cum spun eu. M-am lămurit demult ce poamă e.

— De ce-l vorbești de rău pe tatăl dumitale ? — spuse Kostea clătinînd din cap mustrător.

— Nu-l vorbesc de rău. Pur și simplu, știu ce-i viața.

Discuția căpăta un caracter neprevăzut. Totuși Garanin hotărî să continue în același stil. Era o ocazie potrivită de a-l cunoaște mai bine pe Peresvetov : părea că tînărul vroia să facă impresie.

— Cred că le cam încurci. — Kostea ridică din umeri. — În viață lucrurile nu se petrec așa.

— Nu se petrec așa ? — făcu ironic Igor. — Oricît de ciudat s-ar părea, totuși am impresia că sînteți un idealist.

Kostea nu se putu reține și izbucni în rîs.

— Se poate. Cu toate că, mărturisesc, n-am bănuit pînă acum acest lucru. Dar, spune-mi te rog, ce înseamnă : „ce poamă e" ?

— Uite ce. Dacă doriți să știți încă Turgheniev a spus : „Arkadi, nu arunca vorbe frumoase". Or bătrînului tocmai asta îi place. Știți, despre datorie, vocație, principialitate... Cînd începe !...

— Și ce e rău în asta ?

— Nici nu spun că e rău. Dar în fapte el nu este același ca în vorbe. El știe să se scoată în evidență. Ce să-i faci : viața e toată o luptă.

— Așadar, consideri că tatăl dumitale este un om prea practic ?

— Se gîndește numai la el. Nu vrea să mă înțeleagă și chiar mă ia peste picior cînd e vorba de vocația mea. De fapt, lui puțin îi pasă de mine. Voi fi însă actor ! Mă afirm eu și singur.

Vorbind, Igor aproape că începuse să-l privească de sus pe interlocutorul său. Era convins că făcuse o impresie favorabilă. Dar Kostea sezisase altceva, și anume regretul și mîhnirea ascunsă ce răzbăteau din ultimele cuvinte ale tînărului. Involuntar își aminti de un pasaj din raportul lui Serghei și se bucură de perspicacitatea prietenului său.

— Desigur că vei ajunge actor, — rosti el cu convingere — însă cu o singură condiție.

— Îmi permit să vă întreb care anume ?

— Dacă vei ști ce anume te determină să iei calea teatrului.

Igor se întinse pe scaun, picior peste picior, privindu-l pe Garanin cu un aer condescendent.

— Ciudată condiție ! Mi se pare că dumneavoastră, pur și simplu, nu cunoașteți acest domeniu al artei. Pe omul de talent teatrul îl atrage cu o forță de neînvins. Simți nevoia de a te dezvălui pe tine însuți, și pe urmă mirosul culiselor...

— Cetățene Peresvetov, dumneata n-ai venit aici într-o vizită, — îl întrerupse reținut Kostea. — Fii bun și stai cum se cuvine.

Igor se roși, îndreptîndu-și în grabă poziția.

— Să fii artist e desigur onorabil, — continuă domol Garanin. — Dar numai pe scenă, nu și în viață. Ești de acord ?

— Aceasta, desigur, e un lucru elementar, — spuse Igor dînd din umeri.

— Atunci să ne înțelegem : la toate întrebările mele să-mi răspunzi cinstit și deschis. Mai ales că n-are nici un rost să mai umbli aici cu șmecherii.

— Înțeleg, — răspunse Igor cam șovăitor.

— Bănuieşti de ce te-am chemat?

— Cîtuşi de puţin.

— Zău? Şi totuşi ne-am înţeles să nu te prefaci, — spuse Kostea calm, aşa cum avea Zotov obiceiul. Apoi continuă neslăbindu-l din ochi pe tînăr: — Bine. Mă sileşti să vorbesc altfel cu dumneata. O să-ţi spun deschis. Noi cunoaştem legăturile dumitale începînd din primăvara acestui an. Aproximativ din ziua cînd ţi-ai făcut rost de banii de care aveai nevoie, ca să-i cumperi cadou unei fete. Ştim despre valiza pe care ai adus-o în păstrare acasă, despre noile dumitale cunoştinţe, despre banii pe care i-ai primit, despre vizita pe care ai făcut-o la vila aceea, despre întîlnirile dumitale de la circ — ştim după cum vezi multe.

Kostea observă că pe măsură ce vorbea, faţa lui Igor se îmbujora din ce în ce. I se înroşiră întîi urechile, apoi pe pomeţii obrajilor îi apărură pete purpurii, care se întinseră pe toată faţa şi pe gît; numai fruntea uşor transpirată îi rămase palidă. Igor şedea nemişcat, cu degetele încleştate pe şapcă, cu ochii plecaţi.

— Scoate din buzunar biletele de circ, — porunci pe neaşteptate Garanin, însoţindu-şi cuvintele cu un gest scurt al mîinii.

— Care bilete?

Vîrînd nervos mîna în buzunarul de la piept al paltonului, Igor scoase două bilete mototolite. Avea o figură atît de uimită, şi îl privea pe Kostea aşa de speriat, încît acesta se trezi zîmbind fără să vrea; îi luă biletele şi le anexă cu grijă la formularul de interogatoriu.

— Te rog să ţii seama de încă trei lucruri, — continuă Kostea. — Primul. Noi n-o să te lăsăm în nici un caz să te prăbuşeşti. Dumneata eşti dator, noi chiar o să te obligăm, să trăieşti şi să munceşti cinstit. Vrei să devii actor? Poftim, n-ai decît. Dar să fii actor pe scenă, nu în viaţa de toate zilele.

Ţine minte acest lucru. Al doilea, — toate noile dumitale cunoştinţe sînt arestate, sau vor fi în curînd arestate. Ei au o singură cale — închisoarea. Cred că dumneata nu trebuie să iei acelaşi drum. Şi al treilea, — dacă vreunul dintre ei ţi-a vorbit de spiritul de solidaritate care domneşte între hoţi, să ştii că e o prostie. În lumea în care erai cît pe ce să nimereşti, domneşte o singură lege animalică — teama pentru propria piele. Ai înţeles?

Igor tăcea.

— Înseamnă atunci că nu. Se vede treaba că-i prea devreme pentru dumneata să te gîndeşti la teatru. E prea devreme să-i înveţi dumneata pe alţii. N-ai să-i înveţi nimic bun. Şi totuşi ai putea s-o faci. Se spune că ai reale posibilităţi. Şi iubeşti teatrul cu adevărat. În acest caz eşti dispus oare să-ţi schimbi visul cu o viaţă murdară şi ruşinoasă? Vrei, oare, ca în loc de bucurie, să le aduci oamenilor suferinţă? Eu nu cred!

Garanin se ridică în picioare, măsură camera cu paşi rari, apoi se opri în faţa tînărului:

— Şi acum răspunde-mi: îmi spui adevărul, cu curaj, ca un bărbat? Sau continui să umbli cu şiretlicuri, cu fiţe, să minţi ca un mucos, ca un papălapte şi cu ocazia asta, fără îndoială, să te încurci, să roşeşti şi să-ţi ascunzi privirile, aşa cum faci acum?

Garanin tăcu aşteptînd răspunsul. Igor însă continua să şadă cu capul plecat, fără să scoată o vorbă. Garanin ocoli masa şi se aşeză fixîndu-l din nou:

— Poate că ai vrea să te gîndeşti?

— Da! — se însufleţi deodată Igor. Vreau. Vă dau răspunsul mîine.

— Am nevoie de răspuns astăzi, — spuse Garanin clătinînd din cap. — Treci pe sală, aşază-te acolo pe canapea şi gîndeşte-te cît vrei. Numai să nu uiţi că cei de acasă şi de la şcoală nu ştiu că

dumneata eşti la noi. Dacă vrei, ei nici n-o vor afla, — adăugă el apăsat. — Dar pentru asta nu e cazul să zăboveşti aici.

— Bine ! — spuse Igor sărind de pe scaun, ca împins de un resort. — Am să stau dincolo.

Garanin îl conduse pînă la uşă.

— Te întorci la mine, îndată ce ai terminat de gîndit, — spuse el.

Rămas singur, Kostea scoase dintr-un sertar al biroului nişte hîrtii şi se adînci în lectura lor.

Peste vreo jumătate de ceas, uşa încăperii se deschise încet şi apăru capul lui Igor.

— Tovarăşe Garanin, — spuse el şovăind. — Dacă ştiu ceva — dar vă rog să aveţi în vedere că nu susţin ferm acest lucru — dacă totuşi... Ce-o să păţesc, în caz că vă spun ?

Kostea înalţă capul şi-i răspunse zîmbind :

— O să te batem cu nuiaua.

— Cum adică, cu nuiaua ? — întrebă preocupat Igor. — A, înţeleg, la figurat ? În regulă, — şi dispăru din nou în spatele uşii.

— N-ar fi rău s-o-ncasezi şi la propriu, — bombăni Kostea, văzîndu-şi mai departe de treabă.

Sună telefonul. Era Saşa Lobanov.

— Clientul ăsta al tău se plictiseşte. Am trecut acum pe sală şi l-am admirat. Ştii, i-am citit îndoiala pe faţă. Curat ca Hamlet : a fi sau a nu fi.

— Nu-i nimic. Lasă-l să stea. Îi arăt eu Hamlet !

Tocmai atunci se deschise uşa şi intră Igor.

— Sînt de acord să vă spun tot, absolut totul, — declară el cu un aer obosit. — Numai să-mi daţi în scris, că n-o să afle nimeni despre asta.

— În scris nu dăm, — răspunse rece Kostea.

— Bine, dar aţi promis...

— Am promis şi asta e suficient. Ştim să ne ţinem cuvîntul.

— De... — Igor făcu un gest de neputință. — Mă bizui pe noblețea dumneavoastră de caracter. Dacă-mi dați voie am să încep cu teatrul.

— Începe cu Moșu' — îl întrerupse autoritar Kostea.

Igor tresări.

— Bine, acum sînt în mîinile dumneavoastră.

— Să-mi mulțumești pentru asta. Așadar, cînd și unde l-ai cunoscut pe Moșu' ?

Kostea se pregăti să noteze.

— Primăvara trecută. Cu totul întîmplător. Într-o zi tata mi-a dat numai 50 de ruble pentru un cadou, iar eu aveam nevoie de 200. Și pe chestia asta ne-am certat. Am fugit de-acasă, am rătăcit o mulțime pe străzi și pe urmă m-am decis : la dracu', mi-am zis, o să beau cele 50 de ruble. Vă spun cinstit, mi se părea asta, știți, un gest de artist, de adevărat bărbat — să iei banii și să-i bei ! Așa că m-am dus la „Național", unde m-am îmbătat.

Oricît s-ar părea de curios, lui Igor îi rămăsese întipărită în minte seara aceea în toate amănuntele ; cum privind tulburat în jur și lăsîndu-se cînd pe un picior cînd pe altul, a așteptat-o pe ospătară să-i arate o masă liberă, cum și-a turnat degajat, făcînd pe grozavul, un pahar, apoi al doilea, al treilea. Băutura i s-a urcat la cap, ochii au prins să-i lucească, era cît pe ce să răstoarne sticla de pe masă. A surprins o privire compătimitoare îndreptată asupra sa, lucru care l-a făcut să mai dea pe gît un pahar, zîmbind cu un aer provocator. Pe urmă însă puterile l-au părăsit și s-a lăsat moale pe speteaza scaunului : au început să i se învîrtă toate înaintea ochilor și îi venea greață. L-a fulgerat un moment gîndul : „Ce mă fac ?" Dar în aceeași clipă și-a amintit de cearta cu tatăl său, de mutra lui furioasă, de vorbele pe care i le aruncase : „Nu ești demn de societatea în care trăiești". Igor se

cutremurase. „Îi dai mereu cu minciuni, — gîndise el cu dispreț. — Te știu eu".

— Cu cine te-ai întîlnit acolo ? — îl întrebă tăios Garanin.

— La masa mea s-a așezat un tînăr. Era vesel, bine îmbrăcat. A început să-mi vorbească. Mi-a spus că-l cheamă Zubkov, că e administrator la un mare club, că are cunoștințe în lumea artiștilor. Mi-a oferit protecția lui. Iar eu, ca un prost, i-am dat crezare. Eram tare beat.

— Bine. Spune, ce s-a mai întîmplat ?

— M-a convins să mergem la o altă cafenea, explicîndu-mi că acolo o să întîlnim oamenii care ne trebuie.

— Ce cafenea ?

— „Rîndunica", lîngă gara Kursk.

— Așa va să zică ! Și cu cine ți-a făcut cunoștință acolo ?

— La început, cu o ospătară. O cheamă Zoia. O fată frumoasă. Zubkov mi-a spus pe urmă... — Igor tăcu deodată, cercetîndu-și stăruitor vîrfurile pantofilor.

— Ce ți-a spus ?

— Că i-am plăcut, — răspunse Igor, roșindu-se tot.

— Și spune-mi, ea ți-a dat vreo întîlnire ?

— Ne-am întîlnit o singură dată. Nu m-am mai dus pe urmă. E o fată mărginită. Nu știe decît „hi, hi, hi" și „lasă-mă". În general, o proastă. Și apoi... mă jenam să ies cu ea.

— Bine, înțeleg. Zubkov nu ți-a mai prezentat pe nimeni ?

— Ba da, cum să nu ! — Igor adăugă cu o voce scăzută : — Pe Moșu'.

— Povestește-mi mai amănunțit, — spuse Kostea, devenind foarte atent. — Lucrul acesta este extrem de important.

— Înțeleg. Numai că băusem tare mult în seara aceea.

— Nu-ți aduci aminte?

— Cum să nu-mi aduc aminte? Așa ceva, știți, ți se întipărește în minte pentru toată viața, — glasul lui Igor începu să tremure.

Și continuă să povestească. La o oră foarte tîrzie, se așezase la masa lor un bătrîn. Acesta îi arătase lui Igor multă înțelegere, punîndu-i tot felul de întrebări. Apoi îi dăduse 300 de ruble. Igor insistase însă ca bătrînul să primească o chitanță și, fără să mai stea pe gînduri, promisese să-i îndeplinească rugămintea de a afla cînd se mută la vilă vecinii lui, familia Șubinski, dacă rămîne cineva peste vară în apartament și cînd pleacă în delegație Anton Zaharovici.

Peste cîteva zile Igor își îndeplinise misiunea. Minunîndu-se de ușurința cu care putuse face rost de bani, își oferi singur serviciile ; se decise să nu mai ia de la tatăl său nici măcar o copeică. Desigur că bănuia ceva necurat la mijloc, dar își alunga cu teamă acest gînd din minte. Ce-l privea pe el? Doar nu făcea nici o crimă. Peste puțin timp le făcuse alt serviciu ascunzînd o valiză. Nu știa ce era în ea, dar pentru asta primise de la Moșu' 200 de ruble.

— Ce s-a întîmplat mai departe?

— Am plecat cu bătrînii mei în sud, pentru toată vara. Mă gîndeam că n-o să-l mai întîlnesc pe Moșu'. Începuse să-mi fie frică. Îmi dădeam seama că eram amestecat într-o afacere necurată. Dar n-am putut să mai scap. Mi-a dat telefon și m-am dus cu el la vila aceea.

— De ce ai mers?

— M-a amenințat. Știți, e un om înfricoșător. E în stare să te omoare. Desigur, nu el personal. Zubkov mi-a povestit că l-a curățat pe unul care voise să o rupă cu ei.

— De ce te-ai dus la circ?

— M-am întîlnit acolo cu Moşu'. Mi-a dat ordin să-i strîng informaţii despre o familie cunoscută.

— Le-ai strîns ?

— Nu, n-am apucat. Trebuia să i le dau astăzi.

— La naiba ! Aşadar, nu te-ai dus la întîlnire ? — întrebă tăios Kostea.

— Nu. Din cauza dumneavoastră, — se zăpăci Igor.

— Spune-mi adresa unde te aştepta Moşu'.

Igor îi comunică adresa fără să stea la gînduri.

— Ne-am întîlnit acolo de trei ori pînă acum, — adăugă el.

Igor nu-i mai spuse lui Garanin că îşi pierduse toată liniştea de cînd îl întîlnise pe Moşu'. Că adeseori, noaptea, se trezea din somn rămînînd mult timp cu ochii deschişi, plini de groază, întrebîndu-se ce avea să se mai întîmple cu el. Îi treceau prin cap tot felul de gînduri negre, apăsătoare. Cît de mult tînjea el după un om căruia să-i poată povesti tot, care să înţeleagă tot şi să-i spună ce să facă. Şi iată că dăduse în sfîrşit peste un asemenea om.

Interogatoriul luase sfîrşit. Igor semnă nervos procesul-verbal şi-i spuse rugător lui Garanin :

— Acum soarta mea e în mîinile dumneavoastră. Numai să nu mă trădaţi pentru că o să mă omoare.

— Poţi să fii liniştit, — răspunse Kostea, schiţînd un zîmbet. — N-o să te omoare nimeni. Şi nu te mai gîndi la asta. Vezi-ţi de actorie. Dar să fii un actor adevărat. Ascultă-mă pe mine, — ai să faci treabă bună.

— Mulţumesc, tovarăşe Garanin. O să mă fac actor ! — răspunse Igor vesel. — Vă mulţumesc pentru toate.

— Te previn însă, — spuse Kostea din nou, cu un aer sever. — Fii cinstit şi în lucrurile mari şi în cele mici. N-o să te pierdem din ochi şi n-o să-ţi trecem nimic cu vederea.

Igor păli uşor...

În aceeași seară colaboratorii secției se adunară în cabinetul lui Zotov. Garanin raportă amănunțit despre rezultatele interogatoriului. Apoi citi cu atenție procesul-verbal.

— Așa, — rosti Zotov satisfăcut, — operațiunea s-a terminat cu succes. Cred că o să-l scoatem pe tînăr din mocirla asta. Și acum să mergem mai departe. Să ne ocupăm de casa unde își aranjează Moșu' întîlnirile.

CAPITOLUL VI

UN LOCATAR NEOBIȘNUIT

Era la începutul lui decembrie. Sașa Lobanov mergea pe strada Gorki. După ce trecu de piața Maiakovski, și puțin înainte de a ajunge la gara Bielorusă, coti pe o ulicioară. Nu merse prea mult pe ea și se opri în fața unei case mari și întunecate, din cărămidă, construită probabil încă pe la începutul veacului.

Ajuns aici, el împinse ușa subțire de scîndură și intră.

O scară îngustă ducea în jos, la o ușă care purta pe ea inscripția : „Administrația imobilului". O luă într-acolo. Se pomeni într-un coridor lung la capetele căruia se vedeau două uși. Sașa se opri în loc, întrebîndu-se unde ar putea fi administrația imobilului. Tocmai atunci se deschise una din uși și pe ea dădură buzna doi băieți, — erau murdari de pămînt pe paltoane și pe căciuli, dar cu fețele strălucind de bucurie.

— Măi băieți, unde e administrația imobilului ? — întrebă Sașa.

— Acolo, — spuse unul din băieți, arătînd ușa din celălalt capăt al coridorului.

— Dar de unde aţi răsărit aşa de frumoşi? — făcu Saşa curios.

— Din boxe! — răspunse binevoitor unul din băieţi.

— Am făcut o expediţie acolo, cu felinare, frînghii, provizii de alimente, — adăugă celălalt.

— Ce fel de boxe sînt astea?

— Oho! Un labirint subteran în toată regula! Una din galerii te scoate la aproape doi kilometri de aici. De o parte şi de alta sînt boxe, gropi de cărbune şi mai ştiu eu ce. E chiar destul de primejdios pentru cei care nu se pricep.

— Ei bine, dar după părerea mea, voi vă pricepeţi.

— Cum să nu, toată vara am cercetat, am făcut chiar şi un plan! — declară plin de importanţă unul din băieţi. — Într-o zi el, Volodka, a căzut într-o groapă şi l-am scos cu frînghia.

— Dar pe tine cum te cheamă?

— Pe mine? Şurik! Sîntem vecini, stăm la apartamentul douăzeci şi şapte.

— Vai de voi ce-o să păţiţi de la măicuţele voastre, tovarăşi exploratori! spuse Saşa, clătinînd din cap. — În regulă, eu vă doresc succes!

Administraţia imobilului se afla într-o încăpere nu prea mare. O fată palidă, cu faţa mică, îmbrăcată într-o rochie de culoare închisă, stătea la o masă şi socotea la repezeală nişte chitanţe. Pe un divan jerpelit şedeau fumînd doi bărbaţi îmbrăcaţi în pufoaice. Mai erau acolo trei mese la care nu stătea nimeni.

— Bună ziua! — salută Saşa, şi apropiindu-se de fată o întrebă: — Dumneata eşti secretara?

— Da. Ce doriţi?

— Sînt de la asigurările sociale, — răspunse pe un ton indiferent Saşa şi-i prezentă legitimaţia. — Vreau să fac o verificare a unora dintre cei

aflați în grija noastră. V-aș ruga să-mi dați cartea de imobil.

Fata se uită la legitimație, apoi făcu semn cu capul spre scaunul de-alături pe care se aflau niște registre mari, învelite în hîrtii albastre și cu etichete albe.

— Poftim! Pentru care imobil anume?

— Putem începe chiar cu acesta. — Saşa arătă cu degetul spre tavan.

El se așeză la una din mesele libere și scoțînd din buzunar un caiet mototolit, deschise la prima pagină a cărții de imobil.

Își notă cu grijă numele pensionarilor pînă ajunse în sfîrșit la apartamentul care îl interesa. „Aha! Și aici sînt pensionari. Foarte interesant! În apartament nu locuiesc decît patru persoane. Valevskaia, Polina Grigorievna, anul nașterii 1887, pensionară, locuiește aici din anul 1925. În spațiul ei locativ e trecută provizoriu Svetlova Ekaterina Vasilievna, anul nașterii 1932, studentă, învață la Institutul de aviație din Moscova. Așa. Iată-l și pe el... Kupțevici Iakov Fiodorovici, anul nașterii 1914. Uite că și el e pensionar, nu lucrează nicăieri, locuiește în acest apartament din anul 1949. În sfîrșit, soția lui, Sîceva Antonina Pavlovna, anul nașterii 1912, coafeză. Aceștia sînt toți locatarii apartamentului."

Între timp la urechea lui Saşa ajunseră vorbele celor doi de pe divan, care discutau cu voce scăzută. Unul dintre ei povestea:

— ...Și-atunci i-am zis: „Trebuie luată lada, pentru că nu se poate ajunge la racordul electric". El s-a încăpățînat însă și nici că să-l mai scoți dintr-ale lui. Camera e mare — douăzeci și cinci de metri și, auzi, nu poate să mute lada! Ciudat, zău așa!

— E un om de nimic! — răspunse alene celălalt. — Numai gălăgie ştie să facă, încearcă să obţină tot, dînd cu gura. Într-un cuvînt, un obraznic. Îşi zgîieşte pe sub ochelari ochii cît cepele şi dacă nu-i este ceva pe plac, urlă, ţipă, se dă la om.

Lobanov avea memorie bună şi această conversaţie, în aparenţă cu totul neînsemnată, îi rămase întipărită în minte.

Saşa termină de scris, înapoie cartea de imobil şi ieşi.

Apartamentul în care locuia Kupţevici se afla la parter. Îi deschise uşa o bătrînă înaltă şi plină. Faţa cu trăsături regulate, acum cam buhăită, sprîncenele negre şi ochii mari, expresivi vădeau frumuseţea ei de altădată. Pe umeri avea un şal pufos, vechi, cu un model frumos.

— Dumneavoastră sînteţi Polina Grigorievna? — întrebă Saşa.

— Chiar eu, — răspunse bătrîna, cu o voce neaşteptat de joasă. — Cine v-a trimis la mine?

— Sînt de la asigurările sociale, Polina Grigorievna. Vreau să stau de vorbă cu dumneavoastră: cum o duceţi, de ce mai aveţi nevoie?

— Sînt foarte mişcată! — se bucură femeia. — Poftim, intră, intră în camera mea! Fii binevenit la noi.

Valevskaia ocupa două camere mici, pline de mobilă veche, greoaie. Pe pereţi atîrnau şaluri de diverse culori, fotografii şi mici tablouri în ulei. Pe masa acoperită cu muşama se vedeau resturile unui dejun.

Polina Grigorievna îl pofti pe Saşa într-un fotoliu adînc şi incomod, apoi, aruncînd o privire spre masă, spuse parcă scuzîndu-se:

— Am dejunat astăzi tîrziu cu Katiuşa. E chiriaşa mea. Părinţii şi fratele ei sînt la Irkuţk, iar ea învaţă aici. Astăzi n-are cursuri, aşa că s-a dus să asculte un concert la matineu. Şi eu m-am tot

foit și n-am făcut nici o treabă. Am visat că parcă eram murdară pe gît, așa că m-am spălat de trei ori.

Își netezi cutele fustei largi și continuă, cu un vădit chef de vorbă :

— Nici nu mă simt prea bine. Am răcit ! Trebuie să fie o gripă.

— Cum dormiți ? În apartamentul dumneavoastră e liniște ? — întrebă grijuliu Sașa.

— Nici eu, nici Katiușa nu facem gălăgie. Îndată ce ne culcăm în pătucurile noastre am și adormit. Asta numai în cazul cînd nu se ciondănește boierul cu nevastă-sa, că atunci se pornește un tămbălău cu țipete și înjurături, de mai mare rușinea !

— Cine e boierul ăsta ? — întrebă Sașa, cu toate că bănuia despre cine era vorba.

— Vecinul nostru, — spuse Polina Grigorievna cu un of. — Îi zic boieru' pentru că e un trîntor. Se trezește din somn abia pe la douăsprezece, își ia dejunul, se mai învîrte puțin fluierînd, ascultă radio și se culcă iar, dacă nu-i vine cineva în vizită. Cînd te uiți la el, îl vezi gras ca un bivol. Vara își cultivă la vilă narcise și bujori. Pentru ce o fi primind pensie ? !

— Și are des musafiri ? — întrebă Sașa zîmbind.

— N-aș putea spune. În ultimele zile n-a mai dat pe aici nici unul. Mai-nainte veneau, dormeau peste noapte, făceau baie, de nu mai pridideai să cureți după ei.

— Și cu dumneavoastră cum se poartă, nu vă supără ?

— La început, cînd a venit, cred că în fiecare zi ne făcea scandal. La bucătărie, pe sală, în baie, el era cu ordinea. În ultimul timp însă parcă s-a mai domolit, nu prea vrea să mai dea ochi cu lumea, dacă nu-i neapărată nevoie.

— Dar de unde a venit ?

— A făcut cunoștință cu Antonina în nouă sute patruzeci și nouă, la Soci sau la Gagra, nu mai știu. Ei, și în două săptămîni a îmbrobodit-o. Ea, de! Femeie în vîrstă, nu mai avea de ales. Cum o fi, numai bărbat să fie! Se zice că după aceea, — Polina Grigorievna zîmbi șiret, — ei au scris nu știu în ce petiție că s-au întîlnit pe front, că i-ar fi fost, mă rog, tovarășă de luptă. Care va să zică, au vrut s-arunce praf în ochii lumii.

— Ea cum se poartă?

— E o femeie proastă și lacomă, tare lacomă! N-a mai vrut să știe de maică-sa, de mama ei bună. Cu noi tot se-nghesuie să lege prietenie, își vîră nasul în fiecare oală, în orice colțișor, pe urmă se duce și-i dă raportul bărbățelului. Ce vecini ne-a mai trimis și nouă ăl de sus!

Se vedea, cît de colo, că Polina Grigorievna era bucuroasă de musafirul ei și de posibilitatea ce i se oferea de a flecări cu el. Îi povesti pe-ndelete despre beteșugurile ei, despre visurile ce le avea; vorbea cu dragoste despre Katiușa, chiriașa ei, și cu foarte puțină simpatie despre vecini. Din spusele ei, Sașa reținu faptul că „musafirii" dispăruseră. Lucrul acesta nu-i prea plăcu.

Cum stătea cu bătrîna de vorbă, Sașa auzi deodată pe cineva căscînd sonor, prelung, în camera de-alături, apoi o ușă care se închise și pași grei răsunînd pe sală.

— S-a sculat boierul, — spuse Polina Grigorievna încruntîndu-se. — Acum o să-nceapă să fluiere.

Sașa mai stătu vreo douăzeci de minute, apoi se ridică.

— Mă duc și pe la boierul dumneavoastră, să-l întreb de sănătate.

El ieși pe sală și bătu la ușa vecină, de unde se auzea zgomotul ce-l scotea un aparat de radio, la care cineva schimba posturile.

— Cine-i acolo? — se auzi din spatele uşii o voce groasă, cam grosolană.

— Sînt de la asigurările sociale, — îi răspunse Saşa.

Kupţevici nu deschise imediat uşa. Pesemne stătea la gînduri, dacă să-l lase sau nu înăuntru pe musafirul neaşteptat. În sfîrşit, în faţa lui Saşa apăru un bărbat înalt şi gras, care arăta încă tînăr; era îmbrăcat în maiou şi pantaloni de pijama, din care se revărsa o burtă mare, fleşcăită. Capul rotund îi era acoperit de tuleie roşcate. Pe sub lentilele ochelarilor, ochii albaştri, iscoditori îl cercetau pe vizitator cu un aer sumbru.

Aflînd motivul vizitei inspectorului de la asigurările sociale, Kupţevici se schimbă imediat la faţă, izbucni într-un rîs zgomotos, şi-l bătu amical pe Saşa peste umăr:

— Eu, frăţioare, dracu' ştie de ce, am crezut că eşti unul din ăia, venit să mă piseze! Intră! Acuşi încropim o gustăricâ şi tot ce mai trebuie. Tu doar eşti flăcău de-ai noştri, văd eu, te pomeneşti că ai fost şi pe front, nu?

— Cum să nu, de-ai noştri! — făcu Saşa bucuros şi păşi în cameră.

Îl izbi în faţă un aer greu, închis.

Camera mare, în semiîntuneric, era ticsită de lucruri. Lîngă răcitor se afla o ladă greoaie, voluminoasă, mai încolo un şifonier înalt cu oglindă, iar lîngă el se vedea ecranul mat, de culoare verzuie, al aparatului de televiziune. Pe scrin stătea un aparat mare de radio a cărui scală aurie era luminată. La mijlocul tavanului, deasupra mesei rotunde, atîrna o lustră de valoare. Direct pe faţa de masă era aşezat un ceainic, iar în jur, de-a valma, o cutie de conserve deschisă, un pachet de ceai început, un corn cu stafide rupt în două. Chiar lîngă uşă, Saşa văzu patul larg, desfăcut, cu cearşafuri mototolite şi murdare.

Smorcăind, Kupţevici deschise răcitorul şi scoase o sticlă în care mai era puţină vodcă, apoi trase de sub pat un patefon nou-nouţ.

Saşa refuză vodca şi Kupţevici, dînd drumul la patefon, începu să bea de unul singur.

Saşa îl întrebă cum o duce — despre sănătate, despre felul cum îşi petrece timpul. Kupţevici răspundea surescitat, cînd rîzînd, cînd cu ciudă. Din cele spuse de el reieşea că era un om simplu şi cumsecade, foarte suferind, un om fără prieteni şi căruia îi plăcea natura. Saşa îşi dădu seama că deşi Kupţevici se eschiva de la anumite întrebări, ocolind şi ascunzînd vădit unele lucruri, la mînie era în stare să te înjure şi chiar să trăncănească mai multe decît ar fi vrut. Se hotărî să-şi verifice această impresie, cu atît mai mult cu cît prietenia aceasta nu intra în planurile lui.

— Mă uit la tine şi mă gîndesc, — reluă Saşa, oftînd. — Nu eşti chiar aşa de bolnav, ar trebui să munceşti.

— Ia te rog, ştii!... — se aprinse Kupţevici. — N-ai să mă judeci tu! Am hîrtie în regulă.

— Ce hîrtie? Cercetează-ţi conştiinţa. De ce să trăieşti ca un parazit pe spinarea nevestei?

Drept răspuns, Kupţevici îl fulgeră cu privirea, lovind puternic în masă cu pumnul păros. Printre înjurături, mîncînd cuvintele, începu să strige că nici gînd n-avea să muncească, nu vroia şi nimeni nu putea să-l silească, nici chiar nevastă-sa.

— Mult mai trudeşte! — exclamă el batjocoritor. — Ea stă pe capul meu! Auzi, 600 de ruble pe lună! Ce zici de asta?... Mare brînză!

Faţa i se acoperi de sudoare, nările i se albiră:

— Trebuie să ştii să cîştigi banul! Vrei să mă înveţi tu pe mine cum să trăiesc?... Păi eu...

Kupţevici tăcu brusc, uitîndu-se cu fereală la Lobanov. Pe faţa acestuia însă era întipărită o ex-

presie de mirare naivă și Kupțevici adăugă vorbind repede :

— A fost o vreme cînd am pus ceva părăluțe deoparte. La demobilizare am mai luat ceva. Iar acum, vezi bine, îmi merit odihna. Mi-am cîștigat-o pe front, cu sîngele vărsat. Puterea sovietică s-a îngrijit de noi. Of, mă-njunghie rănile, tare mă-njunghie...

Sașa își dădu seama că omul se speriase singur de această ieșire mînioasă și că nu va mai spune nimic, va căuta doar să se justifice.

— Ei, bată-te norocul, — făcu Sașa binevoitor, sculîndu-se de la locul său. — Trăiește, omule, cum te taie capul.

Kupțevici încercă să-l mai rețină, dar Sașa pretextă că nu și-a terminat vizitele, așa că se despărțiră.

Mergînd spre serviciu, Sașa își recapitula în minte toate amănuntele acestei vizite dificile. La un moment dat se opri locului. Încerca să și-l imagineze pe Kupțevici cuprins de furie și pe neașteptate aceasta îi aminti de cineva. Sașa stătu gînditor vreun minut, apoi o porni mai departe, căznindu-se să găsească un amănunt care îi tot scăpa, amănunt care firește era în legătură cu întîlnirile și discuțiile din ziua aceea. „Ei bine, s-o luăm de la început", — hotărî el. Sosise acolo, îi întîlnise pe băieții murdari de pămînt, aflase de niște boxe, apoi intrase în biroul administrației, luase cartea de imobil, cu fața de acolo aproape că nu vorbise, își făcuse însemnările. La administrația imobilului ședeau doi oameni pe divan... Stai, stai ! Sigur că da ! Ei vorbeau fără îndoială de Kupțevici. Nici că se putea altfel. Sașa își aminti cuvintele celor doi : „...Un om de nimic... Își zgîiește pe sub ochelari ochii cît cepele... Dacă nu-i este ceva pe plac, urlă, țipă, se dă la om." Sigur că da, de Kupțevici era vorba ! Dar cu ce ocazie vorbeau de el ? Aha, da ! Nu

vroise să mute nu știu ce ladă ! Pesemne lada aceea acoperită cu covor. Într-adevăr, lada împiedica drumul la racordul electric. Saşa zîmbi : totuşi, ce amănunt i-a rămas în minte ! De ce oare n-o fi vrut Kupţevici să mute lada de-acolo ? Ciudat !...

Tot reflectînd aşa, ajunse la serviciu. Înainte de a intra însă, conform obiceiului, Saşa trase cu ochiul în spate şi deodată observă la capătul ulicioarei pe care venise, un om înalt şi gras, îmbrăcat într-un palton gri.

Simţi instinctiv că ceva nu era în regulă. De aceea trecu prin faţa clădirii fără să grăbească pasul, pînă ajunse în strada mare. Cînd fu să cotească după colţ, observă că omul în palton gri continua să-l urmărească, mergînd agale, ca şi cum s-ar fi plimbat. Saşa nu izbuti să-i reţină figura, dar bănuielile lui se întăriră.

„Trebuie să-l văd mai deaproape" — hotărî el, şi dînd colţul, intră fără grabă în gangul unei case. Socotea că necunoscutul va trece pe lîngă el. Aşteptă însă vreun sfert de oră zadarnic, pentru că necunoscutul nu se mai ivi. Atunci Saşa străbătu gangul şi ieşi printr-o uşă mică în curte ; după ce o traversă trecu printr-o altă casă — cunoştea bine topografia cartierului — astfel că dădu într-o ulicioară vecină. O nouă curte de trecere îl scoase la direcţia miliţiei, venind acum din cu totul altă parte. De astă dată intră în clădire fără teamă, înciudat totuşi pe el însuşi că nu descoperise cine era omul în palton gri.

Spre seară, Zotov studia cu atenţie raportul lui Lobanov. Subliniase cu creion roşu cîteva cuvinte : „boxe", „musafirii au dispărut", „lada", „cu palton gri" şi, în sfîrşit, „Katia Svetlova".

La început supravegherea locuinţei lui Kupţevici nu dădu nici un rezultat : nu veni nimeni

acolo ; cît despre locatar, el ieşi de vreo două ori doar ca să meargă după cumpărături. În mod cu totul neaşteptat însă, a doua zi de supraveghere, la fereastra camerei lui fu zărită o clipă figura unui necunoscut. Faptul era cît se poate de ciudat, dat fiind că nu intrase nimeni la el. Această nouă ştire îl puse pe Zotov în stare de alarmă.

Chiar în aceeaşi seară avu loc o consfătuire de lungă durată cu Sandler, la care nu participă decît Garanin.

În urma acestei consfătuiri lui Kostea i se trasă misiunea următoare : să strîngă cele mai amănunţite date despre Katia Svetlova.

În acelaşi timp, Serghei primi dispoziţia să nu mai apară pe la serviciu şi să iasă din casă cît mai rar. Se părea că era pregătit pentru o operaţiune complicată. În orice caz, neliniştea care puse stăpînire pe Serghei nu-l mai părăsi în toate zilele următoare.

În cea de a doua zi de trîndăvie silită, veni la el Lena.

De la cearta lor trecuseră şase luni, dar ele îi părură Lenei cît anii de lungi.

Ce era mai ciudat, că odată cu dispariţia lui Serghei încetase şi Arnold să mai existe pentru ea. Lena începuse dintr-o dată să-i cîntărească toate cuvintele şi gesturile cu o măsură nouă : „Serioja n-ar fi spus aşa", „El n-ar fi procedat aşa, pentru nimic în lume". Toate acestea o îndepărtau tot mai mult de Arnold. El simţea ceva, se pierdea în presupuneri, se enerva, neînţelegînd ce se petrece cu Lena. Ea însă îl privea tot mai iscoditor, comparîndu-l mereu cu Serghei.

Lucrurile continuară aşa pînă în acea memorabilă zi de la sfîrşitul lui iunie, cînd, după ultimul examen, Arnold o invită seara la el.

— O să se adune cei mai buni prieteni ai mei ; ei au îngăduit să fii şi tu invitată, — adăugă el insinuant, vrînd să-i deştepte curiozitatea.

— Cum, tu inviţi la tine acasă numai cu aprobarea lor ? — se miră Lena.

— Avem legile noastre pe care nu le călcăm, — răspunse Arnold cu înţeles. — Străinii ne deranjează. Atunci, vii ?

Lena ar fi vrut să-l refuze, dar curiozitatea învinse în ea.

— Bine, am să vin.

•

Camera lui Arnold era cufundată în semiîntuneric, pe masă se vedeau cîteva sticle de vin. Spre mirarea ei, Lena găsi aici cîţiva băieţi şi fete din anul lor. Nici nu i-ar fi trecut prin cap că ei făceau parte din acest cerc „ales". Lena nu-i mai văzuse niciodată îmbrăcaţi atît de ţipător şi deplasat : cravatele pestriţe, sacourile lungi şi foarte largi, de un albastru deschis sau galben aprins, pantalonii strîmţi ai băieţilor, rochiile lipsite de gust, decoltate şi la fel de pestriţe ale fetelor. Toţi cei de faţă aveau în piept cîte o insignă, reprezentînd un gîndac cu o cruce albă pe el. Băieţii o purtau ca ac de cravată, fetele în chip de broşă. La întrebarea pusă de Lena, Arnold îi răspunse cu un aer important :

— Este insigna noastră.

După aceasta, grăsunul Leonid Kamov se ridică de pe scaun şi începu să recite nişte versuri isterice, fără înţeles : „Sînt zeul lumii misterioase... Aş vrea ceva ce nu există-n univers... Îngerul cel negru zboară gînditor..." Era vorba aici de „flautele iubirii", de „chemarea fatidică a profetului", de „ruga viorii plictisite" şi multe alte aiureli de acest gen. Kamov însă recita versurile complet transportat, ducîndu-şi languros mîinile la piept.

Lena privea, asculta şi nu înţelegea nimic.

După Kamov, se produse un alt coleg din anul ei — Rasteagaev. El începu să povestească conținutul unei cărți pe care o citise. Era ascultat cu teamă și respect. Cu glasul coborît, sinistru, Rasteagaev spunea că autorul cărții proclamă munca o rușine, un apanaj al sclavilor, că lupta pentru putere este esența a tot ce-i viu...

— Ce tot spune el? — întrebă Lena în șoaptă.

Punîndu-i familiar mîna pe umăr, Arnold o lămuri cu aerul omului mulțumit de sine: — Totu-i în regulă, fetițo.

Uluită, ea aproape că nu-i observă gestul. „Totu-i în regulă? Dar cine sînt ăștia, la urma urmei?" Lena își dădu seama că o cuprinde teama și că se înăbușă de scîrbă. De ce venise? Cum să procedeze acum? Va pleca imediat! Va pleca? Și atîta tot? Dar ce-ar mai putea să facă? Ce-ar fi făcut acum Serioja?

Lena se ridică grăbită de la locul ei, se apropie în fugă de ușă și cu o mișcare bruscă întoarse comutatorul. La lumina puternică a becurilor aprinse, oamenii aceștia îi apărură caraghioși, jalnici și respingători.

— E o mîrșăvie cu ce vă ocupați voi aici! Pricepeți? O mîrșăvie! — exclamă ea mînioasă ieșind fuga în vestibul.

Își puse pălăria cu mîinile tremurînde, își luă paltonul din cuier și-i strigă lui Arnold care apăruse în urma ei: „Să nu îndrăznești să mă conduci!" — apoi fugi în jos pe scară.

A doua zi Lena se prezentă la comitetul de comsomol. Secretarul comitetului o ascultă cu atenție, după care ridică receptorul cu o smucitură, formă un număr, schimbă cîteva cuvinte cu cineva și o conduse pe Lena la comitetul de partid.

Peste două zile avu loc o ședință închisă de comsomol. După dezbateri furtunoase, la care Lena luă prima cuvîntul, se adoptă în unanimitate

hotărîrea de a exclude din comsomol pe Arnold, Kamov, Rasteagaev și toată compania.

După ședință, Arnold se apropie de Lena cu o politețe rece și, privind-o drept în ochi, îi strecură încet printre dinți :

— O să ne răzbunăm.

Lena îi înfruntă privirea dușmănoasă și răspunse calm :

— Ești un prost !

Arnold se făcu stacojiu la față :

— O să te convingi și o să-ți pară rău.

Ea rîse disprețuitor.

Începînd din acea zi, Lena căpătă încredere în forțele ei : prin urmare, era un om de curaj. Tot din acea zi își recăpătă încrederea în colectiv și se simți atrasă de viața lui — ca în anii de școală.

În toamnă, după începerea cursurilor la institut, comitetul orășenesc de comsomol îi dăduse Lenei însărcinarea de a conduce un cerc artistic la una din școlile Capitalei. Ea acceptase cu plăcere. Pe Arnold îl întîlnea extrem de rar și uitase complet de amenințarea lui prostească. Acum gîndurile i se îndreptau tot mai des spre Serghei și, de fiecare dată, pe fața ei ușor îmbujorată apărea un surîs visător, plin de melancolie. Și acum întîlnirea aceasta de la școală...

Două zile mai tîrziu, Serghei îi telefonase, iar astăzi ea însăși venise la el.

Serghei stătea lîngă geam cu privirea ațintită în depărtare, undeva la capătul străzii acoperite de zăpadă, pe care oameni și vehicule mișunau într-un neîntrerupt du-te-vino. Era stăpînit de neliniștea ce ți-o da așteptarea unor noi evenimente pline de necunoscut. Inactivitatea chinuitoare din ultimele zile nu numai că nu-l calma, dar îi încorda și mai mult nervii, strecurînd în el emoție și incertitudine. Iată-l acum cu Lena, stînd mohorît, închis în el, și cît așteptase această în-

tîlnire! Afară de asta, îl mai apăsa și gîndul că nici măcar nu putea, nu avea dreptul să-i împărtășească Lenei tulburarea de care era stăpînit. Va înțelege ea oare starea lui sufletească?

Convorbirea lor decurgea rezervat din ambele părți. Se întîlneau după încercări mari și grele, amîndoi schimbați, și acum parcă se cunoșteau din nou pentru prima oară.

Lena se apropie pe neașteptate de Serghei.

— Te neliniștește ceva, — rosti ea încet.

— Nu-i vorba de neliniște, Lenok, dar... — Serghei se opri la jumătatea frazei.

Ea îi atinse ușor mîna.

— Uite, eu sînt încredințată că totul va ieși bine, că vei duce la bun sfîrșit orice misiune, așa cum trebuie.

Spuse acestea cu atîta convingere, încît Serghei zîmbi fără să vrea și o privi cercetător. Privirile lor se întîlniră și deodată el își dădu seama că Lena avea dreptate, că într-adevăr el își va îndeplini misiunea cum trebuia.

Nu mai vorbiră nimic despre asta și, din încordarea de mai-nainte, nu rămase nici urmă.

A doua zi de dimineață Serghei dispăru deodată de-acasă.

Katia Svetlova era o fată plină de viață; potrivită de statură, cu părul blond închis împletit în cozi, avea ochi căprui, cu o privire șireată și vioaie. Ea era sufletul întregii grupe de comsomol. Se purta cu toți la fel, era totdeauna veselă, energică, bună camaradă; totuși prietenele ei se sfiau uneori să-i împărtășească necazurile și bucuriile lor sentimentale: „Katia n-o să-nțeleagă, o să rîdă de noi"...

Așa a dus-o Katia plină de veselie, pînă în acea zi, cînd...

Dealtfel totul începuse ceva mai înainte. Iar acea zi trecuse și ea în aparență aproape la fel ca celelalte.

Era seară și Katia se grăbea spre casă. „Astăzi începe, — se gîndea ea, aplecîndu-se spre geamul înghețat al troleibusului. — Astăzi urmează să sosească scrisoarea. Și trebuie să fiu calmă."

Cu inima bătîndu-i puternic, Katia deschise ușa apartamentului și intră în hol. Din bucătărie răzbăteau voci. „Antonina e acasă, — își zise Katia. — Asta-i bine." Ea își scoase repede paltonul nins și căciula cu clape, plină de zăpadă.

— Pesemne că a venit Katenka, — se auzi din bucătărie vocea Polinei Grigorievna. — Îi fac îndată bucuria!

În locul bătrînei apăru însă în coridor o femeie scundă și îndesată, cu o mutră vulgară, îmbrăcată într-un capot de culoare închisă și cu un șorț murdar. Zărind-o pe Katia, buzele groase i se întinseră într-un zîmbet mieros.

— Ai o scrisorică de la frățiorul dumitale. Din Irkuțk.

— Da? Și unde e? — întrebă grăbită Katia.

— Polina Grigorievna a dumitale n-o lasă din mînă de azi dimineață. Parcă i-ar fi frică să nu i-o fure careva.

— O citim imediat, — spuse Katia.

Polina Grigorievna îi înmînă cu un aer solemn plicul. Katia îl rupse și începu să citească scrisoarea cu glas tare. La sfîrșit fratele ei îi comunica: „Am primit concediul, pe neașteptate, la mijlocul iernii. Vreau să mi-l petrec în Capitală, să te văd. Cred că stimata Polina Grigorievna nu va refuza să mă găzduiască vreo două săptămîni..."

Aici Polina Grigorievna exclamă supărată:

— Nu-i e rușine! Mai și întreabă!

Antonina asculta lacomă, cu mîinile mari și roșii ascunse sub șorț.

Pregătirile pentru primirea musafirului începură cu o curățenie generală.

A doua zi sosi și o telegramă.

Ea căzu întîi în mîinile lui Kupțevici, care, ferindu-se să nu-l vadă cineva, o luă la el în cameră. Dezlipind cu grijă o margine, Kupțevici citi: „Kolea a plecat astăzi, trenul opt, vagonul patru, sărut tata". Telegrama era autentică și Kupțevici, care de cîtva timp trăia cu atenția încordată văzînd în toate o primejdie, se liniști complet.

Cu toată impertinența care-l caracteriza, și în ciuda fizicului său robust, Kupțevici era fricos din fire — și această trăsătură se reflectase în toată activitatea lui — o activitate ticăloasă, deoarece era un individ rapace și o adevărată canalie.

Se născuse într-o familie modestă de funcționari, cu puțin înainte de primul război mondial. Ai lui trecură cu bine prin toate furtunile și urgiile războiului, ale revoluției și războiului civil, iar în anii NEP-ului, Kupțevici-tatăl deveni slujbașul devotat al uneia din numeroasele firme particulare, pe atunci foarte bogate. Numele patronului acestei firme se bucura în familia Kupțevici de cel mai mare respect, stîrnind totodată o arzătoare și neputincioasă invidie. Curînd firma dădu faliment. După acest trist eveniment, Kupțevici-tatăl, învingîndu-și aversiunea, se angajă la o instituție sovietică. După cîțiva ani, băiatul, acum adolescent, visînd și el la bogăție, se decise să urmeze cariera contabilă: trăgea instinctiv spre bani. Kupțevici-junior urmă cursurile necesare și în scurt timp intră în serviciu; cu același instinct primitiv al omului avid de bani, își alese locul cel mai potrivit pentru tot felul de matrapazlîcuri — o mare întreprindere comercială din Capitală.

Nu trecură decît șase luni și fu remarcat de contabilul-șef — un om impozant, cu părul cărunt și maniere de lord englez, în fața căruia pînă și

tînărul Kupţevici, cît era de înalt şi predispus la îngrăşare, părea mărunt. Kupţevici executa prompt şi destul de încîntat toate ordinele patronului său, şi mai mult decît atît, — o făcea pe propriul său risc. Ca urmare apărură şi banii. Începu să trăiască pe picior mare, să se îmbrace elegant, să frecventeze restaurantele. Acasă toţi îl admirau, în familia lor banii fiind criteriul de apreciere a tuturor calităţilor omeneşti. Dar pe neaşteptate căzu trăznetul şi Kupţevici se pomeni pe banca acuzaţilor.

Cei cîţiva ani petrecuţi într-un lagăr de muncă, pentru reeducare, nu-i folosiră la nimic. Kupţevici ajunse numai la concluzia că era prostesc şi primejdios să mai acţioneze ca pînă atunci. După ce învăţă pe de rost Codul Penal, îşi alese o sferă de activitate mai puţin primejdioasă, deşi la fel de bănoasă, aceea inserată în lege sub un singur cuvînt: „complice". În lagăr Kupţevici îşi făcu relaţii „utile" şi curînd după ce fu pus în libertate, se înfăţişă lui Moşu'.

Prin nu se ştie ce maşinaţiuni suspecte, Kupţevici reuşi să scape de cazierul încărcat pe care-l avea. Curînd începu războiul şi Kupţevici fu chemat sub arme. Avînd vederea slabă şi ţinîndu-se seama de specialitatea lui, fu repartizat la administraţie. Nimerind în Romînia, după unităţile Armatei Sovietice în ofensivă, Kupţevici nu se putu stăpîni şi intră într-un scurt contact „de afaceri" cu speculanţii romîni.

La sfîrşitul războiului fu demobilizat şi se însură, instalîndu-se în locuinţa Antoninei cu drepturi de soţ legitim. Poza în fost combatant; îşi făcuse rost de certificate care atestau că fusese rănit, că suferea de cord şi de ochi şi după ce dădu cu gura pe la diferite autorităţi, obţinu pensie.

După puţin timp, Kupţevici restabili vechile legături cu Moşu'. Se luase hotărîrea, folosindu-se anumite particularităţi ale locuinţei sale, de a or-

ganiza aici un punct de întîlnire. Totul decurgea normal, veneau și plecau diferiți oameni, aduceau geamantane și trăgeau peste noapte.

Dar de curînd, numai cu cîteva zile în urmă, apăruse un om din partea lui Moșu'.

— E ordin să trecem pe linie moartă, — spuse el cu un glas răgușit. — Miroase a benzină.

— Asta ce mai e? — întrebă Kupțevici cuprins de frică.

Trimisul se uită înapoi spre ușă și coborînd glasul, șopti agitat:

— Ne împresoară sticleții! Din toate părțile! Slavka a picat, Sofron la fel, acum a mai dispărut, naiba știe unde și țîncul ăla.

— Care țînc?

— Ăla care venea la tine. Moșu' a stat de vorbă cu el aici.

— Și pe urmă diavolul ăsta de la asigurările sociale, — adăugă Kupțevici cu vocea stinsă.

— Aia e, vezi, aia e! Lui Moșu' nu i-a plăcut deloc treaba asta.

— Bine, dar cu el încă nu ne-am lămurit, — bombăni Kupțevici.

— Nu mai da cu gura! Moșu' vede tot, chiar în fundul pămîntului să fie îngropat. Pe el nu-l duce nimeni. Ai înțeles acum? Semnul să-l mai lași totuși, pentru orice eventualitate.

Din acea zi, neliniștea puse stăpînire pe sufletul lui Kupțevici. Acum mai venea și frățiorul ăsta! Kupțevici urmărea cu privirea mohorîtă pe cele două vecine care forfoteau prin casă și se certa cu nevastă-sa mai des ca de obicei. Începu să și bea mai mult, dar, spre marele lui necaz, nu mai putea s-o facă decît de unul singur, întrucît acum nu-l mai vizita nimeni. Instinctiv era în așteptarea unor evenimente, gata, în funcție de împrejurări, fie să dea o luptă înverșunată, fie să recurgă la vreo manevră vicleană.

...Între timp Katia se gîndea înfrigurată la ora cînd va trebui să meargă la gară, să aştepte trenul din Siberia.

Aceste ultime două zile treceau chinuitor de greu. Polina Grigorievna umbla de colo-colo preocupată. Antonina se învîrtea serile prin bucătărie, luînd parte activă la toate pregătirile, iar Kupţevici, veşnic încruntat, ieşea rar din camera lui.

În sfîrşit veni şi ziua sosirii lui Nikolai. Katia şi Polina Grigorievna erau gata să plece la gară. Observînd privirea plină de curiozitate a Antoninei, Katia îi propuse pe neaşteptate să meargă cu ele. Aceasta bătu din palme bucuroasă şi fugi să se îmbrace. Polina Grigorievna se uită mirată la Katia.

Ajunseră la gară cu douăzeci de minute înainte să sosească trenul. Peronul acoperit de zăpadă era pustiu, cei care mai aşteptau se îngrămădiseră în sala de aşteptare.

În sfîrşit se anunţă prin difuzor apropierea trenului.

Prin zăpada învolburată de viscol apărură curînd luminile galbene ale locomotivei şi se auzi zgomotul roţilor pe şine : expresul de Siberia se apropia de peron.

Lumea se îndreptă spre vagoane. Începură să apară pasageri cu bagajele în mînă ; hamalii cu şorţuri albe se puseră în mişcare ; peste tot se auzeau exclamaţii de bucurie.

Pe scara vagonului patru se ivi un tînăr în şubă, cu gulerul ridicat, cu o căciulă mare pe cap şi pîslari în picioare ; avea cu el o valiză şi un coş rotund. Se uita în toate părţile şi cînd o văzu pe Katia, plin de bucurie, îi făcu semn cu coşul, apoi începu să coboare grăbit scara vagonului. Katia se îndreptă spre el. Sub privirile mişcate ale Polinei Grigorievna şi ale Antoninei, cei doi tineri se îmbrăţişară cu căldură ; apoi, cum se întîmplă tot-

deauna în atare împrejurări, începură să schimbe primele cuvinte fără prea multă legătură, rîzînd și plini de emoția revederii.

Katia îl prezentă pe noul sosit celor două femei care o însoțeau. El începu imediat să vorbească vesel, degajat, adresîndu-se cu căldură și respect Polinei Grigorievna și cît se poate de natural Antoninei, lucru care le fermecă pe amîndouă.

Se întoarseră cu o mașină de piață. Tînărul se uita cu nesaț la străzile și piețele Capitalei, copleșindu-le cu întrebări pe cele trei însoțitoare ale sale. Ajunși acasă, Antonina o luă înainte și deschise ușa apartamentului. Musafirul, zăbovind puțin cu bagajele, aruncă o privire fugară Katiei, apoi, oftînd, păși hotărît peste prag.

Din acest moment Serghei Korșunov trecu la îndeplinirea unei misiuni noi, neobișnuite și primejdioase...

În urmă cu o săptămînă, Katia Svetlova fusese chemată pe neașteptate la comitetul de comsomol. În biroul secretarului se afla un tînăr necunoscut, lat în umeri. Katia îl surprinse că o examina cu atenție.

— Iată ce este, Svetlova. Tovarășul acesta trebuie să stea de vorbă cu dumneata ! — i se adresă sever secretarul comitetului. — Eu plec, n-o să vă stingheresc.

După ieșirea lui, necunoscutul se ridică în picioare, încuie liniștit ușa și puse cheia pe masă.

Katia întrebă ironic :

— Ce înseamnă pregătirile acestea misterioase ?

— Vom avea o discuție serioasă.

— Ia te uită ! Și pentru asta-i necesar să încui ușa ?

— Este necesar.

— Interesant !

Tînărul se întoarse la locul său.

— Înainte de toate să facem cunoştinţă, tovarăşă Svetlova. Eu pe dumneata te cunosc, dar dumneata nu mă cunoşti încă pe mine. Poftim, citeşte!

Şi îi întinse un carnet cu scoarţe roşii...

Parcurgîndu-l cu privirea, Katia se uită uluită la interlocutorul ei.

— Miliţia judiciară?

— Absolut exact.

— Şi... şi numele dumneavoastră este Garanin?

— Şi asta este exact, — zîmbi Kostea.

În ochii Katiei apăru o licărire de veselie.

— Dumneavoastră vreţi să vă prind eu criminalii? Ştiţi, eu am altă specialitate.

— Nu, noi îi prindem singuri, — răspunse pe un ton rezervat Kostea. — Dar dumneata eşti datoare să ne dai o mînă de ajutor.

— Eu?!

— Da, dumneata.

— Şi cu ce pot să vă ajut?

— Ascultă-mă, Katia. Nu ţi s-a întîmplat niciodată să îndeplineşti o misiune de luptă? — întrebă Kostea foarte serios.

— Nu, — se fîstîci Katia. Dar de ce?

— Vrem să-ţi dăm o asemenea misiune. Nu mă întrerupe! — spuse Kostea şi ridică mîna, dîndu-şi seama că fata voise să spună ceva. — Mai întîi ascultă-mă. Iată despre ce-i vorba. Misiunea, ţi-o spun deschis, este grea. Noi însă ne-am sfătuit cu tovarăşii de aici, am chibzuit şi am ajuns la concluzia că dumneata o să faci faţă. Eşti, cum se spune, o fată de caracter. Este vorba de o misiune importantă şi e datoria dumitale de comsomolistă şi cetăţeană să o duci la îndeplinire.

— Bine. Treceţi la concret! — spuse Katia nerăbdătoare.

— O să afli imediat tot. Dar înainte de asta, sînt obligat să te previn, fie că vei avea sau nu curajul să îndeplineşti această misiune, că discuţia noastră

nu ai dreptul s-o divulgi nimănui, oricare ar fi situația. Îmi dai cuvîntul dumitale?

— Sigur că da! Pe cuvînt de onoare, pe cuvîntul meu de comsomolistă!

— Lucrul acesta e foarte important. Și acum, ascultă-mă. Ne ocupăm în prezent cu descoperirea unui grup mare și primejdios de răufăcători. Urmele ne-au dus la locuința voastră.

— Vai de mine?!

— Da. E vorba de vecinii voștri. Și aici ne-am cam împotmolit. Ca să ieșim din impas, trebuie să introducem un colaborator de-al nostru la voi în apartament. El trebuie să facă cunoștință cu acești oameni, fără să trezească nici o bănuială. Pînă acum e clar?

— Pînă acum, da. E clar.

Katia simți că o cam trec fiorii și scutură din umeri parcă luată de friguri.

Kostea surprinse neliniștea din privirea senină a acestei fete drăguțe, cu ochii căprui, și pentru o clipă simți o strîngere de inimă.

— Să nu-ți fie teamă, — spuse el blînd. — Nu-i nimic de spaimă. Nu ți se cere decît calm, și puțină, cum să spun... măiestrie actoricească.

— Nici gînd să-mi fie teamă! — ripostă mîndră Katia, rîzînd cam forțat. — De unde ați mai scos-o?

— Ei, atunci e bine! Spune-mi, nu-i așa că familia dumitale locuiește la Irkuțk? — întrebă deodată Kostea.

— Da, la Irkuțk.

— Și ai un frate mai mare, care lucrează ca tehnician la o uzină, și-l cheamă Nikolai?

— Da. De unde știți toate astea?

Kostea zîmbi binevoitor.

— Pur și simplu m-am pregătit pentru discuția aceasta. Așadar, Katia, planul este următorul...

Kostea vorbea liniștit, fără grabă, dar Katia simțea cum inima-i bate tot mai tare, cum nu-și mai

poate stăpîni fiorii. Prin cap îi treceau, ca un vîrtej, frînturi de gînduri. „De ce-i amestecată într-o asemenea afacere? Ce gîndește despre ea acest om? Cît e de calm și, probabil, foarte curajos! Dar ea? Nu, și ea e curajoasă. Și mai ales cînd trebuie! Ei, dacă acest lucru este atît de necesar, ea n-o să-l poată oare îndeplini?... Cum o privește el, de parcă ar înțelege tot! Îi place privirea lui, deschisă și cinstită. Îți inspiră încredere. Ce-ar fi dacă i-ar spune de-a dreptul că nu poate?... Nu poate? Nu, nu! Pentru nimic în lume! O să poată. E într-adevăr o misiune de luptă. Parcă în timpul războiului comsomoliștii nu îndeplineau misiuni și mai grele? De pildă, Liza Ceaikina, Zoia... Și el are multă încredere în ea, crede în ea. Uite — are o figură severă, dar ochii îi zîmbesc, ce frumos zîmbesc! Doamne, ce se întîmplă cu ea, ce legătură are toată afacerea cu ochii lui?!"

— Credeți că n-o să fac față, da? — întrebă ea deodată, cu un aer provocator. — Credeți că o să-mi fie frică?

— Nu, nu cred, — răspunse Kostea foarte simplu, pe un ton serios. — Eu te cunosc doar.

— Dar de unde mă cunoașteți?

— Nu-i așa că nu m-am înșelat? — Kostea zîmbi fără să vrea.

Deodată băgă de seamă că fata aceasta îi plăcea — pur și simplu îi plăcea, de aceea nu vroia să încheie discuția, nu vroia să se despartă de ea. Concluzia aceasta atît de neașteptată îl făcuse involuntar să se abată de la tonul limpede și concret. Se mînie pe el însuși. Nu i se mai întîmplase niciodată așa ceva.

— Să zicem că nu v-ați înșelat, — spuse rece Katia. — Asta încă nu înseamnă nimic. Și... și spuneți-mi, cum adică, o să trebuiască să-l și îmbrățișez?

— Neapărat ! — confirmă Kostea. — Mîine vei face cunoştinţă cu Serghei. E un băiat foarte bun. Dealtfel e prietenul meu.

Katia zîmbi.

— Nici asta nu spune mare lucru. Dar dacă trebuie, înseamnă că trebuie ! — oftă ea.

— Deci, vei îndeplini misiunea ce ţi-o încredinţăm, nu-i aşa, Katia ?

Întrebarea suna cu totul altfel decît se cuvenea şi Kostea se necăji din nou pe el însuşi.

— Da, tovarăşe Garanin. Va trebui s-o îndeplinesc, — răspunse Katia pe un ton rezervat.

Astfel discuţia luă sfîrşit şi Kostea îi strînse Katiei mîna, cu o părere de rău pe care nu şi-o prea explica.

În primele zile, Kupţevici evita cu grijă să-l întîlnească pe noul locatar. Cînd Antonina se întorcea de la lucru, cei doi soţi vorbeau în şoaptă, lăsînd deschis aparatul de radio. Din camera lor nu se mai auzeau strigătele şi certurile obişnuite. Prezenţa unui om străin în apartament îi stingherea pe amîndoi. Dacă însă Kupţevici căuta pe cît putea să rămînă nevăzut, Antonina, dimpotrivă, zăbovea mai mult ca de obicei în bucătărie, sau se foia pe sală, legînd discuţii cu Polina Grigorievna, cu Katia şi, dacă avea prilejul, şi cu Serghei.

Acesta din urmă se purta foarte firesc ; era vesel, comunicativ, pălăvrăgea bucuros cu Antonina, dar nu făcu nici o încercare de a-i cunoaşte soţul. Dacă discuţia avea loc pe sală, Kupţevici se apropia de uşă şi trăgea atent cu urechea.

Totuşi într-o dimineaţă, Kupţevici se ciocni pe sală nas în nas cu Serghei. Fără să scoată un cuvînt, el se dădu înapoi, făcîndu-i loc noului locatar. Acesta însă, mirat şi înveselit, se opri şi spuse glumeţ :

— Şi eu care credeam că am nimerit într-o mînăstire de călugăriţe. Va să zică, slavă domnului, se găsesc şi bărbaţi pe aici! Sîntem prin urmare vecini, nu?

— Da, vecini...

— Foarte bine. Să facem cunoştinţă. Nikolai Svetlov. Am venit să-mi văd surioara. Şi, de bună seamă, să văd şi Capitala...

Serghei îi întinse mîna şi Kupţevici i-o strînse fără tragere de inimă.

— Kupţevici Iakov, invalid de război şi pensionar.

— A, înseamnă că eşti liber. Splendid! Nu te-am prea văzut însă, de ce oare?

— Doctorul mi-a prescris să ies la aer, să mă plimb.

— Ei, dar sper că asta nu ţi-a interzis-o? — şi Serghei se pocni semnificativ peste gît, cu gestul obişnuit al băutorilor. — Poate că totuşi o să sărbătorim cunoştinţa noastră? Că drept să spun, m-am plictisit de moarte în societatea femeilor.

— A, desigur! — se învioră Kupţevici. — Asta face bine la orice boală. Şi apoi, oricum, trebuie, ca de bun venit.

— Atunci, poftim în vastele mele apartamente. — Serghei arătă cu un gest larg uşa camerei sale. — Soră-mea e la institut, iar stimata noastră bătrînică a plecat după tîrguieli. E timpul cel mai nimerit.

Kupţevici îşi zise că n-ar strica să-l cunoască pe noul sosit.

Cu vodca şi aperitivul „organizat" de Serghei, prietenia se legă repede. După o jumătate de ceas îşi spuneau pe nume şi se tutuiau. Serghei vorbea cu însufleţire despre Siberia, iar Kupţevici îşi amintea cu plăcere, dar fără a intra în amănunte, de viaţa dusă pe front.

A doua zi, Kupțevici se-nvîrtea de dimineață pe sală, așteptînd apariția lui Serghei ; se codea să-i bată la ușă fiindcă Polina Grigorievna era acasă. Serghei însă nu se grăbi să apară.

În sfîrșit, cînd cei doi proaspeți prieteni se întîlniră din nou, Kupțevici îl cuprinse pe Serghei după umeri și-l conduse la el. Pe masă apăru din nou vodca. Dar n-apucară să bea, că gazda sări de la locul său și apropiindu-se de fereastră fără vreun motiv cît de cît întemeiat, apucă glastra cea mare cu agave de la fereastră și o mută pe masă. Serghei se prefăcu a nu fi observat nimic. Apoi Kupțevici hotărî să pună de ceai și-l luă pe Serghei cu el în bucătărie : era limpede că nu vroia să-l lase singur în odaie. Serghei nu se împotrivi.

Se așezară pe urmă să joace cărți și Kupțevici cîștigă destul de repede. Serghei era mîhnit. Kupțevici jubila.

— Ohohoho !... — striga el victorios, lovindu-se cu palmele peste coapsele-i dolofane.

Seara, după cină, Polina Grigorievna spuse pe un ton nemulțumit :

— Kolenka, nu trebuie să legi prietenie cu omul ăsta. Nu e bine. Dăunăzi am visat cum țipa Heliotrop înainte de execuție ! Asta nu-i a bine.

— Ăsta cine mai e ? — se miră Serghei.

Katia rîse înveselită.

— Ei, ăla, cum îl cheamă... Din roman... — le explică destul de vag Polina Grigorievna. — Of, copiii mei, am început să uit toate alea !

Oricît se străduia Katia și Serghei să afle cine era acest misterios Heliotrop, nu izbutiră să ajungă la nici un rezultat.

— Și totuși nu-i a bine, — repetă cu îndărătnicie Polina Grigorievna. — N-are nici un rost să te înhăitezi cu ăsta !

Serghei făcu un gest îngăduitor cu mîna :

— E un băiat bun, numai că-i cam place să bea. Ei, dar pe unul din Siberia cam greu să-l întreci la băutură !

Drept răspuns Polina Grigorievna oftă, clălinînd din cap a dojană.

Amintindu-şi deodată că nu-i achitase partenerului său toţi banii pierduţi la joc, Serghei bătu la uşa lui Kupţevici. Convorbirea dintre ei, în prag, nu dură decît un minut, dar Serghei avu timp să observe că glastra cu agave se afla din nou la fereastră.

În seara aceea, Serghei fu mai gînditor ca de obicei şi se retrase devreme la culcare.

Cît despre Katia, se surprindea în fiecare zi aşteptînd să fie chemată la telefon. Se necăjea singură şi-şi gonea din cap acest gînd, căutînd să se convingă că de bunăseamă el n-o să-i telefoneze, că îi spusese tot ce a avut de spus, că puseseră toate lucrurile la punct, că în sfîrşit nu se vor mai vedea, şi trebuia să-şi scoată aceste idei din cap. Dar în fiecare dimineaţă, încă înainte de a deschide ochii, ea îşi imagina cum va suna telefonul pe sală, cum va sări din pat, punîndu-şi în grabă halatul, ca să fugă pe uşă, cum avea să audă în receptor vocea cunoscută. Inconştient, Katia îşi punea de cu seară halatul cît mai la îndemînă, ca să-l găsească mai iute dimineaţa. Îşi dădea seama cu mirare şi teamă că se simţea atrasă de tînărul acela înalt, în aparenţă stîngaci, dar atît de simpatic...

A doua zi, cei doi jucară cărţi şi băură din nou, iar Kupţevici, ca şi data trecută, se grăbi să mute glastra de la fereastră.

Serghei se simţea acum mai în voie la vecin, se scula şi se plimba prin cameră, învîrtea butonul aparatului de radio, cerceta televizorul. Deasupra aparatului de radio atîrna o poliţă cu cărţi. Lui

Serghei îi atrase atenţia o carte jerpelită, între paginile căreia era vîrîtă o scrisoare veche. Nu-şi permise s-o ia, în schimb se întoarse brusc spre Kupţevici, întrebîndu-l ceva, şi cu această ocazie surprinse privirea acestuia la pîndă aţintită asupra sa. „Mă urmăreşte", — se gîndi Serghei.

Continuară să joace cărţi. După un timp, Serghei se zgribuli luat de frig.

— În cameră la voi e mult mai rece decît la Polina Grigorievna.

— Asta pentru că sub camera ei e sala cazanelor, iar sub noi e pivniţa. Trage de jos, — îl lămuri Kupţevici, chibzuind ce carte să joace.

După vreo două ceasuri, pregătindu-se de plecare, Serghei aruncă în treacăt :

— Poate îmi dai ceva cărţi să citesc. Mi-e urît.

— Cere de la soră-ta. Ea desigur că are cărţi serioase, de ştiinţă ! — rîse Kupţevici.

— Dă-le-ncolo ! Aş vrea ceva mai uşor, mai distractiv.

— Poţi să-ţi iei, nu mă supăr ! — încuviinţă cu indiferenţă Kupţevici.

Seara, în timp ce Serghei răsfoia cărţile împrumutate, căutînd scrisoarea aflată într-una din ele, intră Katia. Scotocind după ceva în dulap, ea îl întrebă aşa ca din întîmplare :

— Tovarăşul tău, ăsta.. cum îl cheamă... Garanin, n-o să-mi dea nici un telefon ?

— Da' de ce ? — întrebă Serghei cu nevinovăţie.

— Aşa, întreb şi eu într-o doară...

— Vai, vai... nu-i într-o doară ! — rîse Serghei. — Nu-i într-o doară, surioară dragă !

Katia se încruntă, dar Serghei se ridică de la locul lui şi o cuprinse prietenește pe după umeri, spunîndu-i cu glasul coborît :

— Să nu te superi, dar n-are motiv să-ţi telefoneze aici ; şi nici nu se poate. Am să-ţi vorbesc însă cinstit. Kostea ar fi dat mult ca să aibă un

prilej de a-ţi telefona, sau şi mai exact — de a te vedea. Dar ce să-i faci dacă nu l-a avut ? — şi Serghei, amărît, făcu un gest cu mîinile.

— Mărturiseşte că toate astea le-ai scornit tu ?! — spuse Katia rîzînd.

— Jur că nu ! — exclamă patetic Serghei, apoi se aplecă spre Katia şi adăugă plin de înţeles : — În schimb tu ai să ai în curînd un asemenea prilej.

— N-am cîtuşi de puţin nevoie de el.

— Dar avem noi nevoie, — ripostă Serghei pe un ton serios. — Pînă una alta du-te şi întreţine-o pe Polina Grigorievna, trebuie să rămîn singur.

Katia încuviinţă din cap înţelegătoare şi fugi bucuroasă, închizînd bine uşa după ea.

Rămas singur, Serghei scoase de sub pat cu grijă, ţinînd-o cu două degete, o sticlă goală de vodcă, din care îl servise cu două zile în urmă pe Kupţevici, şi începu să examineze atent amprentele de grăsime lăsate pe ea. Mai scoase din valiza lui două mici pătrăţele de placaj şi aşeză sticla pe unul din ele, iar celălalt îl puse pe gîtul sticlei ; legă apoi strîns cele două pătrăţele cu o sfoară, după care împachetă totul într-un ziar. Hîrtia nu atingea sticla şi amprentele de pe ea nu se puteau şterge. Legînd şi pachetul pe deasupra, Serghei îl puse sub pat, după care continuă să cerceteze cărţile aduse de la Kupţevici. Într-una din ele găsi scrisoarea pe care o căuta.

Era o scrisoare veche, scrisă cu un creion moale, cu literele pe jumătate şterse. Nu se putea citi. Serghei abia putea descifra unele cuvinte. Dar caracterul literelor, în special iniţialele, îl făcură să cadă pe gînduri. Era un scris neobişnuit şi îi părea cunoscut. Cine scria aşa ? Cine încondeia cu atîta grijă, cu înfloriturі, fiecare literă în parte ? Serghei se plecă din nou asupra scrisorii şi desluşi cu chiu cu vai cîteva cuvinte. Unul dintre ele, ultimul, îl făcu să tresară. Era cuvîntul „parohie". „Lojkin !"

— îi fulgeră prin gînd. Sigur că da, numai Sofron Lojkin, vechea lui cunoştinţă, folosea acest cuvînt şi încondeia aşa literele! Serghei îşi aduse aminte de scrisoarea pe care o găsise la acesta. Oare nu cumva Lojkin se pregătea atunci să vină în această „parohie", nu lui Kupţevici îi scria el oare? Era foarte important de stabilit acest lucru. În primul rînd era necesar să fie confruntate cele două scrisori. În al doilea rînd, trebuia să-şi amintească precis de conţinutul celeilalte scrisori. Prin urmare, va fi nevoie să-i ceară lui Garanin o copie.

Serghei trase din nou valiza de sub pat, scoase din ea un mic aparat fotografic şi se puse pe lucru. După o jumătate de oră, scrisoarea lui Lojkin era copiată cu grijă, iar filmul într-un ambalaj special era introdus în pachetul cu sticla. Apoi se apucă să-i scrie lui Garanin, utilizînd însă un limbaj cifrat, aşa că dacă scrisoarea ar fi căzut în mîinile unui străin, acesta nu i-ar fi înţeles sensul real.

După ce termină, Serghei lipi plicul şi o chemă pe Katia:

— Uite ce e, surioară. Ascultă-mă cu atenţie. Mîine dimineaţă, telefonează-i de la institut lui Garanin, la acest număr. Roagă-l să vină imediat. Îi vei înmîna pachetul şi scrisoarea. Chiar mîine spre seară o să-ţi aducă răspunsul. E limpede?

— Da, dar mi-e greu să-i dau eu telefon întîi! — răspunse Katia fîstîcită.

Serghei o privi încruntat:

— La naiba, nu-i timp acum de mofturi!

— Ai dreptate! Am spus o prostie, — se scuză Katia.

A doua zi Serghei se trezi devreme. O auzi pe Katia cum se scoală, cum se pregăteşte să plece la institut, apoi cum discută pe şoptite cu Polina Grigorievna. Serghei stătea culcat şi se gîndea. Îl aştepta o sumedenie de treburi. Îşi aminti de raportul lui Saşa Lobanov şi cuvintele pe care le subli-

niase Zotov în acest raport: „boxe", „lada", „musafirii au dispărut", „în palton gri"... Şi totuşi în cuierul din sală era numai o haină de piele. Da, toate trebuiau lămurite, toate aceste lucruri ca şi multe altele...

Serghei se sculă, deschise gemuleţul de sus şi-şi începu gimnastica de dimineaţă: se decisese să nu renunţe la obiceiurile sale nici aici. Apoi, îşi luă şervetul pe umăr şi plecă la baie. După un minut, fără să mai bată, Kupţevici îşi vîrî capul buhăit de somn prin crăpătura uşii.

— Kolka, hai să ne dregem, — spuse el cu vocea sa joasă. — N-a rămas picior de muiere în casă. Soarta ţine cu noi!

După ce ieşi de la baie, Serghei se duse la Kupţevici. Era aşteptat — pe masă stătea o sticlă de vodcă aburită, abia scoasă din răcitor.

Peste puţin Kupţevici ieşi din cameră, clătinîndu-se niţel. Serghei se ridică într-o clipă şi trase cu urechea. Paşii grei, tîrşiţi se îndepărtară spre bucătărie. Serghei deschise dulapul: luase hotărîrea să cerceteze pardesiul lui Kupţevici, sau vreun alt palton de-al lui. În acel moment se auziră paşi grăbiţi şi Serghei nu mai apucă să-şi reia poziţia dinainte, de aceea se opri în faţa aparatului de radio, prefăcîndu-se că examinează o vază mică ce se afla deasupra.

Kupţevici deschise brusc uşa, măsurîndu-şi musafirul cu o privire bănuitoare.

— Pune-o la loc! — spuse el tăios, văzînd vaza în mîinile lui Serghei. — E un lucru fain! Din Ungaria! Captură de război, ca să zic aşa.

Vaza de cristal era într-adevăr foarte frumoasă. Pe Serghei îl miră doar faptul că în partea de jos, pe piciorul vazei era lipit un rotocol din pînză groasă. Serghei îşi trecu chiar degetele peste el.

— Asta ca să nu alunece, — explică Kupțevici, observînd gestul musafirului său. — În Ungaria așa se pune la toate vazele. De, așa-i în Europa — lucruri alese!

Serghei fusese în Ungaria. În casele simple ca și în palatele magnaților văzuse multe vaze, dar nu întîlnise niciodată asemenea rotocoale lipite pe ele. „Minte", — se gîndi el, dar în aceeași clipă își puse întrebarea: „Ce-l face oare să mintă?"

— Într-adevăr e un lucru de calitate, — spuse el indiferent, punînd vaza la loc, fără să-i mai acorde nici o atenție.

Kupțevici începu să împartă cărțile...

Seara, Katia se întoarse de la institut mai tîrziu ca de obicei.

— De ce ai întîrziat? — o întrebă Serghei nerăbdător.

— L-am așteptat pe Kostea, — spuse Katia și întorcîndu-și privirea spre ușă, adăugă grăbită: — Iată răspunsul.

Ea scoase din servietă un plic închis. Lui Serghei nu-i scăpă tulburarea fetei, dar nu spuse nimic. Trecînd în camera de-alături, Serghei rupse grăbit plicul. În el se afla un bilet din partea lui Garanin și copia scrisorii lui Lojkin. „Totul e în ordine, — îi scria Kostea. — Katia e o fată strașnică, a fost la înălțime. Știam eu că nu ne va dezamăgi. Aștept noi vești." Citind aceste laude înflăcărate la adresa Katiei, care dealtfel nu erau deloc necesare, Serghei nu-și putu reține un zîmbet.

În scrisoarea lui Lojkin atenția lui Serghei fu atrasă de ultima frază: „O să apar de sub pămînt". Ce-o fi însemnînd asta, dacă scrisoarea îi era într-adevăr adresată lui Kupțevici? Merita să se gîndească la acest lucru.

Dimineața Serghei se înființă din nou la Kupțevici, după ce-și picurase pe deget puțină gumara-

bică. Întinzîndu-se leneș, el îi propuse partenerului său.

— Îmbucăm ceva, ce zici ?

— Oho ! Desigur ! — se înveseli Kupțevici. — Le aranjăm toate îndată. Facem rost și de vodcă.

— Poate să începem cu ceaiul ?

— Cu plăcere. Imediat. Să mergem la bucătărie.

— Eu rămîn să deschid o conservă, — obiectă Serghei, scoțînd din buzunarul hainei o cutie de conserve. — Deschid și sticla...

— Fie, dă-i drumul. Eu sînt gata într-o clipă, — și luînd ceainicul, Kupțevici ieși în grabă pe sală.

Cum se închise ușa, Serghei fu dintr-o săritură lîngă aparatul de radio. Ferindu-și degetul uns cu gumarabică, el luă vaza și-i desfăcu rotocolul de pe fund. Sub el descoperi gravată o inscripție cu litere de aur — pesemne că autorul nu voise să bată la ochi cele scrise acolo : „Liubocikăi Amosova, din partea prietenului ei plecat departe. Așteaptă-mă și nu mă uita. Boris. Budapesta. 1952." Serghei își aminti fulgerător de primul său caz important peste care dăduse la M.U.R. El lipi repede rotocolul de pînză și puse vaza la loc. Apoi se apucă să deschidă cutia de conserve.

Băură în tăcere ; de astă dată discuția lîncezea. Pe urmă Kupțevici spuse că trebuie să treacă pe la asigurările sociale și Serghei se duse în odaia sa.

El ieși din nou pe sală tocmai în momentul cînd Kupțevici își încuia camera cu cele două lacăte. Avu astfel ocazia să constate că vecinul său era îmbrăcat într-un palton de culoare gri.

Întors în cameră, el se așeză lîngă fereastră și începu o scrisoare către Garanin. Avea să-i comunice lucruri importante.

Pe neașteptate îi atraseră atenția glasurile copiilor din curte. Niște băieți clădeau cu mult sîrg un om de zăpadă. Serghei își aminti involuntar un

pasaj din raportul lui Saşa Lobanov : „...am întîlnit acolo pe Şurik şi Volodia de la apartamentul douăzeci şi şapte, care cunosc pe de rost aceste boxe..." Boxele !... Îi veniră în minte deodată şi ultimele cuvinte din scrisoarea lui Lojkin : „O să apar de sub pămînt". Poate cumva de sub podea ? Din boxe ?...

Serghei băgă grăbit în buzunar scrisoarea neterminată, îşi puse paltonul şi ieşi în curte.

Ţipînd şi rîzînd, băieţii îşi vedeau de treabă, fără să-i dea vreo atenţie. Serghei se plimbă puţin prin curte, apoi se opri lîngă ei. La început îi observă în tăcere, apoi începu să le dea sfaturi şi în sfîrşit puse şi el mîna să le ajute. Băieţii îl primiră bucuroşi. Printre ei se găsea şi Şurik. Pe ocolite, Serghei aduse vorba despre boxe şi băiatul, mîndru, se oferi să i le arate.

— Numai că e nevoie de chibrituri, — spuse el cu un aer preocupat.

— Avem şi ceva mai bun, — făcu Serghei, scoţînd din buzunar o lanternă. — Ţine, ia-o.

— O ! straşnică !

Prin intrarea de serviciu ajunseră la scara care ducea la subsol şi de aici, deschizînd o uşiţă, pătrunseră într-o galerie întunecoasă şi lungă. Şurik aprinse lanterna.

Pămîntul accidentat al galeriei era presărat cu cărbuni, pereţii ei erau din scînduri vechi, înnegrite, iar pe-alocuri, bîrne groase sprijineau tavanul cam putred. De o parte şi de alta se vedeau numeroase uşi înclinate, unele scoase din balamale.

— Astea-s boxele, — explică Şurik.

La un moment dat, ajunseră într-un loc unde peretele galeriei era din tablă ruginită subţire.

— Acolo e sala cazanelor.

— Dar alături ce e ?

— Alături e pivniţa.

Serghei își aminti că pivnița de lîngă sala cazanelor se găsea sub camera lui Kupțevici.

— Hai s-o vedem! — propuse el.

Șurik se învoi cu plăcere și împinse ușa subțire. Toată încăperea era plină de lăzi vechi, scînduri și moloz, care ajungeau pe alocuri pînă la tavan. „Poți s-ascunzi aici ce vrei, nu mai găsești, să cauți o viață întreagă", — se gîndi Serghei. Luă lanterna de la Șurik și lumină porțiunea de tavan aflată deasupra sa. Scîndurile lungi, înnegrite, cu multe crăpături se pierdeau în întuneric. Serghei își imagină plasamentul camerei lui Kupțevici. Dacă din pivniță exista o trecere care să ducă sus, atunci desigur ea nu putea să dea decît în locul unde Kupțevici își ținea lada. Serghei își fixă cu aproximație direcția și îi spuse lui Șurik:

— Hai să ne urcăm acolo. Să facem pe cercetașii, ce zici?

— Phii, haide! — zise cu însuflețire băiatul. — N-am fost încă pe aici.

Furișîndu-se, începură să-și facă drum, se cățărară pe scînduri și lăzi, tot mai sus spre tavan. Praful de cărbune care acoperea toate obiectele cu un strat gros și aerul greu, închis îi stînjeneau în mișcări. Serghei lumina tot timpul tavanul, dar nu zărea nimic suspect. Înaintară așa ca la vreo jumătate de oră. Serghei auzea în spate răsuflarea întretăiată a lui Șurik și i se făcu milă de băiat. „Trebuie să ne întoarcem — își zise el. — La ce bun să-l chinuiesc? Găsesc drumul și singur acum." Vorbind în șoaptă, ca și cînd continuau jocul, el dădu ordinul de retragere.

— Uf! e tare interesant! — spuse Șurik gîfîind, cînd reveniră în galerie. — Ei, nene, ce facem, mergem mai departe?

— Și unde ajungem?

— Unde vreți. Putem să ieșim în strada vecină, putem să ieșim și mai departe.

— Ia te uită ! — se miră Serghei. — Hai să ieşim atunci în strada vecină.

Merseră un timp de-a lungul şirului de boxe, prin galeria întunecoasă şi umedă, ocolind gropi adînci, călcînd peste bîrnele care sprijineau tavanul, ţinîndu-se de pereţii care aveau tot felul de ieşituri. În sfîrşit Şurik deschise o uşiţă joasă, apoi, după cîţiva paşi, încă una şi într-adevăr ieşiră în gangul unei case, iar de acolo în stradă. Aici se scuturară cu grijă unul pe altul de praf. Serghei îi dărui băiatului lanterna şi se despărţiră foarte încîntaţi amîndoi.

Peste vreun ceas Serghei coborî din nou în subsol, înarmat cu o altă lanternă ce-o avea de rezervă acasă. De astă dată el împărţi în minte, pe porţiuni, tavanul uriaş, blocat cu tot felul de vechituri, şi se apucă de lucru.

Nu era o treabă uşoară. De cîteva ori alunecă şi căzu, lovindu-se rău de colţurile ascuţite ale lăzilor. Mîinile i se acoperiră de jupuituri, îi intra mereu ceva în ochi şi-i venea să tuşească din cauza prafului. Şi iată în sfîrşit, tocmai cînd era pe punctul de a renunţa, dădu peste ce căuta : în spatele unei lăzi înalte, voluminoase, pe care o împinse cu greu la o parte, apăru în tavan un chepeng. Răsuflînd din greu, Serghei se aşeză pe o scîndură şi luminînd cu lanterna, cercetă cu atenţie marginile chepengului. Da, pe acolo se umblase şi încă destul de des. Totul era clar. Acum se putea retrage.

Astfel fu descoperit secretul „punctului de întîlnire" din locuinţa lui Kupţevici.

În aceeaşi seară, Serghei isprăvi scrisoarea către Garanin. Cerea dispoziţii cum să procedeze mai departe. Toate sarcinile fuseseră aduse la îndeplinire. După datele culese, Kupţevici putea fi uşor prins cu minciuna şi silit să spună tot. Verificarea ulterioară a informaţiilor culese nu mai necesita pre-

zența lui Serghei în această locuință, cu atît mai mult cu cît era într-a doua săptămînă de cînd se afla aici și „concediul" lui urma să ia capăt.

La sfîrșitul scrisorii, Serghei își exprima convingerea că de fapt „punctul de întîlnire se afla pe linia moartă" și că ar aștepta zadarnic ivirea unor „musafiri". Se pare că Moșu' mirosise primejdia și își luase măsurile de siguranță. Se putea afla unde se ascunde numai arestîndu-l pe Kupțevici. Motive pentru a fi arestat erau suficiente și lucrul acesta trebuia făcut neîntîrziat. Katia luă scrisoarea cînd plecă la institut.

În aceeași zi însă, se petrecură simultan două evenimente care schimbară fulgerător toate planurile și complicară nespus de mult situația și așa destul de grea a lui Serghei. Acum îl amenința o primejdie directă.

Ca de obicei, Serghei își petrecu dimineața la Kupțevici. Asta îi cerea mari eforturi. Îl copleșea dezgustul. De asemenea se resimțea din pricina încordării permanente în care trăise ultimele zile. Începuse să-l doboare oboseala.

După vreo cîteva ore de stat, prefăcîndu-se bolnav, Serghei se retrase în camera sa. Se plimbă puțin prin odaie, apoi se întinse pe divan. Nervii lui aveau nevoie de repaus. Stătea culcat, cu ochii închiși, străduindu-se să nu se gîndească la nimic. Din cauză că era nevoit să bea în fiecare zi vodcă, simțea în gură o amăreală persistentă.

De dincolo se auzea sforăitul lui Kupțevici.

Serghei observase de mult că toate zgomotele se deslușeau perfect dintr-o încăpere în alta. A doua zi după sosire, cercetînd cauzele acestui fapt, se convinse că sunetele treceau prin ușa care unise cîndva cele două odăi și care acum era acoperită din ambele părți cu tapet. Serghei tăiase într-un loc, cu grijă, și îndoise o bucată de tapet în camera

Polinei Grigorievna. Sub el descoperise o foaie de placaj. O scoase şi pe aceasta. Seara, cînd Antonina venise de la lucru şi între cei doi soţi începuse o discuţie în şoaptă, Serghei se hotărî să verifice această descoperire. Rezultatul se dovedi strălucit: nu scăpă nici un cuvînt din discuţie, care dealtfel era cît se poate de nevinovată. Serghei nu mai repetase această experienţă.

Sforăiala lui Kupţevici îl enerva ca dealtfel toate la omul acesta, — mutra lui impertinentă, îngîmfată, ochii lui alburii, bulbucaţi sub lentilele ochelarilor, fluieratul pe sală, rîsul lui din burtă, pîntecu-i umflat, gata să se reverse de sub curea. Serghei îşi dădea seama că îl ura pe Kupţevici, ca şi cum acesta l-ar fi jignit sau l-ar fi jefuit pe el personal. Numai printr-un efort de voinţă îşi impunea să vorbească liniştit cu el, chiar prietenește, să se aşeze la aceeaşi masă.

Serghei stătea de mult lungit pe divan, dar oboseala persista.

La un moment dat răsună soneria pe sală — scurt, şovăielnic. Serghei deschise ochii şi ascultă. Soneria se auzi încă o dată. Atunci se ridică fără prea mult chef să deschidă uşa: Polina Grigorievna nu era acasă. „Probabil că a venit cu nota pentru lumină sau gaz", — îşi zise el. Pentru orice eventualitate, întrebă apropiindu-se de uşă:

— Cine-i acolo?

— Am venit la tovarăşul Kupţevici — răspunse cineva cu glas scăzut.

Devenind atent, Serghei deschise uşa. Rămase o clipă încremenit, cu ochii la omul care stătea în prag: în faţa sa se afla tînărul pe care îl observase la cafeneaua „Rîndunica", cînd îi făcea atît de stîngaci curte Zoiei; parcă Mitea era numele lui.

Tînărul se schimbase foarte mult. Obrajii săi rotunzi şi trandafirii se scofîlciseră şi se îngălbeniseră, avea cearcăne mari sub ochi, iar deasupra

buzei de sus îi răsărise o mustăcioară. Era de o eleganță țipătoare: un palton bleumarin dintr-o stofă plușată, cu cordon lat, fularul în carouri verde aprins, de sub care se zărea o cravată pestriță, mănuși de piele galbenă. Ochii lui vii și negri aveau acum o privire stinsă, iar pe față i se întipărise o expresie scîrbită, obosită.

Și totuși Serghei îl recunoscu imediat. I se adresă pe un ton indiferent:

— Intrați și bateți la ușa aia. Dar mai tare, că doarme.

Lăsîndu-l pe Mitea în antreu, Serghei se îndreptă spre camera sa cu un mers leneș. Închizînd ușa după el, se repezi în cea de a doua odaie, desfăcu repede bucata de tapet, scoase placajul și-și lipi urechea de perete.

Între timp Mitea bătea energic la ușă pentru a treia oară. În sfîrșit se auzi vocea de bas, supărată și adormită a lui Kupțevici:

— Cine naiba mai e?

— Deschide! Am venit cu treabă, — răspunse Mitea.

Kupțevici scoase o exclamație de mirare și descuie imediat. Recunoscîndu-l pe Mitea, îl lăsă înăuntru, închizînd bine ușa după el, apoi spuse furios printre dinți:

— Pentru ce dracu' ai venit?

— Bine, dar semnul e la locul lui, — spuse Mitea rîzînd, ceea ce-l făcu pe Kupțevici să-și iasă din sărite.

— Ce, nu ți-e bine?! Vrei să ne bagi pe toți la apă? Scîrnăvie! Ai cerut voie să-ți arăți mutra pe aici?

— Tacă-ți pliscul, — spuse calm Mitea. — Am dat o raită în jurul casei. Nu-i nici un sticlete, nu te urmărește nimeni. Mare nevoie au ei de tine!...

— Dar ăla roşcovan de la asigurările sociale? Crezi că a venit de pomană? De la mine s-a dus glonţ la M.U.R.

— A trecut pe alături. Ai spus chiar tu, — îi întoarse vorba Mitea, la fel de liniştit. — Treaba asta am controlat-o noi.

— Bine, bine. Spune, de ce ai venit, — zise Kupţevici lăsîndu-se greoi pe pat. — Poate bem ceva?

— N-am chef. Mi-e greaţă şi aşa! Mai bine ascultă. M-a trimis *el*. Pricepi? Mi-a poruncit să te previn. Vine mîine la tine.

— Ce vorbeşti? De ce?

— Dracu'ştie! — spuse Mitea dînd din umeri şi adăugă: — Îţi mai transmit salutări de la prietenul tău.

— Bine, dar el a intrat la apă!

— Nu, a apărut, — zise Mitea rînjind. — Ăsta-i vulpe bătrînă! Vine şi de unde şi-a înţărcat dracu' copiii.

— Ia te uită! — făcu satisfăcut Kupţevici. — Straşnic a lucrat!

— Ce mai tura-vura, mîine la ora trei aşteaptă musafirii. Asta e tot! Salutare şi... Da... Cine-i tipul ăsta care mi-a deschis? — întrebă deodată Mitea.

— Unul care a venit la vecina mea. Un frate de-al ei. E din Siberia.

— Nu minte cumva? Mi se pare c-am mai întîlnit mutra asta undeva, nu prea demult. Brunet şi cu ochii albaştri.

— Nu-u, — clătină din cap Kupţevici. — Antonina mea a fost personal să-l întîmpine la gară. Şi, înainte de asta, chiar eu am citit telegrama din Irkuţk, care-i anunţa sosirea.

— Bine, fie şi-aşa. Totuşi, pentru mai multă siguranţă, o să-l previn pe *el*. Mîine să-l „pipăie" pe frăţiorul ăsta. În caz de ceva, bagă cuţitul în el şi-i cînţi veşnica pomenire. Ştii că e iute de mînă.

— Flăcăul pare să fie liniştit. Deşi... vorba aia: pisica blîndă zgîrie rău... Şi apoi nici eu nu-l scap din ochi. Fii pe pace.

— Aia e, aia e. Bine, am şters-o!

Kupţevici îşi conduse musafirul pînă la uşă şi se uită după el pînă se convinse c-a ajuns cu bine în stradă. Apoi se întoarse în cameră şi începu să se plimbe agitat dintr-un colţ în altul.

Imediat ce Mitea şi Kupţevici ieşiră în antreu, Serghei puse la loc placajul, acoperindu-l cu tapetul. Apoi se aşează la masă şi-şi notă grăbit toată convorbirea dintre cei doi. La sfîrşit mai adăugă cîteva cuvinte de la el, după care se lăsă obosit pe spetează scaunului.

Aşadar, cine trebuia să vină mîine la Kupţevici? Hm, fără îndoială că Moşu'! Despre cine mai puteau vorbi aşa?... Prin urmare Moşu'în persoană le cădea în mînă. Ăsta noroc, nemapoimenit noroc! Mîine la trei... Dar cine o mai fi apărut acum la orizont? Cine o mai fi „prietenul" ăsta, de unde o fi ieşit?... Dar Mitka, Mitka!... Părea atît de cumsecade, un băiat atît de cinstit şi iată cum a apucat-o pe calea pierzaniei. Te pomeneşti că din cauza fetişcanei aceleia — Zoia Lojkina? A şi găsit de cine să se îndrăgostească! Şi el — Serghei — n-a dat atunci semnalul de alarmă. Ce greşeală, fir-ar al dracului! Cum să-l găsească acum pe acest tînăr? Cine e? Unde lucrează, ce adresă are?... Dar important acum nu era Mitka, nici acest „prieten" necunoscut. Important era acum Moşu'. Le cădea în mînă fiara cea mare, fiara cea mai primejdioasă... numai de nu l-ar scăpa! Trebuia să-l prevină imediat pe Garanin. Dar cum?... De plecat nu putea să plece. Doar spusese că e bolnav. Şi în general ar părea suspect. Kupţevici desigur că stătea cu ochii în patru... Aha! o idee!...

Ieşind în coridor, el telefonă la decanatul facultăţii unde studia Katia. Îi răspunse secretara.

— Dacă sînteți bună, o cunoașteți cumva pe Katia Svetlova? — întrebă el cu o voce slabă.

— Desigur că o cunosc. Ce s-a întîmplat?

— Vă rog foarte mult să-i transmiteți să dea telefon acasă. Sînt fratele ei. Nu mi-e bine, sînt bolnav...

— Nu vă e bine? — În glasul fetei vibră o notă de compătimire. — Așteptați un moment. Acum e tocmai pauză și Katia mi se pare că e alături, în biroul organizației de comsomol. Am să mă uit.

— Of, ia vedeți, vă rog! — o rugă Serghei, de data aceasta pe tonul unui om care se simte foarte rău.

După un minut auzi în receptor vocea neliniștită a Katiei:

— Kolea, eu sînt. Ce e cu tine?

— Katenka, m-am îmbolnăvit. Te rog să vii cît mai repede! Trebuie să te duci să-mi iei niște medicamente. Văd că Polina Grigorievna întîrzie și nu mai pot — mi-e tare rău.

— Bine, dar eu am oră, — încercă să obiecteze Katia, în aceeași clipă însă dîndu-și seama, exclamă: — Ce tot spun! Sigur că da, vin imediat!

Serghei puse la loc receptorul. Tocmai atunci apăru pe sală Kupțevici. Trăsese pesemne cu urechea.

— Ce-i cu tine, ai de gînd să bolești?

— Of, lasă-mă! Îmi arde capul, mă înjunghie în tot corpul.

Serghei se sprijini neputincios de perete și-și șterse fruntea transpirată.

— Phe, bolnav! — rîse cu dispreț Kupțevici și plesnindu-l peste umăr, îi făcu șmecherește cu ochiul: — Să mergem, te înzdrăvenesc eu imediat.

— Nu pot. Mai bine mă culc. Abia mă țin pe picioare.

Și Serghei se tîrî spre camera lui. Kupțevici îl urmări atent cu privirea.

După un ceas apăru Katia, gîfîind.

— Kolea, ce-i cu tine?

Stînd culcat pe divan, Serghei îi făcu semn să se apropie și-i spuse în șoaptă:

— Ascultă-mă bine! Nu sînt deloc bolnav. Totuși dă o fugă la farmacie și adu-mi niște medicamente. Apoi ai să te întorci la institut. L-ai văzut pe Garanin?

Katia dădu afirmativ din cap.

— Uite ce este! Mai dă-i un telefon. Spune că ai să-i comunici ceva urgent. Să vină imediat la tine! E foarte important, — el se uită la ceas. — E trecut de patru. Ai să poți telefona pe la șase. Nu-i nimic, nu e tîrziu. Totuși grăbește-te!

— Bine, bine. Fii liniștit.

Katia sări de pe divan și lăsîndu-și acolo servieta cu cărțile, plecă în fugă. După vreun sfert de ceas se întoarse cu o grămadă de pachețele.

— Poftim, descurcă-te. Eu am plecat. Dă-mi plicul.

Înainte de a închide scrisoarea, Serghei o mai reciti o dată. Parcă totul era în regulă. El îi înmînă Katiei plicul.

Într-adevăr totul fusese notat precis, absolut tot... cu excepția unui singur cuvînt. În loc de „așteaptă musafirii", cum spusese Mitea, Serghei auzise „așteaptă musafirul"...

Această greșeală aveau s-o plătească scump, nu peste mult timp...

Ca întotdeauna, către sfîrșitul zilei, Kostea Garanin se afla la raport în biroul lui Zotov. Acesta își mîngîia ca de obicei capul ras și trăgea fără grabă, cu economie din țigară, ultima din ziua aceea. Kostea vorbea încet, făcînd uneori gesturi largi cu mîna.

— S-a primit răspunsul de la arhiva centrală. După amprentele digitale ale lui Kupțevici s-a descoperit vechiul său cazier. A ascuns faptul că fusese condamnat. Mai departe. Am fost astăzi la asigură-

rile sociale. Am cercetat actele lui Kupțevici, sînt false. E clar ca lumina zilei. Socot că există destule motive să-l arestăm. Percheziția ne va da posibilitatea să reținem vaza de cristal. Fără îndoială că bătrînul Amosov și Golikova o vor recunoaște. Vaza și scrisoarea lui Lojkin ne vor permite să dovedim legăturile lui Kupțevici cu răufăcătorii. Korșunov are dreptate cînd spune că e un fricos. O să spună tot la primul interogatoriu.

— Dar „punctul de întîlnire" ?

— E pe „linie moartă". N-are nici un rost să așteptăm „musafiri".

În clipa aceea sună telefonul interior. Zotov ridică receptorul.

— Zotov... Vin !

El se sculă de pe scaun, își strînse în grabă hîrtiile de pe masă, le încuie în casa de fier și ieși,

Kostea plecă și el. Se gîndea la întîlnirea din acea seară cu Katia, la faptul că operația era pe sfîrșite și că va avea posibilitatea, ori de cîte ori va dori, s-o întîlnească pe fata aceasta minunată, așa de veselă și drăguță. Ce bine că în sfîrșit vor putea merge undeva împreună ! Dar o să vrea ea oare ? Și cum să-i propună ? Era destul de penibil s-o invite așa, hodoronc-tronc, de pildă, la teatru. E drept că în alte ocazii nu-i venea deloc greu să facă așa ceva, dar acum...

Se trezi zîmbind încurcat.

...Zotov intră în biroul lui Sandler.

— Am primit acum o comunicare... — spuse Sandler, încruntîndu-se. — Ieri noapte a evadat de sub escortă Lojkin. Dintr-o gardă aflată la vreo 200 km de Moscova.

— Așa !... Înseamnă că astăzi se află în Moscova.

Un timp oarecare tăcură preocupați, apoi Sandler rosti :

— Situația s-a complicat brusc. Lojkin poate să pericliteze toată operația, dacă vine pe neașteptate

la Kupţevici. El l-a văzut pe Korşunov la M.U.R., şi o să-l recunoască imediat.

— Da, — aprobă Zotov din cap. — Primejdioasă situaţie. Consider că trebuie să-l arestăm pe Kupţevici chiar în noaptea asta!

— De acord. Şi chiar acum să i se expedieze lui Korşunov o telegramă din Irkuţk. Să plece mîine dimineaţă. Trebuie să ne grăbim.

— Am înţeles!

Zotov ridică receptorul şi formă un număr.

— Garanin?... Ah, a plecat! Unde?... Nu ştii? Bine, în regulă! Uite ce e, Voronţov. Ia îndată legătură prin telefon cu Irkuţkul! Să i se dea imediat o telegramă lui Korşunov să plece cu avionul acasă. Ai înţeles? Executarea!

— Şi încă ceva, — continuă Sandler, după ce Zotov termină de vorbit la telefon. — Trebuie să-l căutăm pe Lojkin. E un individ foarte primejdios. Kupţevici trebuie să ne indice unele adrese.

— O să ni le dea, cu siguranţă.

În acel moment intră Garanin în fugă, gîfîind.

— Tovarăşe colonel, o comunicare urgentă de la Korşunov!

El îi înmînă lui Sandler plicul şi acesta citi cu glas tare raportul lui Serghei. Timp de o secundă în birou domni liniştea. Pe urmă Zotov ridică cu un gest brusc receptorul:

— Voronţov?... Revocă telegrama!

— Spune să-i anunţe pe ceilalţi tovarăşi, — adăugă Sandler. — Să vină la mine peste zece minute pentru o scurtă consfătuire. — Îşi frecă fruntea cu mîna şi spuse gînditor: — Aşadar, punctul de întîlnire nu mai e pe „linie moartă". Mîine va apărea acolo un „musafir". Korşunov are dreptate — desigur că e vorba de Moşu'.

— Da, puteam să facem o greşeală gravă, — clătină Zotov din cap şi sprijinindu-şi pumnii pe

genunchi, se uită atent la Sandler: — Ce-i de făcut, Gheorghi Vladimirovici?

Sandler zîmbi.

— Ce-i de făcut? Trebuie să pregătim întîlnirea...

A doua zi, la ora douăsprezece fix, din faţa M.U.R.-ului porniră două autoturisme. Peste zece minute cele două maşini trecură de casa veche şi înaltă, cu faţada de cărămidă, şi se opriră ceva mai departe după colţ, la capătul ulicioarei.

Din prima maşină se dădu jos Garanin cu doi colaboratori. Intrară în clădire şi coborîră pe scara îngustă, în galeria unde începeau boxele. Kostea lumină cu o lanternă foaia de hîrtie pe care Serghei făcuse schema acestor boxe, apoi porni sigur înainte şi curînd descoperi, fără prea multă trudă, pivniţa de lîngă sala cazanelor. După ce cercetă cu atenţie toată încăperea, negăsind nimic suspect, el indică celor doi care-l însoţeau locul unde se afla chepengul şi unde ei trebuiau să se ascundă, apoi se întoarse la intrare. Aici îl aşteptau Voronţov şi Zabelin, un alt colaborator din secţia lor.

Toţi trei se îndreptară spre apartamentul lui Kupţevici. Ţineau mîna dreaptă în buzunar, strîngînd revolverul.

Kostea sună. Le deschise Polina Grigorievna.

— Am venit la tovarăşul Kupţevici.

— Poftim, iată uşa lui!

Kostea ciocăni cu grijă. Cum nu primi nici un răspuns, bătu din nou. Se auzi cineva foindu-se zorit prin cameră.

— Cine naiba e-acolo? — răsună glasul neliniştit al lui Kupţevici.

— Am venit la dumneata, tovarăşe, — răspunse Kostea cu un glas hodorogit, de bătrîn. — De la asigurările sociale.

— Ce dracu' vreţi cu mine?

— Am adus chitanța. Trebuie s-o completați, — continuă pe același ton Kostea.

Kupțevici zăbovi un timp, umblînd la zăvor. Voronțov și Zabelin, dînd ascultare gestului ce li-l făcuse Kostea, se feriră la o parte.

Cînd ușa se întredeschise, Garanin o trase cu mîna stîngă spre el, și scoțînd cu dreapta revolverul, spuse amenințător:

— Mîinile sus! Nici o mișcare!

În același moment, de după ușă apăru Voronțov și prinse mîinile lui Kupțevici în cătușe de oțel.

Kupțevici era atît de zăpăcit, încît în primul moment nici nu simți durerea ascuțită de la mîna dreaptă. Abia mai pe urmă băgă de seamă că piedica brățării de oțel îi prinsese pielea mîinii, din care cauză cătușa nu se închisese bine. O rază de speranță încolți în sufletul său.

În cameră intră și Tverdohlebov, conducătorul Fleitei, cîinele de urmărire.

Kupțevici fu așezat într-un colț al camerei, cît mai departe de fereastră.

— Păzește-l! — ordonă Tverdohlebov cîinelui.

Kupțevici încremeni sub privirea cruntă a Fleitei, care-i supraveghea orice mișcare.

Rotindu-și privirea prin cameră, Kostea mută mai întîi glastra cu flori de pe masă la fereastră. Cu acest prilej Voronțov observă că arestatul se întunecă la față.

— Și acum să ședem nițel. Nu cumva așteptați vreun „musafir"? — întrebă Kostea.

— Un musafir! — întrebă cu glas răgușit Kupțevici, și aruncînd o privire iscoditoare spre Garanin, bombăni printre dinți: — Aștept... unul.

Auzindu-i glasul Fleita mîrîi amenințător, părul de la ceafă i se ridică și săltîndu-se puțin, cîinele își arătă colții mari și albi. Kupțevici amuți pe dată.

Kostea chemă în sală pe Voronțov și Zabelin.

— Prin urmare, tovarăşi, planul este următorul. Zabelin, tu ai să stai la intrarea casei de peste drum. Dacă Moşu' intră din stradă, ne dai un semnal. Noi o să te urmărim de la fereastră. După aceasta, vii şi tu pe scară, ca să-i tai retragerea. Uşa o să i-o deschidă Polina Grigorievna. Clar?

— De clar e clar, dar dacă nu vine? — se îndoi ca întotdeauna Voronţov. — E tare şiret individul!

Zabelin se mulţumi să zîmbească şi ieşi. Garanin şi Voronţov se întoarseră în cameră.

Kostea îi spuse răspicat lui Kupţevici:

— Dacă „musafirul" dumitale bate la uşă, îi spui: „Intră. E deschis." I-o spui foarte liniştit, de nu vrei să ai neplăceri. Înţelegi?

Kupţevici dădu din cap în silă şi din nou se auzi mîrîitul, de astă dată mai stăpînit, al Fleitei.

— Dacă „musafirul" o să bată din pivniţă, ai să-i spui mai tare acelaşi lucru. Lada o dăm noi la o parte şi singuri. Ai înţeles?

Kupţevici tresări auzind de pivniţă.

— Am înţeles, — şopti el răguşit, aşa de încet, că abia îl auziră; se roşise la faţă ca racul.

De data aceasta Fleita nu mai mîrîi: Tverdohlebov îi făcuse un gest cu mîna care însemna: „Linişte". Cîinele amuţise. Peste un ceas el avea să-şi îndeplinească tot aşa în tăcere, pentru ultima oară, datoria.

Kostea se uită la ceas: nu mai erau decît vreo douăzeci de minute pînă la ora trei. „Într-adevăr, poate că n-o să vină?" — Încruntat, Kostea se grăbi să-şi alunge acest gînd.

În liniştea care se aşternuse, nu se auzea decît tictacul ceasului din perete.

Cu urechea ciulită la orice foşnet, strîngînd în mînă revolverul, Serghei încremenise lîngă uşa camerei sale.

CAPITOLUL VII

UN OARECARE UTKIN, ZIS ŞI...

Era o noapte foarte întunecoasă şi rece. Copacii se îndoiau sub rafalele şuierătoare ale vîntului îngheţat. Pădurea răsuna de tot felul de zgomote, misterioase şi înfricoşătoare.

Crenguţele înghеţate ale tufişurilor şi ramurile înţepătoare ale brazilor tineri, ascunse în beznă, biciuiau dureros faţa lui Lojkin, îi zgîriau mîinile întinse înainte, îi stăvileau drumul. Picioarele i se înfundau mereu în zăpada moale, împiedicîndu-se de rădăcini şi trunchiurile copacilor prăvăliţi.

Trecuseră mai bine de trei ceasuri din momentul cînd evadase, din acea clipă îngrozitoare şi în acelaşi timp fericită, cînd pe deasupra lui trecuse zăngănind ultimul vagon şi el rămăsese întins pe traversele şinelor, cu faţa îngropată în zăpada murdară, tot nevenindu-i să creadă că rămăsese viu şi neatins, că se afla iarăşi în libertate. Lipindu-se mereu de pămînt, înfruntînd viscolul, Lojkin se tîrîse spre desişul pădurii. Numai acolo îşi luă inima în dinţi ca să se scoale în picioare, să-şi tragă răsuflarea şi s-o ia la fugă...

Pe neaşteptate, din stînga, apărură doi ochi rotunzi, galbeni, apoi se auzi huruitul surd al unui motor. Prin pădure, pe drumul troienit de zăpadă, înainta un autocamion.

Lojkin se ascunse într-o groapă adîncă. Maşina se apropia cu repeziciune. Începu să se contureze vag silueta ei, şi, în sfîrşit, se văzu mormanul de lăzi care era pe platforma din spate.

La cîţiva paşi de Lojkin, maşina se opri. Din cabină coborî un om care verifică încărcătura, apoi lovind cu piciorul în anvelopele roţilor, strigă şoferului:

— E-n regulă! Dă-i bătaie acum, drept la gară! Trenul sosește peste douăzeci de minute! — Apoi omul sări în cabină, trîntind cu zgomot ușa.

În aceeași clipă, adunîndu-și ultimele puteri, Lojkin ieși în drum și se agăță de marginea înghețată a mașinei. Se prăbuși pe platformă, lovindu-se rău cu capul de colțul unei lăzi, și timp de cîteva secunde rămase leșinat.

...Pînă la venirea trenului, Lojkin stătu ascuns în spatele clădirilor din gară; apoi, cînd trenul o porni, sări din mers, agățîndu-se de scara ultimului vagon.

Se trezi cînd trenul era aproape de Moscova și roțile vagonului treceau cu zgomot peste macazuri. Luminile care se aprindeau și se stingeau în fereastră răspîndeau raze gălbui, tremurătoare pe platforma vagonului.

Acum Lojkin trebuia să se hotărască ce avea de făcut. Să apară pe străzile Moscovei în halul în care era, însemna să trezească bănuiala primului milițian întîlnit. Dar era primejdios și să rămînă prea mult în gară: telegrama în legătură cu evadarea lui avea să ajungă desigur și aici.

Vîrîndu-și mîna pe sub haina vătuită, Lojkin se scărpină gînditor și-și întinse picioarele înțepenite. Da, da, trebuia să facă rost, cît mai repede, în gară barem de haine!

Peste cîteva minute, amestecîndu-se în mulțimea călătorilor, se pomeni sub acoperișul de sticlă al peronului și începu să-și facă drum spre sala de așteptare.

Ca de obicei înainte de ivirea zorilor, în sala uriașă domnea o liniște adîncă. Pe bănci, lîngă bagaje, erau sumedenie de oameni. Mai toți dormeau, șezînd sau culcați.

Cu un mers legănat Lojkin trecu prin sală, trăgînd cu ochiul atent de jur împrejur.

Îi atrase atenția un bărbat care dormea pe o bancă de la marginea sălii ; lîngă el se afla un geamantan de bună calitate, burdușit cu lucruri. Ochiul experimentat al lui Lojkin aprecie numaidecît că situația era favorabilă. Omul stătea în așa fel, încît puteau să-l vadă numai două femei care dormeau pe banca din față. Avea obrazul vîrît în gulerul ridicat al paltonului și stătea puțin întors cu spatele spre geamantan.

Lojkin se hotărî, și cu un aer indiferent, trecu pe lîngă cel care dormea, împingîndu-l ușor cu piciorul. Acesta nici nu se clinti. Lojkin se așeză alături pe bancă și trase cu urechea. Omul respira egal, șuierător și chiar pleoscăia din buze. Se vedea cît de colo că dormea adînc. Atunci Lojkin trase ușor geamantanul spre el ; așteptă puțin, apoi îl mai trase o dată și încă o dată. Peste cîteva minute îl împinse din nou, cu cotul, pe vecinul său, de data asta destul de tare, dar acesta bombăni ceva prin somn și se întoarse complet cu spatele.

Atunci Lojkin se ridică de la locul său, luă nepăsător geamantanul și se îndreptă spre toaletă. În drum, întoarse capul pe furiș ; omul continua să doarmă într-o poziție puțin schimbată.

La toaletă, Lojkin intră într-o cabină și deschise cu îndemînare geamantanul.

Tocmai își punea un costum negru, nou-nouț, cînd, izbită puternic, ușa cabinei se deschise larg și în prag se ivi silueta înaltă a posesorului valizei. Privindu-l batjocoritor pe Lojkin cu ochii săi albaștri, străbătuți de reflexe gălbui, omul se sprijini de pervazul ușii și întrebă politicos :

— Mi se pare că n-am prea venit la timp, nu? N-ați terminat cu toaleta?

Lojkin însă nu se pierdu cu firea. Dîndu-și imediat seama de situație, el pricepu că nu avea de ales. Împingînd la o parte geamantanul, era gata să se arunce asupra necunoscutului, cînd acesta,

cu o mișcare bruscă, scoase mîna din buzunar și Lojkin văzu că ține un revolver de o formă deosebită.

— Nu te încinge, amice! — rosti amenințător necunoscutul. — Eu comand acum!

Lojkin încremeni.

— Judecînd după înfățișarea prăpădită pe care o ai — continuă necunoscutul, — nu s-ar zice că vii de la băi sau că ești în turneu. — Apoi ordonă aspru: — Îmbracă-te!

— Să vedem pentru ce, — îi întoarse vorba Lojkin, posomorît.

— O să vedem pe urmă! Dacă ai să dovedești că ești omul potrivit, atunci ai să lucrezi pentru mine. Dacă nu, o să te-ntorci înapoi de unde ai venit. Dar pînă una alta, te sfătuiesc să-ți termini toaleta. S-ar putea să intre cineva.

Lojkin începu să se îmbrace grăbit, uitîndu-se chiorîș la revolverul pe care necunoscutul continua să-l țină îndreptat spre el. În geamantan mai găsi un palton de postav gros și o căciulă.

Frica lui Lojkin se risipi, făcînd loc curiozității: „Mare șnapan!" — își zise el cu admirație, observînd liniștea, hotărîrea și abilitatea de care dădea dovadă acest om.

— Iar acum iute, la frizerie! — spuse pe un ton poruncitor necunoscutul, măsurîndu-l pe Lojkin de sus pînă jos și vîrîndu-i în mînă o hîrtie de 10 ruble, nou-nouță.

După o altă jumătate de ceas, cei doi ședeau într-o cafenea de pe strada Gorki și Lojkin, sub privirea severă a tovarășului său de drum, mînca, străduindu-se să nu pară prea lacom.

Necunoscutul îi făgădui lui Lojkin bani mulți și afaceri rentabile, dar îl preveni că avea nevoie de oameni de nădejde și de o locuință, măcar pentru început.

Tot ce-i propunea necunoscutul lui Lojkin constituia pentru acesta din urmă un adevărat noroc, ceva mai bun nici n-ar fi putut să spere. „Ar trebui să fiu cel din urmă fraier ca să las să-mi scape o asemenea ocazie", — hotărî Sofron. Totuşi pretenţiile necunoscutului îl cam puseră în încurcătură. „O să trebuiască să-l duc la Moşu'!" — îşi zise el. Se încruntă un moment, neştiind ce hotărîre să ia. Apoi rosti fără chef.

— Fie, nu mă încăpăţînez. O să-ţi fac legătura cu unul.

— Ţine minte, eu nu dau greş niciodată! Aşa că vezi să mă serveşti cinstit.

— Cuvîntul lui Sofron Lojkin e de granit. Să n-am parte pe lumea ailaltă...

— Bine. Descrie-mi pe omul de care-i vorba. Dar cît mai amănunţit. Să-mi spui tot ce ştii despre el!

Lojkin privi cu părere de rău farfuriile goale de pe masă, se şterse foarte delicat cu şerveţelul de hîrtie, apoi, aprinzîndu-şi ţigara oferită, începu să vorbească:

— E un bărbat straşnic. De ochii lumii are serviciu la circ, e controlor de bilete. Hoţ bătrîn, încercat, cu mare autoritate. Borfaşii îl ascultă ca pe dumnezeu. Face din ei ce vrea! El personal nu mai merge să opereze, dar organizează afaceri mişto şi-i ţine pe toţi în frîu. Un cap — o comoară şi legături întinse. Numai eu îi ştiu adresa. Nu lasă la el pe nimeni în afară de mine. Cînd e nevoie, cu ceilalţi se întîlneşte la circ sau în altă parte. Se întîmplă uneori să se întîlnească şi la o cafenea, avem noi una. Îl cheamă Innokenti Kuzmici Grigoriev. Nici numele lui nu-l ştie nimeni şi nici nu trebuie să i-l ştie. A fost un hoţ care s-a interesat şi a căutat să-l afle, dar a căpătat un cuţit între coaste şi dus a fost pe lumea ailaltă. Iar-

tă-l, doamne, și miluește-l! Vezi dar ce om e ăsta! O să ne fie de mare folos...

Lojkin accentuă pe cuvîntul „ne", lăsînd să se înțeleagă că acum el nu mai avea alte interese, în afara intereselor stăpînului său, pe care dealtfel și le închipuia destul de vag.

— Ei, ce mai, să mergem și să-l dăm pe brazdă! — făcu hotărît necunoscutul, și chemînd ospătarul, achită socoteala pentru amîndoi.

Drumul fu destul de lung: la început cu metroul pînă la parcul Izmailovski, de acolo mai departe cîteva stații de tramvai, după care colindară o mulțime prin diferite ulicioare. Mergeau tăcuți — Lojkin înainte, ducînd geamantanul, iar însoțitorul său în urmă, cu servieta sub braț.

În sfîrșit Lojkin se opri în fața unui gard înalt de scînduri și împinse o portiță pe care sta scris: „Cîine rău!" Pătrunseră într-o curticică troienită de zăpadă, în fundul căreia se vedea o casă veche de lemn, cu cerdac de-o parte și de alta. În întîmpinarea lor sări lătrînd mînios un cîine mare lățos; recunoscîndu-l pe Lojkin, începu să dea din coada-i ciuntită, apoi se depărtă supus.

Cei doi urcară treptele cerdacului ce scîrțîiau sub pașii lor; Lojkin bătu într-un mod special la ușa căptușită cu o mușama veche, de sub care ieșeau zdrențe cenușii de pîslă. După puțină așteptare, Lojkin bătu din nou, fără să trădeze vreo nerăbdare. Perdeaua de la fereastra ce da în cerdac se mișcă ușor: de bunăseamă că gazda voia să-i cerceteze în prealabil pe musafirii neașteptați.

În sfîrșit se auzi zgomotul zăvorului și ușa se deschise încet. În prag apăru un bătrîn înalt, uscățiv, cu mustățile ninse, pleoștite; avea o privire fixă în ochii-i mari, ușor bulbucați, parcă lipsiți de viață. Era îmbrăcat într-o pijama ponosită de molton albastru și în niște pantaloni mototoliți de o culoare nedefinită; purta o tichie pe cap.

— Să-ţi dea domnul sănătate şi numai bine în toate, Moşule! — rosti slugarnic Lojkin. — Primeşte-ne, în numele lui Cristos!

La vederea lui Lojkin, bătrînul nu arătă mirare sau bucurie, ci se mulţumi doar să molfăie din buze, se uită pe gînduri la necunoscut şi rosti încet:

— Poftiţi, vă rog, stimabililor.

Apoi se întoarse şi lăsîndu-l pe Lojkin să închidă uşa, porni înainte pe coridorul lung şi îngust, plin cu tot felul de catrafuse. Necunoscutul o luă după el. Urcară o scară şubredă, care scîrţîia, şi intrară într-o încăpere mică. Ce te izbea aici de la prima vedere era bufetul uriaş, vechi, împodobit cu o lucrătură complicată; avea multe uşi, şi ocupa un perete în întregime. O masă rotundă acoperită cu muşama, cîteva scaune simple şi un mic pat pliant într-un colţ întregeau mobilierul camerei.

Bătrînul indică necunoscutului cu mîna unul din scaunele de lîngă masă, iar el se aşeză modest pe pat.

Peste un minut, în cameră îşi făcu apariţia şi Lojkin.

— Ei, să începem printr-o rugă către cel de sus, — spuse el, aşezîndu-se ceremonios pe scaunul care gemu prelung sub greutatea lui. — Iată, Moşule, a venit la tine un om străin, are o treabă serioasă de aranjat. Despre ce treabă e vorba o să-ţi spună dînsul singur.

Bătrînul şi Lojkin priveau acum spre necunoscut, aşteptînd amîndoi cu acelaşi interes, dealtfel bine disimulat, ce avea să le spună.

Necunoscutul însă nu părea deloc grăbit; îşi descheie liniştit paltonul, îşi luă ţigările, aprinse una şi aruncă pachetul peste masă, lui Lojkin. Apoi, scoţîndu-şi căciula, îşi netezi părul blond şi rar, şi în sfîrşit rosti încet, cu înţeles:

— N-o să mă apuc să vă povestesc toată afacerea. O s-o aflați încetul cu încetul, cînd o veni vremea. Pînă una-alta pot să vă dau o mică arvună.

El desfăcu servieta și aruncă pe masă trei pachete groase, nedesfăcute, de hîrtii a cîte o sută de ruble.

— Vă rog să vă încredințați că nu-s false, banderola e a băncii. Fiecare pachet are cîte 5000.

Lojkin sforăi satisfăcut, dar bătrînul rămase imposibil, numai sub ochiul drept îi tresări o vînă șerpuitoare, ieșită în relief.

— Pentru început am două treburi de aranjat, — continuă necunoscutul. — Trebuie să găsesc pe unu', iar altuia trebuie să-i scutur buzunarele. Atîta tot.

— Cu ce începem? întrebă nerăbdător Lojkin.

— Începem cu căutarea omului de care am nevoie. Se cere un om deosebit. Nu de seama ta, — spuse necunoscutul uitîndu-se la Lojkin. — Un om cu situație care să se bucure de încredere, cu un dosar cît se poate de curat. Dar să aibă ceva pe sufletul lui, cu care să-l ai la mînă pînă la moarte! E clar?

— Hm, cu ajutorul domnului, o să găsim, dar treaba asta nu-i ușoară, — spuse Lojkin, clătinînd grav din cap și țuguindu-și buza de jos. Pe urmă, îndreptîndu-și privirea spre bani, întrebă:

— Și cum îi împărțim?

Dar necunoscutul nu apucă să-i răspundă.

Bătrînul se apropie călcînd fără zgomot, luă liniștit pachetele de bani și le aruncă în bufet. Se auziră căzînd undeva într-un fund de sertar.

— Ei, ei, mai ușor, Moșule! — exclamă Lojkin amenințător.

Bătrînul nici nu se sinchisi. La fel de calm, aproape cu indiferență, se adresă necunoscutului:

— Avem un astfel de om, stimabile. Fie și-așa, o să ți-l cedez. Eu o să mă descurc cumva și fără el.

— Foarte bine! — răspunse liniștit celălalt. — Dacă ai luat însă banii, e nevoie și de o chitanță.

El scoase din servietă o coală de hîrtie împăturită în patru, un stilou și un fel de cutiuță plată. Întinse bătrînului hîrtia. Acesta se apropie de fereastră și depărtînd puțin hîrtia de ochi, începu s-o citească atent. După ce termină, necunoscutul îi arătă stiloul.

Bătrînul însă parcă nu i-ar fi observat gestul — împături la loc cu grijă hîrtia și spuse clătinînd din cap:

— Stimabile, eu am treburi destule, pînă peste cap. N-am nici timp, și pe urmă sînt prea bătrîn ca să slujesc pentru alții. Pe omul acela o să ți-l dau — și cu asta basta.

Necunoscutul ridică din umeri și zîmbi ironic:

— Cum dorești, cum dorești! Numai ia seama. Dacă n-o să fiu eu ăla, or să fie alții care să se intereseze neapărat și foarte curînd de un oarecare Grigoriev, controlor de bilete la circ. Și atunci, Innokenti Kuzmici, afacerile dumitale vor lua sfîrșit. Uite că și prietenul dumitale e de aceeași părere.

Auzindu-și numele, bătrînul se încruntă și-i aruncă o privire lui Lojkin; drept răspuns, acesta încuviință doar din cap, ascunzînd un licăr răutăcios în adîncul pupilelor.

Figura bătrînului, pînă atunci calmă, chiar venerabilă ca înfățișare, cu zbîrciturile din jurul ochilor, care îi dădeau un aer simpatic, se schimbă pe nesimțite: buzele i se subțiară, colțurile gurii i se ridicară ușor, lăsînd să se vadă dinții ascuțiți și rari, ochii i se îngustară devenind de o răceală ce nu făgăduia nimic bun.

— Mi se pare, dacă nu mă înșel, că mă amenințî?

— Din păcate nu am altă soluție, — spuse necunoscutul desfăcînd mîinile într-un gest de neputință. — Și apoi nici dumitale n-o să-ți pară rău. Nici un fel de afaceri nu o să-ți aducă un asemenea cîștig. Judecă și dumneata după avans.

Bătrînul ridică ușor din umeri și se așează din nou pe pat. Fața lui recăpătă deodată expresia blajină și liniștită ce-o avusese mai înainte.

— Va să zică, Sofron, ai trecut de partea lui ? — întrebă el cu un aer mustrător, adresîndu-se lui Lojkin.

— Doamne ferește ! — obiectă acesta cu viclenie. — Pe mine și pe tine ne leagă aceeași funie și capătul funiei, uite, e în mîinile lui. Și apoi, orice ai zice, merită să lucrăm pentru el.

Bătrînul molfăi din buze în tăcere, se scărpină după ureche și-i aruncă lui Lojkin o privire dușmănoasă. Acesta se zgribuli involuntar. Ar fi cutezat el altădată să vorbească așa cu Moșu' ? Dar acum... Lojkin se uită la necunoscut și pentru prima oară în dimineața aceea, în sufletul lui se strecură o umbră de îndoială. Dacă cumva s-a înșelat, dacă a greșit-o ? Doamne ferește, să prindă pică Moșu' pe el și să strice căruța cu necunoscutul ! Lojkin începu să nu se mai simtă în largul său. Îi povestise doar atîtea necunoscutului despre Moșu' și, ce era mai important, îi spusese vechea lui poreclă ! Bătrînul nici nu știa că Lojkin ajunsese să i-o cunoască. Era suficient ca această poreclă să fie comunicată unde trebuia și s-a zis cu Moșu' ! Dar de ce tăcea omul acesta ?

Necunoscutul continua să fumeze netulburat, ca și cum nu-și dădea seama de toată încordarea care se crease și de seriozitatea momentului.

Pe Lojkin îl cuprinse frica. Începu să se sucească neliniștit pe scaun, tușind cu înțeles. Moșu' îl măsură cu o privire de gheață și continuă să molfăie din buze.

Dar tocmai atunci necunoscutul începu să zîmbească și stinse cu hotărîre țigara.

— Nu m-am exprimat bine, Moșule, — reluă el împăciuitor. — Nu vreau să te amenințț. Cu toate că știu multe despre tine, chiar mai multe decît el. — Necunoscutul făcu semn din cap spre Lojkin.

„Lucrează mișto ! — se gîndi Lojkin. — Unde-o vrea să ajungă ?" Dar și acum Moșu' rămase impasibil, doar vinișoara de sub ochi îi tresări din nou.

Necunoscutul tăcu o clipă, parcă ar fi așteptat să vadă impresia produsă de cuvintele lui, dar neobservînd nimic, continuă la fel de blînd :

— Eu, Moșule, am nevoie de prietenia ta. Noi sîntem doar oameni de afaceri. De aceea, la prietenie trebuie adăugat profitul, un profit cît mai mare, și abia pe urmă un pic de frică, — puțin, cît negru sub unghie. Așa e bucătăria noastră, pentru toate gusturile, — spuse el și clipi din ochi șiret.

Dar bătrînul nu avea chef de glume.

— Pe mine, stimabile, au vrut să mă cumpere unii și mai grozavi, — rosti el rece, cu înțeles, și pe buzele-i subțiri flutură un zîmbet. — Numai că au cam dat greș, așa că te sfătuiesc să nu încerci. Ăia nu s-au ales decît cu paguba. S-o știi !

În ultimele cuvinte ale bătrînului, străbătu o amenințare ascunsă.

— Iar cu dumnealui, — continuă el pe același ton, făcînd semn cu capul spre Lojkin, — sîntem prieteni vechi, ne răfuim între noi, fără străini.

„Vrea să-l îndepărteze ! — își spuse cu ciudă necunoscutul, aruncînd o privire spre Lojkin, care acum era complet domolit și pierit de frică. — Trebuie să-i smulg ghiarele ! Ăsta e dat dracului". Trecîndu-i toate acestea prin cap, necunoscutul continua să zîmbească, la fel de deschis și împăciuitor.

Într-adevăr, Lojkin și începuse să se căiască amarnic. Da, da, uitase că era primejdios să-i facă

lui Moşu' asemenea figuri! Chiar foarte primejdios!

— Noi, Moşule, nu ne temem de pagubă, — continuă necunoscutul. — Şi acum sînt alte vremuri. Să nu dai cu piciorul prieteniei cu noi. O să-ţi prindă bine. Cred că numai cu ajutorul nostru o să ai parte de o moarte liniştită, în patul tău. Altminteri să ştii c-o să te mistui ca o lumînare. Acum în ce priveşte profitul. Spui că ai destule afaceri? Să zicem că-i aşa. Dar chiar la cea mai bună din ele n-ai să cîştigi nici măcar avansul ce ţi-l dau eu. Iar în ce priveşte frica...

— Ajunge, stimabile, — îl întrerupse moale bătrînul. — Nu te sfătuiesc să mă sperii. Asta e pentru mucoşi!

El se ridică de la locul său şi se întoarse spre bufet. Lojkin încremeni, urmărindu-i cu teamă mişcările.

Bătrînul vîrî fără grabă mîna în unul din sertare, de unde apăru ceva sclipind tulbure şi în aceeaşi clipă se auzi o detunătură surdă.

Şi tot în acelaşi moment, necunoscutul se prăbuşi la pămînt, cu braţele desfăcute înlături. Moşu' scoase un răcnet de triumf şi îndreptă revolverul spre Lojkin.

— Ei, scîrnăvie... — spuse el răguşit.

Dar bătrînul nu apucă să isprăvească fraza, că începu să horcăie într-un chip ciudat, iar făptura lui uscată parcă se frînse de la mijloc şi căzu pe pat. Mîna necunoscutului îi apucase beregata şi bătrînul era aproape vînăt la faţă.

Abia atunci îşi reveni şi Lojkin, şi-şi şterse cu mîna tremurîndă broboanele de sudoare de pe frunte.

— Uf!... — făcu el uşurat.

Necunoscutul se îndreptă uşor, vîrî în buzunar revolverul pe care bătrînul îl scăpase din mînă şi continuă zîmbitor:

— Ai îmbătrînit, Moşule, nu mai ai ochiul ager. Ţi-a slăbit şi mîna, s-au schimbat toate. N-ar fi rău să-ţi schimbi şi apucăturile.

Bătrînul continua să horcăie, ţinîndu-se cu mîinile de piept, apoi aşezîndu-se pe pat, începu să tuşească puternic, cu faţa congestionată. După ce îşi mai reveni puţin, el rosti cu o sinceră admiraţie:

— Eşti dibaci, ticălosule! Eşti primul care ai rămas în viaţă, după o asemenea discuţie!

— Nu-i tot ce ştiu. Am mai învăţat şi altele! — răspunse vesel necunoscutul, aşezîndu-se pe vechiul său loc şi aprinzîndu-şi foarte calm o ţigară. — Dar n-am terminat discuţia noastră.

Bătrînul îşi frecă gîtul, strîmbîndu-se uşor de durere, după care întrebă posomorît:

— Dă-i drumul, spune, ce ştii despre mine?

— Poftim! — îi ripostă bucuros musafirul.

Cu glasul scăzut, parcă ferindu-se de Lojkin, el începu să înşire faptele, numărîndu-le pe degete. Faţa bătrînului se întuneca din ce în ce. Cînd însă necunoscutul îi pronunţă vechea poreclă, el tresări fără să vrea, aruncînd o privire neliniştită spre Lojkin, care într-adins se făcea că nu-l interesează discuţia lor. Apoi bătrînul, molfăind din buze cum avea obiceiul, făcu un efort să vorbească:

— Isprăveşte! Într-adevăr ne leagă aceeaşi funie. Fie ce-o fi! Dă hîrtia, stimabile.

El semnă cu un scris lăbărţat, pe urmă, după indicaţia necunoscutului, băgă mîna în cutiuţa plată şi-şi puse amprentele celor cinci degete alături de semnătură.

— Şi acum afacerea trebuie stropită, — strigă Lojkin, înveselindu-se subit.

Bătrînul încuviinţă din cap şi începu să scoată din bufetul uriaş cîteva sticle de vodcă, gustări, pahare, farfurii. Lojkin îl ajuta cu tragere de inimă. Între timp necunoscutul, profitînd de faptul că cei-

lalți doi erau ocupați, scoase pe furiș din buzunar o sticluță, și trăgîndu-se cu fereală într-un colț, sorbi din ea cîteva înghițituri.

Băură mult, cu pahare mari, aproape fără să mănînce — parcă se străduiau să-și înăbușe toate îndoielile, toată obida și neliniștile ascunse. Lojkin avea ochii injectați ; fața arămie îi lucea de sudoare și încerca mereu să intoneze psalmi. Obrajii și nasul bătrînului se făcuseră ca sfecla — chicotea pe-nfundate, rînjind uneori de i se vedeau dinții strîmbi și ascuțiți și-l amenința pe Lojkin cu degetul. Necunoscutul rămînea perfect treaz, dar se prefăcea și el cuprins de veselie.

Băură toată ziua și toată seara. Pe urmă adormiră cu capetele pe masă.

Apariția necunoscutului în casa lui Moșu' nu era deloc întîmplătoare. Fost răufăcător ajuns în timpul războiului în rîndurile armatei, el trecuse la Berlin granița dintre zone și-și oferise serviciile spionajului străin. Acolo îndeplinise prima misiune dată de patronii săi : ademenise prin șiretenie în sectorul vestic pe un ostaș din Armata Sovietică. Dar soldatul sovietic Ivan Utkin refuzase să devină trădător și fusese ucis.

După aceasta, noul spion fu trimis în liniștitul Bad Werishofer, la o școală condusă de un oarecare Cardan. Acolo i se dete porecla de „Pit". La școală nu fu numai instruit, ci și educat. Pit făcea progrese și în el se puneau mari speranțe.

În sfîrșit veni ziua cînd i se înmînară acte autentice pe numele lui Ivan Utkin și îmbrăcă o cămașă în al cărei guler era ascunsă o fiolă cu otravă. Asta însemna că Pit „pășea pe calea războiului", — după cum spusese cu emfază Cardan, — și nu trebuia să cadă viu în mîinile dușmanului.

În prealabil Pit fu pus la încercare în diferite misiuni. Le îndeplini cu succes. Pit fusese în diferite

ţări din Europa, acumulase experienţă, îşi călise voinţa şi căpătase o încredere deplină în „steaua" sa.

Noua misiune viza fosta lui patrie.

De curînd se întorsese la Moscova Şubinski, un cunoscut inginer sovietic, care conducea construcţia unui mare şi important obiectiv în Ural. Acest obiectiv, conform nomenclaturii lui Cardan, făcea parte din categoria „A". Inginerul, după toate probabilităţile, avea în posesia lui materiale preţioase referitoare la specificul construcţiei şi la problemele tehnice care fuseseră rezolvate cu acest prilej. Serviciul de spionaj alerga cu limba scoasă după aceste materiale de aproape şase luni, dar deocamdată fără succes ; un agent eşuase nu demult... Pit trebuia să pună mîna pe aceste documente cu orice preţ.

De această misiune mai era legată încă una, la fel de importantă. Ea consta în recrutarea unei noi agenturi la Moscova, — a unei agenturi deosebite, din rîndul răufăcătorilor.

Pit avea adresele a două puncte de întîlnire, în aparenţă sigure, din Moscova. Dar, ajungînd în capitală, se convinsese că ele nu mai puteau fi folosite.

Atunci se dusese la gară şi aruncase momeala. Nu-i trebuia însă un găinar mărunt, ci un excroc „de clasă", unul „cu experienţă", cu care să intre în legătură. Pit ar fi putut identifica pe loc un asemenea om, cu condiţia numai ca el să se ivească. Timp de două nopţi nu-i picase nici unul „capabil" şi abia în a treia noapte Pit găsi în sfîrşit ce căuta.

Se întîlni cu Lojkin.

Pe la mijlocul nopţii Moşu' se trezi din somn. Lojkin sforăia, din gura-i întredeschisă ieşeau sunete răguşite. Pit dormea liniştit, respirînd egal şi uşor. Tocmai pusese mîna pe mînerul unui sertar, cînd auzi încet, poruncitor :

— Te sfătuiesc să te lași de glume!

Moșu' sări la o parte, glasul lui Pit era foarte clar, de parcă nici nu-i trecuse prin gînd să adoarmă.

— Te mai sfătuiesc să ții minte unele lucruri, — continuă el. — Să știi că nu te slăbesc din ochi. Afară de asta, tot ce ți-am spus ție, le mai știe... hai să zicem, o a treia persoană. Dacă se întîmplă ceva, n-o să-ți meargă bine, Moșule. Noi sîntem oameni serioși, e timpul s-o pricepi.

Moșu' răspunse leneș, deplin stăpîn pe el.

— Dar ce-ai crezut? Eu, stimabile, nu vroiam decît să mă culc în pat.

— Poftim, n-ai decît, — spuse ironic Pit. — Păzește-ți oscioarele, o să mai ai nevoie de ele.

Tăcură amîndoi și Moșu', stînd culcat în pat, se întrebă mult timp dacă musafirul adormise sau nu. În sfîrșit, ațipi fără să fi dezlegat această problemă.

A doua zi dimineața avu loc o consfătuire.

— Cum spui că-l cheamă pe invalidul ăsta, pensionar și pe deasupra decorat? — întrebă Pit.

— Kupțevici, Iakov Feodorovici Kupțevici, — răspunse bătrînul, strîmbîndu-se din cauza durerii de cap ce-l chinuia. — E prietenul lui, — continuă el, făcînd semn din cap spre Lojkin, care stătea zburlit și somnoros.

— Da, al meu! — zîmbi ironic acesta, întinzîndu-se după somn. — Îl cumpăr și-l vînd cu pensie și cu vilă cu tot. O, doamne!

— Dar ai cu ce să-l ții? — întrebă din nou Pit.

— Să-l țiu? — spuse veninos Moșu'. — Nu numai asta, dar pot să-l întorc pe dos cu măruntaie cu tot, la mama dracului. Numai că aici e o poveste, stimabililor, — continuă el cu îndoială în glas. — Căsuța aceea, să-ți spun drept, am lăsat-o pe linie moartă. Mă întîlneam acolo cu un pusti. Iar el, mi se pare că s-a împotmolit, fir'ar el... Nu-și mai arată mutra, nu cere bani, nici la telefon nu mai răspunde.

Nu cred că au putut să-i dea de urmă : n-a operat nici o singură dată, e curățel. Și să zici că s-a dus singur să bată la ușa miliției ! Nu face el una ca asta. Totuși...

Pit asculta în tăcere și părea că șovăie.

— O să facem așa, — zise el în sfîrșit. — Tu și Sofron o să vă duceți totuși acolo, dar numai mîine. Astăzi însă casa trebuie mirosită din toate părțile, trebuie să trimitem acolo pe cineva.

— Ei, dacă-i așa, o să-l trimit pe Mitka, — răspunse fără chef bătrînul. — E un băiat isteț, are un miros fain.

Așa rămase hotărît.

Apoi bătrînul plecă, iar Lojkin și Pit se culcară din nou

Abia către seară se treziră. Moșu' era acasă. Le relată cuvintele lui Mitka : „Totul e-n regulă, nu-i nici un sticlete. Iașka așteaptă musafiri mîine la ora trei. Semnul e la fereastră. Trebuie să-l pipăim nițeluș pe vecin".

— Da, o să-l pipăim ! — rîse semnificativ Lojkin.

A doua zi, Pit le dădu ultimele instrucțiuni.

Moșu' ascultă în tăcere, apoi își îmbrăcă șuba cam veche, cu blana roasă pe-alocuri și puse mîna pe clanță.

Între timp, în casa înaltă de cărămidă, de lîngă Gara Bielorusă, se terminau ultimele pregătiri în vederea pîndei ce trebuia organizată acolo.

Garanin ședea nemișcat la masă, cu ochii ațintiți pe fereastră, Voronțov se-nvîrtea nerăbdător dintr-un colț în altul, cu mîinile vîrîte în buzunare. Păstrau toți tăcere.

Lîngă ușa camerei sale, Serghei trăgea atent cu urechea. Stătea cu nervii încordați și prin cap îi treceau, ca într-un vîrtej, tot felul de gînduri : „Fiara se apropie de capcană... Cea mai primej-

dioasă fiară... Numai de n-am scăpa-o !..." El aştepta cu emoţie semnalul convenit.

Acul ceasului se apropia de trei.

Ajuns la uşă, Moşu' zăbovi puţin, apoi se întoarse spre Pit.

— Cred că nu face să mă duc acolo, stimabile, — rosti el încet. — Aşa-mi spune mie inima...

— Da' ce-ţi veni ?... — începu Pit ameninţător, întîlnind însă privirea rece şi fixă a bătrînului, pricepu imediat : „Totuşi are dreptate". După care luă hotărîrea : „Unul ca el n-are voie să riste".

Bătrînul şi Pit se înţeleseră din ochi, apoi amîndoi se uitară spre Lojkin.

— Ai să te duci tu, — spuse rece Moşu'.

— Poftim, pe mine nu mă sperii ! — zîmbi sfidător Lojkin.

Pit încuviinţă din cap.

— Ai să te duci. Dar vezi să nu laşi urme ! Ei, şi dacă o să pună mîna pe tine...

— Pe cine ? Pe mine ? — rînji furios Lojkin. — Asta nu, viu n-o să le mai cad în ghiare. — Şi încheindu-şi paltonul, adăugă plin de el : — N-o să fie nevoie de paznic pentru robul lui dumnezeu Sofron. Amin.

— Nu, deocamdată să nu spui amin, — continuă Pit clătinînd din cap. — N-ai să te mai întorci aici ! Eu rămîn pe loc şi mîine ne-ntîlnim în altă parte. Ce zici, Moşule, unde ? — se întoarse el spre bătrîn. — Poate în cafeneaua voastră ?

— De ce în cafenea ? — ripostă acesta cu vioiciune. — O să vă vedeţi, stimabililor, la circ. Iată ce vă propun. Şi cu ocazia asta o să vizitaţi şi menajeria. Sînt acolo nişte animale sălbatice tare nostime. O clipă numai.

Mergînd bătrîneşte, se apropie de bufet şi trase unul din sertare.

— Uite un bileţel pentru mîine, Sofron. E duminică şi lumea o să vină la circ cu grămada. E cît se poate de nimerit.

— Eşti tare, ghiujule! — spuse cu condescendenţă Lojkin. — Mai şiret ca o sută de oameni la un loc, zău aşa. Numai că ai început să stai cu frica-n spate.

După plecarea lui Lojkin, Pit se uită la Moşu' cu înţeles.

— Ei, ce facem?... O pornim şi noi la plimbare? Trebuie să-mi caut măicuţa aici la Moscova, dacă, doamne fereşte, o mai fi trăind.

— Cum vine asta?

— Uite aşa, că uneori în viaţă n-ai nevoie de asemenea mamă, — făcu semnificativ necunoscutul. — Cîteodată Moşule, e mai bine să nu existe martori din ăştia. Ei, şi dacă cumva o mai fi în viaţă, o să trebuiască s-o găsesc şi să aflu cîte ceva despre propria mea persoană.

— Bine, se poate, stimabile, — consimţi bătrînul. — A, da, era cît p-aci să uit! — îşi aminti el de ceva. — Trebuie să-l pun în altă parte, trebuie să-i schimb locul...

Bătrînul se apropie cu paşi mărunţi de bufet, şi trăgînd un sertar, scoase din el o cutiuţă.

— Ia priveşte, stimabile, să vezi pe ce am pus mîna, — rosti el cu evlavie.

În cutie, pe catifeaua neagră, se afla un medalion de aur — o piesă veche, lucrată cu mare fineţe.

— Are o sută de ani, — continuă pe acelaşi ton bătrînul, admirînd medalionul. — A aparţinut contesei Uvarova. E lucrat de renumitul monsieur Duval.

Pit aruncă spre medalion o privire indiferentă:

— La ce naiba ţi-o fi trebuind vechitura asta? N-ai pe ce să dai banii?

— Bine, stimabile, dar ăsta e un obiect nepreţuit! Doar e lucrat chiar de Duval!

— Bine, bine. Dracu' să-l ia pe Duval al tău! Ascunde-l mai repede și hai să mergem, — i-o tăie Pit, îndreptîndu-se spre ușă.

...În acest timp Lojkin pășea grăbit pe stradă, cu gulerul paltonului ridicat, uitîndu-se pe furiș în toate părțile.

Acul mic al ceasului se apropiase de trei.

Kostea Garanin stătea tot lîngă masă în mijlocul odăii, cu ochii ațintiți pe fereastră. De acolo vedea bine intrarea casei de peste drum, unde se pitise Zabelin. Kupțevici încremenise în colțul său, uitîndu-se înfricoșat la Fleita care stătea întinsă în fața lui. Alături ședea Tverdohlebov, încordat și atent. Îi dispăruse de pe față plină expresia obișnuită de blîndețe — ochii lui mici priveau rece, ager, iar mîna dreaptă o ținea vîrîtă în buzunar. Voronțov, călcînd ușor, elastic, se plimba prin cameră cu mîinile la spate ; el nu izbutea ca ceilalți să-și ascundă surescitarea de care era stăpînit.

Tăceau toți.

Ceasul arăta trei și ceva, Zabelin nu dădea semnalul convențional. Trei și jumătate... Patru... Kostea se uită cu coada ochiului spre Voronțov. „E nervos", — își zise el nemulțumit. Tocmai atunci zări semnalul dat de Zabelin și pentru o clipă înmărmuri. Semnalul arăta că vin trei inși. Trei și nu unul. Ori în cameră erau acum...

Fără să-și trădeze neliniștea, Kostea se ridică și se îndreptă spre ușă, făcînd semn lui Voronțov să-l urmeze. În spatele lor Fleita mîrîi amenințător : pesemne că-l văzuse pe Kupțevici mișcînd. În antreu, după ce ușa fu bine închisă, Kostea anunță abia stăpînindu-și emoția :

— Vin trei inși. N-avem însă ce face. Trebuie să le venim de hac la toți trei. Cheamă-l pe Serghei. Kupțevici n-o să-l vadă. Du-te.

— De dus mă duc eu, — răspunse Voronțov pe un ton nemulțumit. — Numai că...

Dar Serghei întredeschise singur ușa camerei sale, rămînînd în așteptare, cu ochii la tovarășii săi. Kostea îi arătă în tăcere locul din spatele cuierului. Voronțov se ascunse după dulap, iar Kostea se postă într-o parte, lîngă intrare. Calculase cu precizie: cînd se va deschide ușa, cei care vor intra nu-l vor observa în primul moment pentru că va fi în spatele ei.

— Sînt trei, — repetă încet Kostea. — Eu îl iau în primire pe primul, Viktor pe al doilea, tu, Serghei, pe al treilea. Zabelin le taie retragerea și ne ajută, în funcție de situație. Serghei, previn-o pe vecină.

Acesta se întoarse grăbit în odaie.

— Polina Grigorievna, o să sune acuși cineva, să deschizi dumneata ușa, — spuse el cît putu mai liniștit. — După asta te îndepărtezi imediat.

— Domnul să te aibă în pază, Kolenka! — spuse bătrîna, pocnindu-și palmele. — Nu te băga, dragul meu, nu cumva să...

Cuprinsă de neliniște și buimăcită, bătrîna ședea pe divan, ezitînd să iasă în sală.

— Nu pot să stau deoparte! — obiectă cu însuflețire Serghei. — Am fost rugat, înțelegi dumneata? Trebuie să dau o mînă de ajutor. Doar sînt comsomolist, am luptat pe front...

— Da, dragul meu... Vai, doamne, ce-o să se întîmple acum? — bîigui Polina Grigorievna, nespus de tulburată.

Tocmai atunci răsună în antreu soneria.

Cuprins de nerăbdare, Serghei făcu un gest cu mîna și părăsi grăbit camera. În urma lui ieși cu pași mărunți și Polina Grigorievna.

Cînd fu cu mîna pe zăvor, Kostea îi mai șopti:

— Liniștit măicuță, cît mai liniștit. O să întrebe de vecinul dumitale. Le răspunzi : „E acasă, intrați". Dar să vorbești liniștit, te rog foarte mult.

Polina Grigorievna aprobă din cap și deschise ușa.

În fața ei stătea Lojkin. Rămase în prag, apostrofînd-o grosolan :

— Ce-ai deschis așa de greu ? Nu te poți mișca, ești împiedicată ?

Polina Grigorievna strînse din buze, supărată, și-i răspunse cu severitate :

— Mai bine mi-ai mulțumi că ți-am deschis. Cînd colo... Pe cine cauți ?

— Bine, bine, te-ai pus pe trăncănit, bătrîno, — spuse Lojkin mai împăciuitor. — Vecinul dumitale e acasă ?

— Unde să se ducă ? Pesemne că sforăie, — răspunse Polina Grigorievna și se îndreptă spre camera ei cu un calm care îl uimi pe Serghei.

— O s-o trezim îndată pe hahalera asta, — spuse Lojkin zîmbind și păși în antreu.

În urma lui intrară alți doi indivizi, care pînă atunci stătuseră mai la o parte, pe scară.

În clipa cînd toți trei fură în sală, și Lojkin se pregătea să intre la Kupțevici, Kostea se aruncă asupra lui și-i prinse cu putere mîinile, mai jos de cot. Lojkin se smuci, dar nu putu să scape. Atunci se trînti la pămînt și-și înfipse dinții în umărul lui Kostea care căzuse peste el. .

În același timp, Voronțov se aruncase la picioarele unuia din indivizii care-l însoțeau pe Lojkin, îl doborîse jos și, sucindu-i într-o clipă mîna dreaptă la spate, îi pusese revolverul la tîmplă.

— Stai așa, altfel trag — rosti el amenințător.

Serghei era cel mai departe de locul încăierării și întîrzie o fracțiune de secundă. Cel de-al treilea individ izbutise să-și scoată pumnalul și se îndrepta spre Voronțov, dar Serghei, luîndu-și avînt, îl lovi

cu pumnul sub bărbie. Individul căzu și, în cădere, spintecă pe la spate cu pumnalul haina lui Voronțov. Căzînd el îl prinse cu mîna liberă pe Serghei de picior și acesta, pierzîndu-și echilibrul, se prăbuși peste el.

Lojkin sfîșia acum ca o fiară umărul lui Garanin, care din cauza durerii slăbi strînsoarea, ceea ce-i dădu posibilitatea lui Lojkin să-și tragă într-o clipă cuțitul și să-l lovească pe Kostea în piept. Plin de sînge, Garanin fu pe punctul să-i dea drumul tocmai cînd Lojkin ridicase pumnalul pentru o nouă lovitură. Kostea se ridică însă și prăvălindu-se asupra banditului, îl răsturnă pe podea. Lojkin se zbătea să scape, dar Kostea îi cuprinsese gîtul într-o încleștare de moarte. Lojkin începu să horcăie și-și pierdu cunoștința. Leșină și Garanin în urma efortului făcut. În acel moment îi sări în ajutor Zabelin, care apăruse de pe scară.

Serghei continua lupta. Banditul se apăra cu înverșunare. La un moment dat, reuși să-l împingă pe Serghei cu piciorul, se ridică dintr-o săritură și începu să agite cu furie pumnalul. Serghei era ținut astfel la distanță de adversarul său. Între timp revolverul lui Serghei căzuse pe podea între ei și banditul înainta încet, încercînd să pună mîna pe armă: acest lucru nu trebuia să se întîmple. De aceea Serghei se aruncă într-o parte și apucă din zbor cu mîna stîngă brațul banditului, mai jos de cot, — tocmai mîna în care acesta ținea pumnalul, — răsucindu-i-l cu o mișcare fulgerătoare la spate și apăsîndu-l cu putere pe omoplați. Banditul căzu în genunchi țipînd de durere. Serghei era stăpîn pe situație — scăpase datorită figurilor de luptă liberă pe care le învățase la M.U.R. Cu cealaltă mînă luă revolverul și se uită împrejur.

Voronțov continua să stea călare pe adversarul său, ținîndu-i revolverul la tîmplă. Zabelin se agita pe lîngă Garanin care era rănit.

În acel moment în camera lui Kupţevici răsună un zgomot puternic. Pesemne se prăvălise ceva greu. Din odaie se auzi mîrîitul furios al Fleitei, apoi un scurt chelălăit şi larma unei lupte. Involuntar, toţi îşi întoarseră privirile într-acolo. Profitînd de moment, banditul care zăcea sub Voronţov îi întoarse acestuia mîna cu revolverul şi apăsă pe trăgaci. Răsună o împuşcătură. Surprins, Voronţov scăpă braţul adversarului, pe care îl ţinea răsucit şi individul apucînd revolverul, îl îndreptă spre Voronţov; acesta păli, ducîndu-şi maşinal mîna la piept.

Atunci ochi Serghei — trase cu acel sînge rece pe care-l avea întotdeauna în clipele grele. Mîna banditului, care strîngea revolverul, se lăsă jos scăldată în sînge, moale ca o zdreanţă. Voronţov îşi veni în fire, ridică revolverul de pe jos şi-şi doborî din nou adversarul.

La prima împuşcătură Lojkin deschise ochii şi văzu că nu-l ţinea nimeni. Mai avea în mîna dreaptă pumnalul. Lîngă el Garanin zăcea într-un leşin adînc; Zabelin îi ştergea zorit sîngele de pe faţa palidă.

Lojkin îşi încordă puterile şi începu să se tîrască spre uşă. Tocmai ajunsese la prag, cînd fu observat de Serghei.

— Prinde-l pe Lojkin! — îi strigă el lui Zabelin.

Acesta se întoarse numaidecît, dar Lojkin trecuse pragul. Alergînd după el, Zabelin se aruncă, fără să mai stea la gînduri pe trepte în jos, sărind drept în spatele lui. Banditul nu mai putea opune rezistenţă şi Zabelin îl trase de mîini înapoi în apartament.

Între timp Serghei îşi legase adversarul, dîndu-i o mînă de ajutor şi lui Voronţov. Apoi se grăbi spre Garanin, care zăcea tot în nesimţire.

Voronţov dădu fuga în camera lui Kupţevici unde îl găsi pe acesta întins pe spate, legat solid

de mîini şi de picioare. Pe podea, într-un lac de sînge, zăcea Fleita moartă, iar lîngă ea stătea Tverdohlebov, cu faţa împietrită de durere. Aflară că între timp Kupţevici, eliberîndu-şi o mînă, izbutise s-o lovească pe Fleita cu cătuşele. Tot atunci îl doborîse şi pe el Tverdohlebov.

Voronţov oftă şi-l îmbrăţişă cu căldură pe Tverdohlebov. Apoi privindu-l întunecat pe Kupţevici, care era stacojiu la faţă şi desfigurat de spaimă, se îndreptă spre ladă. O dădu la o parte cu o forţă ce nu i-ai fi bănuit-o, deschise chepengul şi-i lăsă în cameră pe ceilalţi colaboratori ai M.U.R.-ului.

Fără să-şi dea seama, nici ceilalţi şi nici el înşuşi, Serghei dădea acum toate dispoziţiunile ; erau îndeplinite fără nici o obiecţie.

Curînd totul luă sfîrşit. Cu una din maşini fu trimis la spital Kostea Garanin, cu cealaltă fură transportaţi răufăcătorii la M.U.R.

Pe sală, Voronţov îl opri pe Serghei şi emoţionat, uitînd pare-se pentru prima oară de tonul său ironic, îi spuse :

— Seriojka, dă-mi mîna. Mi-ai salvat viaţa, popîndăule !

— Dă-te-ncolo ! — îi răspunse tulburat Serghei. — Ce ţi-a venit ! Mai bine cară-te de aici.

...Spre seară Serghei şterse toate urmele evenimentelor petrecute în apartament. Polina Grigorievna nu putea să-i ajute întrucît stătea întinsă pe divan, — plîngea nervos, cu sughiţuri, şi-şi apăsa mereu mîna pe inimă. Serghei îi dăduse în două rînduri valeriană, care răspîndise un miros puternic în toată camera. Cu puţin înainte de venirea Katiei, Polina Grigorievna se sculă în sfîrşit şi se îndreptă spre bucătărie, uitîndu-se peste tot cu teamă.

Cînd se întoarse de la lucru, Antonina află că venise miliţia şi soţul ei fusese arestat. Acelaşi lucru i se povesti şi Katiei.

Serghei stătea ca pe ghimpi: era neliniștit de starea lui Garanin. Trăia oare? Cum se simțea? La început, Katia îl urmări uimită, apoi o cuprinse neliniștea; stătea la îndoială dacă să-l întrebe ceva sau nu. Pînă la urmă, nu se mai putu stăpîni. Găsind un moment cînd Polina Grigorievna ieșise din cameră, Katia îi spuse:

— Ascultă, ce s-a întîmplat? Numai să-mi fii cinstit... Sau să nu-mi povestești nimic.

Serghei se uită la fața alarmată a fetei. Timp de o secundă șovăi, apoi îi luă mîna și căutînd să rămînă cît mai calm, îi răspunse:

— Vezi tu, Katia, adevărul e că astăzi Kostea a fost dus în stare gravă la spital. Dacă vrei...

— Cum?!... — În privirea fetei se citi disperarea. — Kostea?... Nu se poate! Stai, stai... — Îi strînse cu putere mîna și deodată rosti hotărîtă: — Mă duc la el! Unde e internat? Spune-mi imediat!

— Katia, e tîrziu!

— Cum tîrziu? — Fata îl privi cu ochii măriți, încremenită. — Cum tîrziu?!

— Nu m-ai înțeles. Am vrut să spun doar, că-i ora zece. Unde să te duci? Lasă pe mîine...

— Nu, nu! Acum... Neapărat acum...

Plîngînd cu sughițuri, Katia începu să se îmbrace în grabă. Serghei nu încercă să-i schimbe hotărîrea.

În cameră intră Polina Grigorievna. Katia tocmai își încheia paltonul.

— Katenka, unde te duci, acum, în pragul nopții? Dar ce e cu tine, de ce plîngi?...

— Eu... eu... un prieten de-al meu... s-a îmbolnăvit, — bîigui Katia. — Mă duc la el... la spital.

— Bine, dar e tîrziu, draga mea! O, doamne, hai nu mai plînge! Lasă, n-o să moară prietenul ăsta al tău. Ai să te duci să-l vezi mîine.

— Ce vorbești, Polina Grigorievna! Cum mîine?...

— Las-o să se ducă, — interveni Serghei. — Prietenul ei e foarte rău bolnav.

— Bine, dar e întuneric beznă! Așa singură, — mai încercă să obiecteze Polina Grigorievna, ajutîndu-i Katiei să-și găsească mînușile.

Serghei îi scrise pe o bucățică de hîrtie adresa spitalului, apoi își aminti că poate Katia n-avea bani de taxi, ca să ajungă mai repede. Îl cuprinsese nerăbdarea și pe el. Dădu o fugă în cameră și scoase din valiză banii pe care îi înmînă fetei odată cu adresa.

— De ce mi-i dai? Am și eu.

— Ia-i. Te duci cu taxiul. Și încă ceva. — El coborî glasul: — Să-mi telefonezi de acolo. O vorbă doar să-mi spui. Bine?

— Bine! bine! Am plecat. Of, Serioja, ce-o să se întîmple acum?! — îi scăpă deodată Katiei și o porni în fugă spre ușă.

— Dumnezeule, a început să încurce numele! — spuse neliniștită Polina Grigorievna. — Așa l-o fi chemînd pe prietenul ei? Habar n-am avut că are un prieten!

Katia telefonă pe la douăsprezece noaptea.

— Trăiește. Aiurează îngrozitor. — Serghei abia îi auzea vocea sugrumată de emoție. — Eu rămîn. Aici mai sînt tovarăși de-ai lui. E un doctor care face de gardă.

— Bun. Am înțeles. Mîine, înainte de a te duce la institut, mai treci pe-acasă?

— Nu știu, Serioja. N-o să mă duc la institut... Eu... eu... nu mai știu nimic. — Și Katia izbucni într-un hohot de plîns.

— Încetează! — îi strigă Serghei supărat. — Auzi? În halul ăsta, plînsă, n-o să te lase să intri în salon.

În acest timp Antonina își arătă capul pe ușa. Avea o figură neliniștită, nasul și ochii roșii.

— Unde a plecat Katia? — întrebă ea bănuitoare.

— S-a îmbolnăvit o prietenă de-a ei. A plecat la spital. Mi-a telefonat acum că rămîne acolo să facă de gardă.

— Doamne, doamne, unde te-ntorci numai nenorociri. Pretutindeni! — se văicări Antonina. — Pentru ce pedeapsa asta? Uite l-au luat şi pe-al meu... Ei, spune şi dumneata, cine să aibă nevoie de trîntorul ăsta? Îi spuneam doar, mangositului: munceşte, omule! Dar el, ţi-ai găsit... Cum crezi, Kolea, pentru ce l-o fi luat? N-au spus nimic?

Serghei se gîndi că mai devreme sau mai tîrziu ea tot va afla împrejurările în care avusese loc arestarea soţului ei şi că dacă îi ascundea adevărul, nu făcea decît să-i trezească bănuielile. De aceea el îi istorisi cum se petrecuseră lucrurile, ca şi cînd n-ar fi fost decît un martor întîmplător, care le auzise pe toate din camera lui. Serghei povestea stăpînindu-şi cu greu teama, aşa că Antonina îi dădu crezare.

— Bine, şi ce-o să fie acum, Kolenka, ce-o să mai urmeze? Unde l-or fi dus pe diavolul ăsta? Unde să mă duc mîine? Uite ce mi-a hărăzit ticălosul, nemernicul blestemat!

Antonina îşi sudui cu înverşunare soţul încă mult timp.

În noaptea aceea Serghei nu putu închide ochii.

A doua zi, dis de dimineaţă, sosi telegrama din Irkuţk pe numele lui Nikolai Svetlov. Era chemat de urgenţă la uzină. Indispus, Serghei îşi împărtăşi amărăciunea celor două femei: era nevoit să plece chiar fără să-şi ia rămas bun de la Katia, pentru că avionul decola peste trei ore şi i se reţinuse un loc (îl auziseră cu puţin înainte telefonînd la casa de bilete a aeroportului).

Despărţirea fu atît de înduioşătoare, încît bătrînele începură chiar să plîngă. Polina Grigorievna

nu putea să lase casa și să-l conducă: o aștepta pe Katia. Antonina însă se oferi să-l însoțească pînă la autobusul care transporta pasagerii la aeroport; pesemne, chiar și într-o împrejurare ca asta, ea ținea minte instrucțiunile primite de la soțul ei.

Serghei se gîndi la acest lucru, de aceea, luîndu-și rămas bun de la ea în stația autobusului, se decise brusc să-i scrie un bilețel Katiei. Îi scrise în grabă chiar pe dosul telegramei pe care o primise în acea dimineață. Întoarsă acasă, Antonina citi curioasă, exact cum își închipuise și Serghei, nu numai conținutul bilețelului, dar și telegrama, după care se convinse definitiv de autenticitatea ei.

...Două ore mai tîrziu Serghei se afla în biroul lui Zotov.

— A, să trăiești, Korșunov, să trăiești, — îl întîmpină Zotov. — Va să zică ai scăpat din închisoare? Ai fost pe-acasă?

— Nu. De la aerodrom am venit direct aici. Cum o duce Garanin?

— Prost. I-a atins plămînul. Zace și acum fără cunoștință. Delirează.

— Katia e la spital?

— Da, e la el. Bună fată! Așadar, Korșunov, să stăm de vorbă. În primul rînd te felicit pentru felul exemplar în care ți-ai îndeplinit misiunea. Pot să-ți comunic, deocamdată confidențial, — Zotov clipi șiret, — că printr-un ordin al colonelului ți se va anula mustrarea. Așa. Ar trebui să te odihnești cum trebuie, — continuă el preocupat, — dar din nefericire nu se poate. Am să-ți descriu pe scurt stadiul acestei afaceri. Lojkin, firește, n-a mărturisit nimic la interogatoriu. S-a blestemat numai singur că a venit la Moscova: cică a subapreciat M.U.R.-ul În timpul percheziției s-a găsit însă la el o mare sumă de bani, — 5000 de ruble, — și o chi-

tanță, trebuie să-ți spun, foarte ciudată. După toate probabilitățile ea trebuia să fie semnată de cineva care n-a iscălit-o. Lojkin urma să dea banii în schimbul semnăturii. Ce rost au toate astea deocamdată e de neînțeles. Afară de asta, s-a găsit la el un bilet de circ, pe care l-am luat.

Zotov se ridică și, apropiindu-se de casa de fier, scoase de acolo un pachețel; îl desfăcu pe biroul său.

— Vezi? Uite banii, biletul, chitanța. Citește-o.

Pe o mică bucată de hîrtie, erau scrise cu cerneală albastră doar două rînduri: „Am primit 5000 (cinci mii) ruble de la Ivan Utkin. Mă oblig să-i achit prin muncă."

Serghei citi de două ori textul chitanței, încercînd să se concentreze.

Zotov se uită la fața lui obosită și-i spuse sever:

— Acum du-te acasă. Îți ordon să dormi bine. Mîine trebuie să fii din nou gata de acțiune. Nu uita că un criminal primejdios se mai află în libertate. Și apoi a mai apărut o figură nouă — Ivan Utkin. Cine o fi?

CAPITOLUL VIII

EVENIMENTELE SE PRECIPITĂ

Camera spațioasă, bine mobilată, era cufundată în întuneric. Numai într-un colț, pe o masă rotundă, lumina slab o veioeuză cu abajur de sticlă verde. În jurul mesei stăteau în fotolii trei inși: langurosul Arnold, ținînd cu nepăsare țigara în colțul gurii, Rasteagaev, înalt și slab, îmbrăcat într-un costum auster, de culoare închisă, cu papion negru, și grăsunul Kamov, într-o ținută neglijentă,

îmbrăcat în pripă, purtînd o lavalieră pestriță la gît.

— Ne-am adunat astăzi ca să judecăm pe trădător, — rosti Arnold. — El ne-a aruncat mănușa și trebuie să fie pedepsit.

— Nu mai lungi vorba, Arnold! — spuse tăios Rasteagaev. — Dă-le naibii, expresiile astea frumoase!

— Vă rog, fără vulgarități! — spuse Kamov, umflîndu-și indignat buza de jos, groasă și umezită.

— Fiți atenți! — rosti sever Arnold. — Așadar, trădătorul este Elena Osmolovskaia. Noi i-am dat timp să chibzuiască, să revină la sentimente mai bune. Dar, din nefericire, acest lucru nu s-a întîmplat. La ce o condamnăm?

— La moarte! — rosti cu o voce cavernoasă Rasteagaev; părea foarte mîndru de neînduplecarea sa.

Un tic nervos începu să-i contracteze lui Kamov obrazul plin; el sări brusc în picioare și ducîndu-și mîinile la piept, rosti cu o voce cîntată, declamînd parcă:

— Aurora se stinge și acest lucru e sublim, dar omului nu-i stă în putere să-i amîne sfîrșitul. Tot astfel nouă nu ne stă în putere să luăm cuiva viața.

— Nu, la moarte! — exclamă Arnold, imitîndu-l pe Rasteagaev.

— Bine, măi băieți, v-ați eșit din minți! — spuse deodată, tulburat, Kamov.

— Ține-ți fleoanca! — îl întrerupse cu grosolănie Rasteagaev, apoi adresîndu-se lui Arnold: — Scrie sentința. Doi contra unul sînt pentru condamnare la moarte. Scrie.

Arnold trase spre el o foaie de hîrtie și scoțînd stiloul începu să scrie încruntat.

Kamov se sucea în fotoliu și-și frămînta nervos lavaliera. În ochii lui măriți se citea teama și zăpă-

ceala. În sfîrșit, sări în picioare și începu să se bîlbîie :

— Eu... eu n-o să mă înjosesc... Da, eu, pur și simplu... pur și simplu, mi-e frică. Voi... voi, ce v-ați pus în gînd ? Cine ?... Cine o s-o omoare ? Oare tu, Leonid ? — el își îndreptă privirea spre Rasteagaev.

Acesta se sili să-i răspundă cu hotărîre, răspicat și dur, dar se vedea cît de colo că întrebarea lui Kamov îl pusese în încurcătură.

— S-avem iertare, eu nu. Noi adoptăm hotărîrile. Îndeplinirea lor revine gloatei.

— Bine, bine, dar cui anume, — insistă Kamov. — Gloata este o noțiune vagă, neprecisă. Concret cine o s-o... da, cine o s-o... omoare ? — Rostind ultimul cuvînt, el se cutremură.

— Da, trebuie să ne gîndim la treaba asta, — consimți cu sînge rece Rasteagaev.

— Ehei, dacă ar fi fost acum Veaceslav Gorelov ! — spuse pe neașteptate Arnold. — El mi-a spus că știe anumiți indivizi. Desigur că ei fac parte din drojdia societății. Totuși...

— E o idee ! — spuse Rasteagaev. — Mi-am adus aminte de ceva. Într-o zi, eram cu Veaceslav la cafenea. El mi-a arătat o fată, o cunoștință de-a lui. Îi știe și ea pe oamenii ăia. Poate că prin ea...

— Eu nu sînt de acord ! — strigă isteric Kamov. — Eu nu pot ! Asta e mai presus de puterile mele ! Eu sînt poet, și nu... și nu...

El nu izbuti să termine fraza, toată înfățișarea lui trăda o spaimă imensă.

În ochii lui Arnold se aprinse o scînteie de răutate.

— A, nu ! I-am spus atunci că ne vom răzbuna. Ea m-a făcut... ne-a făcut... proști. Nu i-o iertăm, o s-o coste. Ascultați sentința.

El începu să citească. Kamov se înfundă crispat în fotoliu ; pe fața lui plină apărură pete. Plimbîn-

du-se prin cameră, Rasteagaev se desfăta la vederea spaimei de care era cuprins „poetașul mucos", cum îl poreclise el pe Kamov.

Arnold isprăvi de citit și, adresîndu-se celorlalți, spuse solemn :

— Vă rog să semnați sentința ! — și-și puse primul iscălitura.

După el semnă imediat, cu un aer hotărît și Rasteagaev. Apoi cei doi se uitară la Kamov.

— Băieți... — începuse acesta pe un ton jalnic. — Ce legătură am eu cu povestea asta ?

Arnold se ridică și, înclinîndu-se ceremonios, rosti pe un ton batjocoritor :

— Binevoiți să iscăliți sentința...

— Haide o dată ! — spuse amenințător Rasteagaev, oprindu-se în fața lui Kamov.

Acesta se sculă, mai mult alunecînd, din fotoliu și apropiindu-se de masă, luă stiloul.

— Mai este o problemă, — spuse Rasteagaev, începînd să se plimbe din nou prin cameră. — Drojdia asta a societății își are și ea legile ei. Ei nu fac nimic pe gratis, — și schițînd cu mîna un gest de dezgust, continuă : — Trebuie să le făgăduim bani.

— Să știi că ai dreptate, — fu de acord Arnold. El se uită la ceas.— Să ne decidem mai repede. Peste o jumătate de oră se adună ai noștri.

— Ai noștri... — rîse cu dispreț Rasteagaev. — Rămîne de văzut dacă se vor mai aduna. După ședința aceea se tem să se mai apropie de noi la institut.

...A doua zi seara Arnold și Rasteagaev se îndreptau spre cafeneaua „Rîndunica". Amîndoi erau cam înspăimîntați, dar nu se hotărau să și-o mărturisească.

Curînd Rasteagaev o zări pe Zoia Lojkina și i-o arătă din ochi lui Arnold. Sfătuindu-se un moment

între ei, luară loc la una din mesele unde servea ea, așteptînd-o cu răbdare. În sfîrșit Zoia se apropie și le întinse lista.

— Aveți salutări de la Veaceslav Gorelov, — murmură cu jumătate de glas Arnold.

Zoia îi aruncă o privire plină de curiozitate.

— Ei, lasă-mă! — făcu ea cu cochetărie. — De unde-l cunoașteți?

— E prietenul nostru, — răspunse demn Rasteagaev.

— Asta-i tot?

— El spunea că la nevoie putem să apelăm la dumneata, — continuă Arnold, neputînd în mod vădit să păstreze tonul arogant pe care își propuseseră să-l adopte în discuția cu ea. — Trebuie să stăm de vorbă despre o anumită chestiune cu cunoscuții dumitale. Avem o propunere și banii necesari.

— Ei, lasă-mă! Veniți poimîine, duminică. Poate că o să vă fac cunoștință cu Mitea.

— Perfect, — consimți Rasteagaev. — Să mergem, Arnold.

— A, nu! — replică cu vioiciune Zoia. — Vă rog să și comandați ceva! — adăugă ea viclean.

După ce se depărtă, Arnold se aplecă spre prietenul său și-i șopti:

— Ne-a lăsat să înțelegem, cît se poate de clar, că vrea să se aleagă cu un profit pentru serviciile ei. Va trebui să-i dăm ceva.

Rasteagaev aprobă din cap...

În următoarele două zile, ei nu-și mai găsiră locul. Nici măcar la institut nu se hotărîră să meargă, de teamă să nu dea ochii cu Lena. Întîlnirea care trebuia s-o aibă la cafenea însemna doar că treceau de la vorbă la faptă. Amîndoi își dădeau seama limpede că pînă atunci totul fusese o joacă. Dar acum... se schimbau lucrurile. De cîte ori se vedeau, căutau să facă pe grozavii unul față

de altul pentru dîrzenia de care dăduseră dovadă. Dar în seara întîlnirii de la cafenea, cu puțin înainte de a pleca, Arnold fu primul care începu să ezite.

— Dar dacă vor fi prinși ? — întrebă el nervos, înnodîndu-și cravata în fața oglinzii.

Rasteagaev parcă se aștepta la această întrebare.

— Ce ne privește asta pe noi ? Cine o să le dea crezare ? — Și, după un moment de tăcere, întrebă preocupat : — Banii i-ai luat ?

— I-am luat. Să mergem. Fie ce-o fi !

— Lasă, nu-ți fie teamă.

— Mie ? Ha !

O luară pe jos, căutînd să mai întîrzie momentul înfricoșător al întîlnirii cu acest Mitea.

Cafeneaua era plină de lume. Arnold și Rasteagaev fură nevoiți să aștepte un timp, pînă se eliberă o masă izolată. Zoia nu se vedea. În curînd ea apăru, undeva prin fundul localului, dar se făcu imediat nevăzută, apoi se ivi din nou. Ducea în mîini o tavă, însă nu se apropie de cei doi, deși Arnold observă că ea îi zărise.

Între timp, o altă ospătară le dădu lista și ei comandară ceva destul de încurcați.

— Cînd apare tipul, — spuse în șoaptă Rasteagaev, — să vorbești cu el în așa fel încît să-și dea seama din primul moment de deosebirea ce există între noi și ei.

— Fii pe pace.

Așteptarea aceasta încordată se prelungea.

În sfîrșit Zoia trecu pe lîngă ei și, fără să se întoarcă, le aruncă încet :

— Mitea vine îndată.

Se scurseră încă vreo douăzeci de minute. Sorbeau amîndoi din cafea mai mult în silă ; cele două prăjituri rămaseră neatinse. Nici unul din ei nu se putu hotărî să mănînce.

Zoia își făcu din nou apariția. În urma ei venea un tînăr nu prea înalt, îndesat, cîrn. Părea un om blînd ; era îmbrăcat destul de elegant, dar fără gust. Cînd ajunse însă în dreptul celor doi, el o întrebă dușmănos :

— Ăștia-s ?

Ea îi confirmă din cap și se îndepărtă.

Omul se așeză degajat la masă, cîntărind din ochi, cu o privire strecurată printre gene, pe Arnold și pe Rasteagaev ; apoi scoase din buzunar un pachet de țigări scumpe :

— Ei, am onoarea, stimabililor ! Vă salut și omagiile mele.

Noile sale cunoștințe îl salutară politicos, cu un aer demn, în care totuși se simțea aversiunea și o teamă prost camuflată.

Lui Mitea nu-i fură pe plac cei doi tineri. „Niște fraieri, niște domnișori", — își spuse el în gînd. Dar dispozițiile lui Moșu' erau cît se poate de precise și el bombăni cu grosolănie :

— Dați-i drumul ; despre ce-i vorba ?

— Avem la dumneata o rug... o însărcinare, — începu Arnold nesigur, însă sub privirea ironică a lui Rasteagaev se grăbi să întrebe cu aroganță : — Vrei să cîștigi ceva parale ?

Mitea răspunse rîzînd :

— Și mai departe ce-o să-mi mai spui ?

— Nu, eu întreb dacă vrei ? — insistă Arnold.

— Nu mă duci pe mine ! — ripostă Mitea supărat. — Nu înghit. Spune precis ce vrei !

— Avem nevoie de dumneata ca să execuți o sentință de a noastră. — Și Arnold se lovi cu un aer important peste buzunarul hainei.

— O sentință ? Ia te uită ! Ei, dă-i drumul, dă-o-ncoace s-o citim.

— Nu-i nevoie, — interveni Rasteagaev. — Sentința este următoarea : o condamnare la moarte.

— Nu mai spune! — se minună și mai tare Mitea. — Și pe cine ați condamnat?

— O femeie!

Mitea simți un fior prin tot corpul. „A, ce ticăloși! — își zise el. — Pesemne că pentru vreo poveste de dragoste, vor să-i facă de petrecanie fetei". Amintindu-și însă de Moșu' se stăpîni.

— Și pe cine anume vreți să trimiteți pe lumea ailaltă? — întrebă el.

— Mai întîi să avem consimțămîntul dumitale în principiu, — declară cu importanță Arnold. — Apoi îți vom spune numele. Ai să capeți 500 de ruble.

— Să-mi mînjesc eu mîinile pentru atîta lucru? — Mitea făcu ochii mici, uitîndu-se la ei disprețuitor. — Faceți-i singuri de petrecanie.

— Cum vrei, — scutură nepăsător din umeri Arnold. — Numai că banii nu se găsesc pe toate drumurile. Trebuie să-i cîștigi.

Mitea începu să fiarbă din nou de mînie. „Se vede după mutrele voastre cum cîștigați banii, ticăloșilor!" — își zise el în gînd, dar se stăpîni iarăși. Îl liniști următorul raționament: „Pentru jumătate de miar Moșu' n-o să se mînjească". Dar trebuia să afle totul. Privirea îi alunecă pe îmbrăcămintea elegantă a lui Arnold și deodată, luminat de un gînd, continuă calm:

— O să-mi dau consimțămîntul. Dar cunoștința noastră trebuie s-o sărbătorim.

— Bine, se aprobă, — răspunse Rasteagaev.

În seara aceea băură mult și Mitea făcu chiar în cîteva rînduri tentativa să-i îmbrățișeze pe noii săi prieteni.

Tîrziu, puțin înainte de închiderea cafenelei, ieșiră în stradă, clătinîndu-se; rămaseră înțeleși să se întîlnească din nou peste două zile, în același loc. Mitea promise să le dea un răspuns definitiv.

Cînd în sfîrșit se despărțiră, Mitea, zîmbind dispreţuitor, își urmări cu privirea prietenii care se depărtau, apoi se apropie de vitrina luminată a unui magazin și scoase din buzunar o foaie de hîrtie împăturită. O citi de cîteva ori cu atenție, apoi scuipă îndîrjit. Nu mai avea acum nici o îndoială că-și pierduse seara degeaba. „Cine o să se lege la cap cu ageamiii ăștia scîrboși?" își spuse el pe drum. Era frămîntat acum de alte griji și neliniști.

Telefonul de pe masă începu să sune. Cineva ridică receptorul.

— Serghei ! Te cheamă Sandler.

În biroul spațios și auster al lui Sandler nu se schimbase nimic în ultimele zile. Pe masă domnea ordine desăvîrșită — lîngă călimara masivă, sumedenie de creioane colorate, bine ascuțite și o mapă verde, voluminoasă, plină cu hîrtii. La casa de fier atîrna o legătură de chei.

Sandler se săltă puțin din fotoliu și-i strînse mîna lui Serghei.

— Va să zică, — făcu el, lovind cu mîna mapa care se afla în fața lui, — continuăm să ne ocupăm de afacerea „Pestriților". Pe timpul cît Garanin va fi bolnav, te numesc pe dumneata șeful echipei operative. Te așteaptă o misiune importantă. Pentru început vreau să-ți atrag atenția asupra cîtorva lucruri.

El deschise dosarul, răsfoi hîrtiile și scoase biletul de circ, găsit la Lojkin cu ocazia percheziției.

— Ce-ți spune acest bilet, Korșunov ?

Serghei nu se grăbi cu răspunsul. Involuntar, căpătase și el deprinderea de a-și chibzui calm cuvintele, de a cîntări fără grabă și cu grijă toate împrejurările. Sandler remarcă încă o dată, satisfăcut, această schimbare.

— Cred, — spuse reținut Serghei, — că Lojkin trebuia să se întîlnească ieri cu cineva la circ.

Poate chiar cu Moșu'. Doar și Peresvetov s-a întîlnit cu el acolo.

— Exact. Bine, și altceva ?

— Deocamdată n-aș putea să mă pronunț, — răspunse Serghei după o scurtă pauză.

— Dumneata ai fost cîndva la circ ? — întrebă Sandler zîmbind.

— De mult. Încă înainte de război. Dar asta n-are nici o legătură cu afacerea.

— Greșești, — Sandler își scoase ochelarii. — Uite, nici eu n-am fost de mulți ani la circ. Dar nu de mult, închipuiește-ți că m-am hotărît să mă duc. Am un nepot, de șapte ani, e în clasa întîia. Ei, și în fiecare duminică îl luăm de obicei la noi. Soția mea și cu mine ne facem de lucru cu el, îi citim cărți, clădim ce vrei și ce nu vrei din jocul ăla „Constructorul". Dealtfel, toate cărțile ca și „Constructorul" nu i le dau acasă. Altfel, dacă le ia cu el, nu mai vine duminica, oricît l-ai chema. Și vezi bine, nouă, bătrînilor, ne e urît fără strengarul ăsta.

Pe fața lui Sandler apăru o expresie de duioșie și parcă un fel de jenă. Dar în aceeași clipă pufni pe nas supărat, și continuă de astă dată serios :

— Așa că am hotărît să-i fac lui Iurka al meu o bucurie, — să cumpăr bilete la circ. Pentru duminică, reține acest lucru. Mi-am amintit de asta cu o zi înainte, sîmbătă. Ei bine, mă crezi că am umblat jumătate din oraș, dar n-am putut să găsesc bilete ? Trebuia, vezi dumneata, să cumpăr biletele mai din timp. Înțelegi ?

— Înțeleg. — Serghei clătină din cap.

— Ei, ce-ai înțeles ?

— Lojkin avea bilet pentru duminică, ori el a sosit la Moscova vineri. Și desigur că n-a umblat prin oraș să-l caute. Înseamnă că singur nu și-a putut face rost de el.

— Așa, așa, — făcu mulțumit Sandler. — Mai departe, să vedem cum judeci mai departe ?

— Înseamnă că cineva i-a făcut rost de acest bilet, — continuă Serghei, învîrtindu-l în mînă. — Dar acest cineva nu ştia că Lojkin îşi va face apariţia. Prin urmare el avea biletul aşa, pentru orice eventualitate. Şi l-a cumpărat, nu la vreo agenţie oarecare de bilete, din oraş, ci chiar la circ. Aici nu văd ştampila casei de bilete.

— Şi nu uita, — adăugă Sandler urmărind cu interes raţionamentul lui Serghei, — că Peresvetov avea biletele cumpărate tot la circ. I le dăduse Moşu'. Bun, şi ce mai găseşti interesant la acest bilet?

Serghei examină biletul cu atenţie. Pe spatele lui, într-un colţ, hîrtia era scămoşată, abia vizibil.

— Aici a şters cineva cu guma.

— Exact! Ai un ochi bun, Korşunov. Eu am descoperit-o numai cu lupa. Aşadar, să vedem concluziile.

— Imediat voi trage şi concluziile, — Serghei se gîndi un minut. — Mai mult ca sigur că Moşu' i l-a dat lui Lojkin. Asta în primul rînd. Mai departe. El are o legătură cu circul. Altfel ce rost ar fi avut să meargă de fiecare dată pînă acolo după bilete? Le-ar putea cumpăra undeva, în drum, în metrou sau la o casă din raionul respectiv. Pe urmă locul acesta şters cu guma. Probabil că acolo era însemnat ceva cu creionul. Aşa se face uneori cînd se lasă biletele pentru unul din salariaţii întreprinderii.

— Foarte bine! Cred că n-am nimic de adăugat. Acum ţi-e limpede noul curs pe care-l iau cercetările în afacerea „Pestriţilor"?

— Circul? — întrebă cu voce fermă Serghei.

— Circul, — confirmă Sandler, dînd din cap. — Trebuie să-i verificaţi pe toţi de-acolo. Cu foarte multă precauţie, fără a atrage atenţia salariaţilor, poate doar cu excepţia şefului cadrelor. La circ lucrează foarte mulţi oameni. Acţionaţi prin elimi-

nare. Plecați de la următoarele date. În primul rînd — semnalmentele Moșului, pe care noi le cunoaștem. În al doilea rînd — domiciliul. Avem de-a face cu un răufăcător experimentat. Unul ca el își alege o locuință liniștită, într-un loc cît mai depărtat de centru, pentru ca, în caz de nevoie, să poată sta la adăpost pînă trece furtuna, să se poată ascunde la timp. În al treilea rînd — casieriţa şi-ar putea aduce aminte căror salariaţi le-a reţinut bilete pentru duminică. În al patrulea rînd — să ai în vedere numele lui Ivan Utkin. Avem de altfel şi o probă din scrisul acestuia. Uite, cam asta cred că e tot. Treceţi la lucru imediat. — Sandler se uită la ceas. Acum e 11 şi jumătate. Ia-ţi două ajutoare şi porneşte la treabă. Către seară trebuie să am pe masă toate dosarele personale alese de dumneata.

Serghei asculta cu atenţie. Înainte, în asemenea cazuri, ar fi simţit nevoia să-şi noteze toate chestiunile la care trebuia să găsească răspunsul şi toate împrejurările şi amănuntele de care nu trebuia să ţină cont în activitatea sa. Zotov însă îl dezvăţase cu răbdare de acest obicei. Acum Serghei reuşea să-şi întipărească în minte totul, începînd cu discuţia cea mai lungă şi terminînd cu o vorbă aruncată de cineva din întîmplare.

— Ai ceva nelămuriri ? — îl întrebă Sandler.

— Totul e limpede. Mă gîndesc numai că ar mai trebui să vedem care din salariaţii circului a lipsit astăzi de la serviciu. Aceasta poate să se fi întîmplat şi cu Moşu' după căderea lui Lojkin.

— Ai dreptate. Mă bucur, Korşunov, — zîmbi Sandler. — Ei, şi acum, dă-i drumul.

Serghei luă cu el pe Lobanov şi Voronţov. Douăzeci de minute mai tîrziu, toţi trei se găseau în apropierea circului. Se despărţiră, şi sub diferite pretexte intrară unul cîte unul prin uşa de serviciu, la primul etaj, unde se găsea administraţia.

În biroul șefului cadrelor îi întîmpină o femeie înaltă, cam durdulie.

— Tovarăși, o să vă aduc îndată toate dosarele personale, — spuse ea, ridicîndu-se. — Vă puteți instala aici ca la dumneavoastră acasă. Poftim cheia, încuiați-vă pe dinăuntru, să nu vă deranjeze nimeni.

— O să vă mai rog ceva, — i se adresă Serghei. — Cereți să vi se dea lista salariaților care nu s-au prezentat astăzi la serviciu. Și încă ceva. Nu s-ar putea oare afla de la casieriţa dumneavoastră, cărora din salariați le-a reținut ieri bilete? Poate că-și aduce aminte? Pentru dumneavoastră lucrul acesta va fi mai ușor de aflat decît pentru noi. Bineînțeles, sub un pretext plauzibil.

Teancul gros de mape cu dosare personale fu împărțit în două. Prima triere o făceau Voronțov și Lobanov. Dosarele pe care le alegeau ei treceau la Serghei, care hotăra definitiv.

Lucrul mergea repede. Sub tavan plutea un norulet albăstrui de fum. Liniștea nu era întreruptă decît de observațiile, destul de rare, făcute de Serghei sau de replicile vesele ale lui Lobanov. Treptat, prin geam pătrundea înserarea, prin colțurile camerei se cuibărea întunericul.

În sfîrșit Voronțov chemă mașina. Serghei legă cu grijă teancul de dosare alese. Printre ele era unul pe care Serghei îl studiase cu atenție, și-și simțise deodată inima bătîndu-i cu putere. Din fotografia care era în acel dosar, îl privea un bătrîn uscățiv, cu mustățile pleoștite și cu niște ochi mari, cam bulbucați. Numele lui figura în ambele liste, pe care șefa cadrelor i le înmînase.

Era aproape de șapte cînd Serghei intră să-i dea raportul lui Sandler.

— Ei, Korșunov! Ia arată-ți prada.

Începură să examineze dosarele.

Cînd veni rîndul dosarului care-i atrăsese atenţia lui Serghei, Sandler se încruntă pe neaşteptate şi punîndu-şi ochelarii, începu să examineze cu grijă fotografia. Apoi îşi îndreptă privirea către colaboratorul său.

— De ce te-ai încordat aşa cînd am luat în mînă acest dosar ?

— Nu ştiu nici eu, — mărturisi Serghei. — Dar e ceva suspect aici.

Sandler zîmbi.

— Asta se cheamă intuiţie. În ce-l priveşte pe acest... — el se uită la fişa personală din dosar, — acest Grigoriev, apoi...

Sandler începu să studieze din nou fotografia.

— Nu ! Nu mă-nşel. E renumitul Pan. Să-şi fi schimbat oare porecla ? Lucrul acesta se întîmplă destul de rar la pungaşi. Fără îndoială că e Pan ! Cîndva, sînt ani de-atunci, mi-am pierdut multe nopţi din cauza lui... E un criminal periculos şi cu multă experienţă... Originar din Varşovia. Fiul unui funcţionar de la accize. A venit aici la noi în nouă sute şaptesprezece. Revoluţia era în toi, burjuii îşi luau tălpăşiţa, îşi părăseau averile, puterea cea nouă nu se întărise încă. Pan s-a aclimatizat repede la Moscova, ba chiar s-a distins şi a ajuns să conducă o bandă numeroasă — asta era în perioada NEP-ului. Încingea adevărate bătălii cu agenţii M.U.R.-ului. Are pe conştiinţa lui multe afaceri necurate, multe vieţi omeneşti. În sfîrşit, i-am dat atunci de urmă. Dar şi el m-a recunoscut, a început să-mi întindă curse. Am dus o luptă pe viaţă şi pe moarte. Totuşi, o dată am fost mai şiret. Am pus mîna pe el. Din păcate tocmai atunci s-a întîmplat să primesc o misiune care m-a obligat să părăsesc Moscova. Canalia a avut parte atunci de-un anchetator nu prea experimentat. A făcut pe prostul, a mărturisit una din fărădelegi, iar pe cele mai mari le-a tăinuit. Ei, şi s-a ales numai cu zece ani. I-a

făcut, dar după asta parcă a intrat în pământ. Au început să iasă la iveală însă afacerile lui. În toți acești ani n-am izbutit să-i dăm de urmă. Și uite acum...

Sandler căzu din nou pe gînduri, jucîndu-se mașinal cu creioanele de pe masă, apoi spuse:

— Nu trebuie să pierdem timpul. Ia imediat legătura cu arhiva centrală. Să se caute de urgență la fișierul cu porecle toate informațiile în legătură cu Pan. Fotografia aceasta trebuie mărită și dată la secția tehnico-științifică pentru expertiză. Să se stabilească identitatea ei cu fotografia lui Pan. Au trecut totuși mulți ani între timp. Executarea, Korșunov, și întoarce-te cît mai repede.

Serghei ieși în grabă. Ardea de nerăbdare și era în culmea bucuriei ; în sfîrșit dibuiseră urma certă a acestui Moșu' atît de misterios! Ei, acum nu le mai scapă! Adresa îi este cunoscută și desigur că el nu bănuiește nimic.

Serghei traversă curtea mare și urcă la primul etaj al unei clădiri gălbui, nu prea înalte, unde se găseau laboratoarele secției tehnico-științifice. Pe ușile care dădeau în coridorul lung și larg numeroase tăbliță indicau: „Sectorul de chimie... de biologie... de fizică... de balistică... de dactiloscopie..." Tăblițele se-nșirau parcă fără sfîrșit de-a lungul coridorului.

Cînd Serghei reveni în cabinetul lui Sandler, acesta ședea cufundat în gînduri. Văzîndu-l, rosti fără grabă:

— Mi-am amintit acum un amănunt interesant în legătură cu acest Pan, adică Moșu'. Era un colecționar pasionat, un adevărat maniac. Știi ce colecționa? Medalioane. De aur, de argint, cu pietre prețioase. Mi-a mărturisit-o chiar el mai tîrziu. Firește că medalioanele nu-l interesau ca obiecte de artă. Nu era decît lăcomia, setea de a strînge cît mai mult, un mijloc de a-și plasa banii. Umbla în

zdrențe, se mulțumea să mănînce o bucată de pîine neagră, dar toți banii — și avea destui — îi băga în colecție. Pasiunea aceasta lipsită de sens îl absorbise cu totul. Și să știi că se pricepea la medalioane, ca un specialist de prima mînă, avea legături cu vînzătorii de la toate magazinele de antichități și nu numai de aici din Moscova. De o pasiune ca asta nu te vindeci toată viața.

— Ia te uită ! — făcu Serghei, dînd indiferent din umeri ; apoi întrebă preocupat : — Cînd îl arestăm ? Mi-am notat adresa lui.

— Ia mașina și du-te imediat la adresa aceea, — ordonă Sandler, — stabilește cu mare băgare de seamă cine locuiește acolo și dacă-i acasă sau nu stăpînul. Cu foarte multă băgare de seamă. Mă înțelegi, Korșunov ?

— Desigur.

...Serghei se întoarse înciudat și mîhnit.

— Nu-i nimeni acolo, — raportă el posac. — La ușă atîrnă un lacăt cît toate zilele. Vecinii spun că stăpînul casei n-a mai apărut de ieri.

— Mi-am închipuit, — rosti calm Sandler. — Poți să fii sigur că nici n-o să mai apară. Și nici la serviciu. L-a alarmat dispariția lui Lojkin. Acum s-a vîrît în vreo altă vizuină. Nu-i nimic. O să-l arestăm în zilele următoare, în cu totul alt mod.

Pit nu era deloc mulțumit de el însuși. Era a cincea zi de cînd se găsea la Moscova și nu trecuse încă la îndeplinirea misiunii sale principale. E drept că izbutise să-și recruteze o agentură destul de bună. Cîte parale făcea, de pildă, numai Moșu' ăsta ! Dar unde dispăruse Lojkin ? Cu o seară înainte, îl așteptase zadarnic la circ. Se întîmplase oare ceva ?

Pit se plimba prin apropierea casei, pe o potecă bătătorită în zăpada mare. De două zile ningea necontenit, cu fulgi mari. Se lăsa întunericul. În ca-

sele din jur se aprindeau lumini. Pit se zgribuli de frig şi o luă spre intrare.

Nu mai era casa unde îl dusese vinerea trecută Lojkin. Aceasta se afla în celălalt capăt al Moscovei, departe de şoseaua zgomotoasă, între nişte clădiri înalte şi luminoase, construite de curînd. Pit încerca un sentiment neplăcut — în fiecare seară se simţea în curticica aceasta ca în fundul unei trecători, adînci, bine luminate. La vechea locuinţă însă, nici el şi nici Moşu' n-aveau de gînd să se mai întoarcă.

Pit se hotărî să treacă la acţiune. Indiferent ce i s-ar fi întîmplat lui Lojkin, misiunea trebuia îndeplinită. Pit nu avea de gînd să-şi rişte cariera. Planul loviturii la vila lui Şubinski îl avea demult întocmit.

Fără să-şi scoată paltonul de pe el, Pit traversă bucătăria întunecoasă, neîngrijită, apoi deschise pe pipăite uşa joasă, care scîrţîia. Moşu' stătea gîrbovit la o masă zgîriată toată — cu ochii ţintă într-un punct ; mînca nişte salam ieftin cu pîine neagră. Din tavan, deasupra capului, atîrna, ca un şarpe, un bec slab prins de-un fir scorojit şi destrămat din loc în loc.

Pit se strîmbă, îşi scoase enervat paltonul şi-l trînti pe pat, apoi se aşeză la masă.

— Asta-i tot ? Cu altceva nu poţi să mă tratezi ? — întrebă el nemulţumit, începînd să mănînce.

— Eu, stimabile, mă satur cu ce dă dumnezeu.

— Dumnezeu, ai... Eşti cel mai nenorocit golan ! La ce ţi-oi fi adunînd miarele ? Vrei să-ţi plăteşti un loc în rai ?

Bătrînul tăcea. Terminînd de mîncat, el adună cu grijă în palmă firimiturile risipite pe masă şi le aruncă în gură. Pit se strîmbă din nou, apoi rosti hotărît :

— Iată. M-am decis să începem, fără să-l mai aşteptăm pe Lojkin. N-o să-ţi povestesc totul în amă-

nunte. Dar îmi trebuie o mașină și doi băieți de nădejde. Asta cade în sarcina ta, să mi le asiguri. Pe mine mă dai drept un om de-al tău, un pungaș, iar operația, drept una obișnuită. Spune-le că dăm lovitura într-o casă și cu asta basta. E clar ?

— Cum să nu ! Dar nu mă taie capul pe cine să-ți dau, stimabile. Ăștia de la miliție au început să mănânce strașnic, mama lor... Odată cu Sofron am pierdut doi băieți de prima mînă. Vai, vai ce păcat ! Lionka Hohol și Ivan Fiokla ! Dar pe altcineva ? Hai, să zicem că unul ar fi Fedka Dubina. Și al doilea...

Bătrînul căzu pe gînduri.

— Trebuie să vină acum Mitka. Ieri l-am trimis să aranjeze o treabă. Poate să ți-l dau pe el ? Numai că, drept să-ți spun : n-am prea mare încredere. Am început să observ unele lucruri. Dar nu-mi scapă el teafăr din mînă !

Pit clătină nemulțumit din cap.

— Ce dracu' să fac cu Mitka ăsta al tău ?

— Nu mai am pe nimeni altul. În ce privește mașina, cred că o să găsim noi un om. Ne-a mai servit și altădată.

Pe nesimțite, discuția trecu asupra altor subiecte.

— Ei, și cu măicuța ta ? — întrebă Moșu'.

— Chestia asta-i acum apă de ploaie, — spuse Pit, făcînd un gest cu mîna. — O aranjăm la iuțeală mîine. Pentru că veni vorba, să-l iei și pe Mitka ăsta al tău. Poate că o să trebuiască să-l trimitem undeva...

Mitea bătu la geam abia după ora zece. Pit se trînti repede pe pat și se acoperi cu paltonul, prefăcîndu-se că doarme.

— Mai tîrziu n-ai putut să vii ? — îl luă Moșu' în primire pe Mitea, imediat ce-i deschise. — Pesemne că-i dai tîrcoale Zoikăi ? Din cauza unei muieri să nu uiți de treburi. Vezi, ai grijă !

— Cu Zoika s-a terminat totul, — replică întunecat tînărul. — Mare nevoie am de ea!

— Așa, va să zică! — Moșu' se uită dușmănos la tînăr. — Ai găsit alta?

— Alta, ne-alta, sînt la noi la uzină destule fete mai ceva.

— Nu mai spune: la noi, la uzină! — îl înghină batjocoritor Moșu', apoi adăugă aspru: — Spune ce-i cu chestia de ieri.

Se așezară la masă. Cu o degajare voită, Mitea își aprinse țigara și povesti nepăsător:

— Ei, am fost. Niște mucoși. Fac însă pe grozavii, mă rog! I-aș fi atins eu la moacă, dar n-aveam chef să mă murdăresc cu ei.

— De ce te-au chemat?

— Vor să-i facă de petrecanie unei fete, o trădătoare. A trădat nu știu ce asociație de-a lor. I-au și scris sentința. Să mori de rîs nu alta! Cred ei că pentru jumate de miar o să ne mînjim noi mîinile. Niște fraieri nenorociți!

— O asociație? — întrebă neîncrezător Moșu'.

— Dar ce gîndeai? Nu mă crezi? Uite, citește singur.

Moșu' luă din mîinile lui Mitea o foaie de hîrtie, se duse sub bec și depărtînd hîrtia de ochi, începu s-o citească.

După ce termină de citit, se așeză din nou, dar nu-i mai înapoie tînărului hîrtia. Timp de cîteva minute, molfăi gînditor din buze, apoi, ca și cînd ar fi continuat o discuție cu el însuși, rosti:

— Și semnăturile sînt chiar ale lor? Cu mîna lor?

— Păi cum altfel! — răspunse pe dată Mitea. — În toată regula.

— Da, da...

Bătrînul tăcu iar, preocupat. Apoi buzele-i subțiri și vinete se întinseră într-un zîmbet satisfăcut, făcînd să i se încrețească obrajii în cute mărunte,

accentuate și scoțîndu-i la iveală dinții ascuțiți. El spuse gînditor :

— Va să zică așa. Fetișcanei o să-i facem noi de petrecanie.

— De ce asta ? — se miră Mitea și adăugă neliniștit : — Las-o încolo. Pentru o jumate de miar...

— Pst, javră ! — îl întrerupse supărat bătrînul. Parcă am nevoie de jumate de miar !

— Atunci de ce să te legi la cap ?

— Asta nu poți s-o pricepi tu.

— Ba da, pot s-o pricep !

— Ia vezi ! — Moșu' își aținti asupra tînărului ochii săi ficși, bulbucați și pe Mitea parcă îl trecu un fior prin tot corpul. — Bine, băiețaș, să-ți spun unele lucruri. Poate că o să pricepi. Om vedea, om vedea, e chiar folositor. Ascultă. Nu-mi trebuiesc paralele lor, ci de ei am nevoie. Auzi ? Dacă îi venim de hac fetișcanei, așa cum scrie în sentința asta a lor, atunci s-a zis cu ei ! Nu mai scapă niciodată de noi. Îi învîrtim pe degete cum vrem. Dacă nu se lasă, îi amenințăm cu închisoarea : avem acest mic document și am putea să-i trimitem la miliție. O să apară astfel niște asasini în toată regula. Auzi ? O să lucreze pentru noi. La început o să ne vîndă un pont, apoi altul și pe urmă vedem noi. Mai întîi o unghie, apoi un deget, apoi mîna toată.

Moșu' vorbea încet, fără grabă, savurînd cuvintele, iar ochii lui ficși, alburii, îl scrutau stăruitor pe Mitea, parcă pîndindu-i fiecare gînd, fiecare mișcare.

Mitea îl asculta pe bătrîn și simțea cum îl cuprinde o deznădejde, o amărăciune adîncă, fără de scăpare. Apoi fu năpădit de spaimă : el nu vroia, nu putea s-o ucidă pe fata aceea necunoscută. Deodată se îndîrji :

— Asta n-o să se-ntîmple ! O să-i strîngem cu ușa într-alt chip pe lichelele astea.

— În alt chip n-ai cum să-i strîngi, — obiectă bătrînul, parcă ațîțîndu-l.

— Nu mă mai ameți de cap, — spuse Mitea, fulgerîndu-l dușmănos cu privirea. — Eu nu fac o treabă ca asta.

— Poate că te-ai hotărît să nu mai faci nimic? — întrebă bătrînul cu un ton în care străbătea o amenințare ascunsă.

— Nu, de ce... În ceea ce privește altele... — bombăni tulburat Mitea.

— Păi vezi. Iar pe fetișcană, într-adevăr poate s-o lăsăm în pace? — spuse bătrînul, cuprins parcă deodată de îndoială.

— Așa o să fie mult mai bine, — răspunse încruntat Mitea.

Acum însă nu mai credea o vorbă din ce-i spunea Moșu'.

— Fie și așa, — consimți acesta din urmă. — Acum du-te la Fedka Dubina. Mîine seară să fie aici, la mine. Iar tu, mîine după masă o să mergi cu noi, avem o treabă. Seara o să trebuiască să găsești pe cineva. O să-ți explic îndată chestia asta.

El începu să-i explice amănunțit, ce avea de făcut. Mitea îl privea la fel de încruntat.

— Astăzi e luni, — încheie Moșu'. — Să-i spui să vină cu mașina miercuri, în cel mai rău caz, joi, la ora șapte seara, acolo unde i-am dat eu ordin. La lovitura asta o să iei parte și tu, cu Fedka și cu dînsul. — Moșu' făcu un semn spre Pit. — Ai să-i dai ascultare lui.

— Cum îl cheamă? — întrebă Mitea, uitîndu-se dușmănos spre omul de pe pat.

— Porecla lui... — Moșu' păstră tăcere vreun minut. — Porecla lui e Ivan-Utka. Un spărgător renumit. Ei, ai băgat la cap tot?

— Da, tot!

— Foarte bine, umblă sănătos, — zîmbi bătrînul și-l întrebă așa în treacăt : — Dar, ia spune-mi cum merge treaba la uzină ? Ai făcut ceva ?

— Deocamdată nimic, — spuse Mitea bosumflat. — N-am avut timp.

— Bine, în regulă. Ia-o din loc.

La plecare, Moșu' îl conduse aproape duios pe Mitea, apoi încuie cu grijă ușa după el. Întors în cameră își îndreptă privirea spre Pit, care, cu paltonul pe umeri, se și instalase la masă.

— Ai auzit ?

Pit confirmă din cap și-l întrebă la rîndul său pe un ton nemulțumit :

— De ce mi-l bagi pe gît ?

— Tinerelul ăsta e primejdios. O să terminăm cu el.

— Dar cum ?

— Uite cum. Serviciu pentru serviciu.

Bătrînul își trase scaunul mai aproape de Pit.

În ziua aceea Lena se întorsese de la institut mai devreme ca de obicei. Rar se întîmpla vreo zi în care să n-aibă ședințe, cursuri suplimentare sau repetiții.

În casă era liniște : tatăl ei era la serviciu. Trecu în cameră la ea și se întinse pe divan cu mîinile sub cap.

Cuprinsă de nerăbdare se uită peste o clipă la ceas. Cît de mult mai era pînă diseară ! Serioja nu se întorcea de la slujbă mai devreme de șapte. Poate să-i dea un telefon acolo ? Cît de mult dorea să-i comunice mai repede noutatea, să-i facă o bucurie ! Avea să se bucure, desigur. Dar dacă era cumva ocupat sîmbătă ?

Se ridică în grabă de pe divan și fugi în biroul tatălui ei, unde era telefonul. Formă numărul. În receptor răsună, plină de bucurie, vocea lui Serghei :

— Lena ? Bună.

— Nu te-am deranjat, Serioja ?

— Nu, se poate ?

— N-am mai avut răbdare să-ţi spun mai repede ceva. Am făcut rost de bilete pentru „Ruslan şi Ludmila" la Teatrul Mare. Sîmbătă. Mergem ?

— Straşnic ! Sigur că mergem. Dar ce faci tu astăzi ?

— Azi mă duc să-i fac o vizită Praskoviei Osipovna. La şase o să treacă pe la mine Igor Peresvetov. Ne pregătim spectacolul pentru concursul raional. Ştii, Serioja, el e atît de pasionat de treaba asta, ca dealtfel toţi ceilalţi băieţi. Nici nu mi-aş fi închipuit ! Lucrăm la un nou program al T.S.I.M.-ului.

— Asta-i bine. Totuşi să ai grijă de el.

Mai stătură de vorbă cîteva minute. Apoi Lena îşi schimbă rochia, scoase din bufet prăjitura făcută încă de cu seară şi luă de pe masa tatălui ei cîteva ziare recente, împreună cu revista „Ogoniok". Fredona ceva, zîmbind întruna. Era atît de bine dispusă. Cum se bucurase Serioja de telefonul ei ! Ce bine ar fi să poată arunca măcar o privire acolo la ei — să vadă cum lucrează. Lena lăsă pe masă un bileţel : „Sînt la Praskovia Osipovna".

Un minut mai tîrziu, Lena se afla într-o odăiţă curată şi primitoare. Pretutindeni, pe mobile şi pe pereţi, ca nişte fulgi mari de zăpadă erau presărate şerveţele albe, scrobite, cu marginile brodate.

Praskovia Osipovna îi ieşi în întîmpinare. Era o bătrînică scundă şi durdulie, cu figura blîndă, rumenă în obraji, cu un nas mare pe care stăteau strîmb ochelarii.

Cum intră, Lena dădu fuga la bucătărie şi puse ceainicul, apoi luă loc la masă, despăturind unul din ziarele pe care le adusese cu ea. Pagina a patra, ca întotdeauna, o citi în întregime, neomiţînd nici o telegramă. Praskovia Osipovna îşi scosese oche-

larii și asculta cu atenție, comentînd din cînd în cînd evenimentele internaționale.

Apoi se așezară să bea ceai și bătrîna aduse vorba de fiul ei. Lena scoase scrisorile lui dintr-o cutie veche de pe bufet și începu să le citească cu glas tare, — nici ea nu mai știa pentru a cîta oară.

În momentul acela răsună soneria în antreu.

— De trei ori, — se miră Lena. — Asta e pentru dumneata.

— Dumnezeule, cine-o fi ? — exclamă neliniștită Praskovia Osipovna.

Între timp, vecina de apartament deschise ușa de la intrare, se auziră voci pe sală, apoi cineva bătu la ușa camerei.

În prag apăru un bărbat înalt, uscățiv, de vreo treizeci de ani, cu fața îngustă și plină de pistrui. Era îmbrăcat într-un palton gri, cu guler negru de astrahan. Într-o mînă avea o servietă maron, cam ponosită, iar în cealaltă căciula.

— Dumneavoastră sînteți Praskovia Osipovna ? — întrebă el politicos, adresîndu-se bătrînei.

— Eu sînt. Aveți treabă cu mine ?

— Desigur ! Am o treabă importantă. În legătură cu fiul dumneavoastră. Îmi dați voie să intru ?

— Dumnezeule ! Dar, poftiți, poftiți vă rog ! Lenușka, împinge mai încoace scăunașul, — începu să se agite Praskovia Osipovna. — Scoteți-vă paltonul. O să vă servim îndată un ceai.

— Cu mare plăcere. Știți că vă caut prin toată Moscova de azi dimineață. Să spun drept, m-a pătruns frigul.

Omul își scoase paltonul și păși în cameră. Lena împinse spre el un scaun.

— Rubțov, — se prezentă el, așezîndu-se la masă. — Iată cu ce treabă am venit. Fac parte din unitatea în care a servit fiul dumneavoastră. Să nu vă mire faptul că sînt în civil. Plec acasă în concediu. Și iată că m-am oprit în drum să văd Capitala.

Ei, și cu ocazia asta, am hotărît să vă caut. Vedeți, noi scriem acum istoria gloriosului nostru regiment. Strîngem materialul. Trebuie să pomenim și despre viteazul dumneavoastră fiu. De aceea aș fi vrut să aflu cît mai multe amănunte despre viața lui, unde și cum a crescut, cu cine a fost prieten, cine-i sînt părinții și rudele, unde se află acum. Dumneavoastră o să-mi povestiți, iar eu o să mi le notez pe toate. — El scoase din servietă un caiet subțire de școală și un stilou. — Pentru că veni vorba, pot să vă spun că am fost foarte bun prieten cu el. Știți, noi doi ne împărtășeam totul, și necazuri și bucurii. Și a murit, aș putea spune, sub ochii mei...

La aceste cuvinte Praskoviei Osipovna începu să-i tremure bărbia și-și șterse cu mîna ochelarii.

Între timp, musafirul, sorbind din paharul de ceai, începu să povestească împrejurările în care se prăpădise prietenul său.

Lena îl asculta cu atenție și se căznea să-și învingă antipatia ce-o resimțea față de acest om, antipatie pe care nu și-o putea explica ; o scoteau din sărite cuvintele lui, parcă lipsite de delicatețe, cuvinte banale, care sunau fals. Și pe urmă, numele lui Rubțov nu fusese niciodată pomenit în scrisorile pe care ea le citise de atîtea ori. Biruindu-și sfiala, ea spuse :

— Totuși, vă rugăm să ne arătați actele dumneavoastră. Oricum, știți, noi nu vă cunoaștem deloc...

— Poftim, — răspunse bucuros Rubțov. — Aveți dreptate ; vigilență înainte de toate. Chiar și în chestii de astea lipsite de importanță...

El scoase un carnețel, care se dovedi a fi un act de identitate, eliberat pe numele locotenentului major Piotr Ivanovici Rubțov.

— Ei, și acum să trecem la treabă. Dumneavoastră, Praskovia Osipovna, povestiți, iar eu am să-mi notez.

— Drept să spun, nici nu știu ce să spun.

— Nu-i nimic, nu-i nimic. O să vă pun eu întrebări.

Lena ședea și asculta în tăcere convorbirea lor. Pe neașteptate, își aminti de scrisoarea pe care Praskovia Osipovna o primise de la locțiitorul politic al regimentului și unde acesta descria cum slujise în armată și cum își găsise sfîrșitul fiul ei. Și această scrisoare — Lena o știa aproape pe de rost — nu cuprindea nimic din amănuntele povestite de Rubțov. „Se poate oare să nu fi știut locțiitorul politic lucrurile pe care le știe acest om?" — se gîndi Lena cuprinsă de îndoială.

În sfîrșit, Rubțov termină de scris, bău în grabă ceaiul și se pregăti de plecare.

— Poate că am uitat unele lucruri, — se frămînta Praskovia Osipovna, — unde aș putea să vă scriu sau să vă telefonez, dacă-mi aduc aminte?

— Nu e nevoie, totul e în regulă, — îi răspunse vesel Rubțov. — Am onoarea să vă salut.

— Totuși, pentru orice eventualitate, spuneți-mi unde ați tras, — îl rugă Lena.

— N-are importanță, — răspunse el dînd din umeri. — Ei, la hotelul „Moscova". Dealtfel la noapte plec.

Își luă politicos rămas bun de la Praskovia Osipovna, strînse mîna Lenei și ieși.

— De fiecare dată cînd povestesc, sînt mîndră de Ivan, sînt mîndră de toată viața lui, — spuse mișcată Praskovia Osipovna, apoi, după un moment de tăcere, adăugă: — Ce să-i faci, hai Lenușka, să mai bem un ceai.

— Nu pot, — răspunse Lena, uitîndu-se la ceas. — Trebuie să vină la mine un băiat de la școală.

Abia intră Lena la ea în odaie, că se și auzi soneria. Venise Igor. Avea înfățișarea unui om buimăcit și tulburat, răsufla greu.

— Ce-i cu tine, Peresvetov?

— Nimic, Elena Anatolievna. Nimic altceva decît că am venit în fugă. Peste un ceas trebuie să fiu la comitetul raional. Am adus tot programul nostru. Hai să-l vedem pentru ultima oară. Sînt unele modificări.

Igor era atît de agitat, încît uită să-şi scoată paltonul şi căciula. Se aşeză aşa îmbrăcat pe un scaun, în camera Lenei.

— Ascultă Igor, — spuse cu blîndeţe Lena, — eşti foarte emoţionat. Spune-mi cinstit, ce s-a întîmplat. Ai neplăceri ?

— Vă dau cuvîntul meu, Elena Anatolievna, că totul este în regulă. Nimic altceva.., nimic altceva decît că am întîlnit acum un om.

— Ce fel de om ?

— Un om... un om cu care n-aş fi vrut să mă întîlnesc. N-aş fi vrut să-l mai văd niciodată ! — rosti el cu tărie, lăsînd capul în jos.

— Şi unde l-ai întîlnit ?

— Lîngă casa dumneavoastră. De aia am şi întîrziat. Am aşteptat pînă a plecat.

— Şi ce făcea acolo ? — continuă Lena să-l descoase.

— Aştepta un alt individ. Pe urmă au plecat împreună.

— Alt individ ? — Lena se simţi deodată cuprinsă şi ea de emoţie. — L-ai văzut pe acest individ ? Cum arăta ?

Igor ridică mirat capul.

— Da, l-am văzut. Dar de ce vă interesează ?

— Uite, am întîlnit acum la vecina noastră un om, tot aşa, foarte ciudat, — răspunse repede Lena. — Era îmbrăcat într-un palton gri, cu guler negru de astrahan, iar la subţioară avea o servietă.

— El e ! — exclamă Igor. — E acelaşi pe care îl aştepta Moşu'.

— Care Moşu' ?

Faţa lui Igor se înăspri deodată.

— Nu pot să vă spun asta. În general, e un om îngrozitor.

— Nu înțeleg nimic, — răspunse Lena zăpăcită.

— Știi, trebuie să facem ceva. Așteaptă, mă întorc îndată.

Lena ieși în fugă din cameră. Ea telefonă imediat la hotelul „Moscova".

— Rubțov Piotr Ivanovici, locotenent major ? — N-a tras la noi nici un Rubțov, — i se răspunse.

Atunci Lena formă numărul lui Serghei :

— Serioja, eu sînt, Lena... Ce s-a întîmplat ? Uite ce este...

Lena începu să-i explice grăbită, destul de confuz.

— Stai Lenocika, — o întrerupse Serghei. — Trimit imediat mașina după voi. Chestiunea este mai serioasă decît îți închipui.

... În coridorul spațios Lena și Igor se opriră nehotărîți lîngă cabinetul lui Zotov. Va să zică, aici ? Se uitară încă o dată la biletele lor de intrare, pe care erau indicate etajul și numărul camerei. Da, totul era exact. Lena bătu la ușă. Se auzi zgomotul unui fotoliu dat la o parte, apoi niște pași grei, și ușa se deschise larg. În fața celor doi tineri apăru un bărbat înalt și voinic, cu o baretă lungă de decorații pe piept. Avea capul ras, lucios, o figură deschisă și blîndă, pigmentată cu puncte albăstrii de pe urma prafului de cărbune care îi pătrunsese sub piele ; ridurile din jurul ochilor îi dădeau un aer șiret.

— A, voi sînteți, tineretul ! — spuse el vesel cu o voce de bas, scrutîndu-și musafirii pe sub sprîncenele zbîrlite. — Atunci să facem cunoștință. Numele meu e Zotov, Ivan Vasilievici. Pe dumneata te cunosc, — îi spuse lui Igor, apoi, uitîndu-se la Lena, adăugă : — Scuză-mă, o să stau de vorbă întîi cu dînsul.

Ușa biroului se închise.

— Așa, Peresvetov, prin urmare ai avut o întîlnire neplăcută?

Igor dădu din cap abătut.

— Fii mai vesel, — zîmbi Zotov. — Acum lucrul acesta nu trebuie să te sperie. Deci l-ai văzut pe Moșu'?

— L-am văzut.

— Ce făcea?

— Aștepta un individ.

— Unde?

— În apropierea casei unde intrase celălalt.

— Bine, dar cum îl aștepta? Ce făcea? Umbla, citea, fuma, sau altceva? Povestește-mi mai amănunțit.

— Stătea de vorbă cu un tînăr. L-am recunoscut și pe el.

— Pe cine, pe tînăr?

— Da, o plăcea pe Zoia Lojkina. Ea mi-a făcut cunoștință cu el. Lucrează la o fabrică și nu-i din gașca lor. Vă asigur, știu precis.

— Hm... Știi poate și cum îl cheamă, unde lucrează?

— Sigur că da. Îl cheamă Mitea, numele de familie e Neverov. Lucrează la „Secera și ciocanul".

— Mitea?

— Da, îmi amintesc bine.

— Descrie-mi-l, cum arăta, cum era îmbrăcat.

Igor dădu binevoitor toate informațiile cerute.

— Așa... S-a notat... Bine, Peresvetov, îți mulțumesc pentru informații. Cum merg lucrurile la școală?

Mai stătură de vorbă cîteva minute, după care ieșiră amîndoi pe coridor.

— Dragul meu, rămîi deocamdată aici, — îi spuse Zotov lui Igor. — Acum o să stau de vorbă cu fata.

Lena îi plăcu: ochii ei mari, neliniștiți, îl priveau încrezător și serios; o linie fermă îi contura gura

mică și buzele pline ; fruntea luminoasă era tăiată de-o cută între sprîncenele subțiri ; de sub căciulița de blană îi ieșiseră cîteva bucle blonde. „E frumoasă, — își spuse în gînd Zotov, — pare-mi-se că e logodnica lui Korșunov al nostru".

Și Zotov îi plăcu Lenei. I se părea că acestui om calm, hotărît, cu ochii blînzi, care priveau atent printre gene, putea să-i spună orice. „Probabil că e șeful lui Serioja" — își zise ea cu un nedefinit sentiment de mîndrie.

— Mi se pare că dumneata ai cunoscuți printre colaboratorii noștri ? — o întrebă Zotov.

— Da, pe Serghei Korșunov, — răspunse Lena simplu. — Sîntem prieteni de mult.

Cu un gest mașinal Zotov își trecu mîna pe chelie și continuă, schimbînd tonul :

— Povestește-mi pe rînd, tot ce știi despre vecina dumitale și despre fiul ei care a murit. Iar pe urmă — despre apariția acelui om. Numai nu te grăbi și fii cît mai calmă.

Lena dădu afirmativ din cap și începu să povestească. Zotov o asculta cu atenție, desenînd ceva pe o hîrtie.

Cînd Lena termină, el zîmbi blînd :

— Ai uitat să-mi spui un lucru esențial. Care e numele și pronumele fiului Praskoviei Osipovna ?

— Ah, da ! Ivan Utkin.

În aceeași zi Zotov îl chemă la el pe Serghei.

— Citește depoziția lui Peresvetov. Îți recunoști vechea dumitale cunoștință ?

Serghei citi în fugă procesul-verbal.

— Mitea ? ! — exclamă el uimit.

— Da, el. Peresvetov l-a cunoscut pe vremea cînd nu era încă în banda lui Moșu'. Și dumneata l-ai întîlnit la cafenea în aceeași perioadă. Acum totul s-a schimbat. Trebuie să ne ocupăm îndeaproape de acest Mitea. Dar pentru dumneata e

mai greu. Şi pe de altă parte n-avem oameni liberi. Asta-i problema.

— Am o propunere, tovarăşe maior.

— Te ascult.

— La „Secera şi ciocanul" lucrează un tînăr pe care-l cunosc. Poate să ne dea o mînă de ajutor. Garantez eu pentru el.

— Cine e ?

— Piotr Gvozdev.

— A — a, tot el ! Bine, n-am nimic împotrivă. Cheamă-l chiar astăzi la dumneata şi instruieşte-l. Trebuie să ştim totul despre Neverov, şi asta cît se poate mai repede.

Era o dimineaţă rece şi senină, cum sînt deseori la Moscova. Se auzea sirena uzinei. Din toate părţile se scurgeau spre porţile ei largi şuvoaie de oameni — muncitori, maiştri, ingineri.

Cei vîrstnici păşeau fără grabă, vorbind vesel sau potolit între ei. Tinerii, în cete zgomotoase, rîdeau şi vorbeau cu însufleţire. Băieţii erau descheiaţi la paltoane, de parcă nu mai puteau de cald, cu căciulile date haiduceşte pe spate, cu ţigări înfipte provocator în colţul gurii. Ţinîndu-se de mînă, mergeau fete în paltoane şi basmale pestriţe — din cînd în cînd şuşoteau între ele sau rîdeau de răsuna strada, trăgînd cu ochiul spre băieţi.

Mitea mergea de unul singur, privind distrat într-o parte şi-n alta. Era în vechiul lui palton negru, care trecuse prin atîtea şi avea pantalonii vîrîţi în cizmele nelustruite, iar în cap o şepcuţă cu nasture în faţă şi cozorocul mic. Îl durea capul, simţea o greutate pe suflet şi-i era lehamite de toate. La ce naiba o fi băut atîta cu Fedka ? Acum Nikanor Ivanovici iar o să-i facă mizerie, o să-l bombăne. Şi băieţii din brigadă o să-l ia la rost, că din cauza lui se duce planul de rîpă şi pierd între-

cerea socialistă. „Ei, să-i ia dracu' !" — își spuse Mitea în gînd, privind nepăsător în jur.

Iată-l pe Petka Gvozdev, ținîndu-l pe după umeri pe prietenul său. Face pe eroul, mare lucru ! Și acum mai povestește că astă vară a dat o mînă de ajutor la prinderea unui bandit lîngă parc — îi îndeamnă și pe băieți să se înscrie în brigăzile de sprijinire a miliției. Ăsta de mult trebuia învățat minte ! Mitea se hotărîse de cîteva ori să-i vorbească lui Moșu' despre el, dar tot amîna : oricum, Gvozdev era un flăcău din brigada lor.

Mitea căuta să-l țină cît mai la distanță și nu era chiar atît de ușor — Petka, cu firea lui comunicativă, începuse să se bage tot mai des în vorbă cu el, iar în ultimul timp să-i dea și sfaturi. Fusese chiar și la el acasă, făcuse cunoștință cu maică-sa și cu Valerka. Acum puștiul îl sîcîia în fiecare zi : „Cînd mai vine nenea Petea ?" În asemenea cazuri, Mitea tăcea încercînd un sentiment de gelozie, sau schimba vorba. El îl iubea pe Valerka și uneori se rușina de ochii lui albaștri, senini, de ștrengar. Avea grijă de fratele mai mic de cînd murise tatăl lor, și mai cu seamă din ziua cînd mama începuse o viață nouă, a ei proprie, separată de a copiilor.

Și cu ce era vinovat Mitea — dacă nu putuse să reziste privirii șirete și ademenitoare a Zoiei, vecina lor de casă ? Îl făcuse să-și piardă capul. Mitea fusese copleșit de simțămintele necunoscute pe care le încerca, de intimitatea dintre ei, înfrigurată și pătimașă.

Pe Valerka însă nu-l uita. El era pentru Mitea acel ceva deosebit, scump și de căpetenie, pe care înțelegea să-l apere de oricine. Cum apăruseră bani mai mulți, bani căpătați pe căi necinstite, Mitea îi cheltuise în primul rînd pentru frățiorul mai mic În sufletul lui se împleteau bucuria și rușinea, cînd se uita în ochii încrezători și plini de mulțumire ai

lui Valerka. Dar atunci Zoia îl ajutase să nu mai simtă ruşinea.

Mai tîrziu, abia de cîtva timp, Mitea începuse parcă să se trezească. La asta îi ajutase fără să vrea chiar Moşu'. Mitea îşi amintea perfect de seara aceea, cînd bătrînul, aşezînd grijuliu în sertarul bufetului un bibelou strălucitor, agăţat de un lănţişor subţire, îi spusese aşa, ca în treacăt, că va trebui să prade casa de bani a fabricii, în ziua cînd se lua chenzina. „Ai să pui mîna pe o grămadă de bani, cît capătă toată brigada ta la un loc", — îi spusese el zîmbind, şi începuse să-i explice amănunţit ce trebuia să facă.

Mitea însă nu-l ascultase atunci cu prea multă luare-aminte. Îi apărură în faţa ochilor băieţii din brigada lui, care timp de două săptămîni „dădeau zor", lucrau din răsputeri şi aşteptau să primească aceşti bani. Şi pentru prima oară Mitea începu să şovăie. Totuşi, sub privirea rece şi pătrunzătoare a lui Moşu', el nu îndrăzni să se împotrivească, dar începu să tărăgăneze, amînînd instinctiv momentul hotărîtor. Simţea nemulţumirea lui Moşu', se temea de fiecare nouă întîlnire, cu toate acestea nu se hotăra s-o rupă cu bătrînul. Ştia că acesta se va răzbuna, se va răzbuna crunt.

E drept, cu o seară înainte, spre sfîrşitul întrevederii dintre ei, bătrînul se îmbunase dintr-o dată. Dar acum Mitea nu-l mai credea nici de doi bani. Doar tocmai ieri îi arătase Moşu' definitiv de ce era în stare. Numai dacă stai să te gîndeşti! Să omori o fetişcană pe care nici n-o cunoşti, de hatîrul celor doi, ca pe urmă să-i ai la mînă! Acum, în lumina vie a dimineţii, în mijlocul şuvoiului de oameni, planul acesta îi păru lui Mitea şi mai monstruos.

Mitea dădu din nou cu ochii de Gvozdev, care mergea în faţa lui. Ia te uită ce privire încruntată i-a aruncat! Ce i-o fi venit, aşa din senin? Ce-o fi

vrînd pisălogul ăsta ? Firește, e membru în biroul organizației din atelier, dar Mitea nu-i comsomolist. Gvozdev face pe grozavul. Dar nici el nu-i ușă de biserică, — așa de pildă cu Valea Amosova — nu se dă înlături, întotdeauna, la sfîrșitul schimbului, dacă n-are vreo ședință, s-o aștepte lîngă atelierul de formare. Desigur că ea nu vrea să știe acum de el — de Mitea. De cîte ori nu l-a văzut la club împreună cu Zoia ! Parcă poate să-i explice cît de mult i s-a urît de Zoia asta sulemenită, prefăcută și josnică ; cum îl minte ea la fiecare pas, cum îi stoarce bani, cum caută să-l îndepărteze de Valerka.

De necaz, Mitea începu să strîngă din dinți. Să-i ia dracu', și pe ticăloasa asta și pe Moșu' ! Dar numaidecît iar nu se simți la îndemînă. Fie, o să meargă la ultima lui lovitură. Ultima ! Pe urmă o să înceapă să dea îndărăt încetul cu încetul — și basta. Dealtfel a început să observe și Valerka unele lucruri, nu numai băieții de la fabrică.

Dar Valea ? Da, cît de mult s-a schimbat ea după povestea aceea. El știe precis că înainte îl plăcea, primise chiar un bilețel de la ea : „Îți trimite salutări o fată blondă de la atelierul de formare. Vii astă seară la club ?" Rîsese atunci cu poftă, citind bilețelul în fața prietenilor lui. Valea aflase de asta, se supărase, dar nu pentru mult timp. Curînd Mitea începuse din nou să primească salutări „din partea unei fete blonde". Continuase să-și rîdă de ea. Apoi unul dintre prieteni îl prevenise că Valea îi aține pe cîțiva băieți cunoscuți să-i tragă o bătaie. Mitea își aminti cît de uniți au fost atunci în jurul lui băieții din brigadă, luîndu-i apărarea.

Peste puțin timp s-a întîmplat acea groaznică poveste cu Nikanor Ivanovici Amosov — unchiul Valei. Valea începuse să-l evite pe Mitea ; cam la două luni după asta, a cunoscut-o el pe Zoia.

Cît de mirat a rămas Mitea cînd a văzut-o din nou pe Valea acum cîteva seri la club ! Participa și ea la concertul dat de cercul artiștilor amatori. Valea cînta ! Mitea o privea, asculta și nu-i venea să-și creadă ochilor. Era desigur aceeași Valea din atelierul de formare, pe care o cunoștea de mult, și totuși era cu totul alta. Cu obrajii rumeni de emoție, timidă, apăruse pe scenă într-o rochie neagră, lungă, în mînă cu un buchețel de flori. Stăpînindu-și zîmbetul sfios, se înclinase modest și se apropiase de pianul lîngă care ședea un tînăr înalt, necunoscut, cu sprîncenele negre. Cei doi interpreți avură un schimb de priviri. Valea îi zîmbise foarte simplu, prietenește, dar el — Mitea — simțise cum îl înțeapă ușor ghimpele geloziei. Prezentatorul anunțase că se va executa „Ciocîrlia". Mitea nu reținuse numele compozitorului. Se uita la Valea, fără să-și ia ochii de la ea. Se aștepta s-o vadă fandosindu-se, cum avea obiceiul. Dar nici pomeneală de așa ceva ! Cu ochii plecați, cu figura concentrată, gînditoare, începu să cînte, și era atîta bucurie și ardoare, atîta farmec în vocea ei sonoră și frumoasă, încît Mitea rămase înmărmurit de admirație.

Din seara aceea, Valea nu-i mai ieșea din cap. Căută s-o întîlnească și într-o zi, în timpul pauzei de la prînz, intră în atelierul de formare. Văzîndu-l, Valea se roși la față și găsi un pretext ca să iasă din atelier. Ascunzîndu-și emoția, el întrebă cu un aer de nepăsare pe un tînăr cunoscut :

— Ce s-a întîmplat, Valka voastră s-a înscris în rîndul artistelor, face pe grozava ?

Tînărul se îmbufnă dintr-o dată și i-o tăie scurt :

— Omul crește, se schimbă, așa că zeflemelile tale nu-și au rostul !

Așadar cei de la atelierul de formare erau foarte mîndri de Valea.

La întîlnirea următoare, el fu cel care roși. Dădu peste ea întîmplător, la contabilitate. Dracu' îl pusese să treacă la îndeplinirea misiunii date de Moșu', tocmai în seara aceea!

A doua zi Mitea îl văzu la atelierul de formare pe Petka Gvozdev, care, plin de însuflețire, vorbea ceva cu Valea. Zărindu-l, cei doi tăcură.

Asta fusese tot. Parcă putea cineva să-și dea seama ce se întîmpla acum în sufletul lui Mitea? Se pare că nici el singur nu-și prea dădea seama. Un singur lucru era limpede: începuse să-i fie scîrbă să mai trăiască pe lumea asta. Tare scîrbă! De n-ar fi fost Valerka, ar fi părăsit fabrica. Și-ar fi luat lumea-n cap, ar fi pierit — praful să se aleagă de el!

Mitea oftă din greu, și vîrîndu-și în buzunar mîinile învinețite, porni mai repede. Se gîndi cu amărăciune că imediat după terminarea lucrului, avea să alerge prin oraș ca să îndeplinească misiunea dată de Moșu'. „Asta o să fie ultima mea afacere, ultima, precis; mi-ajunge", — căuta el să se convingă, în timp ce traversa curtea uzinei, îndreptîndu-se spre registrul de pontaj.

Piotr Gvozdev, care zăbovise puțin la poartă, mergea acum în urma lui Mitea, cercetîndu-l încruntat din spate. „Ce s-o fi întîmplat totuși cu băiatul ăsta? — gîndea el. — Ce și-o fi pus în cap?"

Gvozdev îl urmărea pe Mitea Neverov de multă vreme, încă din ziua cînd acesta venise pentru prima oară băut la club, la braț cu o fetișcană sulemenită. Mitea începuse să lucreze prost, bea și chiulea des, devenise ascuns și grosolan cu tovarășii săi.

Băieții din brigadă îl iubeau înainte. Era un flăcău comunicativ, vesel, gata întotdeauna să dea o mînă de ajutor, să împartă pe din două ultima bucățică; și lucrul îi mergea cu spor, mai ales atunci cînd se cerea o minte isteață. Piotr își aducea

aminte, de pildă, cît de perfect modificase Mitea dispozitivul pentru prelucrarea unei piese noi. Secția de construcții fusese de acord cu el și făcuse modificări în schițele respective. Mitea fusese premiat atunci, și ei, toată brigada, sărbătoriseră evenimentul. Da, cine altul, dacă nu el, Piotr, putea să-și dea seama cînd era vorba de o muncă făcută cu cap!

Dar iată că pe urmă toate s-au schimbat. La început, Piotr, împreună cu ceilalți băieți din brigadă, l-au luat la înjurături, ba chiar i-au întors și spatele: să-l ia naiba, își spuseseră ei atunci, nu ne mai e prieten. Dar lucrurile nu rămaseră așa multă vreme. Gvozdev fu cuprins de neliniște și nu-i mai dădea pace un gînd: ce s-a întîmplat totuși, de ce s-a schimbat băiatul ăsta? Păi așa, mai este puțin și te pomenești că ajunge să aibă de-a face cu miliția! Piotr își aminti de Gorelov și de Zaicikov. Cu ei lucrurile începuseră tot în felul ăsta, de la beții, și se terminaseră...

Pe Mitea îl certase zdravăn și meșterul Nikanor Ivanovici. Piotr hotărî să se sfătuiască și cu el. Bătrînul îl ascultă tăcut, în cămăruța sa de lîngă atelier, apoi își netezi pe gînduri mustățile ninse și rosti sever:

— Da, a început să calce strîmb. Dar are stofă de muncitor, de proletar. Să nădăjduim că-i va veni mintea la cap. Oricum însă, o să-i scad o categorie. N-o să umblu cu mănuși.

— Nu de asta e vorba, Nikanor Ivanovici. Omul trebuie educat.

— Păi, voi, comsomolul, educați-l. Prelucrați-l acolo la voi, cum trebuie. Eu însă, am de îndeplinit planul, graficul, înțelegeți? Dacă eram eu taică-su, ce mai puneam cureaua pe el și-l învățam minte!

— Aia e, Nikanor Ivanovici! Vezi că el n-are tată. Eu, de pildă, chiar dacă tata e la țară, totuși îl am, pe cînd el n-are deloc.

— Se şi vede.

— Tocmai de-aia, ar trebui să vorbeşti dumneata cu el, ca un părinte. Te stimează toată uzina, te stimează şi Mitka. Ori dumneata, nu ştiu de ce, nu vrei s-o faci.

Bătrînul se încruntă şi începu să se tragă de vîrful mustăţii.

— Eu, Petea, i-am învăţat pe mulţi meserie. N-am refuzat nimănui ajutorul. Ştii tu cîţi boboci, ucenici de-ai mei, sînt în uzină ?

— Ştiu şi nu numai la noi. Ai fost trimis şi în Ungaria şi în Bulgaria. Ai învăţat şi acolo pe unii.

— Ei, dar dacă omul şi-a pierdut conştiinţa lui de muncitor, să stai să-l înveţi înseamnă să-ţi pierzi vremea de pomană. Nu poţi să-i vîri omului în cap cu bătul.

— Asta aşa e ! Dar omul trebuie ajutat, — insistă Piotr. — Băiatul şi-a sărit de pe şină. Poate să ajungă şi la crimă. Asta-i lucru sigur. Dealtfel am nişte cunoscuţi pe la miliţia judiciară. Am avut ocazia să le dau o mînă de ajutor şi cunosc felul muncii lor. Aici e nevoie de luat măsuri din timp pentru prevenirea răului, — încheie el cu autoritate.

Nikanor Ivanovici oftă din adîncul sufletului şi rămase tăcut. Piotr îşi dădu seama la ce se gîndea bătrînul.

— Nu legaţi lucrurile personale de cele de interes obştesc, — spuse el mustrător. — Dacă pe unul ca Neverov nu putem noi cu toţii să-l frîngem, şi el are să poată pricinui cuiva o durere.

— Taci din gură, — ripostă cu o voce surdă Nikanor Ivanovici. — Durerea mea o păstrez în mine. Şi nu o mai aţîţa, pentru dumnezeu, las-o în pace.

Bătrînul se ridică pufnind de la locul său şi ieşi în atelier, trîntind cu putere în urma sa uşa subţire.

Piotr îşi luă şapca de pe masă cu un gest nervos. Discuţia nu-şi atinsese ţinta, reuşise doar să-l scoată din fire pe bătrîn.

Și totuși Gvozdev continua să-l supravegheze pe Neverov. Încercase chiar să-i vorbească deschis, dar Mitea îi răspunsese cu dușmănie. Atunci Piotr se dusese pe la el pe-acasă — făcuse cunoștință cu maică-sa și cu frățiorul lui, stătuse de vorbă cu o vecină. Aceasta din urmă îi spusese în mare taină că Mitea s-a încurcat cu Zoia Lojkina, o fată dezmățată și cam suspectă din toate punctele de vedere, care lucra ca ospătară la o cafenea. Îi mai povestise în amănunt și despre relațiile care existau în familia lui Mitea, și cît de mult ținea el la fratele său mai mic.

Piotr era foarte mîndru de informațiile culese. Cu această ocazie, căutase să se poarte la fel ca Garanin și Korșunov, cînd aceștia veniseră la el acasă, și discutaseră cu ceilalți locatari. Numai că Piotr nu știa ce să facă mai departe cu informațiile strînse. Și apoi nu avea nici un motiv să-l bănuiască de ceva pe Mitea. „Nu există nici o dovadă de vinovăție", — își spusese el, întorcîndu-se acasă.

A doua zi îl chemă Korșunov. Piotr se întoarse de la acesta mulțumit și în același timp preocupat. Misiunea pe care o primise îl pasiona.

În aceeași seară avu o discuție importantă cu Valea Amosova.

Fata îi povesti că-l văzuse pe Mitea Neverov la contabilitate.

Era seara, după lucru. În coridorul gol ea dăduse peste Mitea : se uita în toate părțile ca un hoț și se tot învîrtea pe lîngă o ușă. Valea nu putu să-și dea seama ce făcea el acolo, dar simți că era vorba de ceva rău, nepermis.

— Interesant. Ei, și cînd te-a văzut, ce-a făcut ?

— S-a speriat, — răspunse Valea. — Și a plecat imediat.

— Da, da... — Piotr se încruntă, adîncit în gînduri. — Și, între altele fie spus, Mitka în ultimele zile nu prea este în apele lui. Ai observat ? Uite,

ţine minte ce-ţi spun. Să ştii că îl frămîntă ceva. Toate astea arată că nemernicul coace ceva. Asta e sigur, cum mă vezi şi cum te văd.

Un timp oarecare ei merseră în tăcere, Piotr fiind foarte preocupat.

— Uite ce e, Valea, — spuse el în sfîrşit, hotărîndu-se pe neaşteptate. — Aici e ceva necurat. Ţi-o spun precis. În treburi din astea, să ştii că mă pricep niţel. Totuşi trebuie să mă consult cu cineva, cu un specialist. Am eu un cunoscut. Un băiat pe cinste care se ocupă cu chestii de-astea. Îl cheamă Korşunov.

— Korşunov ? — întrebă uluită Valea, oprindu-se în loc. — De la M.U.R. ?

— Exact ! Dar ce, îl ştii ?

Valea bîigui încurcată :

— Eu... eu am avut de-a face cu el... adică m-am văzut cu el.

— Asta-i bună — exclamă Piotr, care, de emoţie, nici nu băgă de seamă că fata se fîstîcise de tot. — Îi dau acum un telefon. Uite colo o cabină. Trebuie să stăm de vorbă cu el.

— Nu, nu, eu nu mă duc la el, nu merg pentru nimic în lume !

— De ce asta ? Ce s-a întîmplat, te-a supărat cu ceva sau... — spuse Piotr, privind-o gelos cu coada ochiului.

— Ce ţi-a venit ! Dar... dar nu pot...

Valea îşi întoarse de la el faţa îmbujorată şi tăcu. Piotr, pierzîndu-se în presupuneri, aştepta încordat. Atunci, supunîndu-se imboldului ce-l simţea de a se destăinui, pentru ca Piotr să nu gîndească ceva rău, să afle totul chiar de la ea şi să-i dea crezare, Valea îl întrebă încet, fără să-l privească :

— Am să-ţi povestesc totul. Vrei ?

— Sigur, cum să nu.

Era greu, foarte greu să povestească, să spună pentru prima oară tot adevărul despre ea, fără as-

cunzișuri. Dar Valiei i se păru că dacă se va lăsa cuprinsă de teamă și va minți, totul se va prăbuși, tot ce era de preț și bun, tot ce intrase în sfîrșit în viața ei.

Începu să vorbească repede, confuz, înghițind cuvintele, simțind un nod în gît. Dar Piotr nu o întrerupea și nu-i punea întrebări. Parcă înțelegea ce se petrece cu această fată slăbuță și bălaie, de aceea era la fel de emoționat ca și ea.

Cînd Valea termină, Piotr o luă de mînă și-i spuse pe un ton foarte serios :

— Știi, niciodată nu m-am gîndit că ești așa de... așa de...

Tulburată, Valea își retrase mîna.

— Să mergem, e tîrziu.

— A, nu ! — exclamă deodată Piotr înveselit. — Nu ! Uite chiar acum, fir-ar al naibii, o să-i dau telefon lui Korșunov. O să-i spunem totul. O clipă.

El intră în cabina telefonică, unde avu o scurtă convorbire.

— Ne așteaptă mîine la ora douăsprezece. O să mă înțeleg eu cu maistrul tău să te învoiască.

Și deodată, hotărît, o luă pe Valea cu duioșie de braț.

...A doua zi dimineață, mergînd în spatele lui Mitea prin curtea uzinei, Piotr îl surprinse pe acesta, privindu-l încordat, cu dușmănie. „Bine, — hotărî el. — Se lămurește Korșunov. Stăm astăzi de vorbă".

Gvozdev era ferm convins, nici el nu știa de ce, că cei de la M.U.R. vor înțelege numaidecît ce căuta Neverov la contabilitatea uzinei și cine îl trimisese acolo !

În timpul zilei toți colaboratorii secției fură convocați în biroul lui Zotov, pentru o scurtă ședință. Venise și Sandler.

— Am vorbit adineaori cu medicul de gardă, — anunță el, salutîndu-i pe cei de față. — Garanin se simte mai bine. A cerut de mîncare.

— A cincea zi astăzi de cînd e acolo, — remarcă Voronțov.

— Ar fi trebuit să-i ducem ceva „pentru poftă de mîncare", — propuse Lobanov.

— Da' de unde ! — spuse Sandler făcînd un gest cu mîna. — Are acolo tot ce-i trebuie.

— Pe deasupra și o infirmieră minunată, — spuse zîmbind Serghei.

Zotov deschise ședința.

— Începem, tovarăși. Să vedem, care sînt ultimele informații în legătură cu afacerea „Pestriților" ? În primul rînd, am lămurit cine e acest Moșu'. Se iau măsuri pentru arestarea lui. Mai departe, am lămurit cine e Dmitri Neverov. În al treilea rînd, am primit informații în legătură cu presupusul Ivan Utkin, zis și Piotr Rubțov. Nu s-a stabilit încă numele lui adevărat. Avem însă semnalmentele lui precise.

— Trebuie, tovarăși, să acordăm o atenție deosebită acestui individ, — rosti Sandler preocupat. — E foarte suspect. Judecați puțin. A apărut de curînd la Moscova. Sînt convins de asta. Altfel i-am fi dat noi de urmă, întrucît e foarte activ. Dacă așa stau lucrurile, înseamnă că a făcut nu de mult cunoștință cu „Pestrițiii", dar cu toate acestea se vede cît de colo că el îi conduce. Am impresia că din însărcinarea lui a venit Lojkin la Kupțevici, iar înaintea lui și Neverov. Îl conduce prin oraș însuși Moșu', și, unde mai pui, că-l așteaptă aproape un ceas în stradă. Afară de asta, îmi par foarte suspecte și metodele lui. Cred că chitanța pe care o avea Lojkin, urma să fie semnată de Kupțevici. Or asta, nu știu dacă știți, seamănă foarte mult a recrutare de agenți. În sfîrșit vizita lui la Utkina, cu scopul vădit de a culege informații despre fiul ei,

drept care se dă probabil, și comportarea lui cu ocazia acestei vizite, — toate acestea nu fac parte din stilul unui borfaș de rînd. Noi însă nu știm ce anume caută el la Moscova. Un singur lucru e clar: că arestarea lui Moșu' și a lui Neverov poate să-l sperie.

— Da, situația nu e deloc ușoară!... — oftă Lobanov. — Și totuși, cred că Moșu' trebuie arestat de cum apare. E primejdios tîlharul!

— Poate că nu e bine să-l arestăm, — interveni Voronțov, stăpînit de îndoială ca de obicei. — Să-l lăsăm să ne ducă la noua lui locuință. Probabil că acolo s-a ascuns și individul celălalt.

— Înseamnă că trebuie să stăm cu mîinile încrucișate pînă ce apare Moșu'? — întrebă ironic Zotov. — Nu, tocmai dimpotrivă, trebuie să acționăm în modul cel mai energic. — El se uită la Serghei. — De ce taci, Korșunov?

— Mă gîndesc.

— Doar îi ține locul lui Garanin, — glumi Sașa.

— Lasă gluma, Lobanov! — spuse Zotov sever, după care i se adresă din nou lui Serghei: — Și la ce concluzie ai ajuns?

Serghei rosti încet:

— Eu aș propune să riscăm.

— Ia te uită! — spuse Zotov zîmbind. — Și eu care credeam că ți-a pierit cheful să mai riști.

— Sînt riscuri și riscuri, — interveni Sandler. — Ce propui dumneata?

— Propun să ne ocupăm de Neverov, — spuse liniștit Serghei. — El știe multe și în ultimele zile, după cum mi s-a spus, este foarte frămîntat, îl preocupă ceva. Mi se pare că putem să-l rupem de Moșu'.

— Da, acesta e un risc, — rosti Sandler gînditor. — Dar noi avem acum nevoie, cu orice preț, să căpătăm informații despre acest Utkin.

— Mie însă propunerea lui Korşunov îmi place, fir-ar să fie de treabă! — declară Zotov.

Rămaşi singuri, Sandler şi cu Zotov continuară discuţia.

— Trebuie să mai rezolvăm o problemă, Ivan Vasilievici. Planul arestării lui Moşu' l-am elaborat noi aseară, cred că e bine întocmit. Dar ce crezi, cui să-l încredinţăm? Pentru că trebuie să păşim la îndeplinirea lui chiar de astăzi!

— E clar. Să stabilim acum.

— Aici e nevoie de un om şiret, abil, inventiv. Şi nu unul singur. Dar cine să conducă operaţia? Poate să luăm de la altă secţie pe cineva?

— Ei, asta-i! De ce? — se posomorî Zotov, şi după un moment de tăcere, adăugă: — Îl propun pe Lobanov.

— Lobanov? E oare potrivit? Se aprinde repede şi mi se pare cam superficial. Îţi aminteşti ce greşeală a făcut atunci cu Serghei Korşunov?

— Băiatul a evoluat. Crezi, Gheorghi Vladimirovici, că şedinţa aceea l-a schimbat numai pe Korşunov? Lobanov a suferit mult şi el. Numai că e mai simplu, nu se supără...

— Hm... Posibil. Firește, poate că nu mai e acelaşi. Dar ce dovezi ai în legătură cu asta?

— Am dovezi. Cercetarea foarte complicată a apartamentului lui Kupţevici. El a cules toate datele de bază. Fără ele n-am fi putut realiza operaţia. Asta e una. Pe urmă, a avut în sarcina lui afacerea Gorohov, tot din zona noastră. O afacere încîlcită, primejdioasă, ştii şi dumneata. S-a achitat bine de ea. Băiatul e inteligent, dîrz, cunoaşte procedeele camuflajului, ca şi pe cele ale urmăririi. Într-un cuvînt, e tocmai bun pentru o asemenea operaţie.

— Bine... Fie. Pe răspunderea ta.

— Bineînţeles.

— Aşadar, am hotărît. Misiunea — arestarea. Dar la început trebuie supravegheat. Să ne ducă la

locuința lui. Trebuie să cunoaștem această adresă. Trimite-l la mine pe Lobanov, am să-i povestesc cîte ceva despre firea lui Moșu'.

— Bine.

...În aceeași seară, cu puțin înainte de terminarea lucrului la schimbul doi, în fața porților uzinei se opriră două mașini. În una era Serghei, Zabelin și Lobanov — cealaltă era goală, numai cu șoferul.

Curînd, pe poartă începură să se scurgă muncitorii. Veneau din ce în ce mai mulți. Cînd apăru și Mitea în stradă, Serghei le spuse tovarășilor săi:

— Băieți, să trecem la treabă. Ăla e, îl vedeți? Numai lăsați-l să se depărteze puțin, pentru ca nimeni să nu observe nimic.

Lobanov și Zabelin coborîră din mașină, luînd-o pe urmele lui Mitea.

Serghei se întoarse la serviciu.

O jumătate de oră mai tîrziu, în biroul lui își făcu apariția Lobanov.

— S-a sfîrșit, Genosse Korșunov. De mîine nu mai sînt ajutorul dumitale.

— Ce face?

— Absolut exact. Am o misiune independentă. Deci drumurile noastre se despart.

Serghei se dezvățase acum să mai pună întrebări de prisos, cu toate că murea de curiozitate: ce misiune o fi primit Saşka? „Lasă că nu-l rabdă limba și spune singur" — își zise el, privindu-și prietenul cu un aer șiret. Saşa însă îi ghici gîndul și-l bătu peste umăr, făcîndu-i cu ochiul.

— Nici să nu te gîndești! Cînd trebuie, Lobanov tace ca mormîntul. Ai înțeles?

Serghei nu se putu reține și începu să rîdă. „Al naibii roșcovan, pătrunzător mai e!" Dar tot atunci își aminti de Mitea și întrebă preocupat:

— Ei, l-ați adus, Saşa?

— Ce întrebare! În cea mai perfectă ordine, — răspunse acesta vesel, făcîndu-i cu ochiul din nou, apoi adăugă : — Face conversaţie.

— Întrebarea e, unde o să ajungă cu această conversaţie ? — observă îngrijorat Serghei.

Într-adevăr, în biroul lui Zotov avea loc o discuţie dificilă.

Cînd Mitea fu introdus în cabinet, Zotov tocmai scria ceva. El îi aruncă o privire tînărului care stătea posomorît, supărat, şi-i spuse :

— Ia loc, Neverov. Termin îndată şi stăm de vorbă, — apoi continuă să scrie.

Zotov voia să-i dea timp lui Mitea să se orienteze, să-şi recapete calmul şi să reflecteze, mai cu seamă să reflecteze.

Timp de cîteva minute, în birou domni liniştea. În sfîrşit Zotov se opri din scris, reciti ce scrisese, apoi, scoţîndu-şi ochelarii, se lăsă pe spătarul fotoliului.

— Ei, cum o mai duci, Mitea ? — îl întrebă el pe tonul cel mai firesc.

— Ca toată lumea, — mormăi tînărul.

— Mama e sănătoasă ?

— Cred că nu ca să beau un ceai, sau să mă întrebaţi de sănătate m-aţi adus aci ! — spuse Mitea şi ochii îi scînteiară de mînie.

— Asta aşa e, deocamdată e cam devreme să stăm la ceai împreună, — consimţi Zotov şi urmă cu întrebările : — Mi se pare că pe frăţiorul tău îl cheamă Valerka ?

Mitea păstră tăcerea.

— L-am văzut nu de mult, — continuă Zotov cu o vădită satisfacţie, neluînd în seamă atitudinea duşmănoasă a interlocutorului său. — E un băiat cumsecade. Numai că, după părerea mea, mama nu-l prea îngrijeşte. I-ai cumpărat o şubă foarte bună, dar are nasturii rupţi, mănuşile îs rupte şi ele.

— Mama are altul acum de îngrijit, — răspunse cu o voce surdă Mitea. — Nu-i arde ei de Valerka.

— O știu și pe asta, — oftă Zotov. — Tu i-ai rămas singurul sprijin. E tare mîndru de tine. Și se vede că te iubește. L-am întrebat: „Ai tată?", — da, el de colo: „Nu, îl am pe Mitka". „Dar mamă, ai?" — „Am — răspunse el iar, — dar locul ei tot Mitka îl ține".

Zotov observă că ochii lui Mitea se îmbunară.

— Numai că ar fi păcat, — continuă cu amărăciune Zotov, — ca băiatul să nu izbutească în viață, să nu te răsplătească, așa cum se cuvine, pentru binele pe care i-l faci.

— De ce asta?

— Pentru că are în fața ochilor lui un exemplu rău.

— Ce exemplu?

— Exemplul pe care i-l dai tu, Mitea, tu.

Zotov simți din nou că îl cuprinde mila pentru tînărul acesta, îndărătnic, care se afla acum în mare încurcătură. Încercase acest sentiment în cursul aceleiași zile, cînd fusese acasă la Mitea și stătuse de vorbă cu Valerka și cu vecinii de apartament.

— Mitea, vrei să vorbim deschis?

— Credeți că ați dat de-un nătăfleț? — spuse acesta zîmbind cam silit. — N-am vîndut niciodată pe nimeni. Și apoi, la drept vorbind, degeaba v-ați luat de mine, eu nu știu nimic.

— Cred în ceea ce ai spus la început, dar în rest nu te cred, — spuse Zotov clătinînd din cap. — Dar acum nu e vorba de asta. Spune-mi, e adevărat că ai rupt-o cu Zoika?

— Fac ce-mi place! — i-o tăie Mitea.

— Vrei să spui că lucrul acesta nu privește pe nimeni în afară de tine?

— Întocmai.

— Adică din asta n-are nimeni ceva de cîștigat sau de pierdut?

— Chiar așa.

— Uite, frățioare, aici nu mai ai dreptate.

— Cum asta? — Mitea nu pricepu sensul și ascultă mai atent.

— Din faptul că te-ai încurcat cu Zoika, au avut de pierdut cel puțin doi inși, și de cîștigat — toi doi, — răspunse cu convingere Zotov.

— Mă puneți să dezleg șarade, — răspunse Mitea, zîmbind nehotărît.

Cu cît se prelungea această discuție ciudată pentru el, Mitea își dădea seama, tot mai clar, că-i fuge terenul de sub picioare. Încă din mașină se pregătise să riposteze cu înverșunare și era încordat ca un resort, presimțind o încăierare cruntă. Dar acest om îl derutase dintr-o dată. Mitea nu simțea în tonul lui ostilitate, ci doar o sinceră simpatie. El căuta să se convingă că asta nu e decît un șiretlic, un procedeu obișnuit, menit să-l îmbuneze și să-l înșele. Dar nu izbutea să se convingă pînă la capăt de acest lucru. Pe Mitea îl uluia și-l neliniștea totodată faptul, că omul acesta era perfect informat. De unde știa el tot? Și ce-o mai fi știind despre afacerile lui?

— Șarade? — repetă Zotov. — Nici vorbă de așa ceva. De pe urma faptului că te-ai încurcat cu Zoia, au avut de pierdut doi: tu însuți și Valerka. Că ai dat de bani, n-a fost o fericire prea mare. De cîștigat însă, au cîștigat tot doi: Zoika și... Moșu'.

Cînd auzi de Moșu', Mitea tresări involuntar și lui Zotov nu-i scăpă acest lucru. Avea toți nervii încordați, gata să seziseze cea mai mică frămîntare din sufletul tînărului, încît chiar dacă Mitea n-ar fi tresărit, el tot i-ar fi înțeles starea în care era.

— Am dreptate sau nu? — spuse Zotov. — Răspunde-ți ție însuți.

— De ce m-ați adus aici? — întrebă Mitea cu o voce surdă. — Ce-mi tot scormoniți în suflet? Trimiteți-mă la răcoare!... — îi strigă el deodată lui

Zotov în față, stringînd cu furie pumnii. — Trimiteți-mă la răcoare și cu asta basta!

— O, nu, tinere, — obiectă Zotov foarte calm. — Nu merge așa. De discuția asta nu poți să scapi.

— Degeaba, eu nu știu nimic, nu știu nimic, — bombănea cu încăpățînare Mitea.

— Nu-i vorba de asta, — spuse Zotov dînd din umeri. — Principalul e acum ca tu să-ți răspunzi singur: ce ai de gînd să faci în viață? Și, ține minte, asta ți-o spun eu precis: Valerka va merge pe urmele tale, în toate, fie că vei apuca pe calea cinstită și glorioasă a muncii, fie pe calea crimei; el te va urma. Crezi tu că el nu vede nimic? Nu, frățioare, el vede. Și dacă cumva o s-o apuce pe urmele tale, nu mai ai nimic bun de așteptat din partea lui, nici pentru tine, nici pentru ceilalți.

Mitea lăsă capul în jos, pentru ca Zotov să nu vadă cum începuseră deodată să-i tremure buzele. Își dădea perfect seama de adevărul cuvintelor lui Zotov. Inima parcă încetă să-i mai bată în piept. Într-adevăr Valerka o să meargă pe urmele lui, și din nou se împletiră în sufletul lui mîndria și rușinea.

— Eu știu, tu ai iubit-o pe Zoia, — urmă Zotov. — Dar cu ce te-a răsplătit ea? Asta ai visat tu? Ai aflat acum cîte parale face și Moșu'. Te înțeleg, nu ți-e ușor să-i îndeplinești porunca: să jefuiești casa uzinei, să furi banii tovarășilor tăi de muncă.

Mitea îi aruncă o privire sălbatică lui Zotov. Cum, și pe asta o știa? Pentru că tot ce spunea acest om coincidea atît de surprinzător cu propriile lui gînduri chinuitoare, cu îndoielile și șovăielile lui, Mitea simți cum în adîncul sufletului său, începea sfios să licărească speranța că a găsit în acest om înalt, calm și puternic acel sprijin, care i-a lipsit pînă acum în viață. Ce-ar fi să-i povestească totul, fără înconjur? Nu... Asta era ușor, cînd stătea aici. Dar pe urmă? Cînd va pleca, de unul singur, și va

trebui să se-ntîlnească din nou cu Moşu' ? Acesta avea să-şi dea îndată seama şi atunci... Mitea simţi un fior rece prin şira spinării, ceea ce-l făcu instinctiv să se zgribulească. Acest fapt nu-i scăpă atenţiei încordate a lui Zotov.

— Ţi-e frică ? — îl întrebă el, înţelegînd dintr-o dată ce-l frămînta pe Mitea. — Ţi-e frică de Moşu' ? — Şi, strîngînd pumnul greu, vînos, Zotov rosti autoritar : — Cu banditul ăsta o terminăm noi. Odată pentru totdeauna. Poţi să-l ştergi din viaţa ta. La fel ca şi pe Sofron şi Kupţevici, a cărui locuinţă ai „mirosit-o", nu de mult.

Încă o lovitură bine calculată, drept la ţintă. Mitea rămase năuc. Vedea că acest om ştie tot. Atunci de ce l-au mai adus aici ? Oare numai pentru ca să stea de vorbă cu el, despre viaţa lui, despre Valerka ?

Zotov însă nu-i dădu răgaz să-şi vină în fire :

— Şi să-ţi mai spun ceva : odată cu Moşu' o să punem mîna şi pe Ivan Utkin. Ai auzit de ăsta ?

Mitea şedea uluit, tulburat, neştiind ce să mai spună, ce să facă. Avea voinţa paralizată. Nu mai găsea în el puterea de a se împotrivi. Dar îi lipsea şi hotărîrea, acel dram de hotărîre, care să-l determine să facă ultimul pas. Şi Zotov îşi dădu seama de acest lucru.

— Asta e tot ! — rosti el cu asprime. — Asta e tot ce am vrut să-ţi spun. Acum e rîndul tău, ai cuvîntul.

— De ce cuvînt să mai fie vorba ? — îngînă Mitea, fără să ridice capul. — Nu mai am nimic de spus. Am spus tot.

— Minţi ! — strigă deodată Zotov, izbind puternic cu pumnul în masă.

Mitea săltă capul, uitîndu-se surprins la Zotov.

— Minţi, — repetă Zotov pe un ton calm şi poruncitor. — Acum ai devenit de-a dreptul laş. Un

laș ! Te-ai hotărît să cazi la fund. Nu vrei să miști nici măcar un deget ca să ieși la suprafață ? — Zotov simți că nu mai poate vorbi calm. — Ei, află că nu-ți merge ! Am să te fac om ! N-o să te las să-l tîrăști și pe Valerka în mocirlă ! Ispășește-ți vina, nătărăule ! — și Zotov încercă ultima lovitură. — Spune, cine merge cu tine în această ultimă afacere ?

— Nu mergem pe jos, ci cu o mașină, — îl corectă pierdut Mitea, cu ochii buimăciți, fixați asupra lui Zotov.

— E totuna. Merge și Ivan Utkin ?

— Da, merge, doar vă spun că mergem cu o mașină, — repetă cu încăpățînare și amărît Mitea. — El, Fedka și cu mine. Dar unde, nici eu nu știu.

— Cu ce ai zis că mergeți ?

— Cu o mașină.

— Cînd ?

— Mîine.

— Cine e șoferul ?

Unul, pe care îl cheamă Ciurkin.

— Ciurkin ? !

— Da.

— Așa...

Zotov începu deodată să zîmbească, se ridică de la masă și-l apucă pe Mitea de umeri, scuturîndu-l cu putere, făcîndu-l să se uite la el pe flăcăul care se zăpăcise de tot.

— Ei, tinere ! Găgăuță ce ești ! Nu degeaba spune despre tine Nikanor Ivanovici, că ai stofă de muncitor, de proletar, și pînă la urmă o să-ți vină mintea la cap. — El își lăsă mîna grea pe umărul lui Mitea și privindu-l drept în ochi, îi spuse : — Du-te. Și fă totul, așa cum ați aranjat acolo. Vezi să nu bănuiască nimeni nimic ! Restul, lasă-l în seama mea.

Mitea simți cum îi cade de pe umeri o povară îngrozitoare. Pentru prima oară, după atîtea zile, privea deschis în ochii unui om : zîmbi ușurat, drept răspuns la ultimele cuvinte ce-i fuseseră adresate.

Întors acasă, Mitea îl strînse în braţe pe Valerka şi aşa destul de mirat, apoi îl ameninţă în glumă cu pumnul, spunîndu-i :

— Fac eu om din tine !

Noaptea Mitea se chinui mult pînă s-adoarmă. Se gîndea cu nelinişte la ziua următoare, cînd avea să se rezolve totul.

Îndată ce uşa se închise în urma lui Mitea, Zotov îl chemă pe Korşunov.

— Să mi-l aduci imediat aici pe şoferul Ciurkin. Îţi aminteşti de el ?

— Sigur că da.

— Se pune la cale o lovitură serioasă. L-au atras şi pe el. Trebuie să-l prevenim. Executarea.

— Am înţeles.

Rămas singur, Zotov îşi aprinse nervos o ţigară. Calmul său obişnuit îl trădase pentru o clipă.

Serghei se înapoie surprinzător de repede. Ochii lui albaştri îl priveau pe Zotov cu veselie şi însufleţire. Zotov ridică nemulţumit capul.

— De ce mai zăboveşti ?

— Misiunea e îndeplinită, tovarăşe maior. Ciurkin se află aici.

— Cum adică, aici ?

Serghei nu se putu reţine să nu zîmbească.

— L-am întîlnit la poartă. Tocmai cerea un bilet să intre la noi.

— Aşa, va să zică ! Bine, adă-l încoace !

Un minut mai tîrziu, în faţa lui Zotov şedea şoferul de piaţă, Vasili Ciurkin. Faţa-i slăbuţă şi mobilă exprima o emoţie puternică.

— Aşadar ne-a fost dat să ne întîlnim din nou, spuse Zotov, zîmbind cu blîndeţe.

— Păi sigur, tovarăşe Zotov, doar atunci o sfeclisem din prostie, nu că aşa mi-e firea.

— Ai dreptate, ai dreptate. Mi-am dat seama imediat de lucrul acesta.

— Tocmai, aia e. A doua oară o chestie ca aceea nu se mai putea întîmpla. Asta mi-am spus-o cu tărie. Ei, şi tocmai acum mi s-a ivit prilejul. Ieri, adică aseară, vine la mine un tînăr pe care nu-l cunosc. Mă cheamă pe scară. Uite despre ce-i vorba: astă vară, zice, ne-ai făcut un serviciu. Binevoieşti acum să ne mai faci unul. Altminteri să ştii că e de rău. De ce aveţi nevoie, zic eu? Da' în sinea mea, nici gînd să-mi fie frică, zău aşa. Eu, ştiţi, cînd văd o asemenea nerușinare, sar cît ai zice peşte. E nevoie, zice el, să fii cu maşina, poimîine la şapte seara, în Piaţa Revoluţiei, lîngă bufetul „Metropol". Poate că o să trebuiască să faci o cursă. Dacă n-o să fie nevoie, atunci o să-ţi dăm drumul şi ai să-ţi iei valea, pînă s-o ivi iar ocazia. Şi vezi, zice, dacă ne vinzi cumva, să ştii că a doua zi ai şi dat ortul popii. Şi dăi, şi dăi cu ameninţări — da' ştiţi, grozave, — că dacă ar fi fost un altul, l-ar fi apucat dîrdîiala din toate încheieturile. Eu însă, credeţi-mă tovarăşe Zotov, clocoteam numai de furie şi-atîta tot. Am vrut întîi să-i fac vînt, dar pe urmă m-am gîndit şi mi-am zis: pe dracu', aici, frăţioare, e nevoie de tactică, ce mai, ca pe front. Aşa că m-am prefăcut speriat de moarte şi am spus că o să fiu cu maşina poimîine, la locul stabilit. Individul a plecat. Iar eu, cum vedeţi, am venit astăzi glonţ la dumneavoastră, abia m-am învoit de la serviciu.

Ciurkin termină de vorbit; se sucea agitat pe scaun şi-şi dădea mereu peste cap moţul rebel, care îi tot cădea pe frunte.

Zotov tăcu şi el un timp. Apoi, bătînd toba cu degetele în masă, îi spuse:

— Eşti un om curajos, Ciurkin! Îţi mulţumesc că te-ai hotărît să ne ajuţi din nou. Prin urmare,

nu se știe precis dacă merg sau nu să dea lovitura? Asta o să se lămurească abia în ultimul moment, în mașină? Ei, ce să facem, trebuie să întocmim planul de acțiune...

Serghei tocmai își punea hîrtiile în casa de fier, pregătindu-se să plece acasă, cînd în camera lui intră Zotov. Avea înfățișarea unui om foarte obosit — trase ușa după el și se lăsă greu pe canapea. Serghei tăcea în așteptare.

— Pleci acasă? întrebă Zotov.

— Da, acasă. Dar dacă este nevoie... — Serghei își dădea seama că Zotov nu venise degeaba.

— Mîine o să avem o zi mare, — începu Zotov precaut. — Dumneata ești numit pentru prima oară șeful unei operațiuni de foarte mare răspundere.

— Înțeleg, Ivan Vasilievici.

— Ai meritat-o. În general, ți-o spun deschis, te-ai schimbat mult în acest an. Îți dai seama de asta?

— Cred că da.

Serghei se așeză pe marginea biroului și scoase din buzunarul hainei țigările.

— Dă-mi și mie una, — spuse Zotov întinzînd mîna. — Una, peste plan.

Își aprinseră țigările, Zotov se lăsă pe speteaza canapelei și închise ochii. „E obosit, dar tot nu pleacă. Probabil că e neliniștit pentru mine", — se gîndi Serghei cu recunoștință.

— Uite, dumneata știi de cîți ani lucrez la M.U.R., — rosti încet Zotov, — și închipuiește-ți: de fiecare dată înaintea unei asemenea operații am emoții.

— Totul o să fie în ordine, Ivan Vasilievici, — spuse Serghei, și scutură din cap parcă spre a-i goni ultimele îndoieli.

— Sper. — Zotov tăcu un timp. — Dar uite ce vroiam să-ţi mai spun. Neverov mi-a comunicat că mîine, în maşină, afară de el şi de un oarecare Fedka, va fi şi acest Utkin. E o comunicare foarte importantă. Este, propriu-zis, tocmai ceea ce ne-a făcut să ne decidem, ca să riscăm discuţia cu Neverov. Am fost acum la Sandler. El e convins că acest individ nu este un simplu răufăcător. A vorbit chiar despre acest lucru cu Uglov.

— Cu cine?

— Cu Uglov. De la Comitetul securităţii de stat.

— Aşa, care va să zică! — spuse Serghei devenind atent.

— Da, şi pe Uglov l-a interesat foarte mult această veste. Mi se pare că au ei ceva material. Uglov a fost de acord ca această operaţie s-o ducem la îndeplinire noi. De aceea răspunderea creşte. Dacă însă Sandler are dreptate, atunci creşte şi dificultatea ei. Dumneata pe cine ai în vedere să iei în această operaţie?

Serghei îi dădu toate lămuririle.

— Îl iei şi pe Voronţov? — zîmbi Zotov. — Adică relaţiile dintre voi devin în sfîrşit normale?

— Înainte m-am înşelat foarte mult în privinţa lui, Ivan Vasilievici.

— Aşa, aşa. Vezi că oamenii se cunosc în muncă?

— Întocmai.

— Asta e bine.

Zotov tăcu deodată; încruntîndu-se, vîrî mîna pe sub haină în partea stîngă a pieptului, apoi aruncă cu ciudă ţigara neterminată şi bombăni supărat:

— A cam început să-mi facă feste... Seara mai ales. Da' de fumat, tot nu pot să mă las.

Zotov îşi învinse cu greu durerea.

— Sînteţi îngrijorat pentru operaţiunea de mîine? îl întrebă Serghei.

— Da, mă îngrijorează, — aprobă din cap Zotov. — Mai ales că nu particip personal la operaţie. — El oftă. — Ei, în regulă, dar vezi, ai grijă. Nu-ţi iert nici cea mai mică greşeală. Iar acum vreau să te previn la ce te poţi aştepta de la Utkin, dacă bănuielile noastre sînt întemeiate...

CAPITOLUL IX

SFIRŞITUL AFACERII „PESTRIŢILOR"

A doua zi dimineaţă, Serghei se duse în Piaţa Revoluţiei şi studie cu luare-aminte terenul, fixînd locurile cele mai potrivite pentru supraveghere. După el, în cursul zilei, veniră în piaţă şi ceilalţi colaboratori ai secţiei. Pe urmă se adunară cu toţii la Zotov, precizîndu-se pentru ultima oară sarcina fiecăruia. Zotov îi anunţă că Silantiev a aprobat planul operaţiei.

Pe la şase seara, primul grup sosi în Piaţa Revoluţiei şi începu să supravegheze toată piaţa şi mai ales locul de întîlnire al infractorilor.

După un timp, în piaţă, la staţia de taxiuri, apărură două maşini noi. Luminile lor verzi ardeau sub sticlă, ca la toate celelalte. În una din ele se găseau Serghei, Voronţov şi Zabelin, iar în cealaltă alţi doi colaboratori. Fu stabilită imediat legătura vizuală cu cei postaţi în piaţă.

Începu o aşteptare chinuitoare.

Piaţa imensă, învăluită în umbra înserării, fremăta, ca de obicei, de o viaţă trepidantă. Numeroase maşini, troleibuse, autobuse, claxonînd discret, ocoleau lin scuarul acoperit de zăpadă din

centru. Dar iată că se aprinseră în sfîrșit felinarele de pe stîlpii înalți, ornamentați, străluciră reclamele multicolore ale cinematografelor, firmele magazinelor și restaurantelor, iar portalul înalt al Teatrului Mare fu inundat de lumină.

Fața lui Serghei, pînă atunci posomorîtă, se lumină și ea : legătura vizuală, întreruptă din cauza înserării, fusese restabilită din nou.

Unul din colaboratori se apropie de mașina în care se afla Serghei și-i șopti :

— La bufet a apărut un om în palton gri cu guler negru de astrahan și cu o servietă sub braț. Semnalmentele feții corespund și ele.

După cîteva minute Serghei primi o nouă comunicare :

— A venit Neverov, apoi încă un tînăr. Acum beau cu toții.

În acest moment, Korșunov văzu oprindu-se în fața bufetului mașina lui Ciurkin. El îl înghionti ușor pe șofer :

— Vezi ? O să ne ținem după mașina aia.

Serghei se uită spre a doua mașină — cei de acolo îi făcură semn că îl zăriseră și ei pe Ciurkin.

Tot atunci Serghei mai primi o comunicare, de data aceasta neașteptată : în bufet își făcu apariția un bătrîn, îmbrăcat cu un palton vechi, îmblănit. Era înalt, slab, cu ochii bulbucați, nasul coroiat și mustățile albite.

Serghei rămase pentru o clipă încremenit de mirare și bucurie. Acesta era Moșu' ! Însuși Moșu', dracu' să-l ia ! Ce noroc ! E adevărat că momentul nu era prea potrivit, dar nu trebuia să le scape din mînă. Vor fi nevoiți să se împartă în două grupuri.

— Semion, — se întoarse el spre Zabelin. — Dă-te jos din mașină. Organizează imediat urmărirea lui Moșu'. Îl arestezi îndată ce plecăm noi. Pesemne că a venit să-i conducă pe ceilalți. Trimite-l în locul tău pe Kolea Ciuprov.

Zabelin se dădu repede jos din mașină.

Voronțov îi puse lui Serghei mîna pe umăr.

— E strașnic, nu ? Acum, dintr-o singură lovitură îi prindem pe toți ! În cea mai perfectă ordine. Se poate spune, cu o singură momeală.

Serghei rîse ironic și-i ripostă fără a-și lua ochii de la colaboratorul postat în colțul pieții :

— Ehe, pescarule ! Cine se bucură cînd știucile dau tîrcoale în jurul nadei ? Trebuie să te bucuri abia cînd mănînci ciorba de pește.

Se urcă în mașină Kolea Ciuprov.

— Din știuci de-astea nu se poate face ciorbă, — rosti sfătos Voronțov. — Poți să te otrăvești. Ele...

— Atenție, tovarăși ! — exclamă Serghei și recepționînd semnalul convențional, încheie brusc : — Am plecat !

În aceeași clipă, mașina se urni din loc, pătrunzînd în piață. În urma ei porni și cea de a doua mașină. Ultimul lucru pe care l-a mai văzut Serghei, în momentul cînd mașina lui trecea în viteză pe lîngă bufet, a fost figura fioroasă a lui Zabelin și gestul de neînțeles pe care acesta l-a făcut în direcția unde se îndepărta automobilul lui Ciurkin. „Ce-o mai fi însemnînd asta ? — Prin mintea lui Serghei trecu un gînd alarmant : — Te pomenești că l-a scăpat pe Moșu' !" Nu avea însă timp să chibzuiască prea mult la chestiunea aceasta : toată atenția îi era absorbită de mașina care mergea în față. Șoferii instruiți, și aleși special, respectau cu precizie distanța stabilită : treizeci-patruzeci de metri.

Trecînd prin piață, Ciurkin lansă primul semnal cu lampa de la stop : „Totul e în ordine, merg să dea lovitura", — și taxiul porni pe o stradă îngustă, Petrovka.

Apoi Ciurkin începu să semnalizeze cu lampa din stînga și toate cele trei mașini ieșiră în stradela Stoleșniki. Aici mașina lui Ciurkin se opri deodată,

din ea sări un individ înalt și se pierdu imediat în mulțimea trecătorilor.

— A șters-o, vipera ! A șters-o Moșu' ! — strigă furios Voronțov.

— Da, a șters-o, — spuse printre dinți Serghei.

„Oare vulpea asta bătrînă a simțit încă din piață că e ceva în neregulă ! — gîndea el febril. — Nu, nu se poate. Dacă ar fi fost așa ceilalți n-ar mai fi plecat să dea lovitura. Pur și simplu are el aici o anumită treabă. Sau poate că e vorba de prudența lui obișnuită".

Mașinile își continuară drumul, la început pe strada Pușkin, apoi pe Cehov și după cîteva minute, dădură în artera de centură Sadovoie. Cotiră la dreapta și, mărind viteza, se îndreptară în direcția gărilor.

Abia aici se primi în sfîrșit un nou semnal de la Ciurkin. „Atenție, trec la acțiune", — însemna acest semnal.

— Bravo ! — observă reținut Serghei. — E locul cel mai potrivit.

— Exact ! — confirmă Voronțov. — Ei, fraților, acu' să vă văd. E prost numai că sînt multe mașini pe aici, nu cumva să ne stingherească.

În clipa aceea, îl văzură pe Ciurkin trecînd brusc spre stînga șoselei și începînd să depășească șuvoiul de automobile. Aceasta constituia o încălcare vădită a regulilor de circulație. În urma mașinii lui răsună fluieratul strident al milițianului din post.

Ciurkin însă nu opri imediat, dar lampa din spate a mașinii lui începu deodată să clipească repede și alarmat, de parcă ar fi cerut ajutor. Era ultimul semnal.

Șuierul milițianului spintecă văzduhul în rafale scurte. La prima încrucișare, milițianul de aici aprinse lumina roșie a semnalizatorului, ca să rețină pe contravenient. Ciurkin însă frînă din proprie inițiativă și mașina se opri încet.

În același moment, mașina lui fu încadrată de două taximetre care se apropiaseră din urmă.

Serghei se uită la tovarășii săi.

— Lasă arma ! — ordonă el brusc, văzînd revolverul pe care-l ținea Ciuprov, și punînd mîna pe mînerul portierei, o deschise din mers.

Aproape în același timp și tot din mers, se deschiseră și celelalte portiere ale ambelor mașini.

Nici Mitea, nici Fedka, individul care ședea alături de el, nu apucară să priceapă ceva, cînd portierele mașinii lor se deschiseră cu zgomot și niște mîini se întinseră să-i țină.

Numai Pit înțelese că s-a întîmplat ceva neprevăzut și îngrozitor. Dar era tîrziu să mai fugă. Îi apăru în față o figură oacheșă și încruntată ; niște ochi albaștri îl priveau cu o hotărîre calmă. Necunoscutul îi răsuci fulgerător mîna dreaptă la spate și în același timp îi apăsă picioarele cu genunchiul. Pit izbuti însă cu cealaltă mînă să scoată revolverul. În clipa aceea, văzu dinaintea lui, într-o frîntură de secundă, fața îngălbenită de spaimă a lui Mitea. Pit îi strigă răgușit : Ține, de la Moșu' !", — și îndreptă revolverul să tragă, dar șoferul care ședea alături, printr-o lovitură neașteptată, îl făcu să scape arma din mînă. Atunci Pit înțelese că venise sfîrșitul. El își plecă brusc capul, ca să apuce cu dinții albi și puternici marginea gulerului cămășii sale. Se aștepta să simtă trosnindu-i în dinți fiola subțire, dar în loc de așa ceva, se trezi cu o lovitură îngrozitoare de jos, sub bărbie, și capul îi căzu inert pe speteaza canapelei.

Serghei, ajutat de Voronțov care se apropiase în grabă, îl scoaseră pe Pit din mașina în care era și-l împinseră într-a lor.

În cealaltă mașină erau deja instalați Mitea și roșcovanul Fedka Dubina ; acesta încă uluit, nu pricepea nimic din cele ce se petreceau.

Totul se desfășurase cu atîta repeziciune, încît miliționului venit în fugă spre ei, nu-i mai rămase

decît să privească cu ciudă mașinile îndepărtîndu-se. Asta îl făcu să se adreseze mînios lui Ciurkin:

— Din cauza dumitale am scăpat încă doi contravenienți ! Nemaipomenit ! Carnetul dumitale !

Ciurkin, care-și venise în fire, scoase prompt carnetul de șofer. Milițianul se uită mirat la fața lui roșie, radioasă și dădu din umeri, nedumerit.

— Pentru prima dată în viața mea văd un șofer bucurîndu-se într-o asemenea ocazie. Trebuie să plătești amenda.

— Da' de ce? — obiectă nepăsător Ciurkin. — Mai bine ia-mi carnetul.

Era fericit că poate și el măcar o dată în viață să stea de vorbă pe acest ton cu milițianul cel sever.

— Știi că ești grozav... — se indignă milițianul.
— Bine, dă-mi carnetul, tovarășe șofer.

Cînd Pit își reveni din leșin, își dădu seama că se afla într-o mașină, iar pe mîini simți apăsarea rece a cătușelor de oțel. Prin geamul lăsat, pătrundea vîntul care îi mîngîia în voie gîtul gol, și Pit înțelese că toată marginea gulerului, unde avea ascunsă fiola cu otravă, fusese sfîșiată și-i atîrna la spate. „Nici măcar n-au rupt de tot gulerul, — îi fulgeră prin gînd. — Cu cap lucrează ăștia". Întredeschise ușor pleoapele și prin păienjenișul tremurător al genelor zări alături de el pe omul cu părul închis și ochii albaștri, care îl apucase cu atîta abilitate, împiedicîndu-l printr-un upercut splendid — să îndeplinească ultimul ordin al lui Cardan. Pit închise din nou ochii.

Se cufundă în gînduri, căutînd să aprecieze în mod exact situația creată. Cine i-o fi înhățat : miliția judiciară sau... Dealtfel și așa și așa, tot va trebui să încerce să-și realizeze planul său de rezervă. Nici Fedka, și ceea ce era mai important, nici Mitka, nu știau cine era el. Dar fiola? Doar aveau s-o gă-

seacă. Şi totuşi trebuia să încerce. O să spună că şi-a procurat cămaşa întîmplător, o să-şi trădeze relaţiile sale criminale de odinioară, o să indice chiar nume, o să ia asupra sa multe din loviturile din trecut. O să-i încurce. Ehei, de-ar da domnul să fie miliţia judiciară ! Atunci ar mai fi speranţe...

Serghei nu-şi lua ochii de la arestat. Îi observase tremurul genelor, înţelese că individul şi-a revenit şi-şi spori atenţia. Deocamdată totul se desfăşura cum trebuie. Korşunov îl examină scrutător pe omul de lîngă el. Cine o fi, de unde o fi răsărit ? Un lucru era limpede — avea de-a face cu un duşman.

Claxonînd mereu, maşina gonea înainte. Prin parbriz se vedeau apărînd şi dispărînd repede case, alte maşini, oameni — oraşul întreg, toată Moscova. În jur oamenii continuau să trăiască, preocupaţi de treburile lor, de grijile şi bucuriile lor şi nici nu bănuiau că, în automobilul acesta, — iată alături de el, — stătea un om care se pregătise să ridice mîna asupra vieţii şi liniştii lor, un duşman. Şi îl prinsese el, — Serghei, — el şi tovarăşii lui.

Între timp maşinile cotiră de pe artera de centură, intrînd într-o stradelă îngustă şi lungă care fu parcursă în viteză, apoi după ce claxonară în faţa porţilor înalte, ornamentate, intrară una după alta în curtea Comandamentului miliţiei.

După cîteva minute, Serghei intra în biroul spaţios al colonelului Silantiev. Cu toată ora înaintată, se aflau acolo Sandler, Zotov şi un bărbat înalt, uscăţiv, cu tîmplele cărunte, îmbrăcat în civil — Uglov.

— Raportează Korşunov ! — ordonă scurt Silantiev.

Serghei relată amănunţit toate evenimentele serii, din momentul sosirii lui în Piaţa Revoluţiei.

— Cum a început afacerea aceasta ? — se interesă Uglov.

— Cu asasinarea unei oarecare Liuba Amosova şi spargerea din apartamentul inginerului Şubinski, — răspunse Sandler.

— Şubinski? — făcu Uglov foarte atent. — Nu cumva de pe strada Pescianaia?

— Exact.

— Va să zică aşa, — zîmbi Uglov. — Acum înţeleg.

Toţi se uitară spre el cu nedumerire.

— Fapt e că infractorii au făcut să eşueze o operaţie mult mai primejdioasă, — lămuri Uglov. — Şubinski avea în păstrare documente de mare importanţă. Cineva se pregătea să i le fure.

— Un om cu bărbuţă, ochelari şi o pălărie mare, — adăugă Sandler netulburat.

— A, şi voi i-aţi dat de urmă?

— Întocmai. Din păcate însă nu am pus mîna pe el.

— A nimerit direct la — adresa cea bună — la noi, — zîmbi Uglov. — Dar ştiam că Şubinki nu va fi lăsat în pace. De aceea am luat anumite măsuri.

— Şi acest fals Ivan Utkin a venit probabil la Moscova cu aceeaşi misiune, — presupuse Zotov.

— Fără nici o îndoială. Noi l-am aşteptat la unul din locurile de întîlnire. Cu cîteva zile în urmă el a încercat să stabilească legătura. Dar ticălosul a simţit la timp primejdia şi a şters-o, s-a mistuit în Moscova. Uite, deci, unde a scos capul.

— E clar, — observă Silantiev. — Spionii din străinătate nu găsesc nicăieri un sprijin mai bun ca în răufăcătorii de la noi.

— Da, lucrul acesta e indiscutabil, — încuviinţă Uglov. — Bine tovarăşi, haideţi să-i luăm un prim interogatoriu acestui individ, aici la dumneavoastră, iar după asta o să-l duc cu mine, — propuse el.

— Poţi să rămîi, Korşunov, — spuse Silantiev, — dacă nu eşti prea obosit.

— Se poate, tovarăşe colonel!

— Atunci e perfect! O să-ţi prindă bine, — încuviinţă Silantiev, şi adresîndu-se lui Uglov îl întrebă: — Cine-l interoghează?

— Cred că Gheorghi Vladimirovici. Dînsul a fost primul care l-a dibuit pe acest individ, — zîmbi Uglov. — Afară de asta, dînsul cunoaşte mai bine infractorii din Moscova. Dar, Gheorghi Vladimirovici, ar trebui să mai vedeţi o dată acest raport de urmărire şi comunicarea de la Berlin, — adăugă el, adresîndu-se lui Sandler, şi îi remise hîrtiile din mapa sa.

Sandler luă loc la masa şefului M.U.R.-ului şi examină materialele date de Uglov, după care spuse:

— Totul e limpede. Aşadar, începem tovarăşi? — Şi cu un gest brusc, îndreptă lumina puternică a lămpii de masă spre singurul scaun, aflat în mijlocul încăperii, unde urma să stea arestatul — spionul din străinătate.

Înainte de a intra în magazin, Moşu' se opri în dreptul vitrinei cu oglinzi, puternic luminată. Putea urmări perfect în ea, tot ce se petrece în spatele lui pe stradă. Moşu' îşi trase răsuflarea şi începu să cerceteze atent pe toţi cei din jur. Nimic suspect. Oamenii se grăbeau, trecînd pe lîngă el, ocupaţi cu treburile lor şi nimeni nu se uita la omul oprit în faţa vitrinei. Acum era necesar să cerceteze prin vitrină şi interiorul magazinului. Iată, de tejgheaua aceea trebuia să se apropie, iată-l şi pe vînzătorul cunoscut, care îl anunţase de noua achiziţie — un medalion foarte scump. Moşu' se mai uită o dată înapoi şi împinse hotărît uşa cu oglinzi a magazinului. El nu observă cum în aceeaşi clipă, din intrarea casei de peste drum apăru un bărbat, acesta traversă strada şi intră după el în magazin.

După ce plăti la casă costul cumpărăturii, Moşu' se apropie de tejghea, dar tot atunci avu deodată senzaţia că e supravegheat ; o simţi cu spatele, cu tot corpul, cu flerul acela deosebit care nu-l trădase încă niciodată pînă atunci.

Moşu' se plecă alene peste tejghea şi se întoarse brusc. Şi atunci avu loc acel schimb de priviri, de care se temea atît Saşa Lobanov.

Moşu' pricepu totul : fusese „filat". Acum trebuia să scape de urmăritor şi să fugă, să se facă nevăzut cu orice preţ.

Se întunecase şi mai tare şi se lăsa îngheţul. Ieşind zorit din magazin, Moşu' coti şi o luă spre Petrovka.

Clocotea de furie. Totul a început de la afurisitul ăsta de medalion. I s-a întins o cursă, acum era clar. Şi asta nu i-a putut-o pune la cale decît un singur om, un duşman vechi şi cu experienţă, care ştia să muşte. Lojkin îi spusese că acesta mai lucra şi acum la M.U.R. Oare din nou aveau să se ciocnească ? Odată Moşu' a pierdut partida, asta însă demult. Dar acum... acum n-o să se lase !

Moşu' păşea pe stradelă fără să se uite înapoi. Ştia că e urmărit. Totuşi nu-l arestau, deşi puteau foarte bine s-o facă. Însemna că voiau să-i ştie locuinţa, să le indice legăturile sale. Legături ?... O să le arate el legături ! Ar fi tare interesant de aflat cîţi inşi îl „filează" : doi, trei, patru ? În primul rînd trebuie să-i separe, să-i împrăştie pe urma unor false legături şi să rămînă numai cu unul singur în spate. Atunci îi scapă fără nici o îndoială...

Pe Petrovka, lîngă intrarea în Pasaj, Moşu' zăbovi un moment, ca şi cînd ar fi căutat pe cineva, apoi se apropie hotărît de un tînăr necunoscut care fuma, şi scoţînd din buzunar o ţigară cam scuturată, îi ceru voie să şi-o aprindă pe a lui. În timp ce-şi aprindea ţigara, el începu să-i spună încet tînărului că mai adineauri, să tot fie vreo jumătate de

oră, la Casa Centrală a teatrelor începuse vînzarea biletelor pentru Teatrul Mare. Tînărul păru bucuros de vestea dată și îi mulțumi zorit. Moșu' porni mai departe, fără să se uite înapoi. „Așa, unul din ei și-a luat tălpășița după flăcăul ăsta, — își spuse el în gînd. — Acum o să le mai fac rost de o legătură".

Ajungînd în Piața Sverdlov, el se îndreptă spre un cinematograf. Zărind în mulțime un băiețel ager, cu ochii iscoditori de pungaș, Moșu' îi făcu semn să se apropie.

— Ai un bilet în plus? — îl întrebă el încet.

După o scurtă și misterioasă convorbire, băiețașul dispăru prin mulțime, strîngînd în palmă o hîrtie de 10 ruble, iar Moșu' porni mai departe, satisfăcut în sinea lui: „Acum or să se ia după al doilea. Înseamnă că pe urmele mele au mai rămas unul sau doi. Pentru mai multă siguranță, să le mai fac o figură".

În acest timp, Sașa Lobanov care se ținea după el, îi șopti tovarășului său:

— Nu te lua după băiat: e un speculant de bilete. Înțelegi ce urmărește Moșu'? Păcat că a plecat Volodka după primul.

Moșu' își înfundă mai adînc mîinile înghețate în buzunare și păși grăbit pe strada Kirov. Prin cap îi treceau în zbor frînturi de gînduri: „Nu-i nimic, nu-i nimic, nu mai e mult... Mă scap eu de voi, stimabililor... Să mai fac vînt unuia, că pe urmă..."

Și deodată, ce noroc! O femeie în vîrstă, modestă ca înfățișare, se apropie de el; ea se aplecă spre urechea lui și-l întrebă tare:

— Cetățene, unde se află pe aici Poșta Centrală, nu știi matale?

Moșu' se uită în toate părțile, cu fereală parcă și începu să-i explice încet și amănunțit, pe unde s-o apuce; apoi, la despărțire, dădu din cap semnificativ și-și continuă drumul. Era convins acum că

dacă rămăseseră numai doi urmăritori, unul din ei o va porni fără îndoială pe urma acestei femei. Ei, acum o să se răfuiască el cum ştie cu cel rămas, — o să se răfuiască în liniște, fără gălăgie, dar în așa fel încît îl va ține minte multă vreme.

...Lobanov se uită neliniștit la tovarășul său. Ce era de făcut? Să se ia sau nu după femeia aceea? Erau numai ei doi. Așa avea o privire încordată. Tovarășul său aștepta hotărîrea superiorului, urmărind din ochi silueta femeii care se depărta.

În fața lui Moșu' se deschidea Piața Kirov. El știa că acolo, în partea stîngă, era stația de taximetre. Avea planul gata întocmit. O coti brusc după colț, pe prima stradelă. În același timp pipăi în buzunar țigările; dînd de ele începu să le rupă febril cu degetele înțepenite, care nu-i mai dădeau ascultare, împrăștiind astfel tutunul pe fundul buzunarului. Mergînd pe stradelă pînă acolo unde făcea colț cu piața, pe dreapta, Moșu' trase cu ochiul înapoi. În jur aproape pustiu — cel mai apropiat, un trecător îmbrăcat într-un palton negru. „Ăsta-i" — hotărî Moșu' mergînd la sigur, și o coti iar. Peste un minut se uită din nou înapoi. Omul mergea după el. „Ei, să începem". Moșu' se întoarse brusc și porni în întîmpinarea urmăritorului.

Cînd ajunse în dreptul lui, Moșu' îi azvîrli pe neașteptate un pumn de tutun drept în față. Omul scoase un țipăt din cauza usturimii îngrozitoare ce o simțea în ochi și se clătină pe picioare. Între timp Moșu' o luă la fugă spre piață, alunecînd și întinzînd mîinile ca să-și mențină echilibrul. Ajunse în piață gîfîind, o traversă și dădu buzna în cea mai apropiată mașină din stația de taximetre. Șoferul întoarse capul mirat.

— Unde vreți să mergeți, tovarășe?

Sufocat de efortul făcut, Moșu' se ținea cu mîna de piept, și cîteva clipe nu putu să rostească nici un cuvînt. Dar, și în împrejurarea de față, ingenio-

zitatea lui obișnuită nu-l trădă. El îi întinse șoferului niște bani și rosti cu o voce gîfîitoare, disperată:

— Ține, frățioare, dă-i bătaie la mașină, uite, pe ulicioara aceea, acolo faci la stînga și mă aștepți la colț. O aduc pe nevastă-mea. Cred că e pe moarte. Mergem la spital. Ai înțeles?

— Am înțeles, — răspunse tulburat șoferul, derutat cu totul, și porni motorul. — Aștept acolo!

În același moment Moșu' sări din mașină, dar pe cealaltă parte și în timp ce mașina pe care o părăsea nu pornise încă și-l masca perfect, el smuci portiera înghețată a taxiului de-alături, urcîndu-se repede în el.

Își făcuse o socoteală simplă. Urmăritorul îl văzuse sărind în primul taxi, dar nu-l putuse vedea cînd coborîse și urmărirea avea să continue după mașina cea goală.

Se auzi motorul și mașina goală se îndepărtă. În aceeași secundă portiera mașinii în care ședea Moșu' se deschise larg și un om căruia nu-i zări fața, spuse liniștit, cu o nuanță de ironie în glas:

— A, aici mai este un pasager! Scuzați.

Portiera se închise din nou cu zgomot.

Moșu' se lăsă vlăguit pe speteaza canapelei. Înțelese că planul lui eșuase.

Coborî din taxi, clătinîndu-se și porni zgribulit mai departe. „Bine! — hotărî el în gînd, — deci luptăm pe viață și pe moarte? Bine atunci. Trebuie să mai scornesc ceva. Numai de m-ar ține puterile. Atunci o șterg. Și dacă o șterg, să vă țineți bine — v-o plătesc eu cu vîrf și îndesat. La toți... M.U.R.-ul o să cadă de-a-n-picioarele". Înfuriat, el grăbi pasul. Printre gîndurile care i se învălmășeau pline de ură, se contura tot mai clar noul plan.

La cîțiva pași mergea Sașa Lobanov. El îi spuse încet, fără să se întoarcă, tovarășului său care îl ajunsese din urmă:

— Bine că ai apucat să închizi ochii. Vezi de ce

e în stare vipera asta ! Acum știm cu cine avem de-a face. Stai să vezi, c-o să absolvim cu ocazia asta o universitate întreagă. Uită-te la el, gonește prin Moscova ca un lup hăituit. — Și adăugă sever: — Ei, acum treci pe partea ailaltă. Și nu uita semnalele. Mai mult ca sigur că se îndreaptă spre „Rîndunica". În caz de ceva, ne întîlnim lîngă cafenea, în vechiul loc.

Ajunseră la capătul străzii Kirov. Moșu' străbătu piața. Era hotărît să recurgă la ultimul truc, ca să rămînă singur — unul contra unul — cu careva din urmăritorii săi.

El se apropie de stația troleibusului și se așează la o coadă, nu prea mare. Nu trecu mult și în spatele lui se mai opriră încă vreo trei-patru inși. Sosi troleibusul. În ultimul moment, chiar cînd să se urce, Moșu se prefăcu că s-a răzgîndit și, pe neașteptate, se dădu la o parte. Cei din spatele lui se urcară în troleibus și Moșu' rămase singur în stație. Tropăind din picioarele-i înghețate, se uită cu o bucurie răutăcioasă după mașina care se îndepărta : își dădea seama că unul din urmăritori fusese obligat să se urce în troleibus, ca să nu se demaște. După aceasta, Moșu' trecu pe partea cealaltă a străzii largi și se înfundă într-o străduță.

...Două globuri strălucitoare luminau intrarea cafenelei „Rîndunica". De după colțul unei case apăru silueta înaltă, puțin gîrbovită a Moșului. Uitîndu-se mereu în jur, el împinse ușa acoperită cu flori de gheață ! Imediat ce dispăru înăuntru, se ivi de după colț și Lobanov. Avea fața îmbujorată și ochii lui căprui luceau însuflețit. Nici nu se uită la cafenea, ci trecu strada, îndreptîndu-se spre intrarea principală a unei case de peste drum.

— Totul merge ca pe roate ! — îi spuse el satisfăcut, tovarășului său care îl aștepta acolo.

— Tu, Saşka, ai un miros de copoi.

— Exact. Nu-mi ascund talentele.

Saşa era într-adevăr mulţumit. Se mira singur de calculul precis şi logic pe care-l făcuse ; i se părea că se născuse în mod inexplicabil în mintea lui. Se simţea mînat de un elan neobişnuit. Nu era lucru uşor să ghiceşti toate şiretlicurile unui lup înrăit ca Moşu'. Dar iată că el — Saşa — nu s-a lăsat păcălit. Pînă la sfîrşit însă mai avea destul de furcă. În cafenea Moşu' desigur că clocea iar ceva. Asta însemna că se simţea urmărit. „Atunci de ce te-ai bucurat aşa ?" — se întrebă el singur caustic. — În cafenea n-o să intrăm, — spuse el aspru. — Are două ieşiri. Una dă încoace, cealaltă, ieşirea de serviciu, dă în curte şi de acolo în stradelă. Tu ai grijă de asta principală, iar eu mă duc în colţ, în spatele unei porţi. Nu ne scapă. Numai să ţii legătura vizuală cu mine. Ai înţeles ?

— Am înţeles. Cît e ceasul ?

— E trecut de zece. Îl urmărim de peste trei ore şi asta pentru că el îşi dă seama că sîntem pe urmele lui. Dacă lucrăm tot aşa, o să ne mai poarte încă vreo trei ceasuri.

— O să crape pe drum.

— Nu, nu. Bătrînelul trebuie menajat. Trebuie să ne ducă la vizuina lui.

Între timp, în cafenea, Zoia se apropie în fugă de măsuţa la care se aşezase Moşu'.

— Vreau să mă încălzesc, — spuse el răguşit, frecîndu-şi cu putere mîinile roşii, înţepenite de ger. — Vodcă şi o gustare, dar repede...

El aruncă o privire spre intrare. Nu, nu vine înăuntru, îl pîndeşte în stradă. Înseamnă că n-are nici o grijă. Deci ştie precis că mai există o ieşire, prin curte. Ei bine, vă joc eu altfel. „O să scap de voi ! Am zis — prin urmare asta-i tot", — îşi spuse în gînd cu dîrzenie şi furie Moşu', dar în aceeaşi clipă simţi speriat, că siguranţa de pînă atunci începe să se risipească.

Zoia aduse comanda. În timp ce așeza farfuriile, Moșu' îi spuse încet:

— După ce termin, să mă conduci într-o cameră unde pot să rămîn nestingherit vreo cinci minute. De ieșit de-acolo o să ies singur. Să-mi pregătești și vreo șase ace cu gămălie, o basma sau un șal mai gros și un băț, oricum o fi. Ai priceput?

Zoia se uită la el speriată.

— Ce s-a întîmplat?

— Asta nu te privește pe tine! Trebuie să-mi piardă urma. Ei, ai vreo cămăruță? Altfel mă încui la toaletă.

— Am.

— Aia e. Dar nu lipsi mult timp. În cinci minute sînt gata.

Moșu' începu să mănînce repede, cercetînd cu privirea pe cei din jur. „Trebuie să găsesc unul potrivit, — decise el. — Neapărat".

...Colegul lui Lobanov, care stătea afară, nu slăbea din ochi intrarea în cafenea. Dacă ieșea Moșu' îl repera imediat în lumina aurie, strălucitoare, a becurilor de la intrare. Afară de asta, se putea aștepta în fiecare clipă la un semnal din partea lui Lobanov. El își lipi fața de geam. Străduindu-se să privească atent, ochii lui încă iritați din cauza tutunului, îi lăcrimau tot timpul.

Din cafenea ieșeau mereu oameni. Iată o pereche de tineri vorbind însuflețiți, — băiatul o ținea tandru pe fată de braț. După ei se ivi un bărbat într-un palton elegant, cu guler de blană. Peste un minut ușa se deschise din nou. Ieșiră doi inși: un om scund și îndesat, îmbrăcat într-un palton negru și unul mai înalt, gras, într-o scurtă de blană roșcată, cu ochelari și baston. Își luară rămas bun la ieșire și se despărțiră. Cel cu scurtă de blană porni șchiopătînd ușor și coti îndată după colț, pe străduță. Nu, nu era ăsta...

Ajungînd după colţ, Moşu' — căci el era — îşi scoase cu un gest brusc ochelarii şi se uită atent înapoi. Totul era în regulă, în jur ţipenie de om, deghizarea reuşise.

Nu departe, la marginea trotuarului, staţionau taximetre libere, luminile lor verzi clipeau prietenos. Ce noroc! Moşu' aruncă bastonul, ajunse din două sărituri la primul taxi şi smuci portiera. Maşina porni în goană pe bulevardul de centură.

Timp de cîteva minute Moşu' stătu nemişcat, ca să-şi recapete suflul. Apoi îşi descheie paltonul, lăsă în jos poalele pe care le îndoise şi-şi scoase şalul înfăşurat în jurul pîntecului. Acum răsufla în voie. După ce se aşeză mai comod, Moşu' începu să cugete la ce avea de făcut mai departe.

Probabil că de urmăritori izbutise să scape. De aceea acum trebuia să meargă acasă. Acolo se simţea în siguranţă, putea să stea un timp, cît era nevoie, să cîntărească situaţia, să-l aştepte pe Utkin şi să ia o hotărîre. Un lucru era limpede: la Moscova nu putea să mai rămînă, trebuia să dispară pentru un timp.

Apropiindu-se de gara Bielorusă, Moşu' se hotărî să verifice dacă nu-l urmărea cineva. Dar geamul din spate al maşinii era îngheţat. Însemna că ultimele măsuri de prevedere trebuia să le ia în apropierea casei.

Maşina stopă puţin lîngă semnalizator, apoi urcă uşor pe viaduct şi porni repede prin centrul părţii carosabile, rezervată vehiculelor care circulă cu viteză sporită, a şoselei Leningradskoe, largă şi dreaptă.

După alte zece minute, taxiul se opri într-o stradă liniştită şi prost luminată. Moşu' coborî din maşină şi se uită grăbit de jur împrejur. Parcă nu se vedea nimeni. Numai la capătul străzii o maşină coti după colţ. Moşu' ciuli urechile.

Casa lui se găsea foarte aproape, după prima întretăiere. N-avea însă de gînd să se îndrepte direct într-acolo.

După ce mai merse puțin, se uită cu grijă înapoi. În semiîntunericul străzii se zăreau siluetele trecătorilor rari. Cineva mergea în spatele lui.

Moșu' încetini pasul, apoi se opri din nou, prefăcîndu-se că-și leagă șiretul la gheată. Dar nu-l depăși nimeni așa cum ar fi dorit-o Trecătorul din spate dispăruse pe neașteptate. Moșu' porni mai departe. Apucînd-o pe altă stradă, se uită iar înapoi. În spatele lui mergea iarăși cineva. O fi același, sau un altul? Moșu' era stăpînit tot mai mult de o teamă inexplicabilă. Ei bine! Acum o să-l facă să-i piară pofta, odată pentru totdeauna, de a se mai ține scai după el.

Trecînd pe lîngă o poartă, Moșu' intră pe neașteptate în curtea necunoscută și se ascunse după un zid. Nu prea departe, deasupra unei uși scunde, ardea un bec. Aproape fără să ochească, Moșu' aruncă în el o bucată de cărămidă. Se auzi un zăngănit slab și curtea se cufundă în beznă. Moșu' încremeni în colțul său, strîngînd între degete mînerul zgrunțuros al pumnalului său.

În vremea aceasta, omul care îl urmărea se apropie de poartă și se opri în loc. Din partea opusă a străzii veni în fugă un altul.

— Ascunde-te aici, — șopti Lobanov. — Dacă apare, urmărește-l mai departe. Eu intru în curte.

— Saşka, să intrăm împreună. Cine știe...

— Taci din gură! Execută ordinul! — Și Lobanov păși hotărît în curte.

Dar în aceeași clipă se petrecu în el o schimbare bruscă. Prinse deodată să se clatine și, abia mutîndu-și picioarele, începu să vorbească cu o voce de bețiv:

— Vasea, unde ai intrat, Vasea?... Vasea, păi asta nu e curtea noastră... Noi doi, Vasea, sîntem niște oameni absolut nefericiți...

Moșu' trăgea încordat cu urechea la fiecare vorbă și, fără să vrea, începu să se îndoiască dacă avusese sau nu dreptate. Deodată însă fu din nou copleșit de teamă; începu să tremure, prins parcă de friguri și cuțitul începu să-i joace în mîna care se strîngea convulsiv. „Mai bine să termin cu fraerul ăsta beat, decît să-l las în viață, pe ăla, pe celălalt", — gîndi el febril.

Cînd omul se apropie, Moșu' sări din adăpostul său și-l lovi puternic în spate cu cuțitul.

În aceeași clipă însă, Lobanov se întoarse, și-l apucă pe Moșu' de gît, dar imediat degetele i se descleștară: el scoase un țipăt ușor și se prăbuși la pămînt.

Fără să mai stea pe gînduri, Moșu' o luă spre poartă și se năpusti în stradă. Aici însă încetini pasul, luînd-o agale cu mersul omului obosit, după o zi de muncă.

Tovarășul lui Lobanov intră grăbit în curte.

— Saşka... — șopti el tulburat, aplecîndu-se spre rănit. — Trăiești, prietene?

Lobanov gemu slab, apoi șopti:

— Trăiesc. Nu-i așa de simplu să mă expediezi pe lumea cealaltă. Continuă urmărirea! — ordonă el neașteptat de categoric. — O șterge, ticălosul! Vizuina lui e pe undeva, pe aproape.

— Tu cum rămîi?

— Îndată... vin după tine, — rosti Saşa făcînd un efort. — Nu m-a atins prea adînc... M-am întors la timp... Era cît pe ce să-l sugrum. Mi-am adus aminte însă că nu se poate... Dacă a sărit asupra mea, înseamnă că m-a crezut singur... Acum o să meargă fără să se mai ferească. Du-te! — încheie Lobanov cu tărie, ridicîndu-se în genunchi. — Nu-mi

mai curge sînge, s-a închegat împreună cu cămaşa... Hai... îţi ordon!

Tovarăşul său fugi spre poartă.

Lobanov începu să răsufle regulat şi se ridică încet. Cu fiecare pas ce-l făcea puterile îi reveneau, durerea din spate se domolise şi numai mîna dreaptă o mişca cu greutate.

Ieşi agale în stradă şi-şi zări tovarăşul. Acesta îi făcu semn cu mîna şi dispăru după colţ. Ascunzîndu-se în umbra caselor, Saşa porni în urma lui. La a doua încrucişare de străzi, el se ciocni de ajutorul său, care îl aştepta.

— Uite, a intrat pe portiţa aceea, — şopti el. — În curte e o căsuţă. Ce facem?

— Îl arestăm. Asta-i vizuina lui... Misiunea e îndeplinită...

— Bine, bine, dar cum îl arestăm? — spuse celălalt, stînd la îndoială. — N-o să ne lase să ne-apropiem. Şi apoi tu...

— Eu ce? — întrebă Saşa, şi-şi umezi cu limba buzele uscate. — Eu sînt acum din nou în cea mai bună formă. Cum îl arestăm? Ia să ne gîndim un pic. Treaba nu-i deloc simplă...

— Ţine seama că aici poate oricînd să mai pice vreunul.

— Exact. O să punem casa sub observaţie timp de vreo trei zile. Pînă una alta... trebuie să găsim un telefon.

— Nu te las singur. Şi unde crezi că am să găsesc aici telefon? Dar dacă în vremea asta lui îi trece prin cap să steargă putina?

— Fii liniştit, nu pleacă el, — îl asigură cu un aer întunecat Saşa. — O să trag cu stînga, am mai făcut-o. Să mergem în curte. O să mă ascund acolo în zăpadă, lîngă cerdac.

Intrînd în casă, Moşu' încuie în primul rînd cu grijă uşa după el. Aprinse lampa, fără să deschidă obloanele de la ferestre, apoi îşi scoase şuba, pu-

nînd-o pe scaun și începu să se plimbe prin cameră, frecîndu-și cu înverșunare mîinile roșii și înghețate. Căldura și oboseala îl doborîră în cele din urmă. Se lăsă pe pat, așa îmbrăcat cum era și închise ochii. Dar somnul întîrzia să vină. Îl neliniștea tot felul de gînduri : cum îi mersese lui Utkin? De unde aflaseră cei de la M.U.R. de el ? Cînd și unde să fugă din Moscova ? Moșu' se răsucea agitat în pat. Deodată își aminti de cumpărătura ce o făcuse.

Sări în picioare, se apropie zorit de șuba aruncată pe scaun și scoase din buzunar un pachet. Pe catifeaua neagră strălucea un medalion de aur cu incrustații, lucrat cu o finețe rară. Moșu nu-și mai luă ochii de la medalion. De emoție, începu să-i tremure vinișoara de sub ochi și i se umflară vinele de la tîmple.

Deodată Moșu' ciuli urechile. Parcă scîrțîise portița în curte. Poate că se întorcea Utkin ? În cazul acesta trebuia să audă imediat în ușă bătaia convenită. Moșu' încremeni și ascultă atent. Nu, nu se auzea nimic. Totuși neliniștea, care îl cuprinsese atît de brusc, nu-l mai părăsea, ba dimpotrivă, devenea tot mai puternică.

Începu să umble agitat dintr-un colț într-altul al încăperii, uitîndu-se mereu la ferestre, ca un lup încolțit. Ce se întîmplase de l-a cuprins într-așa hal teama ? Doar scăpase, făcuse să i se piardă urma ! Și nu era pentru prima oară în viață, altădată trecuse prin momente mai grele, totuși niciodată nu simțise o spaimă ca acum ! Avea să-i treacă ! Însă nu se mai putea opri din tremurat, — tremura tot în el ; în cap i se învălmășeau febril, ca prin ceață, tot felul de gînduri. Să fugă... Oriunde. Numai să fugă. Numaidecît... Acum... Fără Utkin, în orice caz fără el... Să fie el blestemat !... Blestemate să fie toate, toată viața ! Să fugă...

Mosu' apucă șuba și îmbrăcîndu-și-o din mers, se îndreptă prin bucătăria întunecoasă spre ușă. Nu se mai gîndea la medalion.

În cerdac se zgribuli involuntar din cauza frigului care se întețise. Cerul se golise de nori, pe bolta întunecată licăreau stele mari, luminoase ca niște nestemate văzute de la mare depărtare. Moșu' trase ușa după el, se uită precaut în toate părțile, apoi începu să coboare treptele strîmbe și înghețate.

Dar iată că aici i se întîmplă ceva de neînțeles. Pe neașteptate primi o lovitură puternică în ceafă, care-l făcu să zboare pe scară în jos, prăvălindu-se în zăpadă. Undeva în spatele lui auzi o voce plină de furie reținută :

— Stai culcat, ticălosule ! Altfel trag !

Era atîta hotărîre și înverșunare în vocea aceasta, încît Moșu' nu se îndoi cîtuși de puțin că, dacă ar mișca, ar auzi detunătura.

Deodată cineva trînti portița, năpustindu-se în curte. Omul, care-l doborîse la pămînt pe Moșu', strigă cu o voce răgușită :

— Stai !

Se auzi un glas calm :

— În regulă, Lobanov. Eu sînt, Zotov.

Apărură și alți oameni în curte.

Zotov i se adresă aspru lui Moșu' :

— Cariera ta, Pan, s-a terminat.

Drept răspuns, Moșu' scoase un urlet surd, de fiară și începu să se zbată cu disperare, încercînd să-i muște de mîini pe cei care îl țineau.

Dimineața de sîmbătă fu plină de griji pentru Serghei. Pregătea dosarul „Pestriților", ca să-l remită de urgență procuraturii. Cînd văzu acel „document" de necrezut, găsit la Moșu' cu ocazia arestării lui, el nici nu-și crezu ochilor. În termeni de-a dreptul absurzi și bombastici, „documentul" arăta că niște oameni o condamnaseră la moarte „pentru trădare" pe o oarecare Elena Osmolovskaia. În pri-

mul moment, Serghei nici nu-şi dădu seama că era vorba de Lena.

Nu fu greu să se stabilească cine erau autorii acestui verdict. Urmele duceau la institutul unde studia Lena. Informîndu-se personal la secretarul comitetului de comsomol, Serghei află de şedinţa furtunoasă ce avusese loc în vară şi de rolul Lenei în această chestiune.

Întors la serviciu, Serghei se prezentă la Sandler. Era şi Zotov acolo. Serghei raportă pe scurt ce făcuse şi adăugă :

— Organizaţia de comsomol n-a dus lucrul pînă la capăt.

— Lasă că-l ducem noi, — făgădui Zotov reţinut.

— Ce propui ? — întrebă Sandler.

— Să-i arestăm imediat. Să-i arestăm pe toţi trei. Pentru tentativă de crimă. Şi să fie judecaţi, ticăloşii, după toate rigorile legii.

— Asta e drept, firește, — confirmă Sandler, — dar nu e totul. — Şi repetă cu hotărîre : — Nu e totul.

— Ce mai este ? — întrebă Zotov, ridicînd mirat din sprîncene.

— Iată ce mai e. — Sandler se întoarse spre măsuţa cu telefoane şi ridicînd receptorul, formă un număr.

— Tovarăşul Gorbunov ? Bună ziua. La telefon colonelul Sandler, de la M.U.R. Avem un material important privitor la un grup de studenţi. Nişte filfisoni laşi şi nemernici care au şi ajuns pînă la crimă. În viitor îi aştepta ceva şi mai grav. E vorba şi de o organizaţie de comsomol care n-a sezisat chestiunea. Aşa că trimiteţi-ne un reporter. E nevoie de un articol combativ. Să-i judecăm împreună cu toată societatea, cu tot poporul. Eşti de acord ? Îl trimiţi acum ? Asta da, e în stilul nostru, operativ. Înţeleg. Cine dacă nu „Komsomolskaia Pravda" să se ocupe de afacerea aceasta !

Sandler puse receptorul în furcă.

— Așa, tovarăși. Acum cred că am terminat. Haideți să trecem la alte probleme.

Spre seară Serghei ieși de la serviciu și o luă în jos pe Petrovka, grăbind mereu pasul : se stăpînea cu greu să nu alerge. Totodată parcă îi venea să le zîmbească tuturor celor pe care îi întîlnea în cale.

Iată în sfîrșit și Piața Sverdlov. Involuntar, Serghei privi spre colțul îndepărtat, acolo unde cu două zile în urmă, pe vremea asta, aștepta în mașină cu tovarășii săi, gata să treacă la acțiune. El dădu colțul, îndreptîndu-se spre intrarea puternic iluminată a teatrului, unde o zări pe Lena. Îl așteptă.

În jurul lor Moscova nocturnă strălucea prin nenumăratele ei lumini. Era ceasul cînd oamenii isprăvesc lucrul, cînd se deschid porțile teatrelor și ale sălilor de concert. Pe străzile orașului domnește atunci o însuflețire deosebită.

Serghei își aminti cum privea prin geamul mașinii străzile acestea, în timp ce-l transporta pe Pit. Bucuria lui era acum și mai mare ; ticăloșii aceia nu se mai aflau în libertate ! De lucrul acesta se bucurau și alții : se bucura Valea Amosova și Igor Peresvetov, Mitea Neverov și Piotr Gvozdev, Ciurkin și Lena — se bucurau toți ! Serghei simți cu și mai multă putere, cît de scumpă îi este liniștea orașului său, liniștea țării sale. Și își spuse în gînd, de data asta cu oarecare mîndrie pentru munca sa grea, pentru lupta sa : „Da, asta înseamnă fericirea !"

CUPRINS

Pag.

Capitolul I

Serghei Korşunov ia o hotărîre 5

Capitolul II

Un caz complicat 26

Capitolul III

Prima întîlnire cu Sofron Lojkin 69

Capitolul IV

Cafeneaua — „Capcană" 106

Capitolul V

Pe o nouă urmă 134

Capitolul VI

Un locatar neobişnuit 181

Capitolul VII

Un oarecare Ütkin, zis şi... 230

Capitolul VIII

Evenimentele se precipită 259

Capitolul IX

Sfîrşitul Afacerii „Pestriţilor" 314

C.A. I

C.A. I

Responsabil de carte : N. Stănescu
Tehnoredactor : S. Malcaș.

Dat la cules 21.05.59. Bun de tipar 03.07.59. Tiraj 15.140 ex. Hîrtie cărți școlare de 65 gr. m². Ft. 540×840/16. Coli ed. 16,21. Coli de tipar 21,25. Comanda 4562. A. nr. 0388. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 8 S—31 = R.

Tiparul executat sub com. Nr. 90626 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" București — R.P.R.

Din

LITERATURA SOVIETICĂ

au apărut:

A. Bek
Viața lui Berejkov
Roman, 1958

I. Ehrenburg
Și a fost ziua a doua
Roman, 1957

Leonid Leonov
Drumul spre Ocean
Roman, 1958

Soții
Roman, 1958

Maria Marici
Steaua Polară
Roman, 2 vol., 1958

Lidia Obuhova
Undeva în Polesie
Roman, 1958

Valentin Ovecikin
O primăvară buclucașă
Roman, 1958

Mihail Șolohov
Pământ desțelenit
Roman, ed. a VII-a 1958

Lei 6